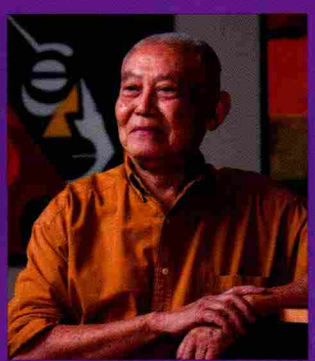
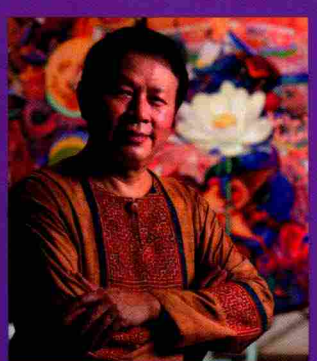

ศิลปินแห่งชาติ

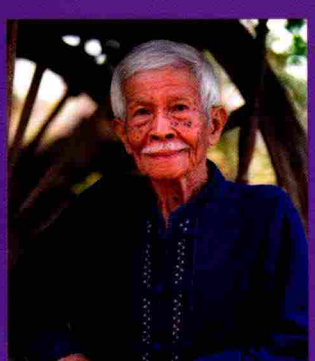
พุทธศักราช ๒๕๕๗

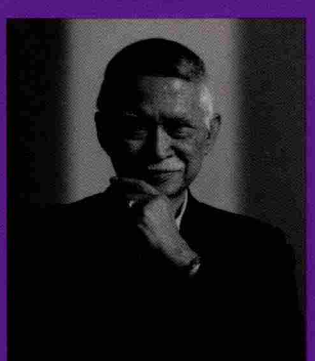

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY
3961200130

บ 27529

DS 578.3 ส145ศ 2557
กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.
ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช 2557.

#73200
วันที่ 31 มี.ค. 54
เลขทะเบียน บ27529
เลขหมู่ DS
548.3
ศ145ศ
2554

ศิลปินแห่งชาติ

พุทธศักราช ๒๕๕๗

สมบัติพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญา

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
กระทรวงวัฒนธรรม

ชื่อหนังสือ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗
ลิขสิทธิ์ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

๙๒๗.๕๙๓ ส่งเสริมวัฒนธรรม, กรม
ค ๑๒๓ ศ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗/กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน),
๒๕๕๗. ๓๒๐ หน้า
เอกสารวิชาการ หออัครศิลปิน
กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
ISBN 978-616-543-288-7
๑. ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗. ๒. ชื่อเรื่อง

คำปรารภ

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ นับเป็นวันสำคัญยิ่งของประชาชนชาวไทย เนื่องจากเป็นวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงพระปรีชาสามารถล้ำเลิศในศิลปกรรมด้านต่าง ๆ เช่น ด้านกวีนิพนธ์ ด้านดนตรีและสถาปัตยกรรม อันเป็นที่มาของวันศิลปินแห่งชาติในปัจจุบัน นอกเหนือไปจากพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า-นภาลัยแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังมีพระอัจฉริยภาพในงานศิลปกรรมเป็นที่ประจักษ์หลายด้าน ได้แก่ ด้านจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพถ่าย หัตถกรรมดนตรี และวรรณศิลป์ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญาอัครศิลปิน แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๙

เพื่อเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาททางด้านศิลปะ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะไว้เป็นมรดกสำคัญของชาติ จึงได้สืบค้น สรรหาและประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ๓ สาขา ได้แก่ สาขาทัศนศิลป์ สาขาวรรณศิลป์ และสาขาศิลปะการแสดง มาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ ปัจจุบันมีศิลปินได้รับประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติแล้ว จำนวน ๒๕๘ คน

ในโอกาสอันสำคัญนี้ กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้จัดพิมพ์หนังสือศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗ ขึ้น เพื่อเป็นเกียรติประวัติแก่ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗ และเพื่อเผยแพร่ชีวประวัติและผลงาน รวมทั้งแนวคิดของผู้ที่ได้รับการประกาศยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ โดยมุ่งหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษาและเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อไป

(ศาสตราจารย์อภินันท์ โปษยานนท์)
ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

คำนำ

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้ดำเนินการโครงการศิลปินแห่งชาติ นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๒๘ มาจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสืบค้น สรรหาและคัดเลือกบุคคลที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอันทรงคุณค่าของแผ่นดิน ยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ใน ๓ สาขา ได้แก่ สาขาทัศนศิลป์ สาขาวรรณศิลป์ และสาขาศิลปะการแสดง รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ชีวประวัติและผลงานต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติ จำนวน ๑๒ คน ประกอบด้วย สาขาทัศนศิลป์ จำนวน ๕ คน สาขาวรรณศิลป์ จำนวน ๑ คน และสาขาศิลปะการแสดง จำนวน ๖ คน และจัดงานยกย่องเชิดชูเกียรติให้แก่ศิลปินแห่งชาติอย่างต่อเนื่องทุกปี จัดกิจกรรมถ่ายทอดและเผยแพร่ประวัติและผลงานศิลปะของศิลปินแห่งชาติต่อสาธารณชนและส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ภาคประชาชน และสถานศึกษาเผยแพร่ผลงานและกิจกรรมต่างๆ เพื่อเชิดชูเกียรติศิลปินแห่งชาติผู้ที่ได้อุทิศตนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอันล้ำค่าให้เป็นมรดกของชาติ นับเป็นการเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทในการรักษาสมบัติของแผ่นดินให้คงอยู่และสืบทอดต่อไปยังคนรุ่นลูกรุ่นหลาน

(นางสาวนันทิยา สว่างวุฒิธรรม)
อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

สารบัญ

๓ คำนิยม

๔ คำปรารภ

๕ คำนำ

๙ ๒๔ กุมภาพันธ์ “วันศิลปินแห่งชาติ”

๑๑ อัครศิลปิน

๑๕ อัคราภิรักษ์ศิลปิน

๑๗ วิศิษฏ์ศิลปิน

สาขาทัศนศิลป์

๒๐ นายจรูญ อังศวานนท์ (สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์)

๓๘ นายชวลิต เสริมปรุงสุข (จิตรกรรม)

๖๒ นายนิจ หิญชีระนันทน์ (การออกแบบผังเมือง)

๗๖ นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ (ประณีตศิลป์)

๙๐ นายปัญญา วิจินธนสาร (จิตรกรรม)

สาขาวรรณศิลป์

๑๑๖ นางชมัยภร บางคมบาง (แสงกระจ่าง)

สาขาศิลปะการแสดง

๑๔๒ นายณรงค์ จันทร์พุ่ม (หนังตะลุง)

๑๖๐ นางดุษฎี บุญทัศนกุล (ดนตรีสากล)

๑๘๒ นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา (ดนตรีไทยลูกทุ่ง - ประพันธ์เพลง)

๒๐๖ นางภัทราวดี มีชูธน (ละครเวทีและภาพยนตร์)

๒๓๒ นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ (โทรทัศน์และภาพยนตร์)

๒๕๒ นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ (ดนตรีไทย)

๒๗๖ **ภาคผนวก**

๒๗๗ ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๒๗๘ เข็มและโล่ศิลปินแห่งชาติ

๒๘๐ เนื้อเพลงและโน้ตเพลงศิลปินแห่งชาติ

๒๘๑ หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ

๒๘๒ ทำเนียบศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๘-๒๕๕๗

๓๑๔ หออัครศิลปิน

สาขาศิลปะการแสดง

๑๔๒ นายณรงค์ จันทร์พุ่ม (หนังตะลุง)

๑๖๐ นางดุษฎี บุญทัศนกุล (ดนตรีสากล)

๑๘๒ นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา (ดนตรีไทยลูกทุ่ง - ประพันธ์เพลง)

๒๐๖ นางภัทราวดี มีชูธน (ละครเวทีและภาพยนตร์)

๒๓๒ นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ (โทรทัศน์และภาพยนตร์)

๒๕๒ นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ (ดนตรีไทย)

๒๗๖ **ภาคผนวก**

๒๗๗ ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๒๗๘ เข็มและโล่ศิลปินแห่งชาติ

๒๘๐ เนื้อเพลงและโน้ตเพลงศิลปินแห่งชาติ

๒๘๑ หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ

๒๘๒ ทำเนียบศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๘-๒๕๕๗

๓๑๔ หออัครศิลปิน

๒๔ กุมภาพันธ์
วันศิลปินแห่งชาติ

วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ของทุกปี นับเป็นวันสำคัญยิ่งของประชาชนชาวไทย เนื่องจากเป็นวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย พระปฐมบรมศิลปินแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ที่ทรงมีพระปรีชาสามารถล้ำเลิศในด้านศิลปกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านกวีนิพนธ์ ด้านดนตรี และด้านประติมากรรม อันเป็นที่มาของวันศิลปินแห่งชาติในปัจจุบัน

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ ให้วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ของทุกปีเป็นวันศิลปินแห่งชาติ เพื่อการแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ดังนั้น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนศิลปินให้เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท และเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะชั้นเยี่ยม ตามเกณฑ์การพิจารณาของโครงการศิลปินแห่งชาติ การประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ โดยดำเนินการเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๘ ซึ่งขณะนี้มีศิลปินแห่งชาติแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๒๕๘ คน ได้แก่ สาขาทัศนศิลป์ จำนวน ๗๓ คน สาขาวรรณศิลป์ จำนวน ๔๓ คน และสาขาศิลปะการแสดง จำนวน ๑๔๒ คน ปัจจุบันมีศิลปินแห่งชาติถึงแก่กรรม จำนวน ๑๑๐ คน และยังมีชีวิตอยู่ ๑๔๘ คน

ศิลปินแห่งชาติทุกท่าน เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่า เป็นปราชญ์ทางด้านศิลปะที่มีความรู้ความสามารถ เป็นผู้ที่อุทิศตนสร้างสรรค์และถ่ายทอดผลงานศิลปะอันล้ำค่าไว้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติ ซึ่งถือเป็นหน้าที่สำคัญของรัฐและประชาชนชาวไทยทุกคน ที่จะต้องช่วยกันธำรงรักษา ส่งเสริมสนับสนุน ให้กำลังใจแก่ศิลปินในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และเป็นการสานต่อมรดกทางวัฒนธรรมจากศิลปินรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งให้สืบทอดเป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาติไทยสืบไป

อัครศิลปิน

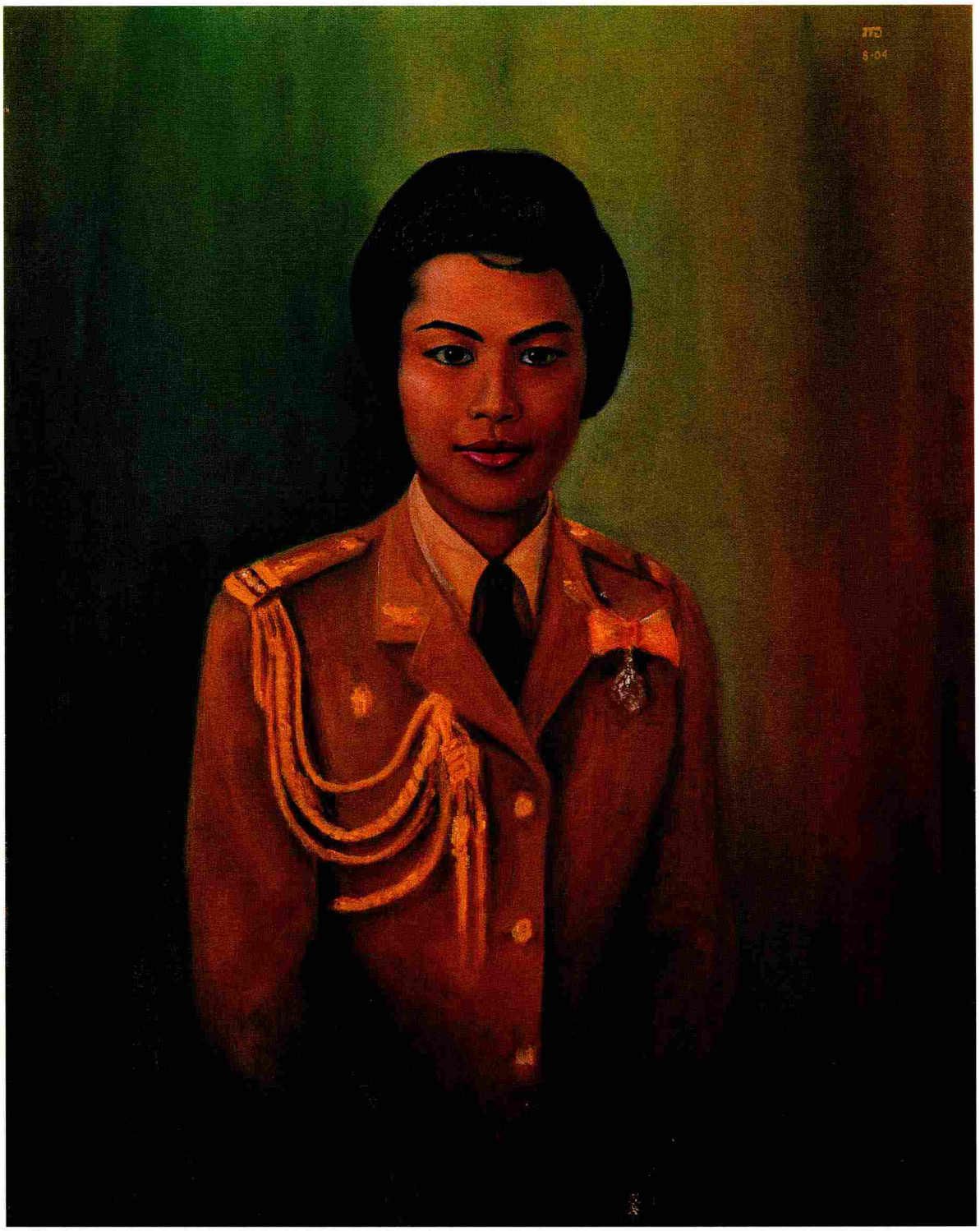
เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๙ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา "อัครศิลปิน" แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ด้วยทรงเป็นเลิศในศิลปะหลายสาขา ทรงได้รับการยกย่องสดุดีในพระเกียรติคุณเป็นที่ประจักษ์ชัด บรรดาศิลปินต่างตระหนักในพระปรีชาสามารถอย่างหาที่เปรียบมิได้ จึงพร้อมใจกันเทิดทูนพระเกียรติยศให้เป็นที่ปรากฏแก่พสกนิกรและชาวโลก โดยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ถวายพระราชสมัญญา "อัครศิลปิน"

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นเอตทัคคะในศิลปะสาขาต่างๆ อาทิ ดุริยางคศิลป์ ทัศนศิลป์ และนฤมิตศิลป์ เป็นต้น

ด้านดุริยางคศิลป์ เป็นที่ประจักษ์กันทั่วไปทั้งในและต่างประเทศว่าทรงดนตรีได้หลายชนิดและได้พระราชนิพนธ์เพลงไว้เป็นจำนวนมาก จนสถาบันดนตรีต่างประเทศยกย่องว่าทรงเป็นเอกในทางดนตรีพระองค์หนึ่ง นอกจากนั้น ยังได้ทรงส่งเสริมเพลงไทยได้พระราชทานเงินจำนวนหนึ่งแก่กรมศิลปากร ให้รวบรวมเพลงไทยพิมพ์ออกจำหน่ายแก่นักศึกษาและประชาชนที่สนใจ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญา และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตน-ราชสุดาฯ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ทรงเรียนซอสามสายและซอด้วงตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์

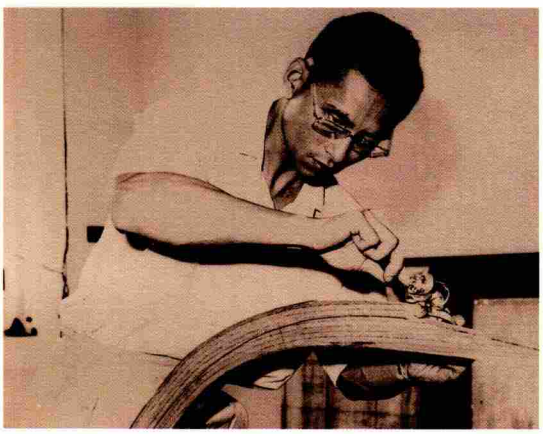

***สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ**, พ.ศ. ๒๕๐๔, สีน้ำมันบนผ้าใบ, ๗๔ x ๕๙.๕ ซม., ลงพระนามย่อ ภอ 8-04*

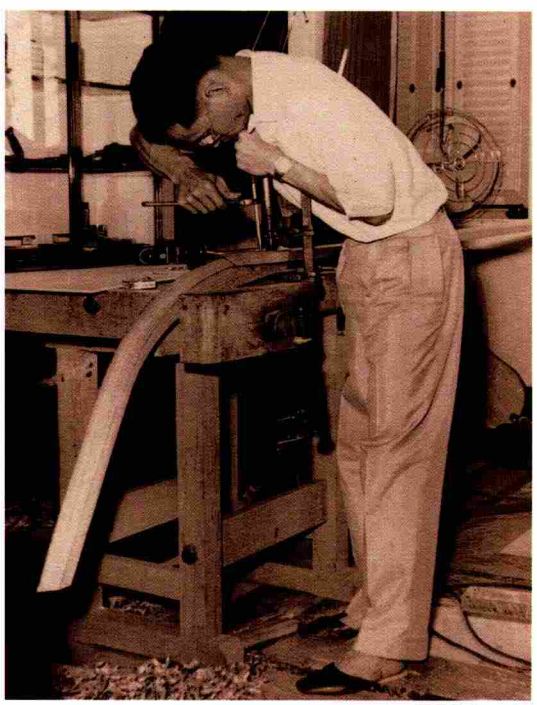

ด้านทัศนศิลป์ ปรากฏว่าทรงชำนาญทั้งในการถ่ายรูปและการเขียนภาพสีน้ำมัน มีผลงานเป็นจำนวนมาก

นอกจากงานศิลปะแขนงต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ยังทรงพระปรีชาสามารถในการออกแบบและทรงก่อสร้างเรือใบด้วยฝีพระหัตถ์ ทั้งทรงร่วมแข่งขันในกีฬาแหลมทองครั้งที่ ๔ พุทธศักราช ๒๕๑๐ ปรากฏว่า ทรงชนะเป็นที่ ๑ ประเภทโอเค เรือใบที่ทรงใช้ในการแข่งขันทั้งของพระองค์และของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตนราชกัญญา ก็สำเร็จด้วยฝีพระหัตถ์จากโรงต่อเรือในสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

คำว่า “อัครศิลปิน” แปลตามคำศัพท์ว่า ผู้มีศิลปะอันเลอเลิศหรือจะหมายเอาว่า ผู้เป็นใหญ่ในศิลปินก็ได้ เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากจะทรงเป็นเลิศในศิลปะทั้งปวงแล้ว ยังทรงมีคุณูปการ ได้ทรงอุปถัมภ์ศิลปินทั้งหลายมาโดยตลอดอีกด้วย

อัคราภิรักษศิลปิน

เนื่องในโอกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ นี้ กระทรวงวัฒนธรรม ในนามคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ถวายพระราชสมัญญา "อัคราภิรักษศิลปิน" (อัก-คะ-รา-พิ-รัก-สิน-ละ-ปิน) แด่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งมีความหมายว่า ศิลปินยิ่งใหญ่ผู้ปกปักรักษางานศิลปะ ทั้งนี้เพื่อร่วมน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีพระปรีชาสามารถล้ำเลิศในงานประณีตศิลป์ทุกแขนง ทรงตระหนักในคุณค่าความงามของศิลปะ และทรงทุ่มเทพระกำลังทั้งปวงในการทำนุบำรุงงานศิลปะ ไว้เป็นสมบัติศิลป์แห่งแผ่นดินไทย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงให้การส่งเสริมและอนุรักษ์งานหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะด้านงานหัตถกรรมพื้นบ้านและงานช่าง อาทิ ทรงได้จัดตั้งศูนย์ศิลปาชีพขึ้นหลายแห่ง เพื่อเป็นที่รวบรวมสินค้าจากฝีมือชาวบ้านและเป็นแหล่งสอนงานหัตถกรรมแก่ชาวบ้าน พระราชกรณียกิจ ที่ทรงตั้งพระราชหฤทัยจะช่วยให้ชาวไทยมีงานศิลปหัตถกรรมเป็นอาชีพเสริม นอกเหนือจากเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลัก ได้ช่วยให้ประชาชาติมีรายได้เพิ่มขึ้น ช่วยรักษาศิลปหัตถกรรมโบราณของไทยหลายชนิด มิให้เสื่อมสูญไป

พระราชดำรินานัปการของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ก่อให้เกิดการอนุรักษ์สร้างสรรค์ ส่งเสริม และสืบทอดงานศิลปะโบราณให้ดำรงคงอยู่อย่างกลมกลืนกับบริบทของสังคมไทยสมัยใหม่ พระองค์ทรงริเริ่มให้มีการศึกษา ค้นคว้า และทำนุบำรุงงานศิลปะแต่โบราณ ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม วรรณคดี ดนตรีนาฏศิลป์ และหัตถศิลป์ พระองค์ทรงฟื้นฟูรักษาและพัฒนามรดกทางศิลปะของแผ่นดินให้เจริญรุ่งเรือง อีกทั้งพระองค์ทรงให้ความสำคัญแก่การถ่ายทอดคุณค่าของศิลปะไทยทุกแขนงสู่เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญในอนาคตที่จะดูแลรักษามรดกศิลป์ของไทยสืบไป พระราชเสาวณีย์ในเรื่องการอนุรักษ์ดูแลงานศิลปะไทยแต่ละครั้งสร้างความตื่นตัวในหมู่ประชาชน ก่อให้เกิดการทำนุบำรุงงานศิลปะอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง นอกจากนี้พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างในการทรงใช้สอยงานศิลปหัตถกรรมของไทยเป็นประจำสม่ำเสมอ จนเกิดความนิยมแพร่หลายในหมู่ประชาชนชาวไทย ทรงสร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์แห่งศิลปวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของชาวโลก อันนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณยิ่งใหญ่และทรงคุณค่าอเนกอนันต์

วิศิษฏศิลปิน

พระอัจฉริยภาพทางด้านศิลปะของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปรากฏเป็นที่ประจักษ์แจ้งแก่เหล่าพสกนิกรมาอย่างยาวนาน ทั้งด้านวรรณศิลป์ ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย ดนตรีสากล) และอื่น ๆ อีกอย่างหลากหลาย

พระอัจฉริยภาพด้านศิลปะของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีนั้น ทรงเป็นยิ่งกว่าศิลปินที่นอกเหนือจากทรงสร้างสรรค์ผลงานศิลปะหลากสาขาไว้เป็นจำนวนมากแล้ว ยังทรงอุปถัมภ์ค้ำชูศิลปิน ทรงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติให้เจริญรุ่งเรือง เป็นที่ประจักษ์แจ้งต่อพสกนิกรชาวไทยและชาวต่างชาติต่อเนื่องตลอดมา ทรงเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการสร้างสรรค์ ส่งเสริม และทำนุบำรุงด้านศิลปะและวัฒนธรรมของชาติให้เจริญรุ่งเรือง เป็นมรดกของชาติของแผ่นดิน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงได้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระสมัญญา "วิศิษฏศิลปิน" แด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๖ ซึ่งมีความหมายเด่นชัดว่า ผู้เป็นเลิศทางศิลปะ ประเสริฐกว่าศิลปินทั้งปวง นับเป็นการเฉลิมพระเกียรติของพระองค์ให้ปรากฏเป็นเกียรติภูมิของแผ่นดินไทย ที่สง่างดงามด้วยศิลปวัฒนธรรมโดดเด่น พระองค์เป็นดั่งรัตนโพธิ์แก้วของศิลปิน ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย

ศิลปินแห่งชาติ
พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาขาทัศนศิลป์

นายจรูญ อังศวานนท์ (สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์)

นายชวลิต เสริมปรุงสุข (จิตรกรรม)

นายนิจ หิญชีระนันทน์ (การออกแบบผังเมือง)

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ (ประณีตศิลป์)

นายปัญญา วิจินธนสาร (จิตรกรรม)

สาขาวรรณศิลป์

นางชมัยภร บางคมบาง

สาขาศิลปะการแสดง

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม (หนังตะลุง)

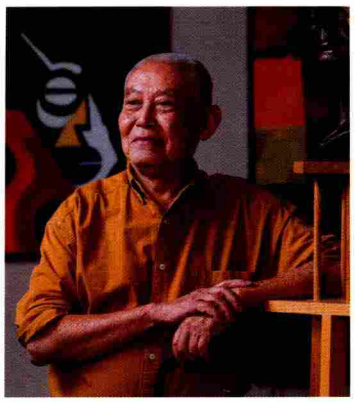
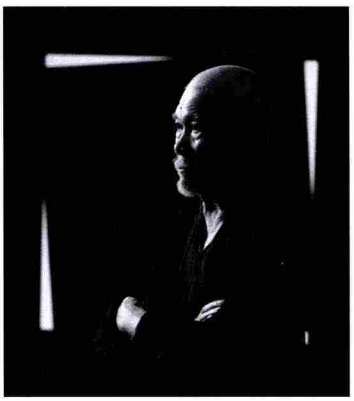
นางดุษฎี บุญทศันกุล (ดนตรีสากล)

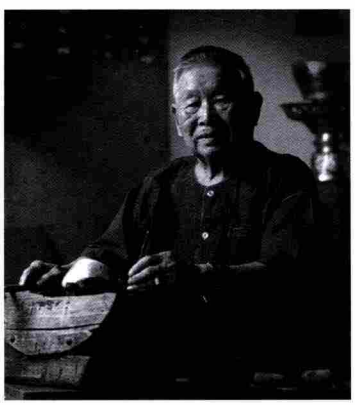
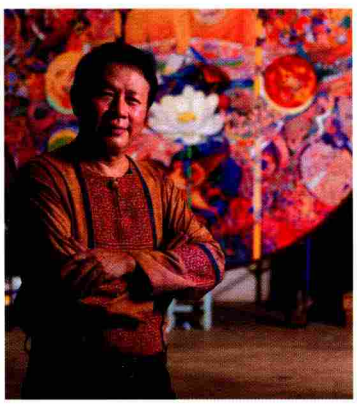
นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา (ดนตรีไทยลูกทุ่ง - ประพันธ์เพลง)

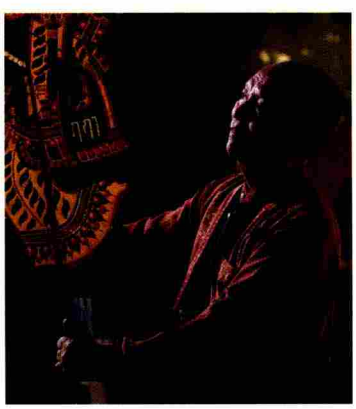
นางภัทราวดี มีชูธน (ละครเวทีและภาพยนตร์)

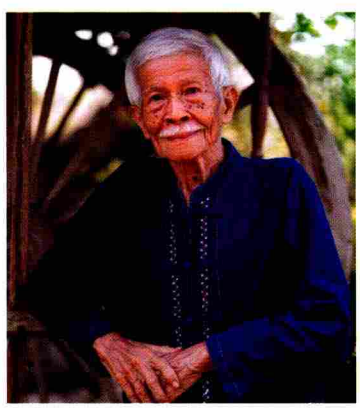
นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ (โทรทัศน์และภาพยนตร์)

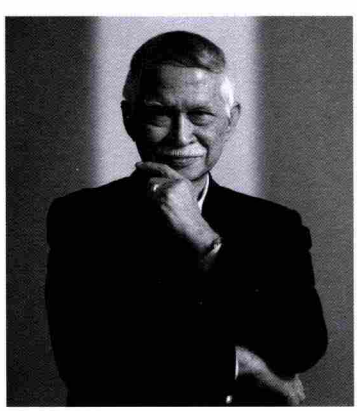
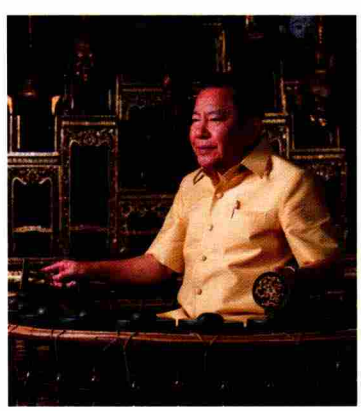
นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ (ดนตรีไทย)

คำประกาศเกียรติคุณ

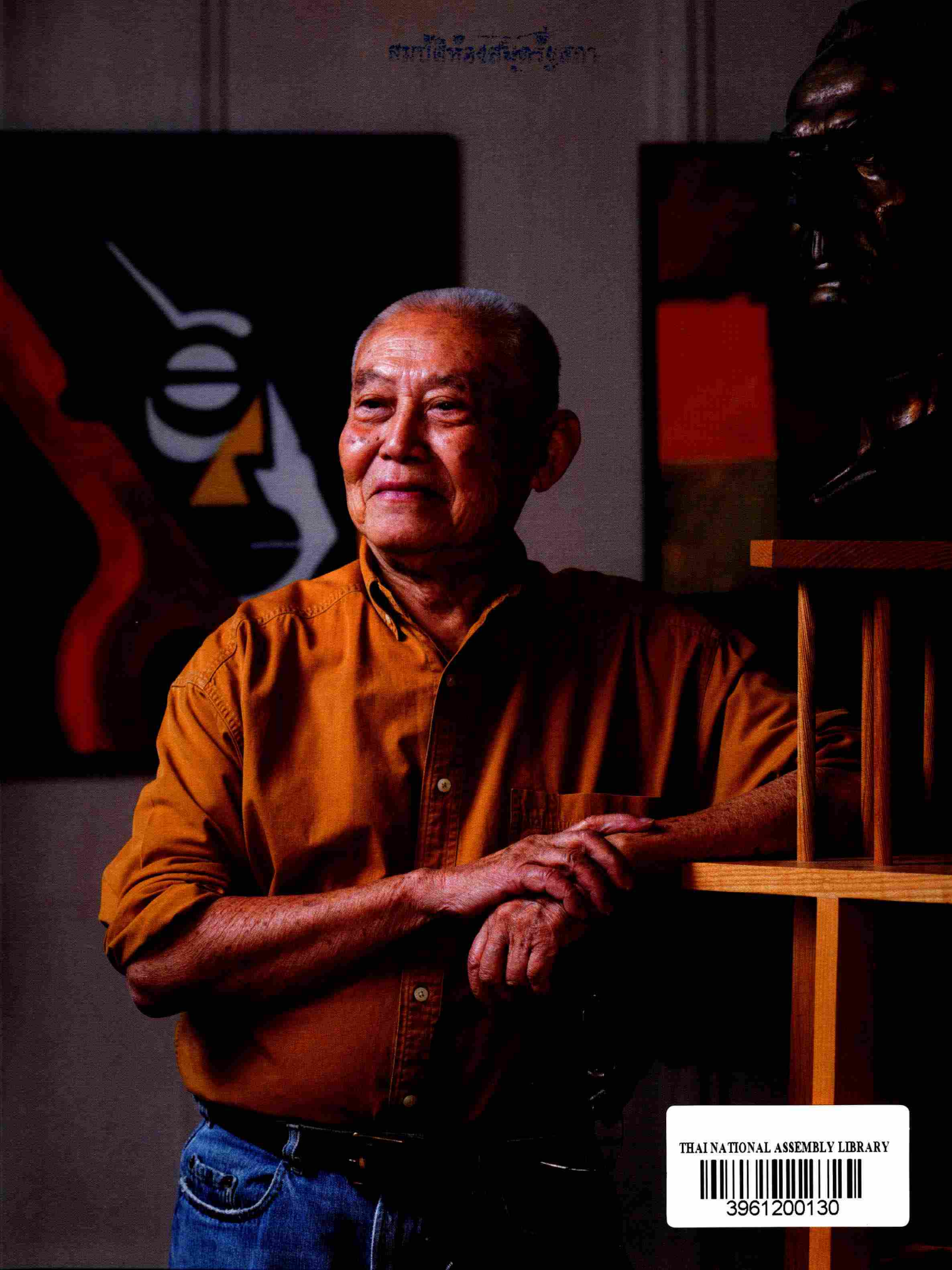
นายจรูญ อังศวานนท์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์)

นายจรูญ อังศวานนท์ ปัจจุบันอายุ ๗๙ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ที่กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาระดับปริญญาตรีศิลปบัณฑิตจากคณะมัณฑนศิลป์ ภาควิชาการออกแบบตกแต่งภายใน มหาวิทยาลัยศิลปากร

นายจรูญ อังศวานนท์ ได้สร้างสรรค์ออกแบบตกแต่งภายในอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงหลักไลฟ์สไตล์ รวมทั้งนำความรู้ในวิชาการออกแบบตกแต่งมาเสริม คือ จุดเด่นในเรื่องของการสร้างสเปซพิเศษที่สามารถเพิ่มประโยชน์หรือมุมมองให้กับบ้านหรือสถานที่นั้นๆ ได้ จึงไม่น่าแปลกใจที่ในยุคนั้น นายจรูญจะเป็นนักออกแบบตกแต่งชั้นนำของประเทศที่ได้รับให้สร้างสรรค์ผลงานเป็นอันดับต้นของไทย นอกเหนือจากบทบาทนักออกแบบตกแต่งภายในแล้ว ยังกล่าวได้ว่านายจรูญเป็นบรมครูของวงการออกแบบตกแต่งภายในของประเทศไทย ได้ให้โอกาสและสร้างนักออกแบบตกแต่งภายในฝีมือดีอีกหลายท่านที่มีชื่อเสียงในปัจจุบันอีกด้วย

นายจรูญ อังศวานนท์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์) พุทธศักราช ๒๕๕๗

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY
3961200130

ขอบแบบนี้

ตรงๆ แบบนี้ดีๆ

หลานๆ ทุกคน

ทำงานให้ดีๆ

คุณปู่

ประวัติชีวิตและผลงาน

นายจรูญ อังศวานนท์

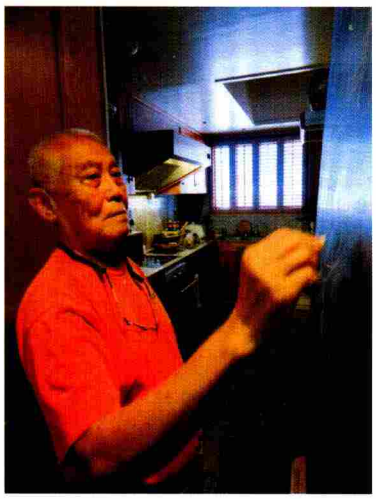
ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์)

นายจรูญ อังศวานนท์ ปัจจุบันอายุ ๗๙ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ ที่กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

เมื่ออายุ ๕ ปี นายจรูญ อังศวานนท์ ต้องอพยพหนีสงครามไปอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี หลังสงครามสงบได้กลับมาอยู่บ้านเดิมที่ถนนบริพัตร แถววัดสระเกศริมคลองโอ่งอ่าง และเข้าเรียนที่โรงเรียนพระนครวิทยาลัยจนจบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ ช่วงนั้นมีเหตุการณ์ที่ทำให้เกือบไม่ได้เรียนต่อ เนื่องจากชอบหนีโรงเรียนเพื่อไปเที่ยวเขาดินหรือนอนหลับอยู่ที่วัดพระแก้ว เมื่อคุณพ่อทราบเรื่องราว จึงเอ่ยปากขึ้นวันหนึ่งขณะขับรถผ่านร้านอุตสาหกรรมหนังทหารบก ถนนราชดำเนินว่า “ไอ้แป๊ะสงสัยมึงจะต้องไปเย็บเกือกดีกว่า” ด้วยคำพูดของคุณพ่อนี้เอง ทำให้นายจรูญกลัวว่าจะต้องไปเป็นคนเย็บหนัง จึงอุตสาหะ พากเพียรจนสามารถสอบผ่านระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ มาได้ด้วยคะแนนอันฉิวเฉียด

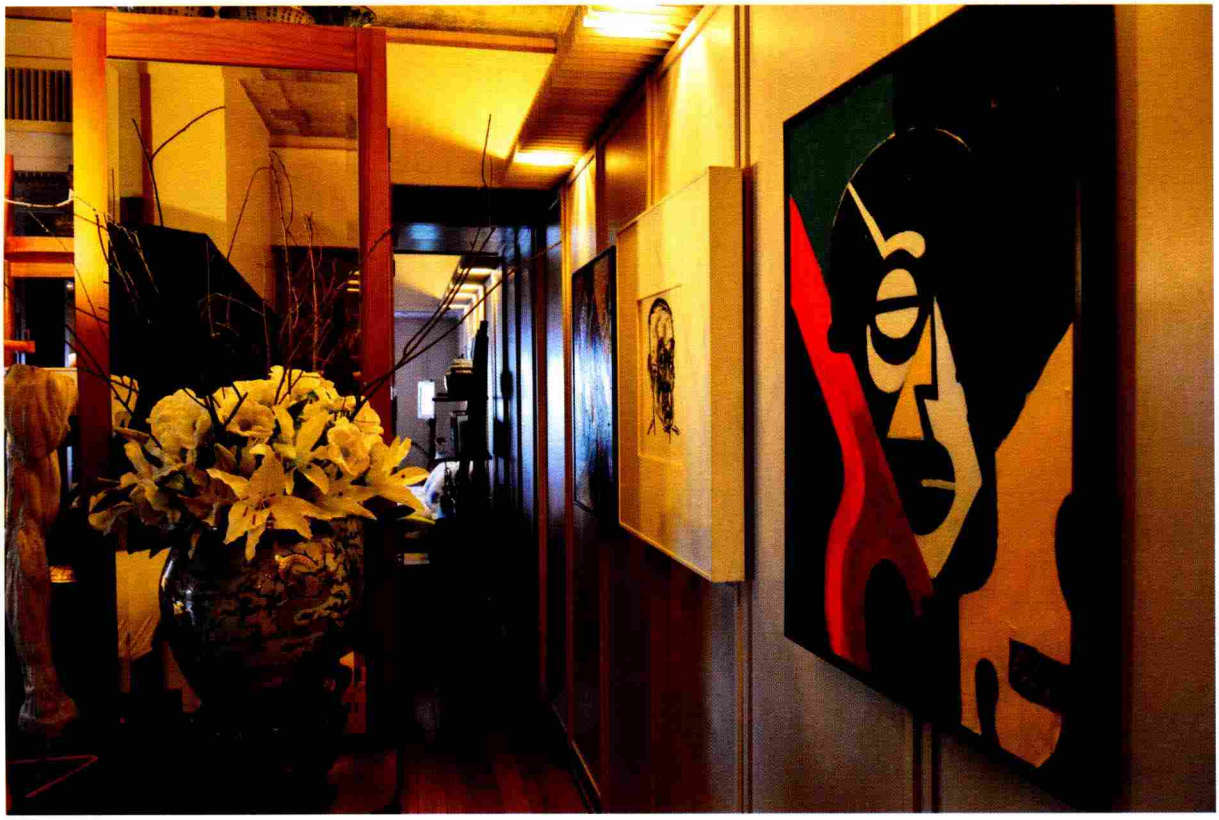

พ.ศ. ๒๔๙๐ - พ.ศ. ๒๔๙๖ นายจรูญได้เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนอำนวยศิลป์ ธนบุรี ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งความสามารถทางศิลปะที่ได้สะสมมาโดยไม่รู้ตัวขณะเดินผ่านร้านทำป้าย ร้านแกะสลักเรือหงส์ข้างวัดสุทัศน์ฯ ขณะเรียนอยู่มัธยมศึกษาปีที่ ๕ ได้ฉายแววเมื่ออาจารย์นำภาพประธานาธิบดี Eisenhower ที่นายจรูญวาดส่งเข้าประกวดและได้รับรางวัล ประกอบกับช่วงนี้สภาพบ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลงมากมาย เช่น การทำรัฐประหารของทหารเรือ ทำให้นายจรูญมีความสนใจและชอบอ่านหนังสือการเมือง โดยเฉพาะหนังสือปิยมิตรที่มีคุณชลิต สุขเสวี เป็นนักเขียนรูปประกอบชั้นเยี่ยมที่ทำให้นายจรูญประทับใจจนต้องติดตามอ่านเป็นประจำ แต่ก็ไม่เคยคิดจะเข้ามาอยู่ในวงการศิลปะแม้จะได้รับรางวัลจากการเขียนรูปแล้ว

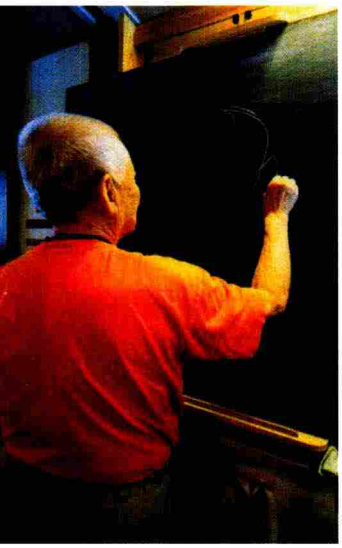
พ.ศ. ๒๔๙๗ - พ.ศ. ๒๔๙๙ หลังเรียนจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ นายจรูญเข้าเป็นนักศึกษาวิชาช่างก่อสร้างที่อุเทนถวายและมีฝีมือด้านสเก็ตช์ลายเส้น ซึ่งเป็นรูปแบบทางด้านสถาปัตยกรรม จนได้เป็นประธานศิลปกรรมของวิทยาลัยขณะเรียนอยู่ปีที่ ๓ จึงทำให้นายจรูญมีความมั่นใจและเป็นแรงผลักดันให้อยากเป็นใครสักคนที่ประสบความสำเร็จ เมื่อเรียนจบก็ได้เข้าทำงานในหน่วยก่อสร้างของเทศบาลธนบุรี เป็นเจ้าหน้าที่คุมงานก่อสร้างข้างนอกซึ่งทำให้ได้รับประสบการณ์ด้านการดูแบบและควบคุมคุณภาพงานก่อสร้างมากมายจากที่นี่ จนกระทั่งวันหนึ่งได้ไปชมภาพยนตร์ที่โรงหนังแกรนด์ วังบูรพา ซึ่งกำลังมีการแสดงศิลปะผลงานของนักศึกษาคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่างเดินชมงานได้เกิดความประทับใจในผลงานของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ทำให้นายจรูญไปสืบเสาะจนได้รู้จักมหาวิทยาลัยศิลปากรและสมัครสอบเข้าเป็นนักศึกษาคณะมัณฑนศิลป์ ภาควิชาการออกแบบตกแต่งภายใน ได้เป็นนักศึกษารุ่นที่ ๒ ของคณะมัณฑนศิลป์ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐

ด้วยความที่เป็นคนมีฝีมือและยิ่งได้มีโอกาสเรียนกับอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ทำให้ได้พัฒนาฝีมือทางศิลปะอย่างรวดเร็วจนคิดเปลี่ยนใจไปเรียนที่คณะจิตรกรรมฯ เพราะอยากเรียนศิลปะอย่างจริงจังเพื่อที่จะเป็นอาร์ติสต์มากกว่าที่จะเรียนด้านการออกแบบตกแต่ง แต่ต้องถือเป็นความโชคดีของนายจรูญที่อาจารย์ศิลป์เป็นอาจารย์ที่อ่านนักเรียนขาด ท่านมองหน้านายจรูญแล้วเอ่ยว่า “นายอยู่ที่นั่นน่ะดีแล้ว นายชอบสตางค์นะ” นายจรูญไม่รู้จะเถียงท่านอย่างไร สุดท้ายจึงเรียนต่อในคณะมัณฑนศิลป์ หลังจากนั้นนายจรูญได้สังเกตซึมซับ และศึกษาวิธีการสอนของอาจารย์ศิลป์มาโดยตลอด ได้เห็นว่าอาจารย์ศิลป์ไม่เคยคิดว่าลูกศิษย์โง่ เพียงแต่ไม่รู้จึงพยายามอธิบายให้ลูกศิษย์เข้าใจ ซึ่งเมื่อเข้าใจแล้วก็จะไม่มีวันลืม ใครเขียนรูปไม่ได้อาจารย์ศิลป์ก็จะบอกว่า “นายต้องพยายามนะแล้วนายจะเขียนได้ ไม่มีใครที่ทำได้โดยไม่พยายามหรอก” สิ่งเหล่านั้นได้กลายเป็นแนวคิดสำคัญที่นายจรูญยึดถือเป็นหลักในการทำงานในเวลาต่อมา นั่นคือ ทำอะไรต้องพยายามทำให้ดีที่สุด เหมือนอย่างที่อาจารย์ศิลป์พูดกับนักศึกษาทุกคน

ด้านวิชาการ สิ่งสำคัญที่นายจรูญได้เรียนรู้จากอาจารย์ศิลป์จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นพื้นฐานที่ทำให้เป็นนักออกแบบตกแต่งภายในที่ประสบความสำเร็จได้นั่นคือเรื่องของขนาด เนื่องจากอาจารย์ศิลป์ไม่ได้สอนอนาโตมีแบบจิตรกรรม (ซึ่งจะลึกซึ้งกว่า) แต่สอนโดยการเขียน Figure เวลาที่ท่านเขียนหัวปุ๊บท่านก็จะวัดหัว สอนให้เห็นว่าทุกอย่างมี Proportion ที่ถูกต้อง ซึ่งมีผลต่อการทำงานอินทีเรียร์มาก ความรู้ทางวิชาการที่ได้จากมหาวิทยาลัยศิลปากรและแนวคิดที่ได้จากอาจารย์ศิลป์ พีระศรี นี่เองที่เป็นจุดเปลี่ยนมุมมองของชีวิตและเป็นจุดสร้างอาชีพนักออกแบบตกแต่งภายในให้กับนายจรูญ

ประวัติการทำงาน

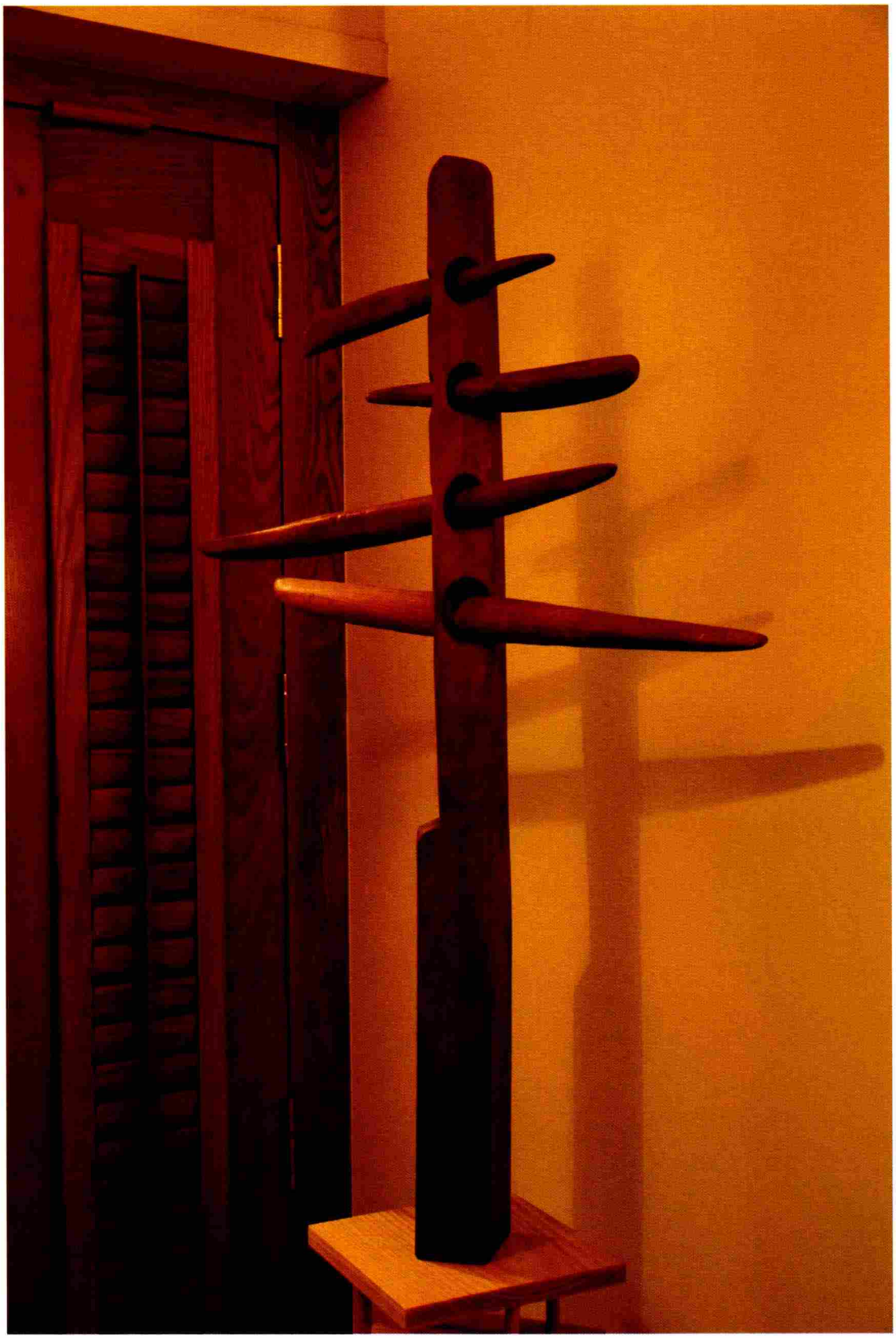
พ.ศ. ๒๕๐๔ นายจรูญได้เข้าทำงานที่บริษัท Design Thai ในฐานะ Designer โดยเริ่มจากหน้าที่ให้สีผ้าพิมพ์อยู่เกือบสองปี จากนั้นบริษัทมอบหมายให้เตรียมงานผลิตเครื่องเรือนและเปิดแผนกออกแบบตกแต่ง ที่แผนกนี้เองนายจรูญได้แสดงให้บริษัทเห็นความสามารถด้านการออกแบบตกแต่งภายในด้วยการออกแบบห้องแสดงสินค้าและเครื่องเรือนที่ต้องใช้ในห้องแสดงสินค้าของบริษัท การที่นายจรูญได้เรียนรู้เรื่องการใช้ Color Scheme, Combination ระหว่างสีผ้าและการพิมพ์ผ้านี้ ภายหลังกลับกลายเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ในการออกแบบตกแต่งเป็นอย่างมาก

ต่อมานายจรูญได้รับมอบหมายให้รับหน้าที่ออกแบบเฟอร์นิเจอร์ โดยงานชิ้นแรกที่ทำคือออกแบบเตียงนอนสไตล์ Hammock (เปลญวน) ให้บ้านพักเจ้านายและเป็นที่พอใจเป็นอย่างมาก นายจรูญจึงได้รับโอกาสให้ไปออกแบบตกแต่งห้องพัก Thai Sweet และ Thai Function Room ที่โรงแรมฮิลตันในฮ่องกง ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงานในฮ่องกงครั้งนั้นทำให้ได้เห็นมุมมองและวิธีการทำงานของต่างชาติ อีกทั้งวัสดุ อุปกรณ์ตกแต่งภายในที่หลากหลาย แตกต่างจากที่เคยเห็นในประเทศไทย นายจรูญจึงนำวิธีการปูพรมแบบ Wall to Wall มาใช้ และการทำม่านแบบใช้โซ่ร้อยที่ปลายผ้าซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่มากในวงการตกแต่งของประเทศไทย เนื่องจากในช่วงเวลานั้นการออกแบบตกแต่งภายในเป็นเพียงเรื่องของการทำเครื่องเรือน โต๊ะ ตู้ เตียง คำว่า อินทีเรียร์ดีไซน์ ยังเป็นเพียงการเลือกซื้อเฟอร์นิเจอร์จากร้านคนจีนที่ขายเฟอร์นิเจอร์เท่านั้นเอง ไม่ใช่เรื่องที่อยู่ในเทรนด์ ไม่ใช่เรื่องของการออกแบบแต่อย่างใด

และที่บริษัท Design Thai นี่เองทำให้นายจรูญได้มีโอกาสเดินทางไปทำงานและเก็บเกี่ยวประสบการณ์การทำงานที่หลากหลายจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นฮ่องกง ญี่ปุ่น หรืออเมริกา จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๑๑ นายจรูญได้ตัดสินใจลาออกเพื่อไปเรียนต่อปริญญาโทด้านการออกแบบตกแต่งที่ Pratt Institute เมืองนิวยอร์ค ประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงแม้จะเรียนไม่จบแต่การศึกษาในต่างแดนช่วยผลักดันให้มีความกล้าที่จะทำงานด้วยตนเอง นายจรูญจึงตัดสินใจกลับมาเปิดบริษัท Charoon & Associates และ Interior Research Showroom ขึ้นที่สยามสแควร์ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓

ผลงานแนวนามธรรม, สีอะคริลิคบนไม้ สร้างสรรค์เมื่ออายุ ๖๐ ปี

ตัวตนและแรงบันดาลใจ

ขยัน "ผมขยันมากในการดรออิ้ง ผมใช้ Crayon เขียน ผมได้คะแนนดีคนเดียวด้วยความขยันมันเกิดฟอร์ม และเส้นสายที่ถูกต้อง อาจารย์ก็ให้คะแนนดี"

พยายามทำให้ดีที่สุด "รู้อย่างเดียวว่าเราจะเป็นอย่างนั้นได้ต่อเมื่อทำอะไรต้องทำให้ดีที่สุด เราต้องพยายามทำให้ดีที่สุดเหมือนอย่างที่อาจารย์ศิลป์ท่านทำให้เห็น"

ทำงานหนัก "สิ่งที่ผมได้จากการทำงานที่ฮ่องกงคือ การทำงานหนัก ซื่อเป็นไทย ขยันแบบเจ๊ก ตรงเวลาแบบฝรั่ง นี่คือ Motto ของผม ตอนทำออฟฟิศ"

แตกต่างจากคนอื่น "ผมบ้ากว่าคนอื่น นอกจากออกแบบ Planning แล้วผมต้องออกแบบเฟอร์นิเจอร์ หา และทำให้ได้ด้วย เขียนแบบให้เนี้ยบเลยเพราะเราพร้อม จุดเด่นของผมคือลูกค้าเอาจากผมได้หมด เพื่อนผมพูดเสมอว่า ถ้าจะจ้างมันก็ต้องให้มันทำไม่อยากได้มันก็อย่าไปจ้างมัน"

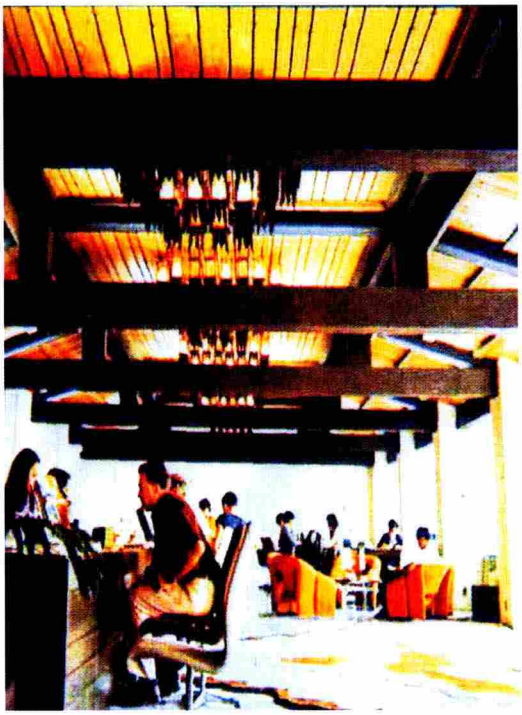
รู้จักลูกค้า "ลูกค้าต้องเห็นในนี้คือเห็นตัวคุณเองด้วยว่าคุณต้องการอะไร ผมไม่เคย Bluff ลูกค้า ผมไม่ถือว่า Bluff มีประโยชน์ ผมปฏิบัติต่อเขาแบบลูกค้า เพราะผมวางผังวางอะไรต่างๆ พวกนี้มีความรู้ เขาดูออกว่ามันจะมีประโยชน์กับเขายังไงผมดูไลฟ์สไตล์ของลูกค้าแล้วก็เอาความรู้ในวิชาของเรามาเสริมให้สิ่งที่เขาต้องการ"

คิดงานโดยมีธีม มีคอนเซ็ปต์ "เป็นการสร้างเรื่องราวอย่างหนึ่ง ถ้าไม่มีธีม ไม่มีพล็อต เขียนหนังสือไม่ได้ ผมคิดงานจากธีม แล้วไปแตกเป็นเรื่องราวเป็น Story เพื่อให้มีเรื่องเล่าได้ การทำงานที่ผมยึดคือมีคอนเซ็ปต์ ในการทำงาน ซึ่งสมัยนั้นยังไม่มีผมถึงรอดมาได้ สิ่งสำคัญเมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วคำว่า คอนเซ็ปต์ หรือ ธีม มันไม่มีมาก่อน แต่ผมมีซึ่งผมได้เรื่องนี้จากกราฟิกดีไซเนอร์ของฮ่องกง คนที่ทำโลโก้นิภาลอดจ์ที่ทำงานด้วยกัน"

ไม่ใส่ของผิดที่ผิดทาง "คือทุกอย่างที่เป็นคอนเซ็ปต์ต้องมีคอนเน็กชั่นที่ทำให้เจ้าของหรือคนที่เข้ามารับให้ได้คือ อยู่ทะเลต้องเห็นอย่างนี้ เรายังไม่เก่งพอที่ทำงานอยู่ทะเลแล้วเอาภูเขามาใส่ให้มันรู้สึก ไม่ได้ เรายังไม่ได้เก่ง เดี๋ยวนี้ก็ยังไม่เก่ง คุณนึกออกไหม ผมไปทำงานภูเขาแล้วผมเอาทะเลไปใส่ แล้วคนที่อยู่บนนั้นรับได้ด้วย ซึ่งมันยาก ไม่ง่าย เชื่อว่ามีคนทำได้แต่มันยาก"

สร้างสเปซพิเศษให้ลูกค้า "หลังจากที่ลูกค้าตกลงให้เราทำงาน มีอีกเรื่องหนึ่งที่ผมพูดคือเรื่องสเปซ ที่พิเศษคือ สมมติว่าคุณมีห้องสี่เหลี่ยมห้องหนึ่ง แต่ห้องแค่นี้ ทันทีที่คุณวาดเส้นทแยง คุณจะได้เส้นที่ยาวกว่าทุกด้าน นี่เป็นแบบที่ Corbusier ออกแบบ ซึ่งผมใช้ Diagonal Line มากในสมัยนั้นคนตื่นเต้นเลยว่าไอ้นี่เอาอะไรมาใช้ตลอดเวลา Stunning Idea สำหรับเส้นทแยงมุมตัวนี้ที่ทำให้ผมเป็นที่ชื่นชมของคนเพราะมันมีประโยชน์ ผมอ่านประโยชน์ของมันออก ไม่ใช่ใส่ให้แค่ตื่นเต้น เวลาผม Planning Office ตึกใหญ่ ผมจะเอาเส้นพวกนี้ใส่ เราดูความจำเป็นแล้วเราจะเห็นอะไรที่ไม่เหมือนกัน คุณจะเห็นอะไรที่น่าตื่นเต้นเสมอ เพราะคุณไม่ต้องเห็นความซ้ำซากจำเจกว่าผนังสี่เหลี่ยม นี่คือเรื่องหนึ่งที่ผมคิดว่าคนอาจชอบ แต่มันไม่ได้แปลกใหม่ เพราะมันมีมานานแต่เขาไม่รู้ ผมเอาตรงนี้มาเปลี่ยนมุมมอง"

กว้างศอก ยาววา หนาคืบ “คำพังเพยที่ว่ากว้างศอก ยาววา หนาคืบ คนไทยเชื่อมานานแล้ว ซึ่งหมายถึงขนาดของคน เป็นศาสตร์ที่ผมคิดประจำตัว เพราะมันเป็น Figure วา ก็คือความสูงของคน หนาคืบคือดั้งจมูกกับข้างหลังหัวเท่ากัน ทันทีที่คุณจะออกแบบอะไรอย่างประตูทำไมเราต้องออกแบบให้เท่าหัวไหล่เพื่อแทรกเข้าไปได้ เพราะเวลาที่ผมจะทำตู้เสื้อผ้าผมไม่ต้องเสียเวลาดูไดเมนชั่นที่เป็นสแตนดาร์ด แค่รู้ว่าหัวไหล่คนเท่าไหร่ซึ่งไม่เกิน ๑๖ นิ้ว ไม่ต้องไปเอา ๒๔ นิ้ว ๑๕ นิ้วยังได้เลย นี่คือเรื่องที่ผมสนใจมาก ซึ่งมีหลักอยู่แล้ว คือ Vitruvian Man ของลีโอนาโด ดาร์วินชี คนทั่วไปไม่เข้าใจ แต่ผมเข้าใจ”

คอนเทมโพรารี “งานของผมเป็นสไตล์ Contemporary จะบอกว่าเป็นโมเดิร์นมันไม่มีอยู่แล้ว เพราะพรุ่งนี้มันต้องก้าวไปอีกก้าว พรุ่งนี้เรายังไม่เห็นนี่ เพราะฉะนั้นคอนเทมโพรารี คือเป็นปัจจุบัน คือเดี๋ยวนี้”

ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

๑. ออกแบบตกแต่งภายในโรงแรมนิภา ลอดจ์ บริษัท Design Thai กับบริษัท Affiliate ที่ฮ่องกง ร่วมมือกันปรับปรุงโรงแรมนิภาลอดจ์ เพื่อให้เป็นโรงแรมที่ทันสมัยยุคแรกๆ ของพัทยา นายจรูญได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบด้านการออกแบบสถานที่ โดยมีกราฟิกดีไซเนอร์จากฮ่องกงรับผิดชอบเรื่องการออกแบบโลโก้หัวจดหมายและใบเสร็จ โดยกราฟิกดีไซเนอร์ท่านนั้นได้ออกแบบโลโก้ของโรงแรมเป็นตัว NL โดยเขาให้เหตุผลกับคณะกรรมการของโรงแรมว่าเนื่องจากการไปพัทยาต้องผ่านทางซึ่งเต็มไปด้วยป่าจากเขา จึงคิดโลโก้ของโรงแรมจากใบจาก และเอาสีตอนพระอาทิตย์ตกซึ่งเป็นสีส้มเข้มกว่าสีจีวรพระมาเป็นสีของสัญลักษณ์นั้น โดยให้เหตุผลว่าพัทยาคือทะเล มองเห็นพระอาทิตย์ขึ้นและตก และให้ชื่อว่า Nipa Lodge ซึ่ง Nipa แปลว่าใบจากนั่นเอง ทำให้นายจรูญได้เห็นวิธีคิดและขั้นตอน ที่มาที่ไปในการสร้างสัญลักษณ์ของโรงแรม ภายหลังนายจรูญจึงนำวิธีการของกราฟิกดีไซเนอร์ท่านนั้นที่สามารถอธิบายที่มาที่ไปของงานโดยเอาข้อมูลรอบด้านมาเป็นต้นคิดมาใช้ในการทำงาน งานของนายจรูญจึงมีเหตุผลมารองรับเสมอ

และเนื่องจากตัวตึกของโรงแรมเป็นตึกเก่าที่มีอยู่แล้ว ดังนั้นสิ่งที่นายจรูญทำได้ก็เพียง Set Up Plan ห้องและแบ่งพื้นที่ว่าส่วนไหนเป็นอะไร จากนั้นโจทย์ใหญ่สำหรับการออกแบบและตกแต่งโรงแรมนี้คือ เรื่องของเฟอร์นิเจอร์ที่หาซื้อไม่ได้ในยุคนั้น นายจรูญจึงต้องออกแบบเฟอร์นิเจอร์ด้วยตนเองทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นหัวเตียงสตูลบาร์กรอบกระจก เก้าอี้หัวเตียง โต๊ะในห้องน้ำ โต๊ะแต่งตัว เดรสซิ่งสตูล กระจก โดยนำแนวคิดจากที่มาของโลโก้มาต่อยอด และเฟอร์นิเจอร์ชิ้นแรกที่ได้ก็คือ สตูล นั่งหน้ากระจก จากนั้นเฟอร์นิเจอร์ตัวอื่นๆ ก็ตามมาจนเสร็จ ส่วนการออกแบบตกแต่งล็อบบี้นายจรูญมีความคิดว่าถ้าอยู่ทะเลเมื่อดำน้ำต้องเห็นท้องเรือ นายจรูญจึงเอาเรือสานด้วยหวายห้อยลอยอยู่บนเพดาน แล้วใส่ไฟลงไป เมื่อแสงไฟส่องผ่านหวายก็จะมีแสงลอดลงมา ให้ความรู้สึกเมื่อเข้ามาในล็อบบี้จะเหมือนอยู่ใต้ท้องทะเล เมื่อมองเข้าไปในบาร์นายจรูญก็จินตนาการให้ผนังเป็นเรื่องของทะเล เป็นปลาและสัตว์ใต้น้ำต่างๆ จากชิ้นงานนี้จะเห็นได้ว่าวิธีคิดของนายจรูญคือคิดอย่างมีที่มา โดยนำคอนเซ็ปต์ของโลโก้มาแตกเป็นเฟอร์นิเจอร์ และนำโลเกชั่นของโรงแรมคือทะเลมาสร้างเรื่องราวให้เป็นบรรยากาศของท้องทะเล เป็นการออกแบบตกแต่งที่มีคอนเซ็ปต์ชัดเจน ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เคยมีใครทำมาก่อน ทำให้โรงแรมนิภาลอดจ์เป็นที่กล่าวขวัญและกลายเป็นโรงแรมที่เป็นที่นิยมมากที่สุดในยุคนั้นของพัทยา

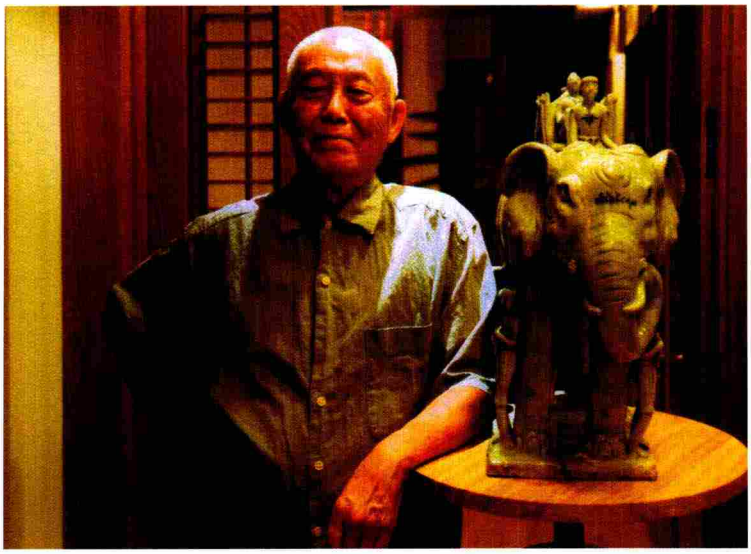
๒. ออกแบบตกแต่งห้องรับรอง Ticket Office การบินไทย เมื่อนายจรูญได้รับโปรเจ็คท์จากการบินไทยให้ออกแบบห้องรับรองสำนักงานขายบัตรโดยสารที่ถนนสีลม สิ่งแรกที่นายจรูญคิดคือ การบินไทยต้องทำงานกับคนทั่วโลก เพราะฉะนั้นจะต้องมีความเป็นอินเตอร์เนชั่นแนลอยู่ในงานชิ้นนี้ด้วย เมื่อได้แนวคิดหลักเช่นนี้ นายจรูญจึงตั้งใจว่าเมื่อเข้ามาในห้องนี้ต้องทำให้ได้ความรู้สึกของความเป็นไทย ดังนั้นนายจรูญจึงให้ความสำคัญกับ Color Scheme ของห้องเป็นอย่างแรก ใช้ผ้าไหมบุผนังห้องบางส่วน และอีกส่วนออกแบบให้เหมือนเป็นกำแพงวัด ใช้โคมไฟรั้วไม้จากเชียงใหม่มาประกอบกัน ทำเป็น

แชนเดอเลียร์ขนาดใหญ่ เพดานตีด้วยไม้เป็นร่องเพื่อให้แสงลอดลงมาได้ ส่วนเฟอร์นิเจอร์เลือกใช้โซฟานำเข้าจากต่างประเทศ สีส้มที่มีขนาดและรูปทรงที่ให้ความรู้สึกนั่งสบาย เพื่อสื่อให้เห็นว่าการบินไทยมีความอินเตอร์เนชั่นแนล ต้องทำงานกับคนทั่วโลก ซึ่งแรงบันดาลใจแรกของงานนี้คือโคมไฟรั้วจากเชียงใหม่ จากนั้นนายจรูญได้ทำห้องรับรองของการบินไทยอีกหลายที่ ไม่ว่าจะเป็นในโตเกียว มลายู มะนิลา สิงคโปร์ จาการ์ตา เดลลี กัลกัตตา ซีแอทเทิล โดยยึดจากคอนเซ็ปต์ที่ว่าการบินไทยต้องทำงานกับคนทั่วโลก และนายจรูญคิดว่าเล้านจ์ควรจะมีประโยชน์กับการบินไทยและประเทศ จึงทำกระจกกั้นระหว่างที่นั่งแล้วแกะตัวหนังสือในกระจกเป็นเรื่องของพระเจ้าแผ่นดินและเรื่องน่ารู้ต่างๆ ของประเทศไทย

๓. ออกแบบตกแต่งห้องรับรองสิงคโปร์แอร์ไลน์ ชนะรางวัลการประกวดออกแบบห้องรับรองของสิงคโปร์แอร์ไลน์ โดยยึดคอนเซ็ปต์การออกแบบจากภูมิประเทศของสิงคโปร์ที่เป็นเกาะ เป็นจีน มัน แวววับ เนื่องจากคนของประเทศเป็นเช่นนั้น แต่ไม่มีรากฐานทางวัฒนธรรม นายจรูญจึงเลือกใช้พรมเป็นรูปวงกลมเพื่อสื่อถึงความเป็นเกาะ รูปประดับที่ผนังเป็นงานคอนเทมโพรารีของศิลปินไทย งานโดยรวมจึงดูสะอาด เนี้ยบ และทันสมัย

๔. Buccaneer Night Club โรงแรมมโนราห์ ถนนสุรวงศ์ สมัยก่อนเจ้าของงานไม่ได้มีโจทย์สำหรับการออกแบบที่ชัดเจน ดังนั้น คอนเซ็ปต์ของไนท์คลับนี้ นายจรูญจึงเป็นผู้คิดเอง เพราะเห็นว่าไนท์คลับเป็นสถานที่มืด จึงนำคำว่า Buccaneer ที่แปลว่าโจรสลัดมาเป็นจุดเริ่มต้นในการคิดงาน นายจรูญออกแบบให้สถานที่นี้ดูมืดและตกแต่งบรรยากาศเหมือนเป็นถ้ำโจรสลัด ดังคำบรรยายของคุณอรชุน นาคะสุคนธ์ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๔๗ ในบทความชื่อ ค่ำคืน...ของวันวาน ดังนี้ “บรรยากาศข้างในมืดราวกับอยู่ในถ้ำ ของโจรสลัด แค่ย่างเท้าเข้าไปก็ต้องยืนนิ่งๆ เสียครู่หนึ่ง เพราะสายตายังปรับไม่ทัน ยังมองอะไรไม่เห็น จากนั้นจะเห็นหีบมหาสมบัติวางอยู่ตรงทางเข้า เป็นหีบสมบัติที่เปิดฝาไว้แล้วเห็นแก้วแหวนสายสร้อยวางซ้อนกันเหมือนที่เห็นในหนังโจรสลัดฝรั่ง...ที่นั่งข้างในแบ่งเป็นคูหาเล็กๆ กั้นด้วยเส้นลูกปัดพลาสติกสีๆ เป็นแถว แต่ละคูหานั่งได้สี่คนแบบเบียดๆ และมีที่นั่งเตี้ยๆ ไม่มีพนักอีกสองตัว บนผนังทำเป็นลายก้อนหินหยาบๆ ทาสีน้ำตาลเข้มประดับด้วยเหรียญทองเหลืองโบราณขนาดใหญ่ ทำเทียมคล้ายเหรียญกษาปณ์ที่งมได้จากท้องทะเลลึก” ซึ่งไนท์คลับนี้ได้สร้างชื่อเสียงให้กับนายจรูญเป็นอย่างมาก ถึงกับเป็นผู้สร้างบรรยากาศของการพักผ่อนยามค่ำคืนที่น่าตื่นตาตื่นใจ

๕. ออกแบบตกแต่งภายในบ้านพักอาศัย การออกแบบตกแต่งภายในของบ้านพักอาศัยในยุคนั้น ส่วนใหญ่เป็นเพียงเรื่องของการเลือกซื้อเฟอร์นิเจอร์ที่มีอยู่ตามร้านค้าต่างๆ เข้าบ้านเท่านั้น ยังไม่ได้เป็นการออกแบบตกแต่งที่แท้จริง และผู้ใช้บริการตกแต่งบ้านส่วนใหญ่มักเป็นผู้มีฐานะดี นายจรูญริเริ่มการออกแบบตกแต่งบ้านให้ลูกค้าด้วยการวางผังและออกแบบเฟอร์นิเจอร์เฉพาะตัวให้ลูกค้าแต่ละหลังโดยยึดถือไลฟ์สไตล์ และความชอบของลูกค้าเป็นหลัก ทั้งนี้นายจรูญเห็นว่าลูกค้าที่ต้องการให้ออกแบบตกแต่งให้นั้นต้องรู้จักตัวตน

ของตนเองก่อนว่าตนเองชอบอะไรจึงจะสามารถเข้าใจถึงประโยชน์ของการตกแต่งที่ออกแบบให้ได้ หลักในการออกแบบตกแต่งภายในบ้านพักอาศัยให้ลูกค้าที่ยึดถือเสมอมา นอกจากจะดูไลฟ์สไตล์ของลูกค้าแล้ว ยังนำความรู้ในวิชาการออกแบบตกแต่งมาเสริมในส่วนที่ลูกค้าต้องการ และจุดเด่นในเรื่องของการสร้างสเปซพิเศษที่สามารถเพิ่มประโยชน์หรือมุมมองให้กับบ้านหรือสถานที่นั้นๆ ได้ จึงไม่น่าแปลกใจที่ในยุคนั้นนายจรูญจะเป็นนักออกแบบตกแต่งที่ลูกค้าชั้นนำของประเทศเรียกใช้บริการเป็นอันดับต้นของไทย

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๔๙๕ : ได้รับรางวัลที่ ๑ ประกวดเขียนรูป Eisenhower ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา

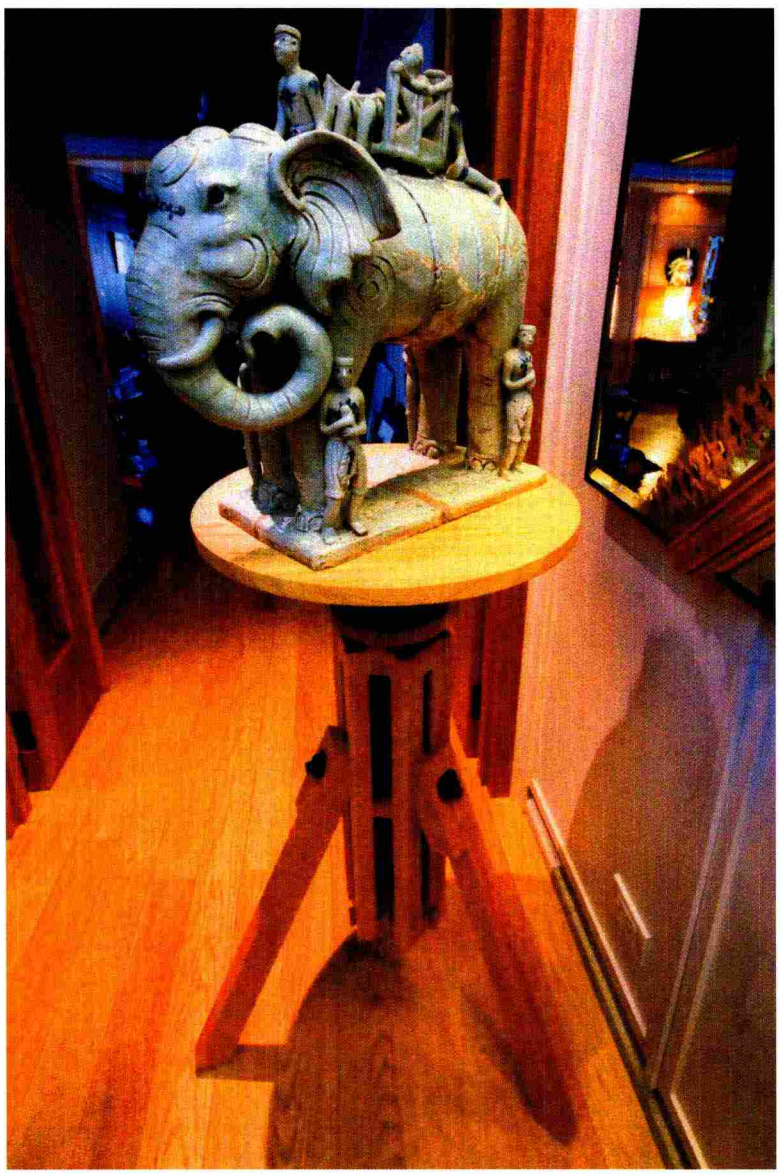
พ.ศ. ๒๕๒๓ - พ.ศ. ๒๕๒๔ : ได้รับรางวัลชนะเลิศประกวดออกแบบห้องรับรองของสิงคโปร์ แอร์ไลน์

พ.ศ. ๒๕๔๖ : ได้รับรางวัลนักศึกษาเก่ายอดเยี่ยม ประเภทผู้ประกอบวิชาชีพ ในโอกาสครบรอบ ๖๐ ปี มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๕๓ : ได้รับรางวัลจาก TIDA

พ.ศ. ๒๕๕๕ : ได้รับรางวัลอาจารย์ศิลป์ พีระศรี ครูผู้ให้

นอกเหนือจากบทบาทนักออกแบบตกแต่งภายในแล้ว ยังกล่าวได้ว่านายจรูญเป็นบรมครูของวงการออกแบบตกแต่งภายในของประเทศไทย เพราะภายหลังที่นายจรูญเปิดบริษัท Charoon and Associates และ Interior Research Showroom เป็นของตนเองนายจรูญได้ให้โอกาสและสร้างนักออกแบบตกแต่งภายในฝีมือดีอีกหลายท่านที่มีชื่อเสียงในปัจจุบัน โดยหลักในการสอนงานของนายจรูญคือ “ผมไม่สอนเพราะถือว่าเรียนมาแล้ว แต่ที่ผมสอนคือ เมื่อทำต้องทำจริงๆ อย่าล้อเล่น แล้วก็อย่าทำให้ผมเห็นเรื่องราวที่ไม่ถูก อย่างงานที่ผมสั่งให้แก้แล้วไม่แก้นี่ ผมว่าเลยนะ แล้วผมลงไปเขียนแทนเลย ผมเขียนแบบดีด้วย ทุกคนก็ไม่กล้า บางคนมานั่งหลับ ผมว่าเลยนะ คือคนที่ทำงานกับผมจริงๆ แล้วดีทุกคน เพราะเขาอยากมาทำงานกับเราอยู่แล้ว คือเขาเก่งอยู่แล้ว ดูปุ๊บเห็นหน้าท่าทางผมรับไว้เลย พอไม่ดีผมก็ไม่เอาไว้ แต่ผมมองแล้วผมรู้ว่าคนนี้ใช้ได้ คือเขาไม่ได้มีฝีมืออะไรมากไปกว่าที่เขามีอยู่ แต่เขาเป็นนักเรียนดีแล้วอยากมาทำงานกับเรา ผมให้การทำงานกับเขาไปเลย หลักในการสอนก็คือ การรับผิดชอบในงาน แล้วถ้าธีมไม่ดี อะไรไม่ดีเขาก็จะรู้ เราสร้างคนจริงๆ ทำไม่ดีผมว่าเลย ผมเป็นนายที่เปิด ให้โอกาสคน ให้พูด ให้เถียง เพราะผมทำงานกับฝรั่งมาแล้ว เห็นมาหมดแล้ว ไม่มีที่จะเก็บงำอะไร แต่เรื่องที่ไม่ดีคือผมพูดต่อหน้าคนอื่นด้วยไม่ได้พูดกันแค่สองคน คนอื่นฟังอยู่ด้วยมันก็เกลียดเรา แต่คงไม่สำคัญเกลียดก็เกลียด”

เมื่อถามนายจรูญว่าอยากจะฝากอะไรถึงอินทีเรียร์ดีไซเนอร์ รุ่นใหม่ๆ คำตอบที่ได้ก็คือ “มองได้อย่างเดียว ต้องขยัน แล้วตั้งใจที่จะทำงานจริงๆ มันบอกยากว่าใครจะเป็นใครยังไง แค่ไหน ต้องเอาจริงเอาจังกับงาน และถ้าคุณไม่มีเทสต์ คุณอย่ามาอยู่ในวงการเลย เพราะไม่มีใครเขารับคุณแล้ว แต่เทสต์มันโดนดีเวลลอปจากที่โรงเรียน ผมโชคดีที่ได้เรียนกับอาจารย์ศิลป์ พีระศรี เพราะท่านเองมีรสนิยม มีเส้นที่สวย เข้าใจ Art Form เข้าใจ History of Art ผมได้ไปทั่วโลก ได้เห็น ได้อยู่โรงแรมที่ดี ได้ใช้ชีวิตอย่างถูกต้องในการเดินทางเหมือนเพิ่มประสบการณ์ในการมองเห็นโลก คนเป็นอินทีเรียร์ เรื่องแรกต้อง Expose ต้องเอาตัวไปเปิดในที่ที่ไม่ใช่ที่อยู่เป็นประจำ อย่างเช่นไปเปิดในเมืองคุรุบุรีในนครพนมหรือในอุบลราชธานี จำเป็นนะ ไม่จำเป็นต้องไปในที่หรูหราอย่างเดียว ถ้าเก่งจริงๆ ไปไหนก็ได้ แต่ต้องไปเพื่อให้เห็นแล้วก็ใช้ความสามารถของตนเอง ถ้ามันสร้างให้คุณประทับใจได้ถ้าคุณเป็นคนเซ้นซิทีฟจริงๆ คุณจะได้ แล้วคุณต้องให้เกียรติเขา ไม่ใช่ไปบ้านนอกแล้วไปดูถูกเขา คุณต้องตื่นเต้นถึงจะได้ อย่างผมไปเชียงใหม่แล้วไปเห็นโคมไฟรั้วก็ซื้อมา แต่มันมามีประโยชน์ก็ต่อเมื่อผมเห็นว่ามันมีประโยชน์ ซึ่งมันกลายมาเป็นธีมของงานการบินไทย เมื่อคุณไปไหนคุณต้องดู คนเป็นอินทีเรียร์มันต้องมอง เมื่อคุณไปไหนคุณต้องดูแล้วคุณจะเห็น เวลาผมนั่งผมจะเห็นข้างหลังคือผมมองข้างหน้าก็จริงแต่ก่อนนั่งผมจะมองข้างหลังก่อน อย่างน้อยก็จะรู้ว่าข้างหลังมันมีเนื้อที่ มีสเปซเท่าไหร่ เหตุผลที่เป็นอย่างนี้เพราะเวลาที่คุณดีไซน์ห้อง มันไม่ได้มีแค่นี้ มันมีข้างหลังด้วย นี่เป็นเรื่องพิเศษที่คุณต้องมองให้ออก แล้วผมมีความเชื่อที่เป็นประโยชน์คือ กว้างศอก ยาววา หนาคืบ พอทำมือกว้างไปเท่านี้ก็รู้แล้วว่ามันยาวเท่าไหร่ แคบเท่าไหร่มันเป็น Physical เป็น Proportion ของผมกับ

ของทุกคนที่อยู่ในโลกนี้ หลักนี้เป็นหลักสำคัญที่อินทีเรียร์ต้องรู้ อินทีเรียร์ต้องดูข้างหลัง เพราะคุณต้องอยู่ในห้อง คุณต้องรับผิดชอบในสเปซที่คุณมี มีหกด้าน ไม่ใช่แค่ด้านหน้า ด้านข้างทั้งสองด้าน ด้านหลัง ตะวันตก ตะวันออก เหนือ ใต้ นี่คือ Art Form Sculpture"

และเมื่อให้นายจรูญพูดถึงอินทีเรียร์ที่ดีว่าควรมีลักษณะอย่างไร นายจรูญจึงยกตัวอย่างถึงสถานที่หนึ่งให้ฟังว่า "ผมไปอยู่ที่ Mc Arthur Hotel เข้าไปในบาร์ชื่อ Deep Forest แต่ในนี้มันมีไดเมนชั่น ซึ่งหนักกว่าที่เราเคยได้ เขามีใบไม้ห้อยเป็นเซรามิกบางสีเขียวหลายเฉดสีน้ำตาล โดยตั้งใจให้ Air Flow ผ่านก็จะมีเสียงกรุ๋งกริ๋ง เสียงชะนี นกร้อง นั่นเป็นอีกไดเมนชั่นหนึ่งซึ่งน้อยคนที่จะใช้ ซึ่งเยี่ยมมาก เรานั่งอยู่เรายังไม่เมาดี ก็ได้ยินเสียงใบไม้ พอเราเมาเริ่มมีภวังค์ก็จะได้ยินเสียงชะนี ถ้าอินทีเรียร์ปกติมันจะได้แค่ลูกตา (Visual) แต่ไม่มีคอนเซ็ปต์ด้านอะคูสติค แต่ที่นี่มันเพิ่มอีกมิติหนึ่งไม่ใช่แค่เห็น แต่เพิ่มความรู้สึกข้างในอินทีเรียร์สมัยนี้ควรเป็นแบบนี้ คือไปอีกระดับหนึ่ง" แล้วเมื่อถามถึงอินทีเรียร์ดีไซน์ที่ไม่ดี ความเห็นของนายจรูญก็คือ "งานที่ไม่ได้สร้างอะไรให้ใครนอกจากไปลอกเขามาเฉยๆ แล้ว Bad Taste คือ ไม่เอาไหน เข้าไปรู้เลย สีก็ห่วย เฟอร์นิเจอร์ Selection ก็ Bad, Proportion ยังเลวอีก รูปที่แขวนก็ชั่วทั้งหมด มันขัด เข้าไปแล้วอึดอัดดีไซน์อะไรก็ตามที่มันทำให้เราอึดอัดได้นั่นแหละเข้าไปแล้วไม่สบาย ถึงแม้จะใช้ของแพงมันคืออินทีเรียร์ดีไซน์ที่ไม่ดี"

ชีวิตปัจจุบัน

ปัจจุบันถึงแม้นายจรูญจะเลิกทำงานในบริษัทแล้ว แต่ยังเขียนรูปและบริหารความคิดด้วยการออกแบบเฟอร์นิเจอร์เพื่อใช้เองในบ้าน ไม่ว่าจะเป็นโซฟาเบด ขาหยั่งสำหรับเขียนรูปแบบพกพา ชั้นวางของโต๊ะกาแฟแบบพับเก็บได้สแตนวางของกระจกแกะ กล่องใส่เครื่องปรุงในครัว และอื่นๆ อีกมากมาย

นายจรูญ อังศวานนท์ ปัจจุบันพักอยู่ที่ ๑๓/๓๗ เลอพรีเมียร์คอนโดมิเนียม ๑ ซอยสุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๘ ๖๘๖๗ E-mail: jarounan@gmail.com

คำประกาศเกียรติคุณ

นายชวลิต เสริมปรุงสุข

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

นายชวลิต เสริมปรุงสุข ปัจจุบันอายุ ๗๖ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่จังหวัดขอนแก่น จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และไปศึกษาต่อด้านศิลปะที่ Rijksacademie van Beeldende Kunsten, Amsterdam, Netherlands นายชวลิต เสริมปรุงสุข เป็นศิลปินไทยคนแรกที่ได้รับคัดเลือกเป็นศิลปินที่รัฐบาลเนเธอร์แลนด์สนับสนุน โดยได้รับเงินเดือนในระดับตำแหน่งศาสตราจารย์ เพื่อเป็นศิลปินอิสระ สร้างสรรค์ศิลปะตามที่ใจรัก

นายชวลิต เสริมปรุงสุข ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะนามธรรม ที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิต และจิตวิญญาณ แห่งมิติความเชื่อและอุทิศตัวเพื่อศิลปะบริสุทธิ์ “Art for Art Sake” หรือ “ศิลปะเพื่อศิลปะ” รูปแบบผลงานจึงเป็นนามธรรมเฉพาะตัว (Individual Style) ที่สืบทอดมรดกศิลปะการสร้างสรรค์แบบอุดมคติ อันเป็นรากแก้วแห่งวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างลึกซึ้ง ละเมียดละไมของซีกโลกตะวันออกที่ให้สัญญะและอัตลักษณ์แห่งการใช้สีสันที่สดใส สว่างไสว สงบ สะอาด วิจิตรบรรจง สะท้อนวิถีตะวันออกได้อย่างพิเศษล้ำลึก ละทิ้งรูปแบบศิลปะที่ผูกพันยึดติดกับรูปทรงแห่งสาระภายนอก

นายชวลิต เสริมปรุงสุข เป็นศิลปินไทยที่โดดเด่น สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติ รวมทั้งทำหน้าที่เปรียบเสมือนทูตทางวัฒนธรรมและสื่อกลางในการเผยแพร่งานศิลปะร่วมสมัยให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป และประเทศอื่นๆ ทั่วไป นอกจากนี้ ยังได้นำประสบการณ์ชีวิตและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในต่างประเทศมาถ่ายทอดและพัฒนาให้ความรู้สู่กลุ่มเยาวชน นักศึกษาศิลปะ และประชาชนคนไทย แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหว ของวงการศิลปะของโลก อันจะผลักดันให้เกิดแนวคิดและมิติใหม่ในวงการศิลปะร่วมสมัยของประเทศไทย ปัจจุบันนายชวลิต เสริมปรุงสุข พำนักอยู่ที่ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ และด้วยความเป็นผู้มีจิตวิญญาณที่ผูกพันกับแผ่นดินเกิด จึงได้นำความรู้ความสามารถทางศิลปะที่มีอยู่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะจัดแสดงให้คนไทยได้ชื่นชมอยู่เสมอ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความผูกพันที่มีต่อคนไทย เป็นศิลปินอิสระสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม ภาพพิมพ์ ประติมากรรม ศิลปะจัดวางอยู่ในราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์และประเทศไทย

นายชวลิต เสริมปรุงสุข จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) พุทธศักราช ๒๕๕๗

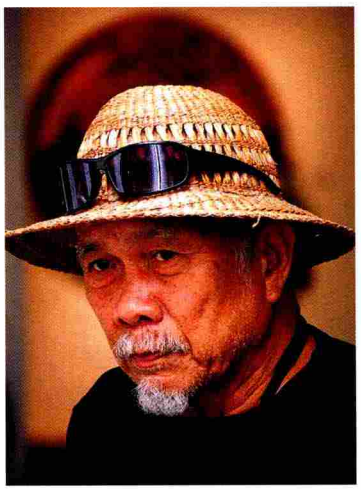
ไม่มีสิ่งใดอีกแล้ว สำหรับคนที่เปิดมาหน้านี้
จะต้องให้ทายละ ปัดไปมากไปกว่าการได้เป็นผู้ให้
สิ่งสำคัญต่อเพื่อนมนุษย์

ชัยลภ เตรียมปรุงดี

ประวัติชีวิตและผลงาน

นายชวลิต เสริมปรุงสุข

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

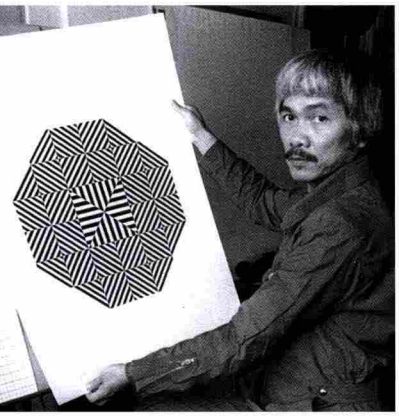
นายชวลิต เสริมปรุงสุข ปัจจุบันอายุ ๗๖ ปี เกิดวันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๘๒ ที่จังหวัดขอนแก่น

ประวัติการศึกษา

นายชวลิต เสริมปรุงสุข เข้าเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนศิลปศึกษา (เตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร) กรุงเทพมหานคร และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และศึกษาศิลปะที่ Rijksacademie van Beeldende Kunsten เมืองอัมสเตอร์ดัม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

ประวัติการทำงาน

นายชวลิต เสริมปรุงสุข เป็นศิลปินอิสระและทำงานศิลปะอยู่ที่ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์และประเทศไทย

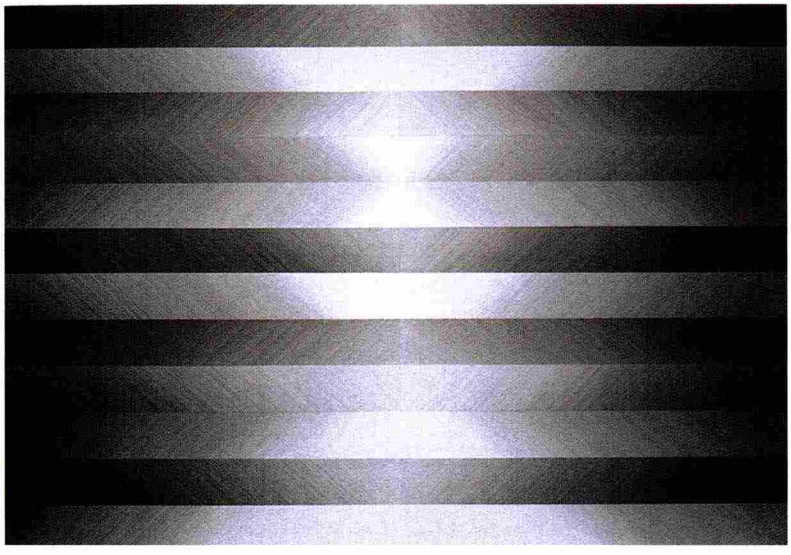

ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

นายชวลิตเริ่มต้นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะโดยมีพื้นฐานจากการเขียนภาพในลักษณะรูปธรรม และค่อยๆ คลี่คลายรูปแบบมาเป็นลักษณะนามธรรม รูปแบบนามธรรม ในระยะแรกเกิดจากแรงบันดาลใจในลวดลายไทยและวิวัฒนาการเรื่อยมาจนกระทั่งเป็นการใช้รูปแบบเรขาคณิต (Geometric Form) มาเป็นสื่อแทนค่าความคิดตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของตนเองโดยตรง จากการเดินทางศึกษาดูงานศิลปะตามพิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ และงานแสดงศิลปะต่างๆ ทั่วยุโรปและอเมริกา ทำให้นายชวลิตเกิดความเชื่อมั่นว่า ลักษณะงานของเขาในแบบ Minimal Art อาจจะยังไม่เป็นที่ยอมรับในวงการศิลปะไทยในสมัยนั้น อย่างไรก็ตาม นายชวลิตก็ยังคงทำงานศิลปะภาพพิมพ์เทคนิคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Etching, Woodcut, Silk Screen และงานจิตรกรรม อีกทั้งแสดงนิทรรศการทั้งในเนเธอร์แลนด์และประเทศอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ นายชวลิตได้สร้างสรรค์ผลงานชุดสีเทาขนาดใหญ่ พร้อมกับใช้แสงเงาเข้ามาซ้อนฉายเป็นลำยาวสวนทางกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพจิตใจที่ยังไม่สงบนิ่งหลังจากการสูญเสียบุตรชายจากเหตุไฟไหม้ ผลงานชุดดังกล่าวประสบความสำเร็จได้นำออกจัดแสดงในหลายครั้งและได้รับรางวัลศิลปินยุโรปในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ในการประกวดศิลปกรรมที่เมืองออสเทน ประเทศเบลเยี่ยม ในฐานะตัวแทนศิลปินจากราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

รางวัลเหรียญเงิน การประกวดศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ ปี พ.ศ. ๒๕๐๔
ถนน *หมึกบนกระดาษ, ๖๕ x ๕๕ ซม., ๒๕๐๓*

รางวัลศิลปินยุโรป Europe prize for painting การประกวดศิลปกรรมที่เมืองออสเทน ประเทศเบลเยี่ยม ปี พ.ศ. ๒๕๒๓
Untitled 1979 *สีอะคริลิค, ๑๕๑ x ๒๐๐ ซม., ๒๕๒๒*

ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์อยุธยา ชวลิต ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี พาผู้เชี่ยวชาญจาก UNESCO สำรวจจิตรกรรมฝาผนังที่อยุธยา ถ่ายภาพโดย อาจารย์เขียน ยิ้มศิริ ปี พ.ศ. ๒๕๐๕

ในสตูดิโอขณะเรียนต่อปีแรก ที่เมืองอัมสเตอร์ดัม พ.ศ. ๒๕๐๖

บัตรประจำตัวนักศึกษาอคาเดมี อัมสเตอร์ดัม ปี พ.ศ. ๒๕๐๘

ผลงานยุคใหม่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นต้นไป นายชวลิตเริ่มใช้สีมากยิ่งขึ้น แต่ยังคงรักษาไว้ซึ่งเส้นตรงเป็นแถบ (Stripe) แต่จัดช่องไฟใหม่ โดยการคำนวณช่องว่างให้ประสานกันเป็นระยะ เป็นการพัฒนาจากความคิดเดิมที่เริ่มต้นจากงานภาพพิมพ์ชุดก่อนๆ มีการจัดวางองค์ประกอบขึ้นมาใหม่ ให้มีความเรียบง่ายและนิ่งขึ้น ตัดส่วนที่เป็นแสงเงาออกไปทั้งหมด คงเหลือไว้แต่พื้นสีที่เรียบโดยการใช้น้ำหนักอ่อนแก่ของโทนสีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น จากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ นายชวลิตได้รับเลือกจากศิลปินราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์โดยเทศบาลแห่งเมืองอัมสเตอร์ดัมให้เป็นผู้ออกแบบงานประติมากรรมเพื่อติดตั้งภายนอกอาคารศูนย์วัฒนธรรมจำนวน ๒ ชิ้น ผลงานชิ้นนี้ชื่อ “Windbreker” โดยได้แนวความคิดมาจากรูปลักษณ์ของใบกังหันลม ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ มาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างงาน

ผลงานในระยะหลังปี พ.ศ. ๒๕๓๓ นายชวลิตเริ่มใช้เทคนิคผสมโดยใช้หมึกสีเขียนทับลงไปบนภาพพิมพ์ซิลค์สกรีน นายชวลิตเขียนทับด้วยเส้น ซับซ้อนกันไปมาเป็นชั้นๆ สีที่ใช้มักจะควบคุมให้อยู่ในโทนเดียวกันในแต่ละรูป การวางองค์ประกอบแตกต่างไปจากสมัยก่อนที่มีแถบเป็นหลักและไม่มีขอบเขต งานในยุคนี้จะเป็นรูปฟอร์มลอยตัว ไม่มี

Windbreker, *1988*
ติดตั้ง ณ ตึกศูนย์วัฒนธรรม
เมืองอัมสเตอร์ดัม, ๒๕๓๑

กรอบกั้น เป็นลักษณะเดียวกันกับงานครึ่งประติมากรรม ที่ถึงแม้ว่าจะเขียนแบบเป็นสองมิติ แต่ศิลปินมีเจตนาให้มองดูมีความลึกเป็นสามมิติด้วยการใช้เส้นทางเปอร์สเปคทีฟเข้ามาใช้ ในบางโอกาส พื้นสีที่เคยเรียบสม่ำเสมอเป็นสีเดียวก็มีการเปลี่ยนไปด้วยการใช้ช่องว่างของเส้นสานขึ้นทับกัน ทำให้เกิดอากาศและพื้นผิวที่ไม่เรียบแบนจนเกินไป นายชวลิตมุ่งหน้าไปสู่ความเรียบง่ายมากขึ้น เรียกงานที่ทำในชุดหลังๆ นี้ว่า “Minimal Fundamental”

นายชวลิตได้กลับมาแสดงผลงานที่ประเทศไทยหลายครั้ง ส่งผลให้ได้ค้นหาวัสดุใหม่ๆ นำมาใช้สร้างงานศิลปะเพื่อเปลี่ยนสภาพจากการสร้างสรรค์งานที่ทำอยู่เดิม ณ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ อาทิ

ผลงานชื่อ “มีดแปดด้าน” ใช้เถาวัลย์และผืนผ้าสีดำขึงอยู่บนเถาวัลย์ เป็นวัสดุในการสร้างงาน

ผลงานชื่อ “ตัณหาชีวิต” เป็นงานประติมากรรมครกและสากสามใบที่เชื่อมต่อถึงกัน

ผลงานชื่อ “สุสานชาวนา นาผืนสุดท้ายแห่งราชอาณาจักรสยาม” เพื่อไว้อาลัยแก่ความสูญเสียกระดูกสันหลังของชาติที่นับวันจะลดน้อยถอยลงไป

ผลงานชื่อ “เฒ่าหัวงู” และ “วิวาห์หมาไทย”

บทวิจารณ์ในหนังสือพิมพ์
เมื่อเปิดแสดงนิทรรศการเดี่ยว
ทางใต้ของ
ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์
ปี พ.ศ. ๒๕๐๘

สุสานชาวนา นาผืนสุดท้ายแห่งราชอาณาจักรสยาม
ศิลปะจัดวาง จัดแสดงที่หอศิลป์
คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร มกราคม ๒๕๓๘

verzoening met Weste

Op uitnodiging der Nederlandse regering naar Nederland

การสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน

ผลงานที่แสดงภายในประเทศ

พ.ศ. ๒๕๔๗ : “No Comment at 65”, พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๒ : “Chavalit S’70”, หอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ

นิทรรศการเดี่ยว

พ.ศ. ๒๕๐๖ : “Farewell Exhibition” วังสวนผักกาด กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๐๙ : Bangkapi Gallery, Bangkok, Thailand.

พ.ศ. ๒๕๒๓ : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๒๘ : หอศิลป์พีระศรี กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๑ : หอศิลป์พีระศรี กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๓ : The Artist Gallery, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๘ : The Con-tempus, กรุงเทพฯ / คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๙ : หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๐ : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๒ : หอศิลป์มารศรี กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๓ : หอศิลป์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (CMU Art Museum) จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๗ : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป ถนนเจ้าฟ้ากรุงเทพฯ/The Hilton Schiphol, Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๔๘ : หอศิลป์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. ๒๕๕๑ : หอศิลป์จามจุรี กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๒ : หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพฯ/หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. ๒๕๕๓ : โรงพยาบาลปิยะเวท กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๓ : หอศิลป์กรุงไทย บมจ. ธนาคารกรุงไทย / หอศิลป์ริมน่าน จังหวัดน่าน

นิทรรศการกลุ่ม

พ.ศ. ๒๕๐๑ - พ.ศ. ๒๕๔๑ : การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๗ - พ.ศ. ๒๕๓๘ : "White Group" พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๘ : 10th Asian Watercolor, พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๐ - พ.ศ. ๒๕๔๑ : การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป ถนนเจ้าฟ้า กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๖ : LA SAGESSE, หอศิลป์จามจุรี กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๗ : Contemporary Thai-Dutch Art, หอศิลป์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ กรุงเทพฯ

: Old brush new paints, หอศิลป์จามจุรี กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๕๓: Silpa Bhirasri Exhibition, หอศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ กรุงเทพฯ

ผลงานที่แสดงในต่างประเทศ

นิทรรศการเดี่ยว

พ.ศ. ๒๕๐๘ : Anne Frank's house, Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๐๙ : Leids Academisch Kunstcentrum, Leiden, The Netherlands/Europahuis, Limburg, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๐ : Gallery Viruly, Amsterdam, The Netherlands/Veluwes Museum van Oudheden, Harderwijk, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๒ : Gallery Design Studio 397, Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๕ : Gallery Nouvelle Images, The Hague, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๗ : Municipal Exhibition Centre Aemstelle, Amstelveen, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๘ : Gallery in Art, Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๒๘ : Dutch Design Centre, Utrecht, The Netherlands/Gallery 'R', Novi Sad, Yugoslavia.

พ.ศ. ๒๕๒๙ : Gallery in Art, Amsterdam, The Netherlands/Gallery Green Orange, Dubrovnik, Yugoslavia.

พ.ศ. ๒๕๓๐ : NV Luchthaven Schiphol, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๓๐ : Wall Object, 'Windbreker', Amsterdam, The Netherlands.

นิทรรศการกลุ่ม

พ.ศ. ๒๕๐๕ : Gallery Tasca, New York, USA.

พ.ศ. ๒๕๐๙ : Pratt Institute, New York, USA.

พ.ศ. ๒๕๑๕ : Municipal Purchase, Museum Fodor, Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๖ : Municipal Purchase, Stedelijk Museum, Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๗ - พ.ศ. ๒๕๓๙ : The Dutch National Collection Exhibition, "SINGLE-PLURAL" and "MOVEMENT", organized by Netherlands Art Organization A.O. Amsterdam Frans Hals Museum, Haarlem, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๒๑ : Universal Moving Artists, Stedelijk Museum, Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๑๙ : Frans Hals Museum, Vishal, Haarlem, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๒๐ - พ.ศ. ๒๕๒๑ : Municipal Purchase, Museum Fodor, Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๒๑ : Graphic Manifestation, Stedelijk Museum, Schiedam, The Netherlands.

งานแสดงเดี่ยว Gallery of Art อัมสเตอร์ดัม พ.ศ. ๒๕๒๙

Universal Moving Artist อัมสเตอร์ดัม พ.ศ. ๒๕๔๐

งานแสดงเดี่ยว Gallery of Art อัมสเตอร์ดัม พ.ศ. ๒๕๑๘

Universal Moving Artist อัมสเตอร์ดัม พ.ศ. ๒๕๒๓

งานแสดงเดี่ยว The Con-tempus กรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๕๓๘

วิวาห์หมาไทย *เทคนิคผสม, ๓๐ x ๑๖๐ x ๘๕ ซม., ๒๕๓๙*

พ.ศ. ๒๕๒๒ - พ.ศ. ๒๕๒๓ : The Dutch National Collection Exhibition, "GRAPHIC TECHNIQUES", organized by Netherlands Art Organization A.O. Amsterdam, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๒๓ : Europe Prize for Painting, Oostende, Belgium.

พ.ศ. ๒๕๒๖ : Societe international des Beaux Arts, Grand Palais, Paris, France.

พ.ศ. ๒๕๒๖ - ๒๕๒๘ : Salon d'Atome, Grand Palais Paris, france/The international Independent Exhibition of Print in Kanagawa, Japan.

พ.ศ. ๒๕๒๗ : The 10th International Print, Biennale in Cracow, Poland/The International Print Exhibition, Intergraffia 84, Gallery of Modern Art, Katowice, Poland.

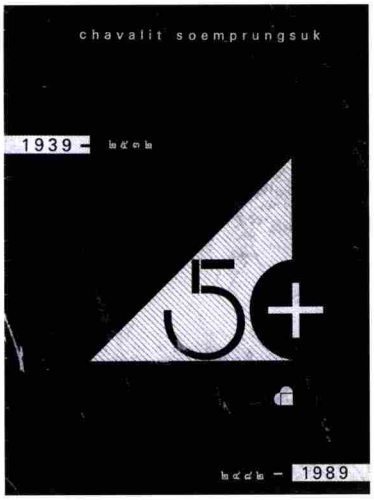
พ.ศ. ๒๕๒๘ : The First International of poster in Tojama, Japan.

พ.ศ. ๒๕๒๙ : Art Centre ABC NO Rio, New York, USA.

พ.ศ. ๒๕๓๑ : 41 E Realites Nouvelle, Grand Palais, Paris, France.

พ.ศ. ๒๕๓๙ : Modern Art from Thailand, Westfries Museum, Hoorn NH, The Netherlands.

พ.ศ. ๒๕๔๕ : LA SAGESSE, Toit de la Defense, Paris la Defense, France.

การเผยแพร่ข้อมูลผลงานทางศิลปะ

๑. "From Amsterdam to Bangkok for an art exhibition", Bangkok Post, 19 November 1980.

๒. "Landschappen van de geest", Trouw Newspaper, 1986.

๓. "ชวลิต เสริมปรุงสุข ศิลปินอิสระทั้งจิตและวิญญาณ", หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ, ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๗

๔. "เรขาคณิตในมิติของชวลิต เสริมปรุงสุข", หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์, ๒๑ มกราคม ๒๕๕๒

๕. "ศิลปะไร้กรอบ ชวลิต เสริมปรุงสุข", หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ, ๒๔ มกราคม ๒๕๕๕

๖. "Out of Clutter Find Simplicity", Art4d Magazine, 2012

๗. "ศิลปะคือชีวิต" ชวลิต เสริมปรุงสุข หนึ่งเดียวคนไทยในระบบอุปถัมภ์ศิลปิน", หนังสือพิมพ์ มติชน, ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๖

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

๑. รางวัลเกียรตินิยม เหรียญเงิน เหรียญทองแดง จากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ สมัยศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เช่น รางวัลเหรียญเงิน ประเภทจิตรกรรม ในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒

๒. รางวัลศิลปินยุโรป เมืองออสเทน ประเทศเบลเยี่ยม ปี พ.ศ. ๒๕๒๒

๓. ผลงานได้รับการเก็บสะสมอยู่ในสถาบันศิลปะ หน่วยงานรัฐ และเอกชน ได้แก่

- Peter Styvesant Foundation
- Vrije Hospital
- Vrije University
- Academisch Hospital
- Municipal Amsterdam
- Stedelijk Museum, Amsterdam
- Indoor Co.,Ltd, Amsterdam
- The National Gallery, Bangkok
- The Fine Arts Department, Bangkok
- Silpa Bhirasi Institute of Modern Art, Bangkok
- The Bangkok University, Bangkok
- Silpakorn University, Bangkok
- The Netherlands Embassy, Bangkok
- The Belgium Embassy, Bangkok
- The Con-tempus Art Center, Bangkok
- Thai Investment and Securities Co.,Ltd, Bangkok
- Television Channel 7, Bangkok
- Kuwait Airlines, Bangkok
- Magic Productions Co.,Ltd, Bangkok
- The O-Art Architect Co.,Ltd, Bangkok
- The Commonwealth Holding Co.,Ltd, Bangkok

- The Matichon Group Co.,Ltd, Bangkok
- The Rama Gardens Hotel, Bangkok
- The U.B.C. Co.,Ltd, Bangkok
- Mr. Kukrit Pramoj
- The Industrial Finance Corporations of Thailand, Bangkok
- The First Bangkok City Finance & Securities Co.,Ltd, Bangkok
- The Christiani & Nielsen (Thai) Pcl., Bangkok

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

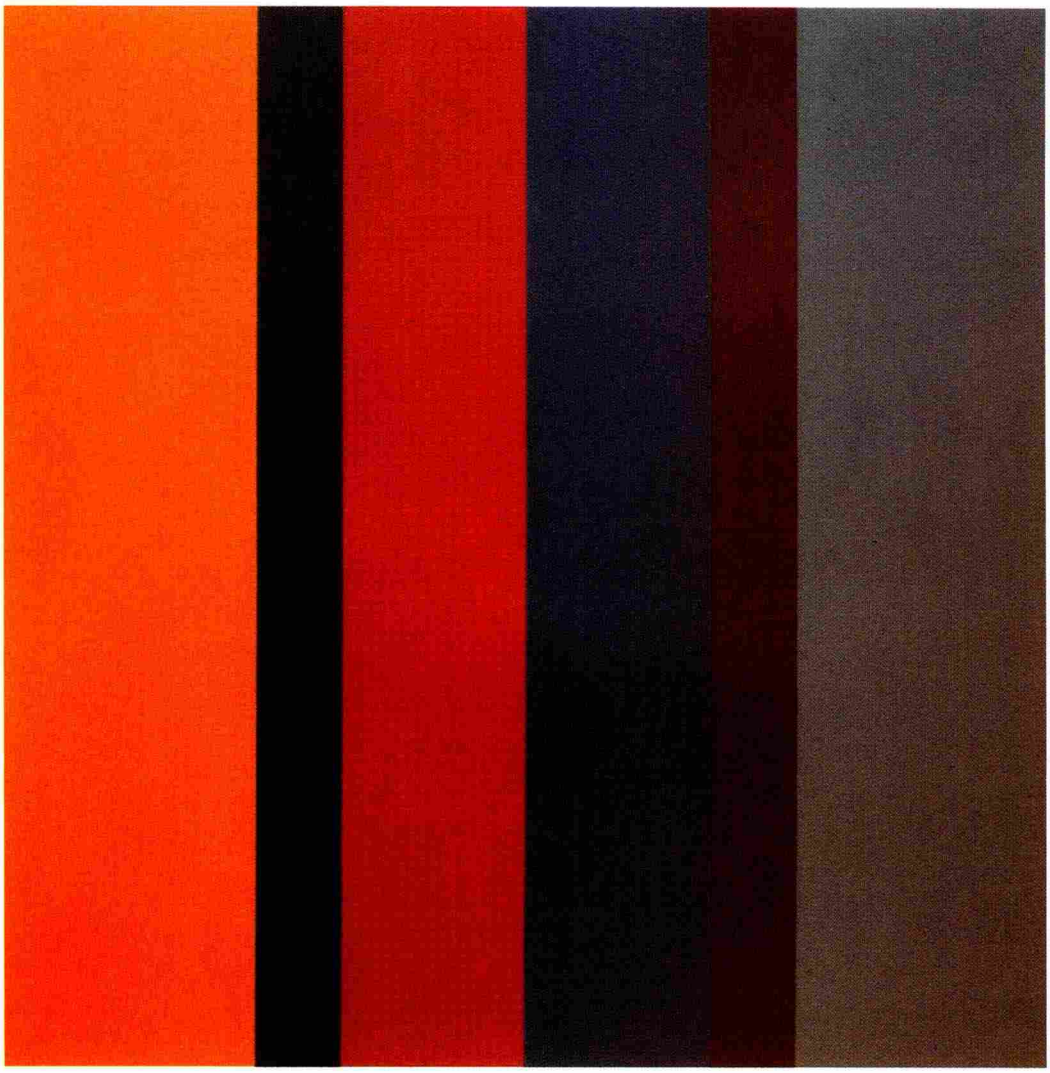
นายชวลิตได้ทำหน้าที่เปรียบเสมือนทูตทางวัฒนธรรมและสื่อกลางในการเผยแพร่งานศิลปะร่วมสมัยและชื่อเสียงของประเทศไทยให้เป็นที่รู้จัก ณ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์และประเทศในทวีปยุโรป โดยตลอดระยะเวลาที่พำนักอยู่ที่เมืองอัมสเตอร์ดัม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ นายชวลิตได้สร้างสรรค์ผลงานมากมายเพื่อส่งเสริมให้ศิลปะเข้าสู่วิถีชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับสาธารณชน สร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อจัดแสดงและติดตั้งถาวรในสถานที่สาธารณะหลายแห่งในเมืองอัมสเตอร์ดัมเพื่อการเรียนรู้และสัมผัสกับงานศิลปะ

นอกจากนี้ นายชวลิตยังได้นำประสบการณ์การใช้ชีวิต การศึกษาดูงานมหกรรมศิลปะร่วมสมัยสำคัญต่างๆ และการสร้างสรรค์งานศิลปะในต่างประเทศ มาถ่ายทอดและพัฒนาสู่กลุ่มเยาวชน นักศึกษาศิลปะ และประชาชนคนไทย โดยการจัดแสดงนิทรรศการผลงานที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นระหว่างพำนักอยู่ที่ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ ณ ประเทศไทยในหลายครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า ความเคลื่อนไหว ของวงการศิลปะในต่างประเทศ โดยเฉพาะราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์และทวีปยุโรป เพื่อผลักดันและกระตุ้นให้เกิดแนวความคิดและมิติใหม่ๆ ในวงการศิลปะร่วมสมัยของประเทศไทยต่อไป

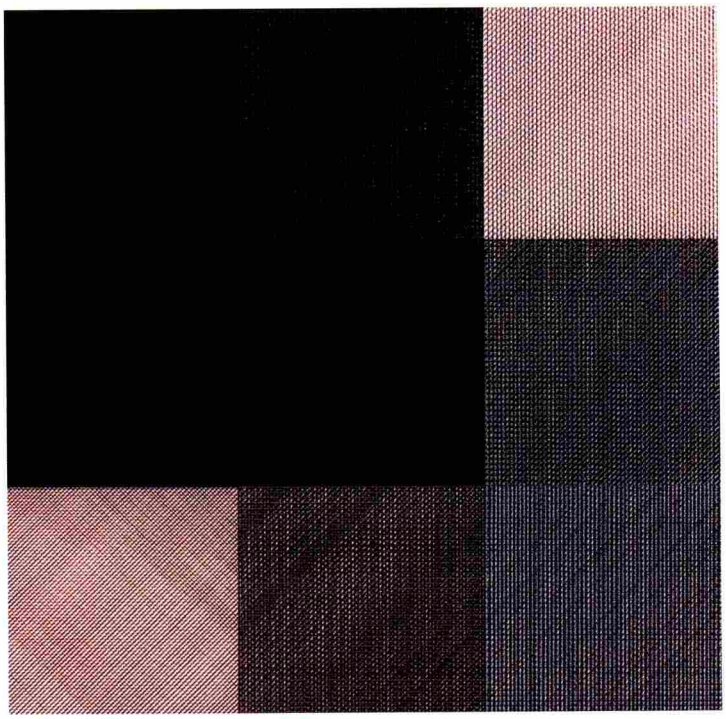
ชีวิตปัจจุบัน

ปัจจุบัน นายชวลิต พำนัก สร้างสรรค์และจัดแสดงผลงานศิลปะ ณ เมืองอัมสเตอร์ดัม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์อย่างต่อเนื่อง และกลับมาประเทศไทยเพื่อจัดแสดงนิทรรศการด้วยเช่นกัน โดยนิทรรศการที่จัดครั้งล่าสุดคือ นิทรรศการ “In Amsterdam with Chavalit Soemprungsuk” ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน ระหว่างวันที่ ๑๓ กันยายน - ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ซึ่งนิทรรศการดังกล่าวได้รวบรวมผลงานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีความหลากหลายทั้งงานจิตรกรรม ภาพพิมพ์ ประติมากรรม ศิลปะจัดวาง เรื่องราววิถีชีวิต แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน ประสบการณ์ของศิลปิน มาถ่ายทอดให้ผู้ชมได้รับรู้และชื่นชมในศักยภาพ ความสามารถ และมุมมองที่แตกต่างและแปลกใหม่ของศิลปิน

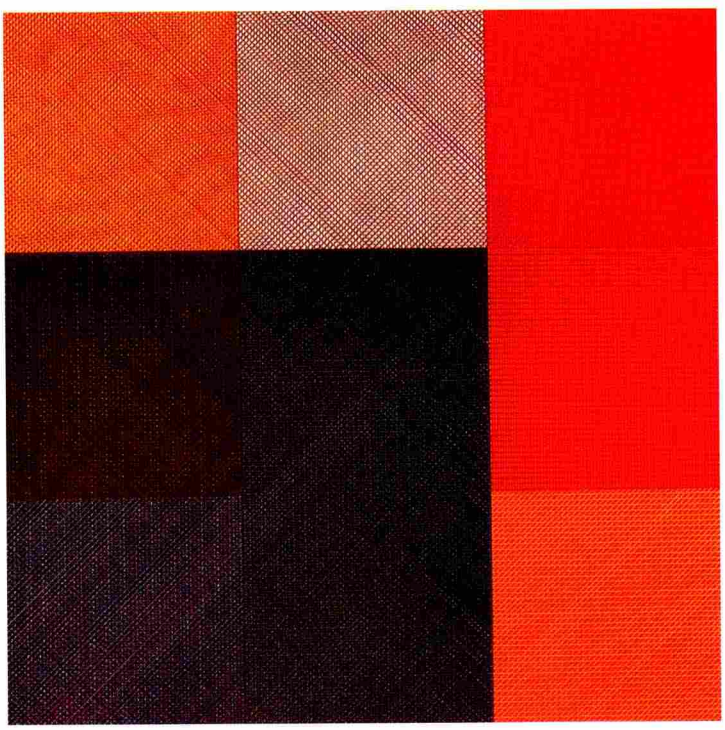
นายชวลิต เสริมปรุงสุข ปัจจุบันพักอยู่ที่ Zeeburgerdijk 25 P, 1093 S.K. Amsterdam, Netherlands โทรศัพท์ ๓๑ ๒๐ ๔๖๘ ๘๙๓๒, ๐๙๒ ๓๖๐ ๔๘๒๐ อีเมล์ chavalit70@hotmail.com, chavalit72@gmail.com

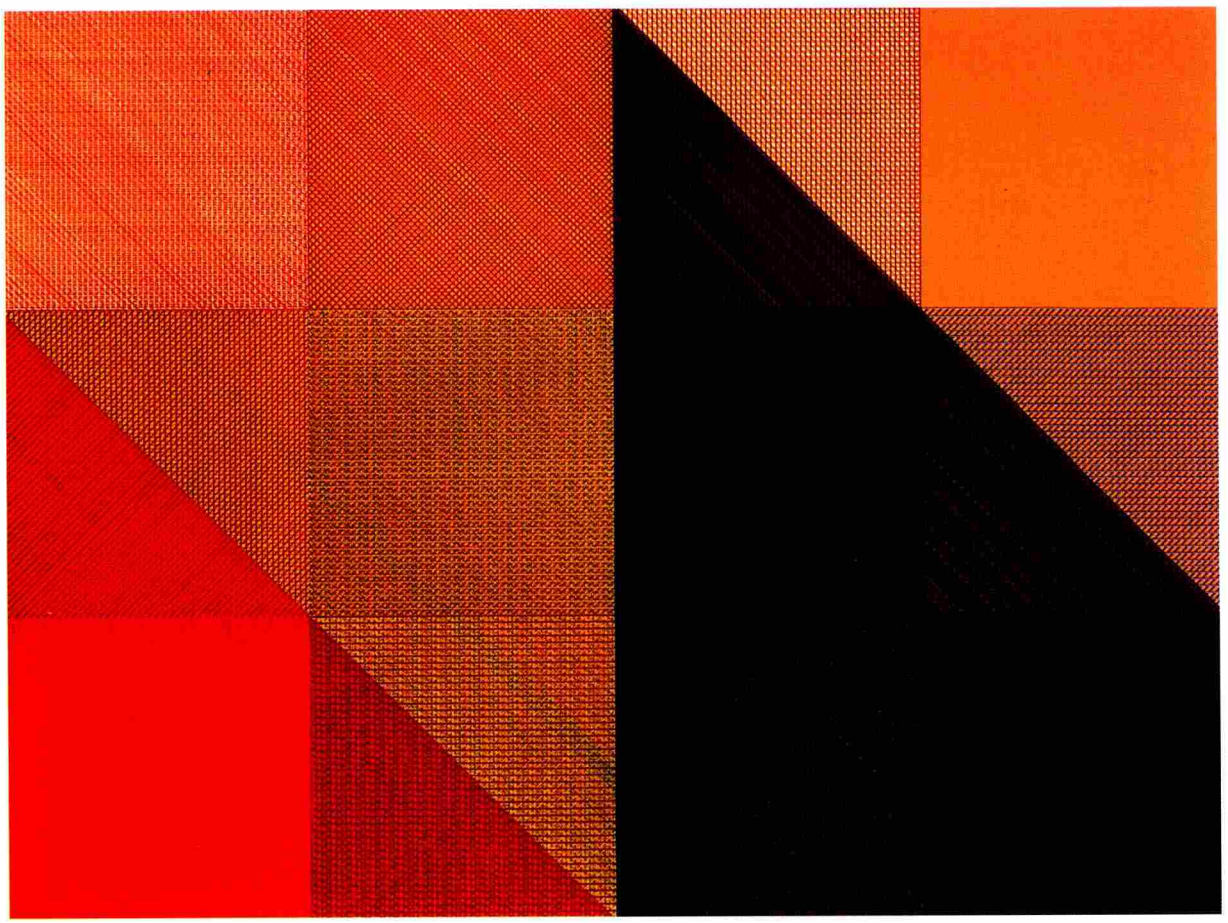
Untitled สีอะคริลิคบนผ้าใบ, ๒๐๐ x ๒๐๐ ซม., ๒๕๒๓

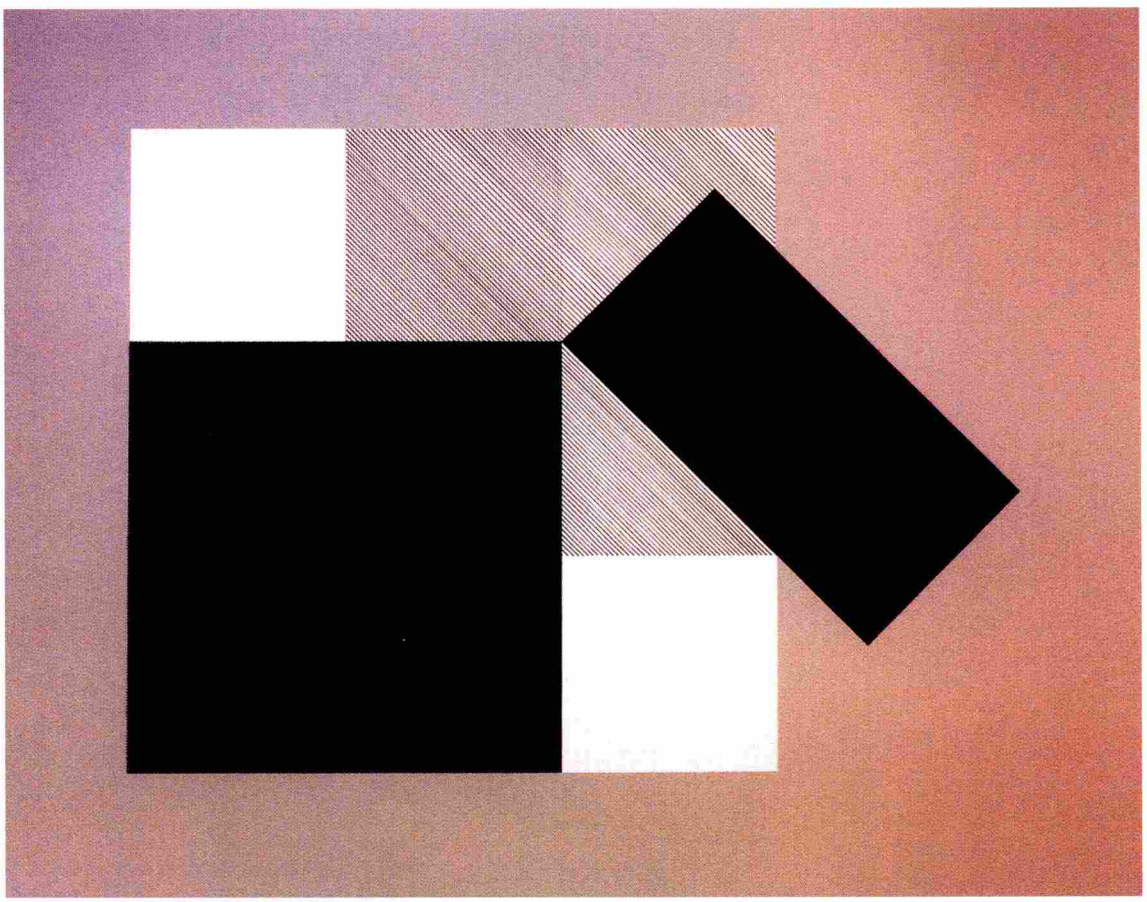
Untitled สีอะคริลิคบนผ้าใบ, ๗๐ x ๗๐ ซม., ๒๕๓๘

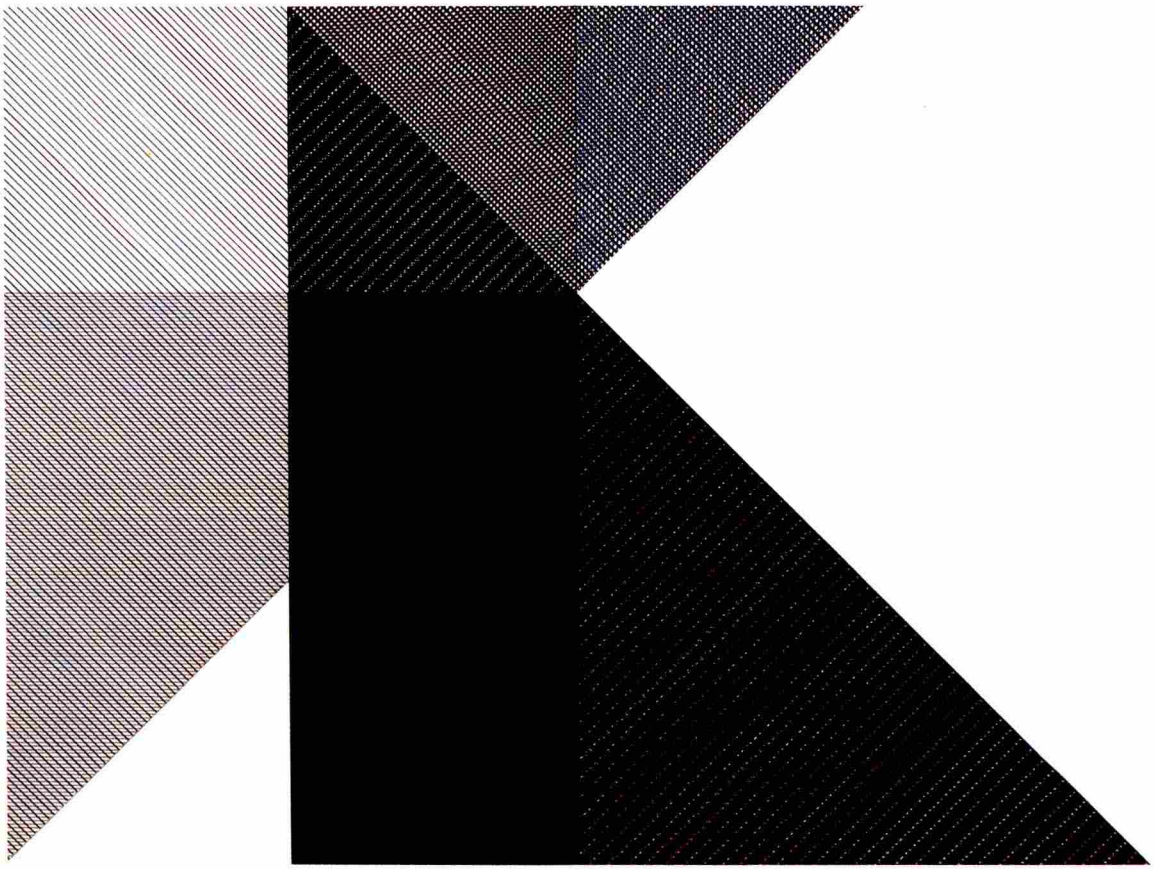
Untitled สื่อประสม, ๗๐ x ๗๐ ซม., ๒๕๓๘

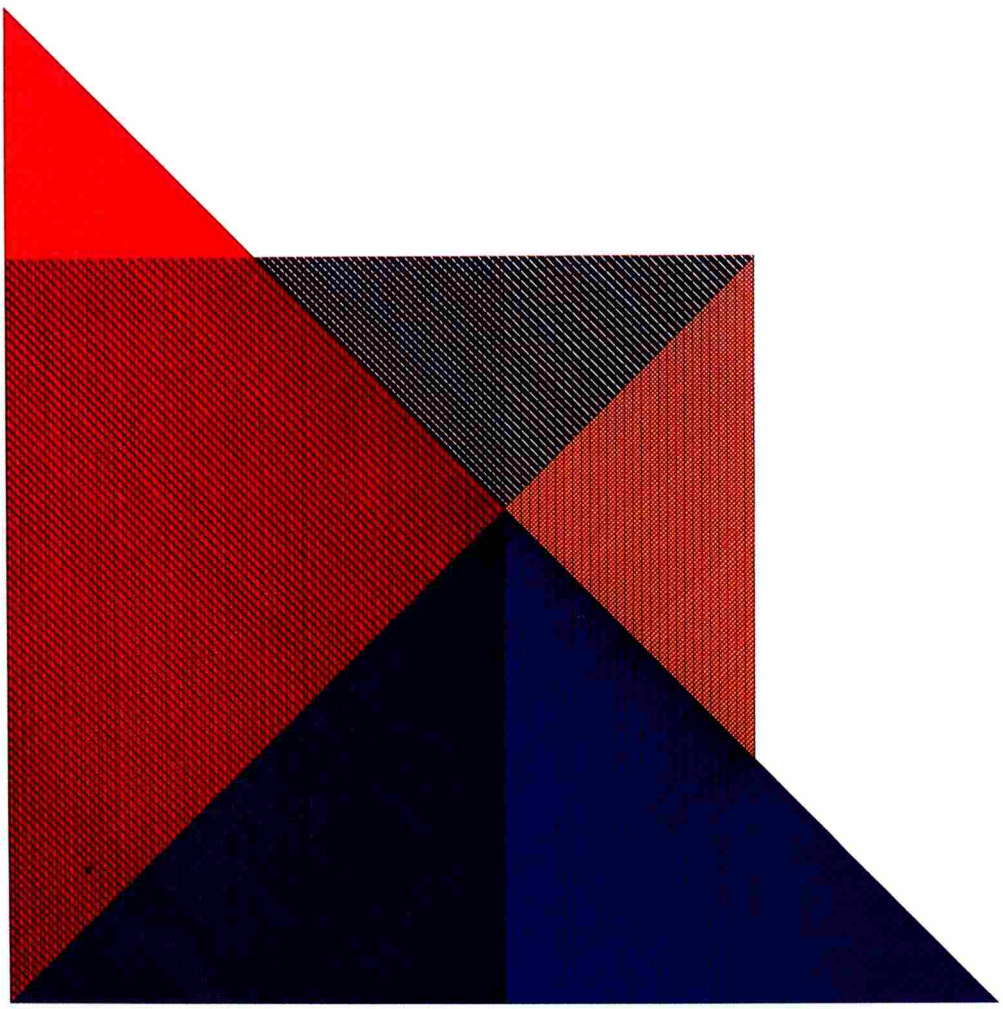
Untitled สื่อประสม,, ๗๐ x ๙๐ ซม., ๒๕๓๙

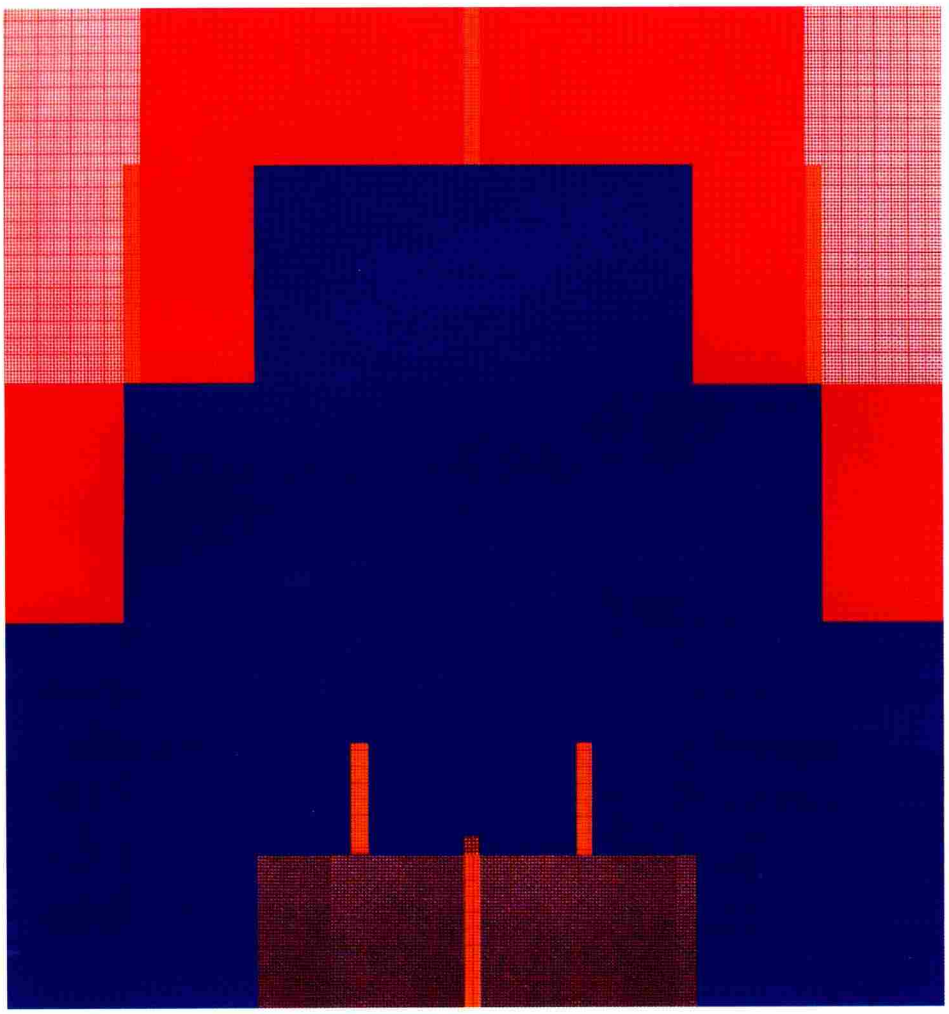
Untitled สื่อประสม, ๗๕ x ๙๐ ซม., ๒๕๓๙

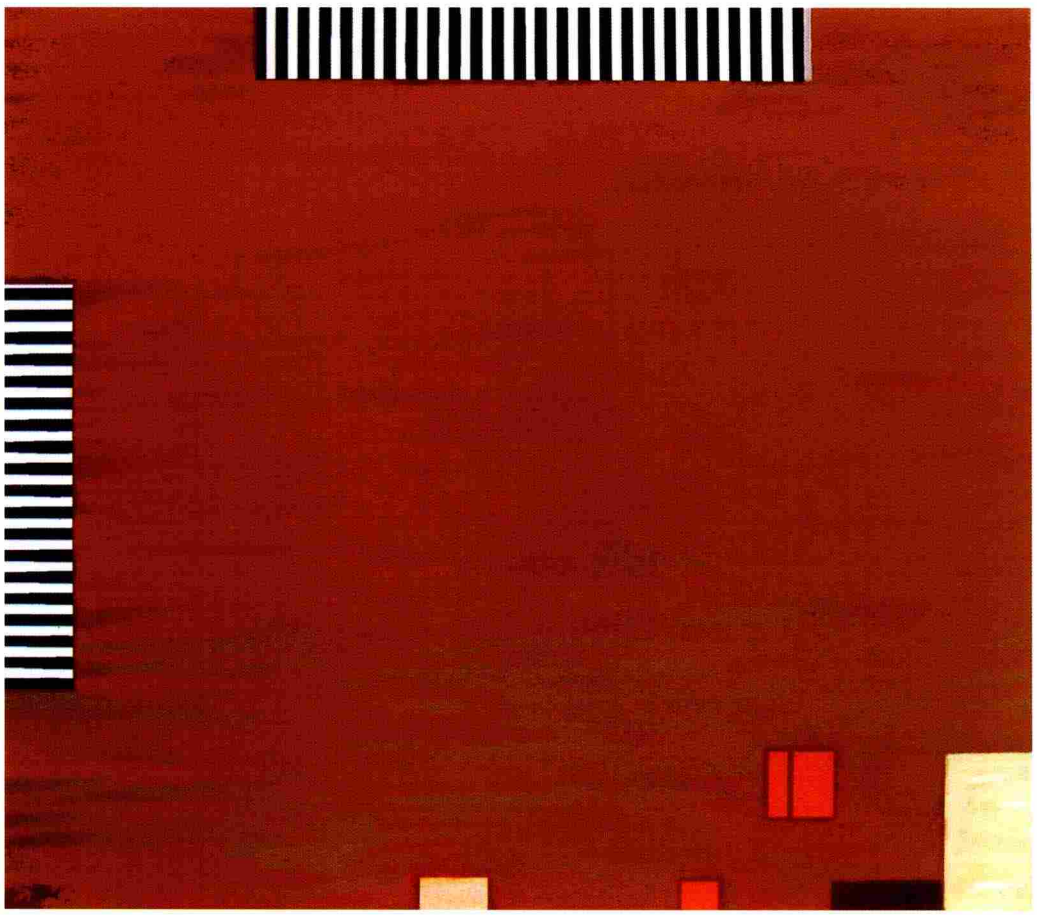
Untitled สื่อประสม, ๗๕ x ๙๐ ซม., ๒๕๔๒

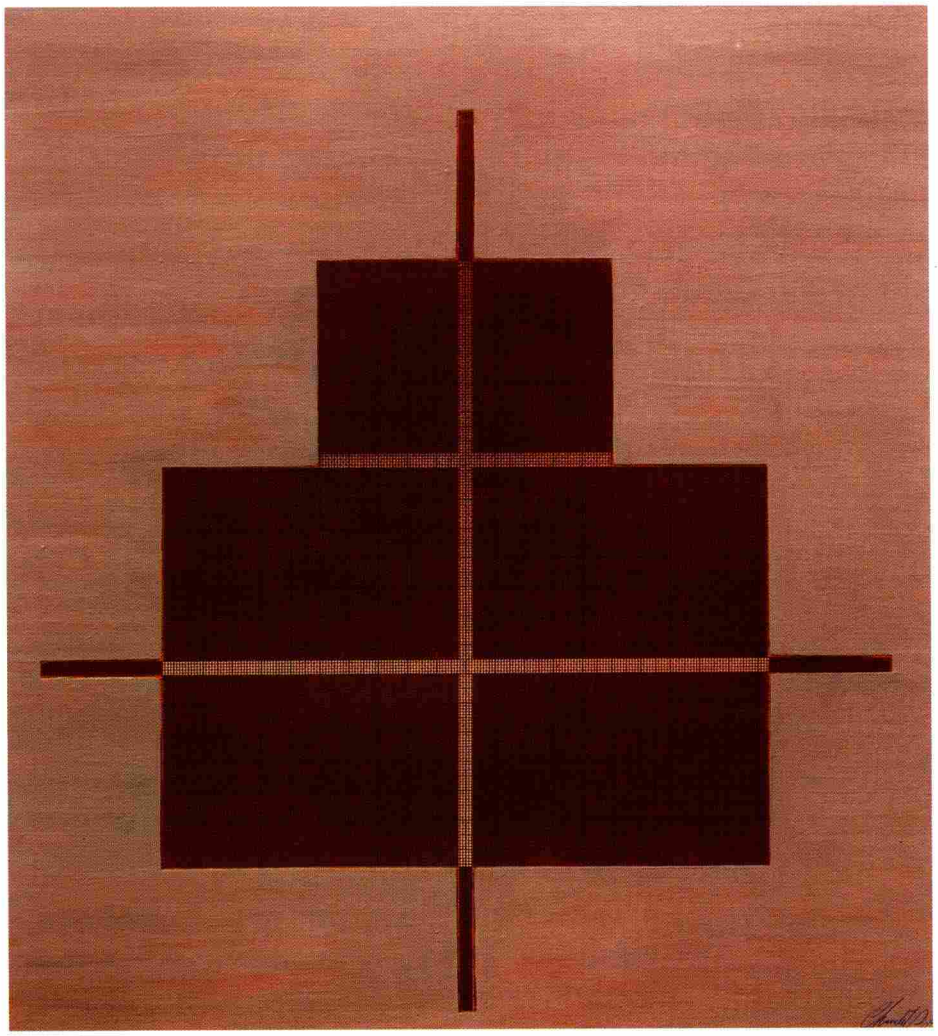
Untitled สื่อประสม, ๘๐ x ๘๐ ซม., ๒๕๓๒

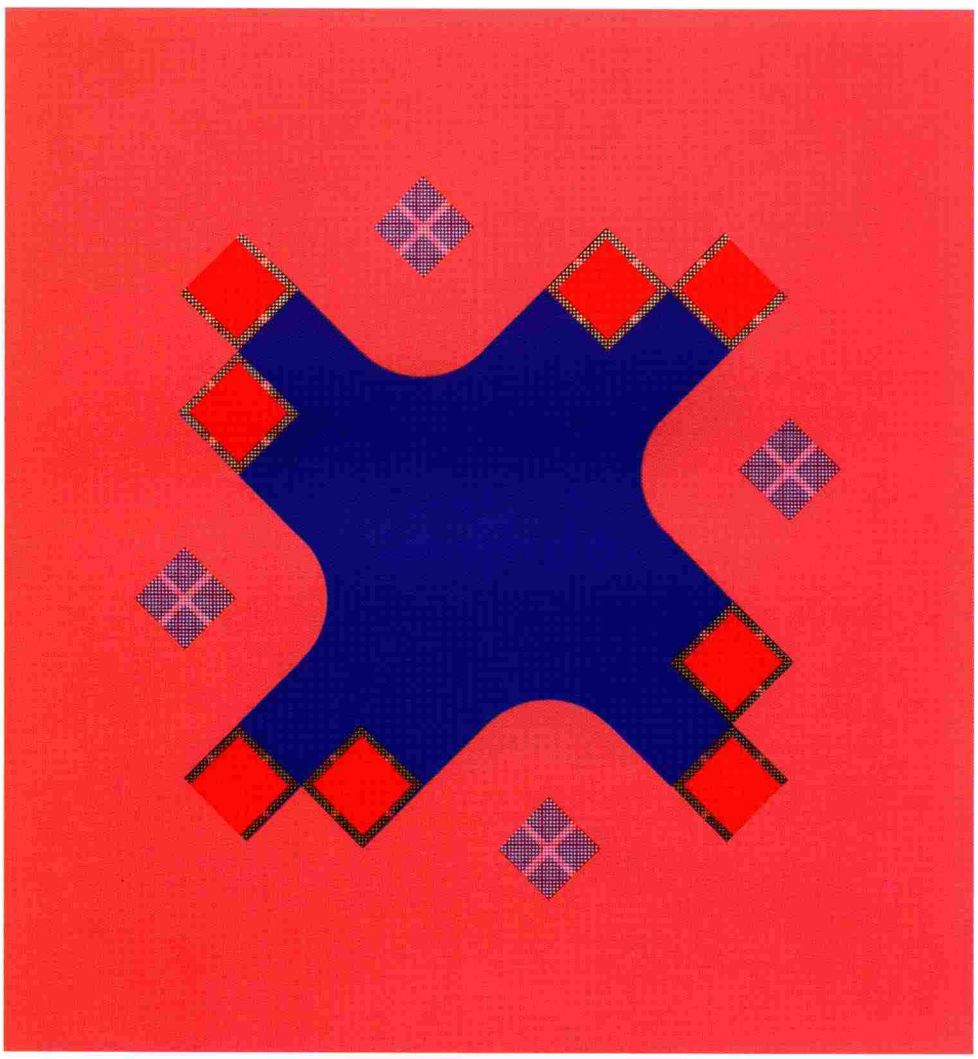
Untitled 0336 สื่อประสม, ๖๕ x ๖๐ ซม., ๒๕๕๐

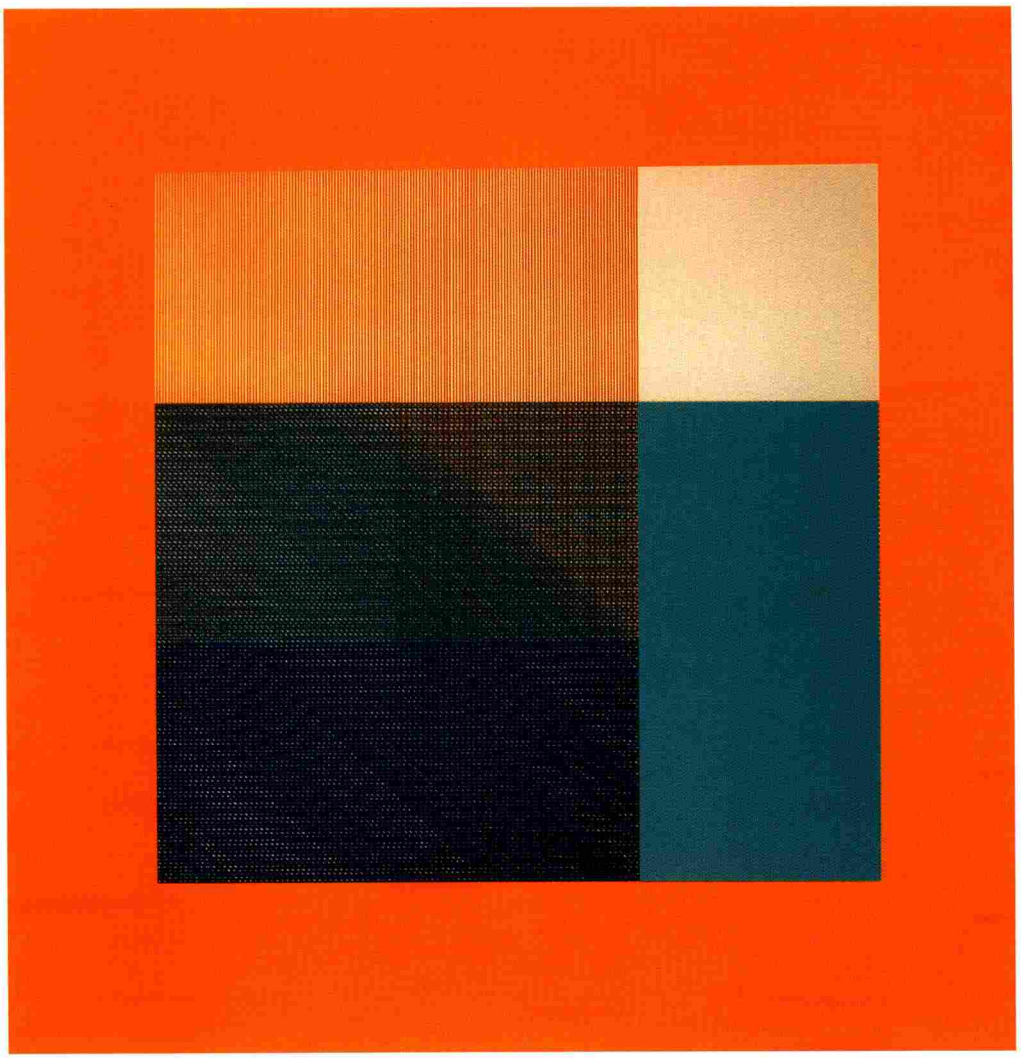
The Zebras 2008 สีน้ำมันบนผ้าใบ, ๘๐ x ๙๐ ซม., ๒๕๕๑

Untitled 0641 สื่อประสม, ๗๕ x ๖๘ ซม., ๒๕๕๒

Untitled 0188 สื่อประสม, ๖๕ x ๖๐ ซม., ๒๕๕๓

Untitled 0883 สื่อประสม, ๖๘ x ๗๐ ซม., ๒๕๕๓

คำประกาศเกียรติคุณ

นายนิจ หิญชีระนันทน์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (การออกแบบผังเมือง)

นายนิจ หิญชีระนันทน์ ปัจจุบันอายุ ๙๐ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๖๗ ที่กรุงเทพมหานคร เข้าศึกษาที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จนจบระดับอนุปริญญา ได้รับทุนไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรีด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์และปริญญาโทด้านวางแผนภาคและผังเมือง จากมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ (Cornell University) ประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงเวลานั้นได้รับรางวัลเกียรติคุณเข็มทองคำ "L'Ogive" จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ด้วย

นายนิจ หิญชีระนันทน์ หลังจบการศึกษา เข้ารับราชการในสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ตำแหน่งสูงสุดก่อนเกษียณอายุราชการ คือ ผู้อำนวยการสำนักผังเมือง ระหว่างปฏิบัติราชการได้สร้างผลงานที่ทรงคุณค่าหลายชิ้น อาทิ เป็นผู้ค้นพบเมืองโบราณ "จันเสน" เมืองโบราณสมัยทวารวดีในจังหวัดนครสวรรค์ ด้วยวิธีเทคนิคการอ่านแปล และการวิเคราะห์ลักษณะภูมิประเทศจากภาพถ่ายทางอากาศ นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๙ เป็นผลให้กรมศิลปากรได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการและงบประมาณในการขุดค้นจากสหรัฐอเมริกา เป็นผู้ริเริ่มแนวความคิดเรื่องการ "อนุรักษ์" จุดประกาย ส่งเสริมและแนะนำโครงการจนเกิดเป็นโครงการอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยาและโครงการอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย รวมถึงงานอนุรักษ์นิวาศสถานเดิมของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ครั้งทรงรับราชการเป็น พระราชวรินทร์ (ในรัชสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) ทรงอุทิศถวายเป็นหอพระไตรปิฎกที่วัดระฆังโฆสิตาราม

นายนิจ หิญชีระนันทน์ เป็นผู้ที่นำวิชาชีพและประสบการณ์มาใช้ประโยชน์แก่สังคมโดยรวม อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทุกจังหวะการดำเนินชีวิตไม่มีวันใดที่จะไม่คำนึงถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม บ้านเมือง และความเป็นไทย จากผลงานดังกล่าวจึงได้รับพระราชทานปริญญาการวางแผนภาคและผังเมืองดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๘ และได้รับพระราชทานปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลให้เป็นผู้เชี่ยวชาญการผังเมืองปฏิบัติหน้าที่ในสาธารณรัฐจีน ในฐานะที่ปรึกษาภายใต้สัญญาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐจีน และได้รับพระราชทานโล่เกียรติคุณในฐานะ "ปูชนียบุคคลผู้อนุรักษ์มรดกไทยดีเด่นด้านสถาปัตยกรรมไทย"

นายนิจ หิญชีระนันทน์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (การออกแบบผังเมือง) พุทธศักราช ๒๕๕๗

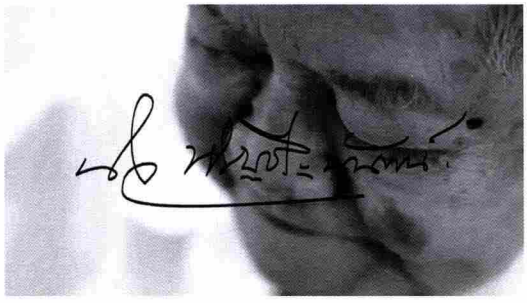
คติสำคัญในการดำเนินชีวิตเพื่อสังคมอันสงบสุข
ที่บรรพชนถือปฏิบัติกันสืบมาคือ
"เว้นการควรเว้น หมั่นประพฤติการควรประพฤติ"
ประกอบกับการถือ "มัชฌิมาปฏิปทา"
คือดำรงตนอยู่ในแนวทางสายกลาง
และร่วมกันพัฒนาบ้านเมืองอย่างมีดุลยภาพ
ด้วยวิธีแผ่กระจายอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง.

ปองพิบูชิระนันท์.

ประวัติชีวิตและผลงาน

นายนิจ หิญชีระนันทน์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (การออกแบบผังเมือง)

นายนิจ หิญชีระนันทน์ ปัจจุบันอายุ ๙๑ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ที่กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

นายนิจ หิญชีระนันทน์ เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนฐิติศึกษา (ซอยวังหลัง) กรุงเทพมหานคร จากนั้นได้เข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมปีที่ ๑ - ๖ ที่โรงเรียนมัธยมวัดอมรินทราราม กรุงเทพมหานคร และที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศึกษาในระดับอนุปริญญา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับอุดมศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยคอร์แนล สหรัฐอเมริกา และระดับมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาการวางแผนภาคและผังเมือง มหาวิทยาลัยคอร์แนล สหรัฐอเมริกา และได้รับใบประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ระดับวุฒิสถาปนิก สาขาสถาปัตยกรรมหลัก

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๔๘๖ - พ.ศ. ๒๔๙๖ กรมรถไฟ
พ.ศ. ๒๕๐๓ - พ.ศ. ๒๕๒๔ สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
พ.ศ. ๒๕๒๔ - พ.ศ. ๒๕๒๕ นายกสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์
พ.ศ. ๒๕๓๓ - ปัจจุบัน อุปนายกสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม

ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

๑. การริเริ่มแนวคิดการวางผังเมืองและการพัฒนาเมืองในบริบทประเทศไทย นายนิจ หิญชีระนันทน์ ชี้ให้เห็นปัญหาของเมืองว่ามักเกิดจากการอพยพของประชากรจากชนบทเข้ามาในเมืองใหญ่ อันเนื่องมาจากความแตกต่างของรายได้ระหว่างประชากรชาวเมืองและชาวชนบท และอัตราการขยายตัวของประชากรที่สูงขึ้นอย่างควบคุมไม่ได้ ซึ่งต้องแก้ไขโดยการกระจายความเติบโตของบ้านเมืองออกไปด้วยการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในชนบท ด้วยวิธีหลักๆ ๒ ประการ คือ การกระจายกิจการอุตสาหกรรมออกจากนครหลวงและเมืองใหญ่ๆ ไปยังส่วนต่างๆ ของประเทศ โดยเลือกเอาเมืองขนาดเล็กและขนาดกลางที่มีแววที่จะเจริญเติบโตขึ้นมาได้ทั้งในด้านตัวเมืองและด้านเศรษฐกิจ แล้วส่งเสริมการขยายตัวของเมืองเพื่อสร้างเมืองใหม่ให้เป็นเมืองที่ประกอบด้วยย่านอุตสาหกรรมและย่านที่อยู่อาศัย มีลักษณะสมบูรณ์ในตัวและพึ่งตนเองได้ และการคุ้มครองให้ย่านที่มีที่ดินอุดมสมบูรณ์เป็นย่านเกษตรกรรม สงวนไว้เป็นที่เพาะปลูกเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้มีการพัฒนาเมืองขยายพื้นที่ดินรุกล้ำเข้าไป และต้องยึดเกษตรกรในชนบทซึ่งเป็น คนส่วนใหญ่ของประเทศให้กระจายอยู่ในท้องถิ่นของตนได้

อย่างมีความสุขตามอัตภาพ โดยใช้วิธีผลักดันนโยบาย เป้าหมาย และมาตรการ ตั้งแต่การอนุรักษ์ต้นน้ำ ลำธารและป่าสงวน การชลประทานเพื่อการเกษตร การคุ้มครองที่ดินเกษตรกรรม การปฏิรูปที่ดิน การสาธารณูปโภค เส้นทางลำเลียงขนส่ง การส่งเสริมอุตสาหกรรมจากผลิตผลการเกษตร การสหกรณ์ การตลาด การประกันและพยุงราคาสินเชื่อ การลดหย่อนภาษี ฯลฯ เช่นนี้จึงจะลดอัตราการอพยพเข้าเมืองได้ ปัญหาของชนบทก็จะไม่มาทับถมกลายเป็นปัญหาเพิ่มเติมของเมือง

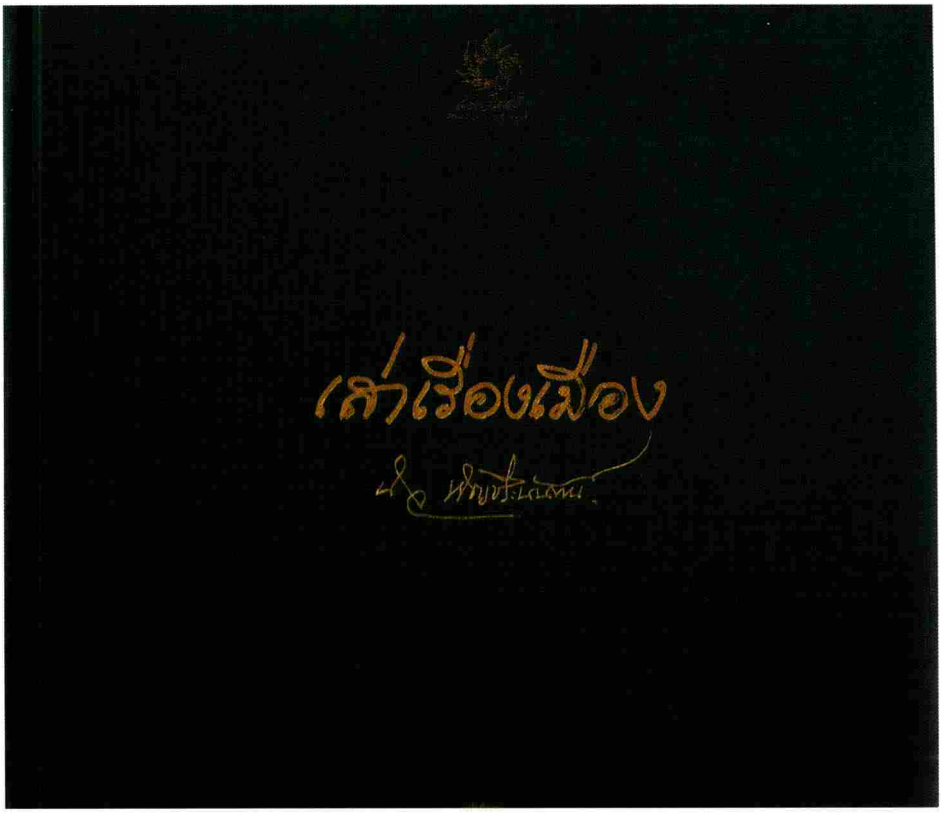
๒. การริเริ่มให้เกิดแนวทางการอนุรักษ์เมืองเก่าและสถาปัตยกรรมที่มีความสำคัญระดับชาติ นายนิจ หิญชีระนันทน์ เป็นผู้ที่เขียนบทความเผยแพร่ความรู้และสร้างความตระหนักว่าองค์ประกอบของเมืองเก่ามีความหลากหลายและส่วนหนึ่งก็ถูกละเลย อาทิ คูเมืองและคลอง ซึ่งมีความสำคัญในเชิงผังเมือง เป็นเส้นทางน้ำเพื่อการคมนาคม เป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เป็นแหล่งนันทนาการ ทำให้เกิดวิถีวัฒนธรรมริมน้ำ คูเมืองและคลองบางแห่งยังมีความสำคัญในแง่ของโบราณสถานอีกด้วย นอกจากนี้ ด้วยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของนายนิจ หิญชีระนันทน์ ทั้งทางด้านสถาปัตยกรรมและด้านการผังเมือง ทำให้มุมมองที่มี

ต่องานอนุรักษ์และพัฒนาเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีมิติที่หลากหลาย ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ งานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมขยายความสำคัญไปสู่การดำเนินงานในทุกแขนง ผลงานของนายนิจ หิญชีระนันทน์ เป็นที่ประจักษ์และสามารถเป็นบทเรียนให้กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมในประเทศไทยในยุคต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดและหลักการในการจัดทำแผนจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมในแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมต่างๆ ทั่วประเทศ และในเวลาต่อมา นายนิจ หิญชีระนันทน์ ก็ดำรงตำแหน่งกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ผลักดันให้เกิดการอนุรักษ์ที่จะนำกรอบกติกาสากลของยูเนสโกมาสนับสนุน

๓. การค้นพบเมืองโบราณจันเสน การค้นพบนี้ต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญในมิติของภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ผังเมือง สิ่งแวดล้อม การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ มานุษยวิทยา และการใช้เทคนิค การวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศ โดยนายนิจ หิญชีระนันทน์ อ่านและแปลสภาพภูมิประเทศด้วยกล้องสามมิติจากภาพถ่ายทางอากาศ มีอยู่เส้นหนึ่งที่มีเส้นสีน้ำเงินปรากฏอยู่ เมื่อส่องกล้องดูแล้วเห็นว่ามีลักษณะเหมือนคูเมือง จึงสันนิษฐานว่าบริเวณนั้นเคยเป็นเมืองมาก่อน ต่อจากนั้น จึงเกิดการขุดค้น ศึกษาวิจัย นำมาสู่การอนุรักษ์เมืองโบราณจันเสนโดยกรมศิลปากร และทำให้กรมศิลปากรได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการและด้านเงินทุนในการขุดค้นเมืองโบราณแห่งนี้จากพิพิธภัณฑสถานแห่งมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย ก่อให้เกิดการศึกษาในด้านเมืองโบราณอย่างกว้างขวาง การค้นพบเมืองโบราณจันเสนทำให้เกิดคุณูปการมากมาย นอกจากการขุดสำรวจทางโบราณคดี การศึกษาเชิงมานุษยวิทยา - ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับเมืองโบราณ การรวบรวมโบราณวัตถุที่สำคัญ การกระตุ้นความสนใจในประวัติศาสตร์โบราณคดีให้วัดและชุมชนท้องถิ่น และสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

๔. การศึกษาและวิเคราะห์ด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และการตั้งถิ่นฐานของชุมชนในประเทศไทย การศึกษาเกี่ยวกับชุมชนหรือเมืองและผังเมืองโบราณหลายเมืองของประเทศไทยที่นายนิจได้ศึกษาไว้นั้น ยังมีการศึกษาลงลึกไปถึงความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตในการอยู่ร่วมกันของชุมชนน้ำ ที่ชี้ชัดได้ถึงความสำคัญของบ่อน้ำกับถิ่นที่อยู่อาศัย ซึ่งปรากฏเป็นหลักฐานสำคัญ เช่น บึงจันเสนของเมืองโบราณจันเสน บึงพลาญชัยกลางเมืองร้อยเอ็ด และอีกหลายเมืองที่มีบ่อน้ำประจำเมือง เป็นพื้นที่พบปะของคนในชุมชนสมัยโบราณ แต่พื้นที่ที่มีชีวิตเช่นนี้ได้ถูกละทิ้งไปอย่างน่าเสียดาย โดยผลงานการศึกษาวิเคราะห์ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และการตั้งถิ่นฐานของชุมชนของเมืองต่างๆในประเทศไทย รวมถึงเกาะรัตนโกสินทร์ตั้งแต่สมัยก่อนเป็นราชธานี กระทั่งเป็นเกาะรัตนโกสินทร์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพเมืองจากการตั้งถิ่นฐานของประชากร โดยได้ชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ตลอดจนเสนอข้อแก้ไข ปรับปรุง และให้ความคิดในการอนุรักษ์ตามแนวความคิดใหม่ โดยให้อาคาร สถานที่และบริเวณต่างๆ ผสมผสานกลมกลืนกับชีวิตและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน รวมถึงการพัฒนาในอนาคต ซึ่งนับเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นอเนกอนันต์

๕. การศึกษาและวิเคราะห์ด้านปรัชญาในการออกแบบเมืองและสถาปัตยกรรม จะต้องดำเนินโครงการฟื้นฟูบูรณาการเมืองและแหล่งชุมชนเก่าให้กลับคืนชีวิต ต้องจัดพื้นที่ว่าง

และสวนสาธารณะกับลานคนเมืองเพื่อสนองความจำเป็นของชาวเมืองในด้านการพักผ่อน หรืออาคารใหม่ต้องการออกแบบให้กลมกลืนกับอาคารเก่าที่มีคุณค่าและอยู่ใกล้เคียงกัน และในฐานะสถาปนิก นักออกแบบหาใช่เพียงการออกแบบเท่านั้น การคุ้มครองวัตถุและสถานอันเป็นประจักษ์พยานแห่งอดีตให้เข้ากันกับชีวิตปัจจุบันและสิ่งแวดล้อมสมัยใหม่ก็มีความสำคัญเช่นกัน

๖. การศึกษาค้นคว้าด้านสถาปัตยกรรมไทยในแต่ละภูมิภาคและยุคสมัยอย่างแตกฉาน จากการศึกษาความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางสถาปัตยกรรมของกรุงเทพมหานครและภูมิภาคต่างๆ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วิถีชีวิต สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของไทยหลายประการ โดยศึกษาจากที่มาที่ไปที่มีรากฐานอยู่บนเหตุผลของคติความเชื่ออันเกี่ยวเนื่องมาจากอิทธิพลทางภูมิศาสตร์ เช่น ความคิดเรื่องการวางทิศของอาคารบ้านเรือน วัดวัง ว่าสร้างโบสถ์วิหารหันหน้าสู่ทิศตะวันออก เพราะเมื่อเรากราบไหว้พระก็จะหันหน้าตนเองไปทางตะวันตกที่ถือเป็นทิศที่พระพุทธเจ้าประทับอยู่ หรือคติว่า “อย่าปลูกเรือนขวางตะวัน” ด้วยเหตุผลทางภูมิศาสตร์เพื่อรับลมซึ่งพัดมาจากทิศใต้เกือบตลอดทั้งปี การปลูกเรือนหันด้านแคบไปทางตะวันออกและตะวันตก ทำให้พื้นที่ไม่มากนักที่ต้องรับแดดบ่ายด้านตะวันตกที่มีความร้อนสูง ขณะที่พื้นที่ผนังด้านยาวจะรับลมตลอดเรือนจึงเย็นสบาย ผู้อยู่อาศัยก็จะ

มีความสุขสบายไปด้วย และลักษณะการออกแบบ บ้านเรือนไทยพื้นถิ่นและการเลือกใช้เครื่องเรือนตามวิถีชีวิตแต่ละภูมิภาคก็แตกต่างและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ของแต่ละภูมิภาค เป็นต้น รวมถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญทางสถาปัตยกรรมวังและวัดที่ได้รับอิทธิพลส่วนใหญ่มาจากศาสนาฮินดูที่ได้ชี้ให้เห็นถึงข้อแตกต่าง จุดเด่นพิเศษ และวิธีการสร้างสรรค์ แต่ละองค์ประกอบของอาคาร หลักการและแนวทางการพัฒนา รวมทั้งการอนุรักษ์อาคารและโบราณสถาน นอกจากเผยแพร่ผลงานวิชาการ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในสหวิทยาการทั้งงานด้านสถาปัตยกรรม การวางผังเมือง และศิลปะพื้นบ้านผ่านงานเขียน งานสอนให้กับสถาปนิก นักออกแบบ และวางผังเมืองในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง และยังได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลให้เป็นผู้เชี่ยวชาญการวางแผนภาคและผังเมือง เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในสาธารณรัฐจีน และยังได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวัฒนธรรมคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก รวมทั้งยังเป็นผู้ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโกอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะโครงการการศึกษาเมืองประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสหวิทยาการ มีทั้งประวัติศาสตร์ โบราณคดี สถาปัตยกรรมวิทยาศาสตร์ และการใช้เทคโนโลยีช่วยวิเคราะห์ผังเมืองโบราณ

การสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน

เมื่อได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ นายนิจ หิญชีระนันทน์ ได้ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมด้านสถาปัตยกรรมกับการอนุรักษ์อย่างกว้างขวาง ด้วยเห็นว่าสถาปัตยกรรมเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ซึ่งเป็นงานสร้างสรรค์ที่เติบใหญ่ขึ้นโดยเป็นส่วนผสมของการพัฒนา ที่เกิดขึ้นจากภายในกับอิทธิพลที่รับเอามาจากภายนอก จนก่อให้เกิดสมาคมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อมใน พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยนายนิจ หิญชีระนันทน์เป็นอุปนายกคนแรก ซึ่งสมาคมยังได้ดำเนินงานอย่างเข้มแข็งมาจนถึงทุกวันนี้ ผลงานด้านวิชาการ นอกจากการเขียนบทความและตำราว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์อย่างต่อเนื่องแล้ว ผลงานชิ้นสำคัญที่ได้ทำไว้ให้แก่แผ่นดินคือ เป็นผู้เขียนและรวบรวมข้อมูลทางวิชาการหนังสือชุด “ลักษณะไทย” ซึ่งริเริ่มโดยศาสตราจารย์ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และมอบให้ร่วมงานนี้กับรองศาสตราจารย์แสงอรุณ รัตกสิกร ทั้งนี้ได้อุปถัมภ์และจัดทำโดยธนาคารกรุงเทพ จำกัด เล่ม ๔ “วัฒนธรรมพื้นบ้าน” มีเนื้อหาสาระครอบคลุมเรื่องราวความเป็นไทยสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้าน โดยได้ใช้ความวิริยอุตสาหะเป็นอย่างสูง ในการถ่ายทอดเรื่องราวอันงดงามควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบทอดไว้ให้เป็นมรดกของชาติสืบไป ภาษาและภาพที่ปรากฏในเล่มไม่เพียงสะท้อนให้เห็นถึงความเรียบง่ายของวิถีชีวิตไทยอันบ่งบอกถึงปรัชญา การดำรงชีวิตที่สัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อมอย่างกลมกลืน หากยังแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติ ที่

พรั่งพร้อมด้วยศาสตร์และศิลป์ของการดำรงชีวิต ด้วยภาษาที่เรียบง่ายทว่าลึกซึ้งและงดงาม ทำให้ผู้อ่านได้ตระหนักว่ามรดกทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันอุดมด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งแนวคิดและการแสดงออกเป็นสิ่งที่มีคุณค่ายิ่ง

การริเริ่มขบวนการ "ศิลปินแห่งชาติ" ในประเทศไทย

เมื่อปลาย พ.ศ. ๒๕๒๗ นายนิจ หิญชีระนันทน์ ในฐานะกรรมการฝ่ายวัฒนธรรมของคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ตั้งข้อสังเกตต่อที่ประชุมว่ารัฐบาลญี่ปุ่นได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานหรือศิลปสมบัติวัตถุของชาติที่เรียกว่า "National Treasure" มาช้านาน แล้วเกิดสำนึกขึ้นมาว่ามัวคิดแต่ด้าน "วัตถุ" อย่างเดียวจนลืมความสำคัญของ "คน" ผู้สร้างศิลปสมบัติวัตถุเหล่านั้น จึงเริ่มประกาศเกียรติคุณยกย่องสมบัติวัตถุที่มีชีวิต เรียกว่า "Ningen Kokuho" (Living National Treasure) ในสาขาต่างๆ เช่น ซาดาอิจิ อัสซาน เป็นศิลปินแห่งชาติสาขาโลหศิลป์ (ฟื้นฟูประเพณีการตีดาบ "นิฮอนโตะ" คู่มือนักรบซามูไร) และโคเซอิ มัตสุอิ เป็นศิลปินแห่งชาติสาขาเครื่องปั้นดินเผาพื้นบ้าน ผู้เคยเดินทางมาแสดงการบรรยายพิเศษที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย

อนึ่ง เมื่อไปประชุมนานาชาติที่สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ราว พ.ศ. ๒๕๒๐ นายนิจฯ ได้พบว่ามีการประกาศเกียรติคุณยกย่องศิลปินแห่งชาติ เรียกว่า "National Artist" แล้วเช่นเดียวกัน ทั้งยังได้พบปะสนทนากับ Napoleon Abuyva ศิลปินแห่งชาติสาขาประติมากรรมของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ด้วย

ฉะนั้น นายนิจจึงเสนอต่อที่ประชุมว่าแม้จะดูเสมือนล่าช้า แต่น่าจะถึงเวลาแล้วที่ประเทศไทยจะเริ่มขบวนการศิลปินแห่งชาติขึ้นบ้างโดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าของเรื่อง เมื่อรัฐบาลเห็นชอบแล้วได้เริ่มประกาศเกียรติคุณยกย่องบุคคลเป็นศิลปินแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นมา

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

๑. ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - พ.ศ. ๒๕๔๐

๒. ได้รับเกียรติเป็นผู้แสดงปาฐกถาชุด "สิรินธร" ครั้งที่ ๙ ประจำปี ๒๕๓๖ เรื่อง "สถาปัตยกรรมไทย" ต่อหน้าพระพักตร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. ได้รับพระราชทานเข็มเกียรติคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการเป็นกรรมการบูรณะพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

๔. ได้รับพระราชทานเข็มเกียรติคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการเป็นกรรมการสรรหาบุคคลและองค์กรผู้มีผลงานด้านอนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น

๕. ได้รับพระราชทานกิตติบัตรจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี "ในฐานะที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการส่งเสริมงานศิลป สถาปัตยกรรม และวิชาชีพสถาปัตยกรรม" (พ.ศ. ๒๕๓๒)

๖. ได้รับพระราชทานกิตติบัตรจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ในฐานะบุคคลตัวอย่างด้านส่งเสริมงานอนุรักษ์ศิลปสถาปัตยกรรม” (พ.ศ. ๒๕๓๖)

๗. ได้รับพระราชทานหัวเม็ดทรงมัณฑ์จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ในฐานะสถาปนิกและนักผังเมืองผู้มีคุณค่าต่อวงการสถาปัตยกรรมไทยเป็นอย่างมาก” (งานสถาปนิก ๓๒)

๘. ได้รับพระราชทานกิตติบัตรจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “ในฐานะสถาปนิกดีเด่นผู้ทำคุณประโยชน์ สร้างชื่อเสียงสร้างเกียรติประวัติดีงามและเสียสละเกื้อกูลให้แก่วงการสถาปัตยกรรม” ในโอกาสครบรอบ ๖๐ ปี สมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ (พ.ศ. ๒๕๓๗)

๙. ได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนิสิตเก่าดีเด่นของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๐. ได้รับการประกาศเกียรติคุณเป็นนิสิตเก่าดีเด่นของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๑. ได้รับการประกาศเกียรติคุณและเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานโล่เกียรติคุณ“ปูชนียบุคคลผู้อนุรักษ์มรดกไทยดีเด่นด้านสถาปัตยกรรมไทย” จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

๑. สร้างสรรค์แนวคิด (Idea/Concept) สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการออกแบบผังเมือง ซึ่งจะต้องเลือกเฟ้น คัดสรร และผสมผสานทฤษฎีการผังเมืองสากลกับการสร้างบ้านแปงเมืองที่เป็นรากเหง้าของไทย นายนิจเห็นคุณค่าของการออกแบบเมืองและการวางผังเมืองที่เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมตั้งแต่เมืองโบราณในอดีต เมืองหลวงสมัยสุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์ เข้าใจถึงการออกแบบที่ยึดโยงกับสุนทรีย์และภูมินิเวศ ในขณะเดียวกันก็เข้าใจแนวคิดการวางผังเมืองและสถาปัตยกรรมตะวันตก และสามารถนำแนวคิดจากตะวันตกมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

๒. สร้างขบวนการ (Movement) ผลักดันเรื่องการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อม โดยทำงานร่วมกับปราชญ์อาวุโสหลายท่านที่ใส่ใจเรื่องการอนุรักษ์ และสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการดำเนินงานอย่างจริงจัง นอกจากนั้น ยังนับว่าเป็นคนแรกๆ ที่ให้ความสนใจเรื่องสถาปัตยกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน เห็นความงามในความปราณีตที่เรียบง่าย หนังสือชุดลักษณะไทยเล่ม ๔ เกี่ยวกับ “วัฒนธรรมพื้นบ้าน” เป็นหนังสือให้ข้อมูลความรู้เรื่องศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านอย่างละเอียด เป็นงานเขียนที่รวบรวมข้อมูลไว้ เป็นแหล่งอ้างอิงที่สำคัญ และทำให้เกิดการเรียนรู้ สร้างความภาคภูมิใจ และเกิดขบวนการอนุรักษ์วัฒนธรรม ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

๓. สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ผลงานที่เป็นบทความแม้ว่าจะเป็นบทความสั้นๆ แต่ก็มีเนื้อหาที่สะท้อนมุมมองใหม่ที่น่าสนใจกับเรื่องธรรมดาๆ ที่มักถูกมองข้ามไป เช่น เรื่องแผนที่แผนทางที่เป็นการวิเคราะห์และทำความเข้าใจแผนที่โบราณและชี้ให้เห็นถึงภูมิปัญญา

ดั้งเดิมในการสร้างภาพตัวแทนพื้นที่ภูมิศาสตร์ ภูมิประเทศ และการตั้งถิ่นฐาน ซึ่งนอกจากจะสร้างแรงบันดาลใจให้สถาปนิก นักผังเมือง นักวิชาการรุ่นหลังด้วยเนื้อหาทางวิชาการแล้ว ยังสร้างแรงบันดาลใจจากการหว่านล้อม ป้อนความรู้ บ่มเพาะและหล่อหลอมให้คนรุ่นหลังใส่ใจในเรื่องการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อม

๔. แสดงออกซึ่งหลักการที่มุ่งมั่นไม่ผันแปร ซึ่งเป็นความสง่างาม (Integrity) และเป็นตัวอย่างที่ดี นายนิจเป็นผู้ที่มีหลักการมั่นคงในทุกเรื่องของการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความซื่อตรง ความถูกต้อง การรักษาคำพูด รักษาเวลา ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เกิดจากการอบรมบ่มเพาะจากบิดา สำหรับเรื่องอนุรักษ์แล้ว นายนิจยืนหยัดในเรื่องนี้และมักจะเข้าไปมีบทบาททั้งโดยตรงและสนับสนุนอยู่ห่างๆ นอกจากนี้ผลงานยังเน้นหลักการที่สร้างความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์แก่งาน คือ มีบูรณาการหลายศาสตร์และหลายมิติ มีบูรณาการหรือการสร้างดุลยภาพระหว่างของเก่าดั้งเดิมกับของใหม่ และมีความลุ่มลึก ลงรายละเอียด มีความประณีต

ชีวิตปัจจุบัน

ในปัจจุบันนายนิจยังรักการอ่านหนังสือตามนิสัยเดิม และทำการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ส่วนการสร้างสรรค์งานและเป็นวิทยากรด้านสถาปัตยกรรมและผังเมืองนั้นลดลงตามวัย แต่หากมีผู้ติดต่อมาเพื่อขอความรู้หรือความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์และพัฒนาเมือง หรือขอสัมภาษณ์เกี่ยวกับประสบการณ์และผลงานต่างๆ ที่สร้างสรรค์มาในอดีตก็ยังยินดีที่จะให้ข้อมูลและตอบคำถามอย่างกระตือรือร้นเช่นเดิม นายนิจนิยมยังไปห้องสมุดสยามสมาคมฯ อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ก็ไปห้องสมุดธรรมสถานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้วย เพื่อศึกษาหนังสือธรรมะ และเมื่ออ่านหนังสือเล่มใดแล้วก็จะเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือนั้นให้เจ้าหน้าที่และผู้สนใจอื่นๆ ฟัง

ปัจจุบัน นายนิจ หิญชีระนันทน์ พักอยู่ที่ ๘๘/๖ หมู่ ๕ ถนนชัยพฤกษ์ ตำบลบางพลับ อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๑๙๖ ๘๖๐๖

คำประกาศเกียรติคุณ

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์)

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ปัจจุบันอายุ ๘๒ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๗๖ ที่จังหวัดน่าน จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนเทศบาล ๓ ปัจจุบัน คือ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร (เทศบาลบ้านพระเนตร)

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ได้ฝึกหัดทำเครื่องเงิน จากครูช่างโบราณหลายคนในหมู่บ้านประตูปล่อง จนสามารถประกอบอาชีพได้ สามารถอนุรักษ์ลายพื้นถิ่น อีกทั้งยังคิดลายที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองได้ และเป็นที่ยอมรับแพร่หลายต่อๆ มาคือ ลายดอกกระถิน และยังได้พัฒนารูปแบบเครื่องเงินในอีกหลายรูปแบบ นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ มีความอดทนพากเพียร สร้างผลงานเป็นอาชีพจนประสบความสำเร็จ และเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนมาตลอดต่อเนื่องเป็นเวลากว่า ๖๐ ปี นอกจากนี้ยังเป็นครูถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กและเยาวชนตลอดเวลา ได้สร้างสรรค์ผลงานต่อเนื่องมาตลอดชีวิต จัดแสดงผลงานในรูปแบบนิทรรศการ หนังสือ สิ่งพิมพ์ รวมทั้งได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณถึง ๒๕ รางวัล ตลอด ๔๐ ปีที่ผ่านมา ผลงานของนายบุญช่วย หิรัญวิทย์ นับได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งเดียวของจังหวัดน่านที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองและพัฒนาต่อเนื่องมาตลอดเวลา

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์) พุทธศักราช ๒๕๕๗

"ความเพียรพยายามอยู่ที่ไหน

ความสำเร็จอยู่ที่นั่น"

(นายบุญชาย หิรัญวิทย์)

ประวัติชีวิตและผลงาน

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (ประณีตศิลป์)

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ปัจจุบันอายุ ๘๒ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ ที่จังหวัดน่าน

ประวัติการศึกษา

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ สำเร็จการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนเทศบาล ๓ ปัจจุบันคือโรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร (เทศบาลบ้านพระเนตร) เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๘ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

ประวัติการทำงาน

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ เริ่มหัดทำเครื่องเงินซึ่งได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้มาจากบรรพบุรุษที่บ้านประตูปล่อง เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ซึ่งขณะนั้นอายุได้ ๑๗ ปี การทำเครื่องเงินในเวลานั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ตลอดจนมีช่างเงินทำกันมากในหมู่บ้าน แต่นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ก็อดทนและมีความมุมานะ วิริยอุตสาหะ และเพียรพยายามในการทำเครื่องเงินมาตลอดจนยึดเป็นอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวมาจนถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลา ๕๙ ปี และเป็นช่างเงินคนแรกและคนเดียวของจังหวัดน่านที่ยังรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นได้จนถึงทุกวันนี้

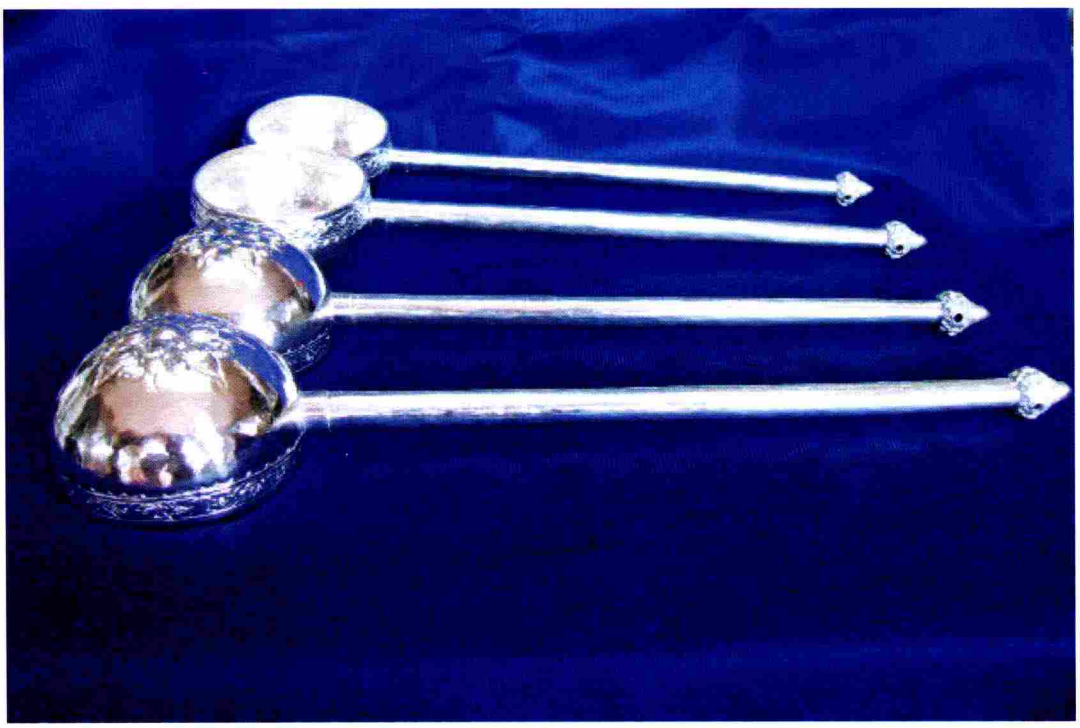
ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๘ หลังจากเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แล้วก็ไม่ได้เรียนต่อชั้นสูงๆ เนื่องจากฐานะทางครอบครัวยากจนและมีน้องอีกหลายคน จำเป็นต้องช่วยพ่อแม่เลี้ยงน้องๆ และรับจ้างหาเงินช่วยพ่อแม่มาเลี้ยงครอบครัว และในเวลานั้นที่บ้านประตูปล่องชาวบ้านส่วนมากจะประกอบอาชีพการทำเครื่องเงิน นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ก็ได้ไปรับจ้างและเรียนรู้การทำเครื่องเงินในหมู่บ้านจากช่างเงินหลายๆ ท่าน จนสามารถประกอบอาชีพได้ ด้วยมีใจรักและมีความสร้างสรรค์ในการทำเครื่องเงิน จึงทำให้นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ยังคงรักษาภูมิปัญญาของพื้นบ้านมาได้จนถึงปัจจุบันนี้

ตลอดระยะเวลาที่ประกอบอาชีพการทำเครื่องเงินนั้น นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ได้วิวัฒนาการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองอยู่เสมอ ครั้งแรกๆ ที่ฝึกหัดทำจากผู้รู้ในหมู่บ้านก็จะเป็นการทำขันเงินและพานเงิน ลายดอกกระถิน ลายเทพนม ลายพญานาค หลังจากนั้นมาก็ได้ทำเป็นขันน้ำ พานรอง ทัพพี กระบวยตักน้ำ และคิดลวดลายในการตอกให้แปลกๆ ใหม่ๆ หลายลาย เครื่องเงินเหล่านี้ในอดีตที่ผ่านมาผู้คนส่วนใหญ่ที่หาซื้อไปก็จะนำไปใช้ในการทำบุญที่วัด แต่ปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่จะซื้อไปเพื่อใช้เป็นของที่ระลึกสำหรับคนที่เราเคารพนับถือ เพราะเป็นผลงานที่ใช้ความละเอียดอ่อน ประณีตสวยงามในการทำเป็นอย่างมาก และใช้เวลาในการทำหลายวันถึงจะได้ ๑ ชิ้น การทำเครื่องเงินของนายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ได้รับการประกาศยกย่องเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับ ๔ ดาว และเป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งเดียวของจังหวัดน่านที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ทั้งรูปแบบและลวดลายบนผลิตภัณฑ์

การสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน

พ.ศ. ๒๕๓๖ : นำเสนอผลงานเครื่องเงินไปร่วมจัดนิทรรศการช่างศิลป์ ในงานวันอนุรักษ์มรดกไทย

พ.ศ. ๒๕๔๘ : นำเสนอผลงานเครื่องเงินไปร่วมจัดนิทรรศการ ในงาน “สานศิลป์ ถิ่นน่าน” ครั้งที่ ๑ (เทศกาลประเพณีแข่งเรือ)

พ.ศ. ๒๕๔๙ : นำเสนอผลงานเครื่องเงินไปร่วมจัดนิทรรศการ ในงาน “สานศิลป์ ถิ่นน่าน” ครั้งที่ ๒

พ.ศ. ๒๕๔๙ : ได้เข้าร่วมเสวนาเรื่อง “ทูลกระหม่อมน้อยของเรา” เนื่องในโอกาส “วันอนุรักษ์มรดกไทย”

พ.ศ. ๒๕๕๑ : นักเรียนโรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาคารได้จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานเครื่องเงินของนายบุญช่วย หิรัญวิทย์

การเผยแพร่ข้อมูลทางทัศนศิลป์แก่สาธารณชน

ผลงานที่เผยแพร่ในสื่อสิ่งพิมพ์

๑. ลงปกหนังสือชีวิตต้องสู้ (เล่ม ๑๕) กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พิมพ์ที่โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

๒. หนังสือเครื่องเงิน สัมภาษณ์และเรียบเรียงโดย นางจินดา แก้วจีน และนางสาวสายสมร ปันสุยะ

๓. รายงานภูมิปัญญาไทยเรื่อง “เครื่องเงินนครน่าน” โดยนางสาวทองเจือ แท่นแก้ว นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยนเรศวร

๔. หนังสือหัตถกรรมล้ำค่า ภูมิปัญญาชาวน่าน โดยพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

๕. รายงานศึกษาเชิงลึกเรื่อง เครื่องเงินเมืองน่าน โดยนายพิเนตร วงศ์เอื้อเวทย์ และนายขวัญชัย กล้าเมืองกลาง

๖. หนังสือแผนที่ชุมชนเมืองเก่าน่าน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดน่าน

๗. หนังสือพิมพ์ถิ่นน่าน ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑๗๗ ประจำวันที่ ๑ - ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ผลงานที่เผยแพร่ทางวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และอื่นๆ

๑. เผยแพร่ผลงานและประวัติของช่างเงินโบราณ นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ทางเว็บไซต์ www.nantouring.com เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖

๒. ลงโฆษณาผลิตภัณฑ์เครื่องเงินโบราณ ที่สถานีวิทยุกองทัพภาคที่ ๓ ดอยเขาแก้วตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน

๓. ถ่ายทอดสดสารคดีรักบ้านเกิด โดยสถานีโทรทัศน์ “ทีวีไทย” เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๓๖ : ได้รับเกียรติบัตรร่วมจัดนิทรรศการช่างศิลป์ “วันอนุรักษ์มรดกไทย” ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๖

พ.ศ. ๒๕๔๖ : ได้รับประกาศนียบัตรการคัดสรรขันเงินทุกชนิด เป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นระดับ ๔ ดาว

พ.ศ. ๒๕๔๘ : ได้รับโล่รางวัลการสรรหาและคัดเลือกให้เป็น “ศิลปินดีเด่นจังหวัดน่าน” และได้รับคัดเลือกเป็นผู้สูงอายุดีเด่นในด้านอุตสาหะวิริยะจากเทศบาลเมืองน่าน

พ.ศ. ๒๕๕๑ : ได้รับยกย่องให้เป็นบุคคลผู้อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากโรงพยาบาลน่าน

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

พ.ศ. ๒๕๑๙ : ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าบ้าน บ้านประตูปล่อง

พ.ศ. ๒๕๒๕ - พ.ศ. ๒๕๔๖ : ทำหน้าที่เป็นกรรมการวัดอรัญญาวาส และช่วยเหลืองานวัดมาตลอด

พ.ศ. ๒๕๓๐ - ปัจจุบัน : บริจาคทรัพย์เพื่อสร้าง บูรณะ ปฏิสังขรณ์ และช่วยเหลืองานด้านต่างๆ ในวัดอรัญญาวาสมาตลอด

พ.ศ. ๒๕๔๑ : เปิดศูนย์การเรียนรู้และศึกษาดูงาน ในการทำรายงานภูมิปัญญาไทยของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยนเรศวร

พ.ศ. ๒๕๔๕ - ปัจจุบัน: ได้เปิดศูนย์การเรียนรู้เครื่องเงินบ้านประตูปล่อง ณ บ้านนายบุญช่วย หิรัญวิทย์ โดยมีชาวบ้านใกล้เคียงที่สนใจ และนักเรียนโรงเรียนศรีสวัสดิ์วิทยาการ ที่มีใจรักในงานศิลป์ได้มาฝึกหัดทำและเรียนรู้การทำเครื่องเงิน และนายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ก็ได้ถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนและเยาวชนที่มาเรียนรู้โดยไม่คิดมูลค่าแต่อย่างใด

พ.ศ. ๒๕๔๖ - พ.ศ. ๒๕๔๘ : ทำหน้าที่เป็นกรรมการมูลนิธินันทวุฒิคุณของวัดอรัญญาวาส

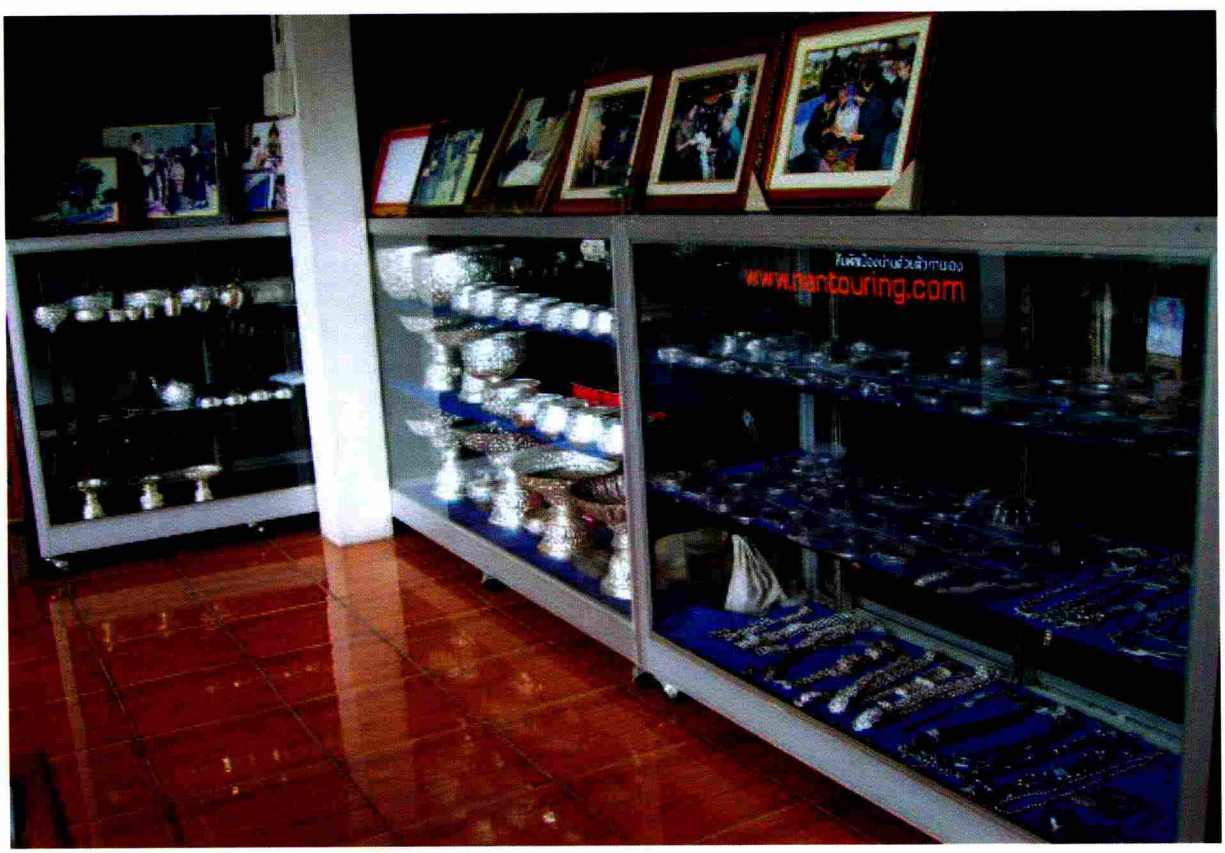
พ.ศ. ๒๕๔๗ : เปิดเป็นศูนย์การเรียนรู้และศึกษาดูงาน ในการทำรายงานของการศึกษาเชิงลึกของนิสิตหลักสูตรการพัฒนาซอฟต์แวร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๔๘ : ทำหน้าที่เป็นประธานชมรมผู้สูงอายุบ้านประตูปล่อง

พ.ศ. ๒๕๕๐ : เป็นคณะกรรมการโครงการการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge - Base OTOP : KOB) เป็นคณะอนุกรรมการโครงการ จังหวัดน่าน

พ.ศ. ๒๕๕๑ : คณะสื่อมวลชนจากจังหวัดอุตรดิตถ์ แพร่ น่าน ได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงานการทำเครื่องเงิน เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

พ.ศ. ๒๕๕๒ : คณะประเมินผลงาน อสม. ดีเด่นระดับชาติ ได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงานการทำเครื่องเงิน เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

บุญช่วยเครื่องเงินโบราณ

: คณะนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต สาขาน่าน ได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงานการทำเครื่องเงิน เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒

: เป็นคณะกรรมการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดน่าน เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาเครื่องเงินจังหวัดน่าน ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ชีวิตปัจจุบัน

ตลอดระยะเวลาการทำเครื่องเงินของ นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๓ จนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลา ๖๕ ปี ได้ประกอบอาชีพการทำเครื่องเงินโดยเฉพาะการทำขันเงินและพานเงินมาตลอด หลายครั้งที่ประสบกับปัญหาต่างๆ มากมาย แต่ด้วยใจรักและมีประสบการณ์ในการทำเครื่องเงินมากกว่าหลายๆ คนในหมู่บ้าน เพราะมีความอดทนและความเพียรพยายามในการทำงาน ต่อสู้กับปัญหาต่างๆ จนการประกอบอาชีพนี้ประสบผลสำเร็จ และผลงานเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณชนทั้งในและต่างประเทศ ในวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จไปทรงเยี่ยมชมผลงานการทำเครื่องเงินโบราณเป็นการส่วนพระองค์ถึงที่บ้านช่างเงิน นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ยังความซาบซึ้งและความภาคภูมิใจให้กับครอบครัว “หิรัญวิทย์” ตลอดจนพสกนิกรทุกคนในหมู่บ้านประตูปล่องและในจังหวัดน่าน ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาครอบครัวช่างเงินโบราณก็ได้รับการอุปถัมภ์และความช่วยเหลือจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หาตลาดให้ในโครงการส่งเสริมอาชีพตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งเป็นโครงการส่วนพระองค์ให้ส่งผลิตภัณฑ์การทำเครื่องเงินไปจำหน่ายที่สำนักงานร้านภูฟ้า เลขที่ ๑๒๓ ซอยสุขุมวิท แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ จนทำให้ครอบครัวช่างเงินโบราณ นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ มีรายได้พอเลี้ยงครอบครัวไปจนตลอดชีวิต และในชีวิตนี้ข้าพระพุทธเจ้าขอปวารณาตนว่าจะขอประกอบอาชีพการทำเครื่องเงินไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่ พร้อมกับถ่ายทอดวิชาความรู้โดยใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้เครื่องเงินบ้านประตูปล่องให้กับลูก หลาน เยาวชน นักเรียนโรงเรียนต่างๆ ตลอดจนทุกคนที่สนใจศึกษาหาความรู้ในเรื่องของการทำเครื่องเงินโบราณ เพื่อสนองตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ตรัสกับข้าพระพุทธเจ้าและทุกครั้งที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมโครงการในพระราชดำริในเขตพื้นที่จังหวัดน่าน ข้าพระพุทธเจ้าพร้อมด้วยครอบครัวจะนำเครื่องเงินที่ได้จัดทำขึ้นเป็นพิเศษน้อมเกล้าฯ ถวายแด่พระองค์เสมอ ด้วยน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์

นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ ปัจจุบันพักอยู่ที่ ๓๗/๑ บ้านประตูปล่อง ถนนเปรมประชาราษฎร์ ตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน ๕๕๐๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๕๔๗๕ ๑๐๘๙, ๐๘ ๕๗๐๕ ๔๙๕๓

คำประกาศเกียรติคุณ

นายปัญญา วิจินธนสาร

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

นายปัญญา วิจินธนสาร ปัจจุบันอายุ ๕๙ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปบัณฑิต (ศิลปไทย) ที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับเกียรตินิยมอันดับ ๒ จากนั้นไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ ได้รับใบประกาศนียบัตร Certificate of Printmaking, Slade School of Fine Arts, University College London

นายปัญญา วิจินธนสาร เป็นศิลปินที่สร้างสรรค์ศิลปะในแนวทางศิลปะไทยร่วมสมัย ที่มีฐานความคิด แรงบันดาลใจจากคติความเชื่อในทางปรัชญา การสร้างสัญลักษณ์ รูปแบบ และเทคนิควิธีการจากรูปแบบประเพณีที่นำมาบูรณาการผสมผสานกับรูปแบบเทคนิควิธีการของศิลปะร่วมสมัย อันเป็นผลทำให้ผลงานสร้างสรรค์มีลักษณะที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตน อันเป็นลักษณะเฉพาะศิลปะไทยร่วมสมัยในยุคสมัยปัจจุบัน ผลงานสร้างสรรค์ของนายปัญญา วิจินธนสาร จุดเด่นสำคัญคือ สะท้อนเนื้อหาสาระและนัยยะความหมายของพุทธปรัชญาไว้อย่างสมบูรณ์แบบ ผลงานศิลปะมีความโดดเด่น ได้รับการจัดนิทรรศการแสดงเดี่ยวและแสดงกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ทั้งแสดงในประเทศและต่างประเทศ นอกจากการสร้างสรรค์ศิลปะส่วนตนแล้ว นายปัญญา วิจินธนสาร ยังสร้างงานศิลปะสู่สาธารณะด้วยการเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง ได้แก่ จิตรกรรมฝาผนัง วัดพุทธปทีป กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ จากนั้นได้เดินทางไปสร้างจิตรกรรมฝาผนัง ศาลาไทย World Expo'88 เมืองบริสเบน ประเทศออสเตรีย World Expo'92 เมืองเซวิลญา ประเทศสเปน ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่ รัชโยธิน จากประสบการณ์การทำงานศิลปะของนายปัญญา วิจินธนสาร ทำให้สามารถถวายงานรับใช้ในการเขียนภาพประกอบในหนังสือพระราชนิพนธ์ "พระมหาชนก" ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และล่าสุดเป็นผู้ถวายงานรับใช้พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ ในโครงการพระดำริ คือ การบูรณะวัดธาราทิพย์ชัยประดิษฐ์ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยซ่อมแซมพระวิหาร เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซ่อมแซมบ่อน้ำทิพย์ ปรับภูมิทัศน์บริเวณวัดทั้งหมด และจัดหาทุนเพื่อบูรณะ เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดหนองน้ำขุ่น อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์เวียงท่ากาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รับรางวัลต่างๆ มากมาย เช่น รางวัลที่ ๑ เหรียญทอง ประเภทจิตรกรรมไทยแบบร่วมสมัย การประกวดจิตรกรรมบัวหลวง ครั้งที่ ๔ รางวัลเกียรตินิยมอันดับ ๒ เหรียญเงิน ประเภทจิตรกรรม การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๒๖ รางวัล British Council Scholarship to Study Printmaking at Slade School of Fine Art, University College London และรางวัล Represented Thailand at SPAFA ASEAN ART Conference, Jakarta, Indonesia นอกจากนี้ นายปัญญา วิจินธนสาร ยังเป็นผู้วิจัยสร้างสรรค์องค์ความรู้ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมในมหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยอื่นๆ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการเป็นที่ปรึกษา ตัดสินงานศิลปกรรมให้กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานต่างๆ ตลอดเวลา

นายปัญญา วิจินธนสาร จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สิกขะสัจจัมหิ แม่ความสัจจัมหิ ที่สิกขะเสมอมา
สิกขะยะมัมหิ แม่ความยามยัดยังยัสิกขา

๒๕๓๘

ประวัติชีวิตและผลงาน

นายปัญญา วิจินธนสาร

ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (จิตรกรรม)

นายปัญญา วิจินธนสาร ปัจจุบันอายุ ๕๙ ปี เกิดวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ประวัติการศึกษา

นายปัญญา วิจินธนสาร จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนบ้านไร่เก่าสามร้อยยอด ศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนกุยบุรีวิทยา ด้วยความสนใจเขียนภาพมาตั้งแต่เด็ก จึงมุ่งมั่นตั้งใจเข้ากรุงเทพฯ เพื่อศึกษาศิลปะที่โรงเรียนเพาะช่าง จนจบการศึกษาประโยควิชาชีพ (ป.ว.ส.) และต่อมาด้วยความปรารถนาเป็นศิลปิน จึงตัดสินใจศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยได้เกียรตินิยมอันดับ ๒ ศิลปบัณฑิต (ศิลปไทย) คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๒๓ จากนั้นได้ไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ ได้รับประกาศนียบัตร Certificate of Printmaking, Slade School of Fine Arts, University College London, England พ.ศ. ๒๕๒๗

ประวัติการทำงาน

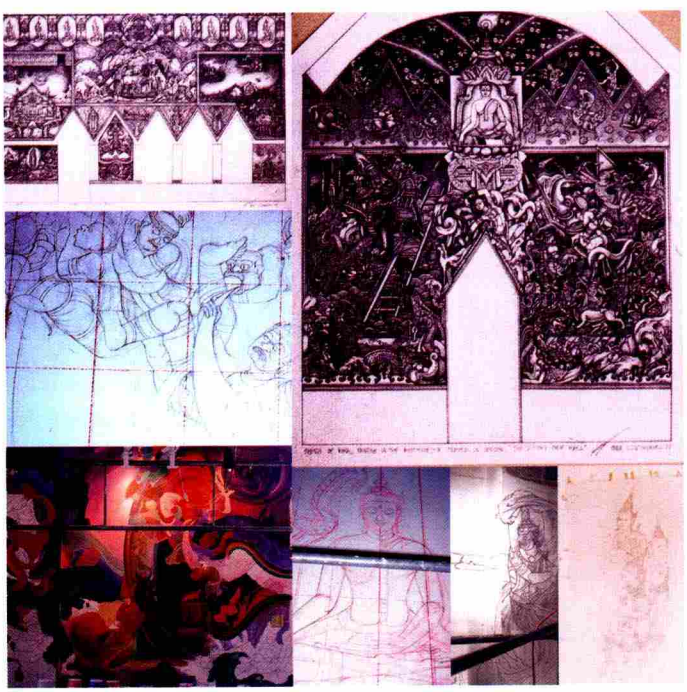
นายปัญญา วิจินธนสาร เข้ารับราชการตำแหน่งอาจารย์ระดับ ๓ ประจำภาควิชาศิลปไทย คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ จากนั้นได้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๙ - พ.ศ. ๒๕๔๓ และดำรงตำแหน่งคณบดีคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒

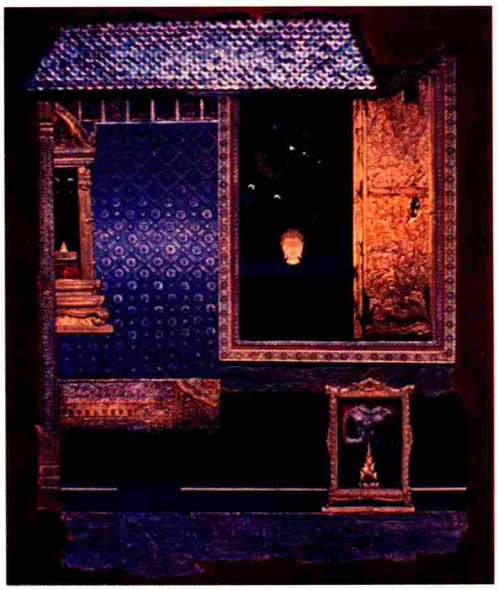
ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

จากประสบการณ์ในด้านการสร้างสรรค์ศิลปะพร้อมกับผสมผสานกับการศึกษาค้นคว้าด้านวิชาการศิลปะ โดยนำไปสร้างสรรค์ผลงานในแบบไทยร่วมสมัยที่มีบุคลิกเฉพาะตัวและพัฒนาไปสู่ความสำเร็จสูงสุดเป็นที่รู้จักในวงการศิลปะ ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ เช่น

- เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพุทธปทีป
- เขียนจิตรกรรมฝาผนังศาลาไทย World Expo 88 Australia
- เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังภายในศาลาไทย World Expo 92 Spain
- ออกแบบเจดีย์บูรพาฐิติวิริยาประชาสามัคคี วัดเขาสุกิม จังหวัดจันทบุรี
- เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง ศูนย์นาฬิกาโรเล็กซ์ กรุงเทพฯ

พุทธศาสนาในพุทธศตวรรษที่ ๒๕
สีฝุ่นบนกระดาษสาผนึกบนไม้, ๑๐๐ x ๗๐ ซม., ๒๕๕๒

ศิลปินเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง
วัดพุทธปทีป กรุงลอนดอน
สมภพ บุตราช ปัญญา วิจินธนสาร
และพิชิต ตั้งเจริญ

ภาพร่างต้นแบบ
จิตรกรรมฝาผนัง
วัดพุทธปทีป กรุงลอนดอน

- เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง ธนาคารไทยพาณิชย์ (สำนักงานใหญ่)
- เขียนภาพจิตรกรรมขนาด ๓.๒๐ x ๘ เมตร เพื่อติดตั้ง ณ Fukuoka Asian Art Museum ประเทศญี่ปุ่น
- จิตรกรรมฝาผนัง สนามบินสุวรรณภูมิ
- ภาพประกอบพระราชนิพนธ์พระมหาชนก
- วิจัยภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ (งานช่างของในหลวง)
- รวบรวมภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ จัดแสดง ณ วังสวนกุหลาบ
- เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังขนาด ๑ x ๘ เมตร เพื่อติดตั้ง ณ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (สำนักงานใหญ่)
- ออกแบบจิตรกรรมฝาผนัง วัดหนองน้ำขุ่น จังหวัดระยอง
- ออกแบบซุ้มประตูทางเข้าสนามบินสุวรรณภูมิ
- เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังติดตั้ง ณ พิพิธภัณฑ์โรงพยาบาลศิริราช

การสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน

นิทรรศการเดี่ยว

พ.ศ. ๒๕๒๕, พ.ศ. ๒๕๓๒ : นิทรรศการศิลปกรรมเดี่ยว, วิชฌวล ธรรมแกลเลอรี่ กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๑ : นิทรรศการ “Subversion of Truth”, หอศิลป์ตาดู กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๓ : นิทรรศการ “Subversion of Truth”, Geinkan Gallery โตเกียว-อเมริกันคลับ, กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น

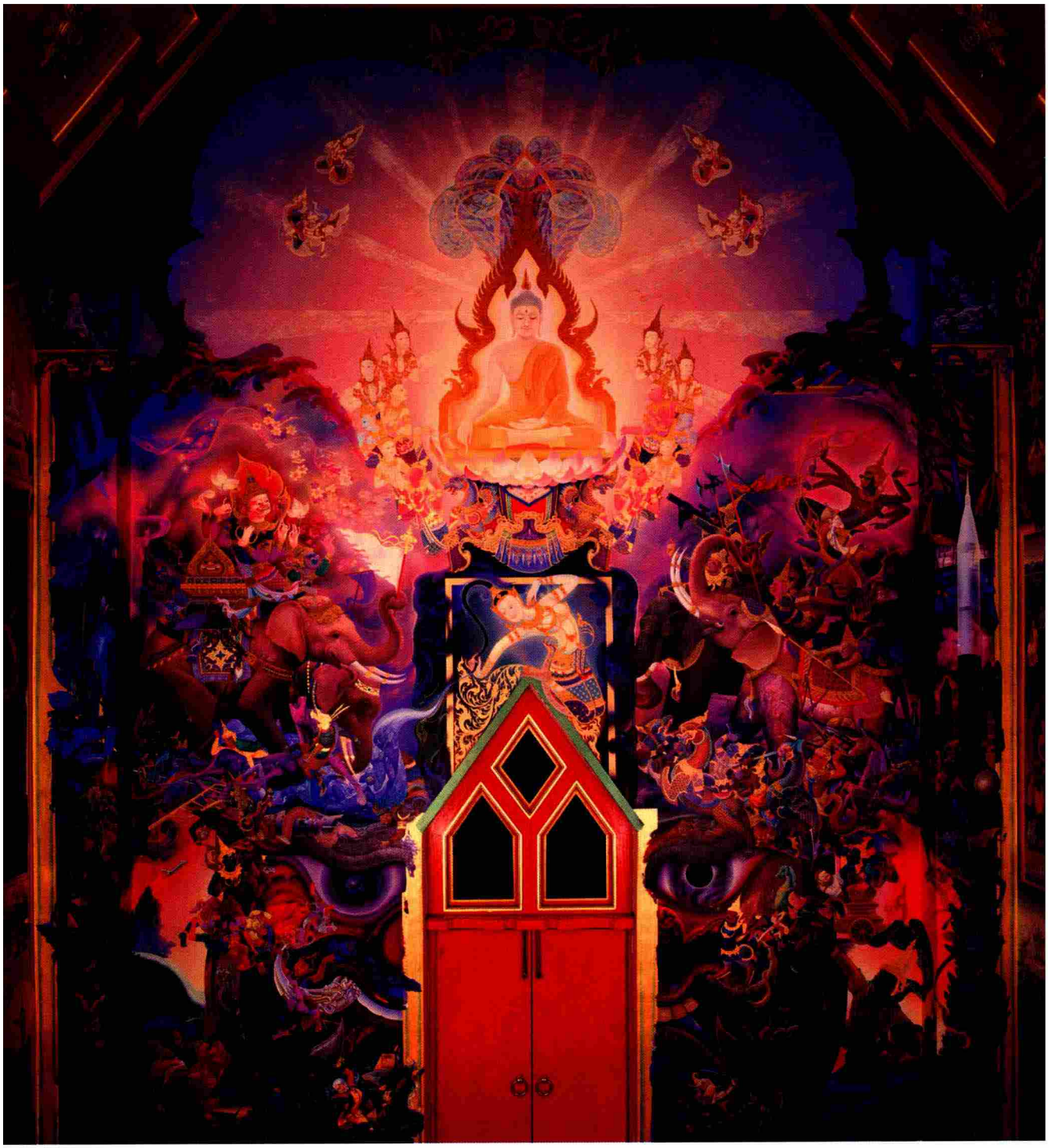
พ.ศ. ๒๕๔๖ : นิทรรศการ “Bliss of Freedom”, Open Art Space Gallery, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๘ : นิทรรศการศิลปกรรม Andrew Stahl & Panya Vijinthanasarn, ๑๐๐ ต้นสนอาร์ตแกลเลอรี่ กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๐ นิทรรศการ “Grace of Mercy” หอศิลป์อาร์เดล, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๒ : นิทรรศการ “Anywhere Anytime Anyhow” อาร์เดลเธอร์ดเพลส แกลเลอรี่, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๗ : นิทรรศการ Conversations: The Vivid Real ; Andrew Stahl & Panya Vijithanasarn, Thavibu Gallery, Bangkok

จิตรกรรมฝาผนัง ตอนมารผจญ วัดพุทธปทีป กรุงลอนดอน สีอะคริลิค, ๒๕๒๗ -๒๕๓๑

นิทรรศการกลุ่ม

พ.ศ. ๒๕๒๕ : นิทรรศการ “Thai National Exhibition” ฮ่องกงเซ็นเตอร์, ฮ่องกง

พ.ศ. ๒๕๒๖ : นิทรรศการ “Thai Contemporary Art Exhibition”, Memorial Art Gallery, University of Rochester, นิวยอร์ค, สหรัฐอเมริกา

พ.ศ. ๒๕๒๗ : นิทรรศการ “Slade Summer Show” Slade School of Fine Arts, University College London, ลอนดอน, อังกฤษ

: นิทรรศการ “Post Graduate Student Art Exhibition” คริสตี้แกลเลอรี่ ลอนดอน, อังกฤษ

พ.ศ. ๒๕๒๙ : นิทรรศการ “Thai Art Exhibition” ปักกิ่ง, จีน

พ.ศ. ๒๕๓๒ : นิทรรศการ “Les Peintres Thailandais Trakitionnels et Contemporaraire”, L’Space pierre Cardin, ปารีส, ฝรั่งเศส

พ.ศ. ๒๕๓๒ - พ.ศ. ๒๕๓๗ : นิทรรศการ “4-9th Asian Watercolors” ไทย, ฮ่องกง, ไต้หวัน, อินโดนีเซีย และมาเลเซีย

พ.ศ. ๒๕๓๓ : นิทรรศการ “Enneagram-Nine into ๙” วิฒวลธรรมแกลเลอรี่, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๔ : นิทรรศการ “Change and Modernism in Thai Art” Canberra Contemporary Art Space, ออสเตรเลีย

พ.ศ. ๒๕๓๔-พ.ศ. ๒๕๓๖ : นิทรรศการ “The Intergrative Art of Modern Thailand” Bower Museum, Berkeley, สหรัฐอเมริกา

พ.ศ. ๒๕๓๕ : นิทรรศการ “Unity Art Exhibition” ริเวอร์ซิตี้คอมเพล็ก, ไทยและจีน

พ.ศ. ๒๕๓๖ : นิทรรศการ “Asian Heart and Form” ฮิโรชิมา, ญี่ปุ่น

: นิทรรศการสีน้ำร่วมสมัยครั้งที่ ๑๑ โดย ศิลปินกลุ่มไวท์, หอศิลป์แห่งชาติ, กรุงเทพฯ

: 2nd ASEAN Workshop, Exhibition and Symposium on Aesthetics, Manila, Philippines

พ.ศ. ๒๕๓๘ : นิทรรศการ “Thai Tension” หอศิลป์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๙ : นิทรรศการ De Koning Van Siam” Westfries Museum, เนเธอร์แลนด์

พ.ศ. ๒๕๔๐ : นิทรรศการ “An Exhibition of Materworks” ASEAN Summit 1997, กัวลาลัมเปอร์, มาเลเซีย

พ.ศ. ๒๕๔๑ : นิทรรศการ “Thailand-Vietnam Contemporary Fine Arts Exhibition” ไทยและเวียดนาม

พ.ศ. ๒๕๔๔ : นิทรรศการ “Thai Contemporary Art 2000” กรุงอัมสเตอร์ดัม ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

: นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัย “Root”, Open Art Space, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๕ : “Imagined Workshop, Fukuoka Trienale” Fukuoka Asian Art Museum, ฟูกูโอกะ, ญี่ปุ่น

พ.ศ. ๒๕๔๕ - พ.ศ. ๒๕๔๖ : นิทรรศการ “36 Ideas from Asia: Contemporary Southeast Asian Art” Helikon Museum, ฮังการี, Rupertinum Museum of Modern Art, Salzburg, ออสเตรเลีย, The National Museum, อิตาลี

พ.ศ. ๒๕๔๖ - พ.ศ. ๒๕๔๗ : นิทรรศการ “The Middle Way: Thai-New Zealand Art Exchange” Centre of Contemporary Art, Christchurch นิวซีแลนด์ และกรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๑ : นิทรรศการศิลปกรรมอาจารย์คณะจิตรกรรมฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑, หอศิลป์ PSG Art Gallery คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ

: นิทรรศการ ‘BANGKOK - SHIZUOKA Aesthetics’ The Relationship Art Exhibition

พ.ศ. ๒๕๕๒ : นิทรรศการโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการศิลปกรรมแก้ว “Fused” หอศิลป์บรมราชกุมารี อาคารศูนย์ปฏิบัติการทัศนศิลป์สิรินธรคณะจิตรกรรมฯ วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, นครปฐม

: นิทรรศการ “โคมแก้วแห่งความสุกใส” ศิลปกรรมอาจารย์คณะจิตรกรรมฯ, หอศิลป์ PSG Art Gallery มหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งที่ ๒๖, กรุงเทพฯ

: นิทรรศการฝันถึงสันติภาพ : ศิลปะไทยร่วมสมัยในยุคขัดแย้ง, หอศิลป์ PSG Art Gallery คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ

: นิทรรศการ G - S - Exhibition - Seminar 2009 Tour Painting Exhibition of Guangzhou Academy of Fine Arts & Silpakorn University ณ Art Museum, Guangzhou Academy of Fine Arts, 2552

พ.ศ. ๒๕๕๓ : นิทรรศการศิลปะ “เส้นทางสายไหม” มูลนิธิญี่ปุ่น-อาเซียน, กรุงโตเกียว, ญี่ปุ่น

: นิทรรศการศิลปะ “พู่กันหมึกสืบสานไมตรีไทย-จีน พี่น้องกัน” พิพิธภัณฑ์ศิลปะนครซีอาน มณฑลส่านซี, สาธารณรัฐประชาชนจีน

พ.ศ. ๒๕๕๓ : โครงการศึกษาประวัติศาสตร์และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะภาพพิมพ์ ณ ดีโอบีหัวลำโพงแกลเลอรี่, กรุงเทพฯ

: นิทรรศการศิลปะไทยร่วมสมัย “จินตนาการในศิลปะไทย” โดยภาควิชาศิลปะไทย คณะจิตรกรรมฯ ร่วมกับพิพิธภัณฑ์ธนาคารไทย ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), กรุงเทพฯ

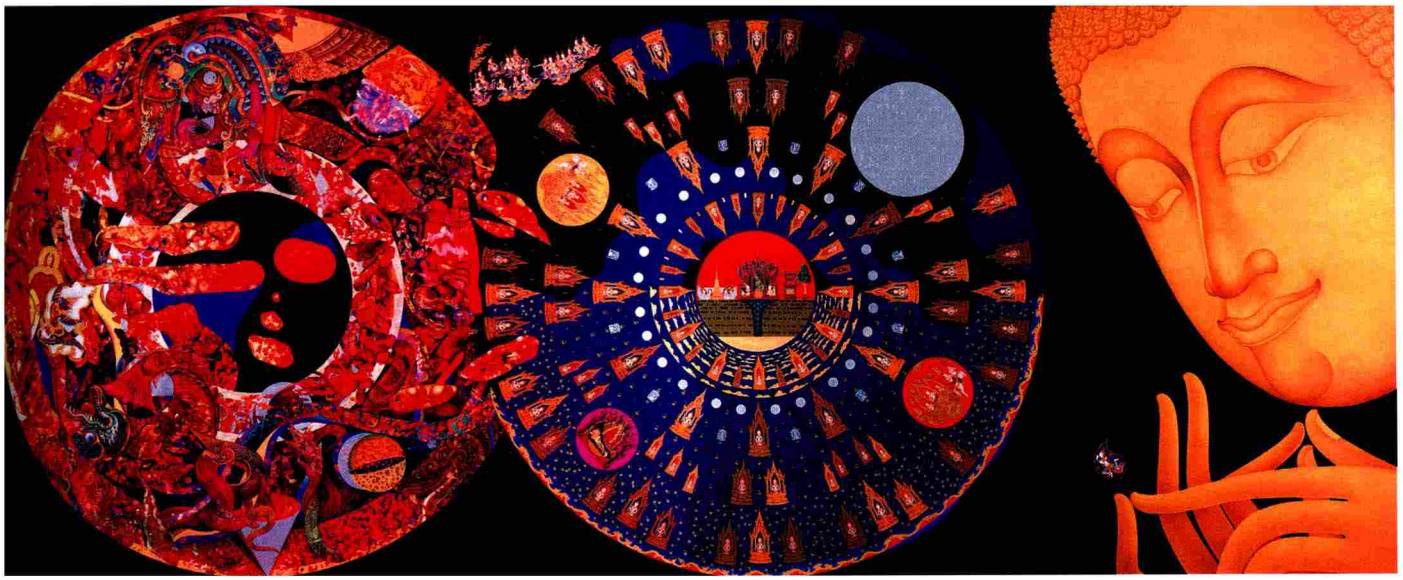
: นิทรรศการศิลปกรรมอาจารย์คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งที่ ๒๗ CHAIR-SHARE ณ หอศิลป์ PSG Art Gallery คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๔ : นิทรรศการโครงการปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง : ศิลปกรรมจากภูมิปัญญาไทย (วิจิตรศิลป์ - สินไทย) หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ

ปฏิปทาแห่งจิตวิญญาณ
สีอะคริลิคบนผ้าใบ, ๓ x ๘ ม.
ติดตั้งที่พิพิธภัณฑ์ฟูกูโอกะ ประเทศญี่ปุ่น

อาณาจักรวาล
สีอะคริลิคบนผ้าใบผนึกบนไม้
๒๕๓๘ - ๒๕๓๙
ติดตั้งที่ธนาคารไทยพาณิชย์ สำนักงานใหญ่

จิตรกรรมฝาผนัง
พระราชประวัติกรมพระวังหลัง
พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔
ติดตั้งที่พิพิธภัณฑ์ โรงพยาบาลศิริราช

รับกระเป๋า
Baggage Claim
16

: นิทรรศการเพื่อ “อาศรมศิลปินห้วยทับช้าง” หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖ : นิทรรศการศิลปะร่วมสมัย พิพิธภัณฑ์ศิลปะไทยร่วมสมัย กรุงเทพฯ

: นิทรรศการศิลปะร่วมสมัย “ไทยไหลนิ่ง” พิพิธภัณฑ์ศิลปะ Singapore Art Museum สิงคโปร์

พ.ศ. ๒๕๕๗ : นิทรรศการศิลปกรรมร่วมสมัยโดยศิลปินไทย-อังกฤษ ครั้งที่ ๓ monologue dialogue 03; fragility & monumentality, Bangkok Art and Culture Center, กรุงเทพฯ

: Conversation: The Vivid Real Panya Vijinthanasarn and Andrew Stahl, Thavibu Gallery กรุงเทพฯ

: นิทรรศการศิลปะร่วมสมัย “มนต์เสน่ห์ไทย” มรดก-พลังสร้างสรรค์ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร, กรุงเทพฯ

จิตรกรรมฝาผนัง ที่สนามบินสุวรรณภูมิ

: Monologue/dialogue 03; fragility & monumentality; A Contemporary Art-Exhibition of Thai and British Artists, Bangkok Art & Culture (BACC); Thailand

: นิทรรศการ Buddha Dharma Ecclesiastic; ARDEL Gallery of Modern Art, Bangkok

สหภาพ *นิทรรศการยิ้มสยาม หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร*

การเผยแพร่ข้อมูลทางศิลปะ

: หนังสือ “งานช่างของในหลวง”

: หนังสือ “ศิลปกรรมฝีพระหัตถ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว” ในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

: ร่วมวาดภาพจิตรกรรมประกอบเรื่อง “พระมหาชนก” ในพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

: ประธานกรรมการโรงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศไทยและโครงการพัฒนาผ้าและผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองทั่วประเทศเพื่อส่งเสริมการผลิตและการส่งออก มหาวิทยาลัยศิลปากร ๔ เล่ม คือ ๑.ผ้าทอพื้นเมืองในภาคกลาง ๒.ผ้าทอพื้นเมืองในภาคอีสาน ๓.ผ้าทอพื้นเมืองในภาคใต้ ๔.ลวดลายและสีสันบนผ้าทอพื้นเมือง

: หนังสือ “ภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์รัชกาลที่ ๙”

: หนังสือ “ศิลปกรรมสุวรรณภูมิ Art in Suvarnabhumi”

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๒๒ : (Prize Winner) Student Christian Centre Exhibition, กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๒๓ : รางวัลที่ ๑ การประกวดศิลปกรรมบัวหลวง ครั้งที่ ๔ ของ บมจ.ธนาคารกรุงเทพ

: รางวัลที่ ๒ การประกวดศิลปกรรมบัวหลวง ครั้งที่ ๔ ของ บมจ.ธนาคารกรุงเทพ

พ.ศ. ๒๕๒๕ : ได้รับทุน British Council Scholarship เพื่อศึกษาต่อทางด้านภาพพิมพ์ที่ Slade School of Fine Arts, University College London, ประเทศอังกฤษ

พ.ศ. ๒๕๓๐ : รับโล่เกียรติคุณ มูลนิธิวัดพระพุทธศาสนา ณ กรุงลอนดอน

พ.ศ. ๒๕๓๑ : ผู้แทนประเทศไทยในงาน “SPAFA ASEAN Art Conference” กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ. ๒๕๓๖ : 2nd ASEAN Workshop, Exhibition and Symposium on Aesthetic” กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

พ.ศ. ๒๕๓๘ : เขียนภาพจิตรกรรมประกอบบทพระราชนิพนธ์พระมหาชนก ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พ.ศ. ๒๕๓๙ : รับพระราชทานเหรียญพระมหาชนก จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พ.ศ. ๒๕๔๑ : รับพระราชทานเกียรติบัตรงานวิจัยดีเด่น มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๔๓ : รับโล่เกียรติคุณองค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก และองค์การยุวพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก “ศิลปะเพื่อธรรมะ”

พ.ศ. ๒๕๔๕ : รับเหรียญเกียรติคุณศิลป์ พีระศรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ๖๐ ปี

พ.ศ. ๒๕๔๙ : รับโล่เกียรติคุณทำคุณประโยชน์ต่อวัดพุทธปทีป-พระพุทธศาสนา และชุมชนคนไทยในสหราชอาณาจักร

พ.ศ. ๒๕๕๐ : ศิลปินศิษย์เก่าศิลปากร เทิดไท้ ๘๐ พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์อัครศิลปิน

พ.ศ. ๒๕๕๑ : รางวัลในการประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑

พ.ศ. ๒๕๕๒ : รางวัลเข็มเชิดชูเกียรติข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒

: บุคลากรดีเด่นมหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๕๓ - พ.ศ. ๒๕๕๕ : ออกแบบและร่วมเขียนภาพ “ไตรภูมิในสมัยรัชกาลที่ ๙” ในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระชนมายุ ๘๔ พรรษา กระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗ : เขียนภาพประกอบหนังสือ มหากาพย์รามายณะของวาลมีกิ ฉบับภาษาไทย เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

World Crisis สีฝุ่นบนกระดาษสาผนึกบนผ้าใบ ๖๐ x ๙๐ ซม., ๒๕๒๒

Do they know where a peaceful land is? สีอะคริลิคบนผ้าใบ, ๑๕๐ x ๓๐๐ ซม., ๒๕๒๔

พ.ศ. ๒๕๕๖ : รางวัลราชมงคลสรรเสริญ ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาศิลปะ (ทัศนศิลป์) พ.ศ. ๒๕๕๖ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๗ : รางวัลศิษย์เก่าดีเด่น ผู้สร้างคุณประโยชน์แก่สถาบันเพาะช่าง

พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๕ : ที่ปรึกษาฝ่ายศิลปกรรม ศาลาไทย เอ็กซ์โป ๒๐๑๒ ยอซู ประเทศเกาหลี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

พ.ศ. ๒๕๔๒ : รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทย ชั้นที่ ๓

พ.ศ. ๒๕๔๖ : รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทย ชั้นที่ ๒

พ.ศ. ๒๕๕๐ : รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก ชั้นที่ ๒ ชื่อ ทวีติยาภรณ์

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

: ถวายงานโครงการพระราชดำริของพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ มหิดล

: บูรณะวัดธาราทิพย์ชัยประดิษฐ์ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ โดยซ่อมแซมพระวิหาร เขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซ่อมแซมบ่อน้ำทิพย์ ปรับภูมิทัศน์บริเวณวัดทั้งหมด และจัดหาทุนเพื่อบูรณะ

: ออกแบบและเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดหนองน้ำขุ่น อำเภอแกลง จังหวัดระยอง

: จัดสร้างพิพิธภัณฑ์เวียงท่ากาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

: สำรวจเพื่อเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดป่าสุทธาวาส อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

: ออกแบบภาพจิตรกรรมฝาผนังตกแต่งภายในเครื่องบิน AIRBUS A380 สายการบินไทย

นิทรรศการ
Buddha Dhamma Ecclesiatic
หอศิลป์สมัยใหม่ อาร์เดล, กรุงเทพฯ

การสร้างสรรค์ศิลปะในที่สาธารณะ

: ออกแบบและขยายเจดีย์วัดเขาสุกิม อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

: สร้างสรรค์จิตรกรรมฝาผนังติดตั้ง ณ สนามบินสุวรรณภูมิ

: ผลงานจิตรกรรมฝาผนัง ณ วัดพุทธปทีป กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ

: ผลงานจิตรกรรมฝาผนังศาลาไทยในงาน World Expo ที่บริสเบรน ออสเตรเลีย

: ผลงานจิตรกรรมฝาผนังศาลาไทยในงาน World Expo' 92 เซวิลญา ประเทศสเปน

: ผลงานจิตรกรรมฝาผนัง ณ อาคารสำนักงานใหญ่ บมจ.ธนาคารไทยพาณิชย์

: ผลงานจิตรกรรมฝาผนังมูลนิธิ Rockefeller กรุงเทพฯ

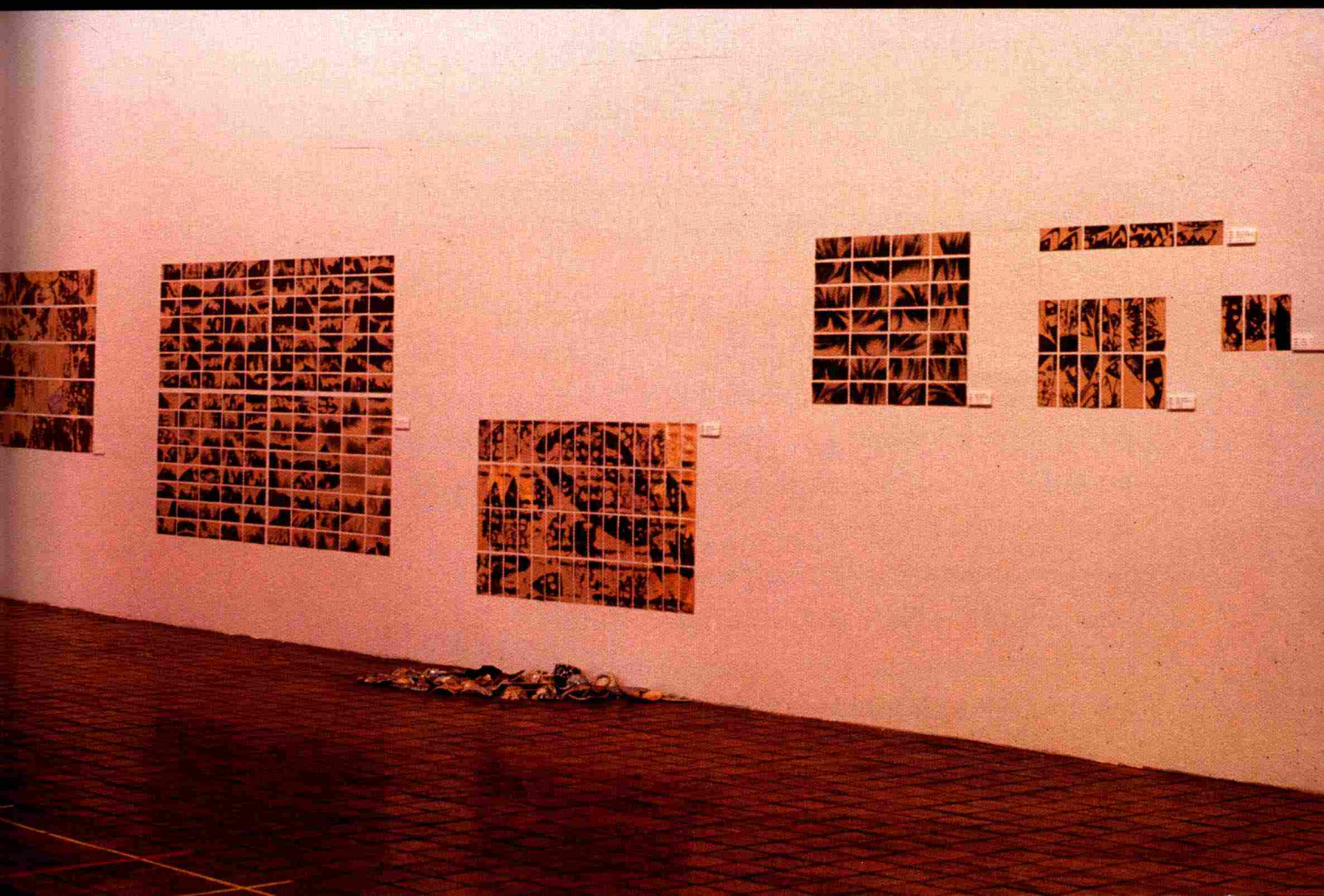
: ผลงานจิตรกรรมฝาผนังทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ

: ผลงานจิตรกรรมฝาผนัง อาคารสนามบินสุวรรณภูมิ สมุทรปราการ

: ภาพจิตรกรรมฝาผนัง พิพิธภัณฑ์สยามินทราธิราช โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพฯ

นิทรรศการ
ดิน น้ำ ลม ไฟ *๒๕๓๔*
หอศิลป์แห่งชาติ, กรุงเทพฯ

กิจกรรมสาธารณกุศล

: บริจาคผลงานศิลปะเพื่อประมูลเป็นทุนการศึกษาแก่นักศึกษาศิลปะชั้นปีสุดท้ายจากสถาบันการศึกษา สาขาศิลปะทั่วประเทศ ให้แก่กองทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างสรรค์ศิลปะ “มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์” ๓ ปี เป็นจำนวนเงิน ๔๐๐,๐๐๐ บาท ๖๕๐,๐๐๐ บาท และ ๙๕๐,๐๐๐ บาท ตามลำดับ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท

: บริจาคผลงานเพื่อประมูลช่วยเหลือโรงพยาบาลในการจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท

: บริจาคผลงานเพื่อประมูลช่วยเหลือโรงพยาบาลในการจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ของโรงพยาบาลเฉลิมพระเกียรติ นครราชสีมา จำนวน ๖๔๐,๐๐๐ บาท

: บริจาคผลงานศิลปะเพื่อประมูลจัดสร้างสำนักงานสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท

: บริจาคผลงานศิลปะจำหน่ายเพื่อเป็นทุนการศึกษาแก่นักศึกษาคณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน ๙๐๐,๐๐๐ บาท

ร่วมเป็นที่ปรึกษา/ประธานกรรมการ/คณะกรรมการในโครงการและหน่วยงานต่างๆ

: ที่ปรึกษาการจัดโครงการงานแสดงประติมากรรมเทียนนานาชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

: กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการมูลนิธิท่าอากาศยานไทย บริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

: กรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมศิลปะร่วมสมัย สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

: กรรมการจัดหางาน “มหัศจรรย์แห่งรัก” เพื่อนำรายได้สนับสนุนการดูแลรักษาผู้ป่วยเด็ก โรคเลือด และโรคมะเร็งของโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า มูลนิธิกุมารโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า

: กรรมการดำเนินการเกี่ยวกับการสอบแข่งขันเพื่อรับทุนโครงการพัฒนากำลังคนด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ทุนเรียนดีมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย) ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท-เอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๓ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

: คณะกรรมการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างสรรค์ศิลปะ “มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์”

: ที่ปรึกษางานแสดงสินค้า Expo 2011 ณ ประเทศเกาหลี

: คณะกรรมการที่ปรึกษาในการออกแบบภาพไตรภูมิฉบับรัชกาลที่ ๙

: คณะกรรมการในการจัดทำและออกแบบภาพประกอบรามายณะ (รามเกียรติ์) ของมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

: คณะกรรมการในการตัดสินการประกวดต่างๆ

: กรรมการตัดสินผลงานประกวดศิลปกรรมยุวพัฒน์ ครั้งที่ ๑๖ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ในหัวข้อ “คนไทยเท่านั้นที่ทำให้เมืองไทยน่าอยู่ มีน้ำใจ ให้อภัยรักสงบ” ของมูลนิธิยุวพัฒน์

: กรรมการตัดสินการประกวดมิสไทยแลนด์ยูนิเวิร์ส ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓, พ.ศ. ๒๕๕๕

: กรรมการคัดเลือกและตัดสินโครงการประกวดโปสเตอร์ระดับนักเรียนหัวข้อ “ร่วมฉลอง ๑๐๐ ปีสำมะโนประชากรไทย” สำนักงานสถิติแห่งชาติ ร่วมกับกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติและหอศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

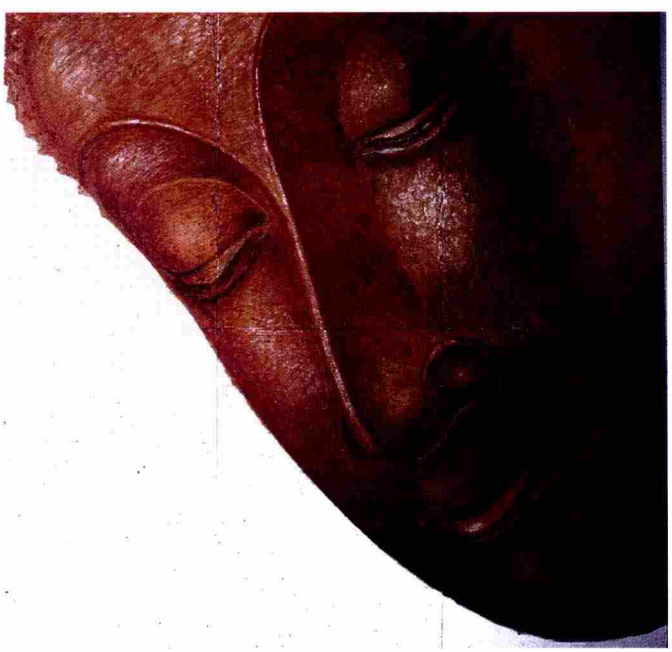
ชีวิตปัจจุบัน

นายปัญญา วิจินธนสาร เป็นอาจารย์สอนศิลปะผู้มีชื่อเสียงของไทย จากประสบการณ์ในด้านการสร้างสรรค์ศิลปะพร้อมผสมผสานกับการศึกษา ค้นคว้าด้านวิชาการศิลปะ โดยนำไปสร้างสรรค์ผลงานในแบบไทยร่วมสมัยที่มีบุคลิกเฉพาะตัวและพัฒนาไปสู่ความสำเร็จสูงสุด เป็นที่รู้จักในวงการศิลปะ ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ จากประสบการณ์การทำงานศิลปะของนายปัญญา ทำให้สามารถถวายงานรับใช้ต่อพระบรมวงศานุวงศ์ในงานด้านศิลปะ ล่าสุดเป็นผู้ถวายงานรับใช้แด่พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ ในการสร้างพระอุโบสถ วัดธาราทิพย์ชัยประดิษฐ์ จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านงานบริหาร เคยดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ปัจจุบันได้เกษียณอายุราชการก่อนกำหนด แต่ยังคงทำหน้าที่ในการให้บริการทางวิชาการและส่งเสริมสังคมด้านศิลปวัฒนธรรมอยู่ตลอด และให้ความรู้แก่นักศึกษาคณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสถาบันอื่นๆ

ปัจจุบัน นายปัญญา วิจินธนสาร พักอยู่ที่ ๗/๕๐๕ หมู่ ๙ แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐ โทรศัพท์ ๐๘ ๙๔๙๙ ๗๑๗๓

สวรรค์ล่ม *สีอะคริลิคบนผ้าใบ ๑๙๐ x ๑๙๐ ซม.*

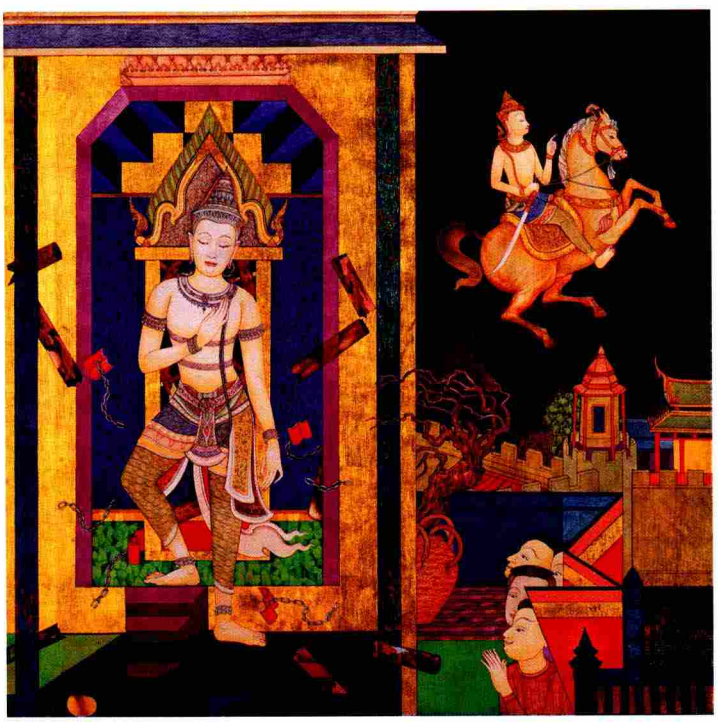

มองลง *เปลือกมังคุดบนผ้าใบ ๒๐๐ x ๒๐๐ ซม., ๒๕๓๙*

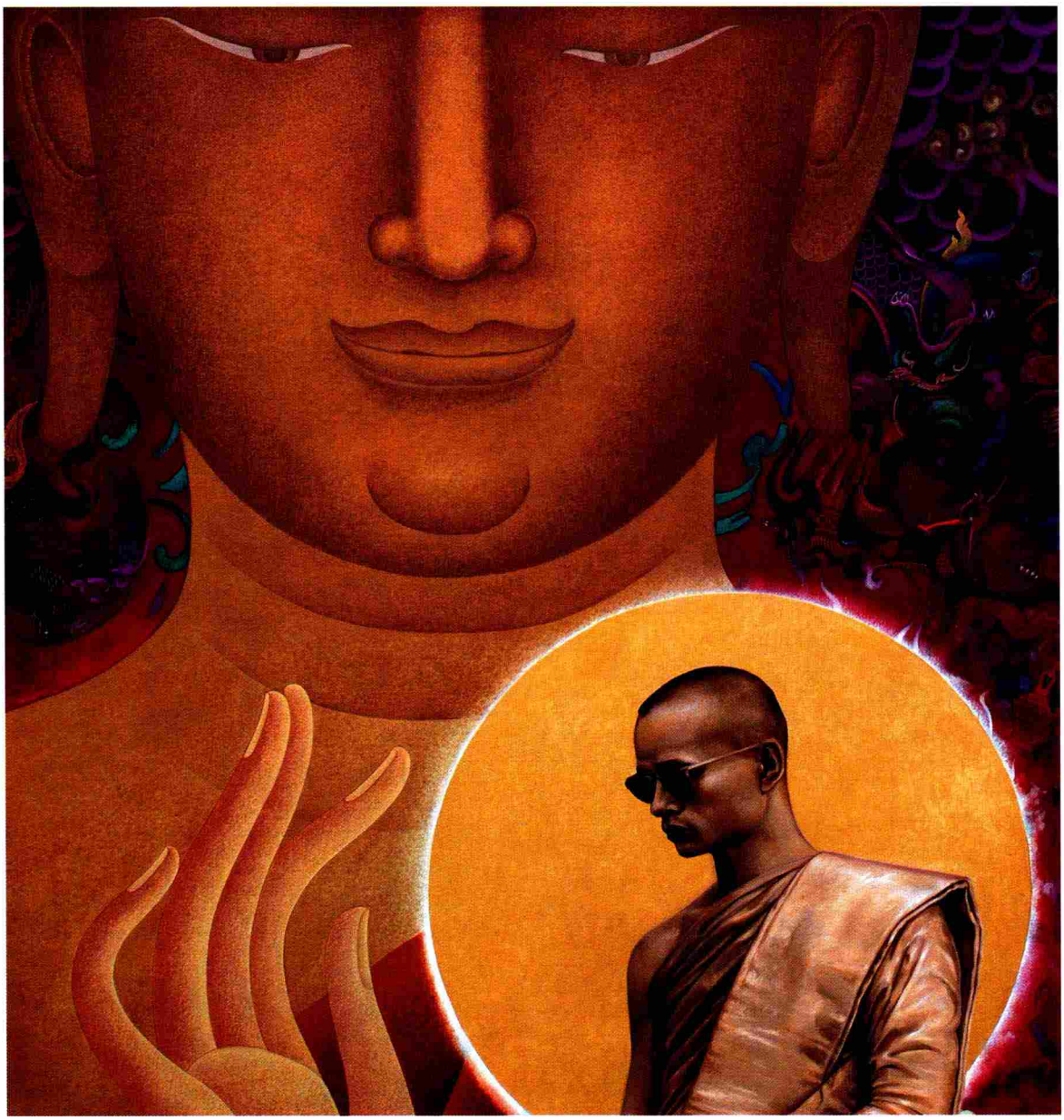

คนละทาง *สีฝุ่นบนกระดาษสาผนึกบนไม้ ๒๔๐ x ๑๗๐ ซม., ๒๕๒๔*

จิตรกรรมจากบทพระราชนิพนธ์ ***พระมหาชนก*** *สีฝุ่นบนผ้าใบ, ๒๕๓๘*

พระพิทักษ์ยุติธรรม *สีอะคริลิคบนผ้าใบ ๑๔๐ x ๑๕๐ ซม.*

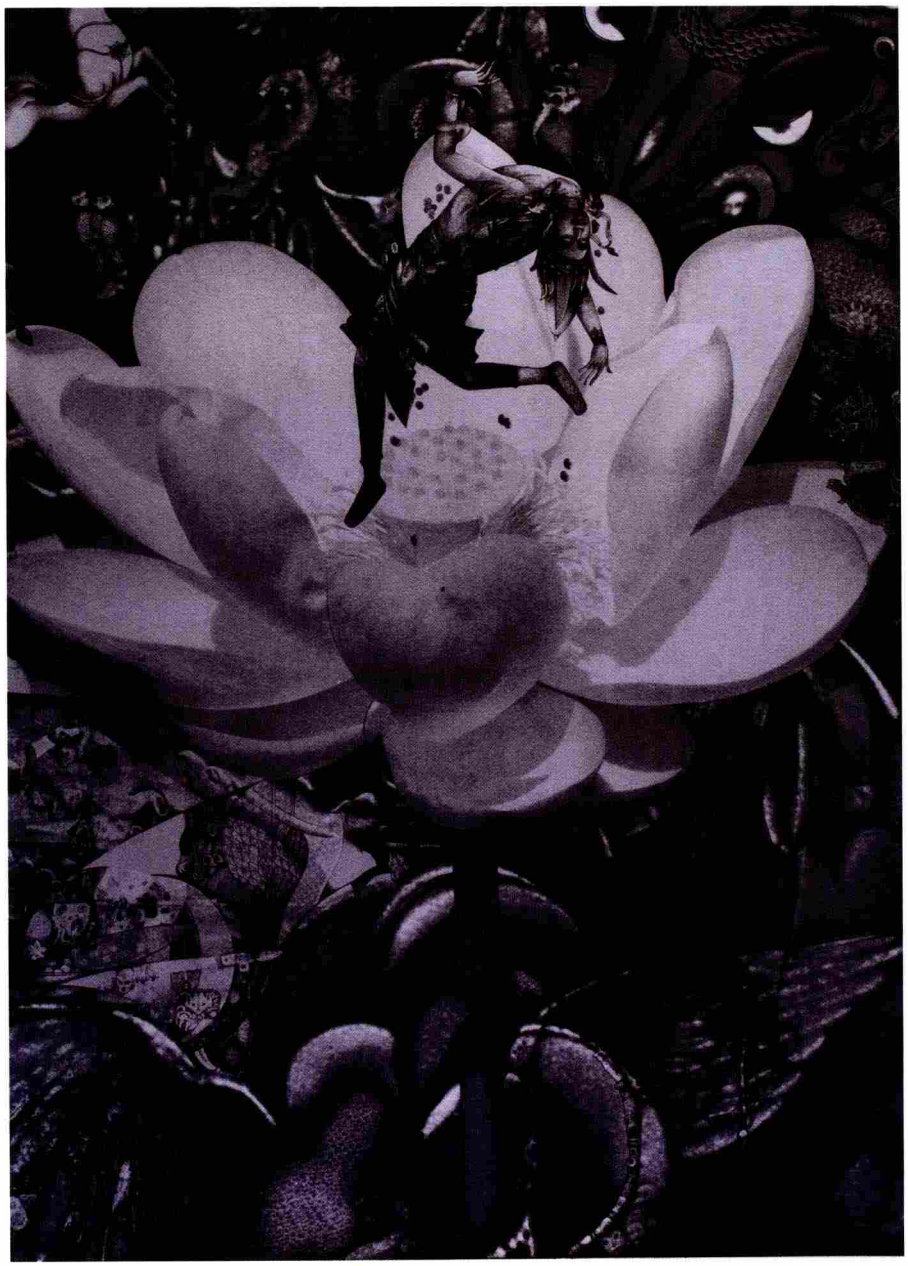
New Clear zincograph, ๔๑๒ x ๓๙๐ ซม., ๒๕๕๓

จิตวิญญาณแห่งธรรมชาติ *สีน้ำมัน อะคริลิคบนแผ่นไม้ ๓๐ x ๕๐ ซม.*

Realm of Universe สีอะคริลิค, ปากกาบนกระดาษ, ๗๐ x ๑๑๐ ซม., ๒๕๕๗

White Lotus ปากกาบนกระดาษ ๗๐ x ๑๑๐ ซม., ๒๕๕๗

คำประกาศเกียรติคุณ

นางชมัยภร บางคมบาง

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์

นางชมัยภร บางคมบาง นามปากกา ชมัยภร แสงกระจ่าง, ไพลิน รุ้งรัตน์, บัวแพน นันทพิสัย, ชมจันทร์ และบุณฑริกา ปัจจุบันอายุ ๖๕ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๓ ที่จังหวัดจันทบุรี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยรับราชการที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ชมัยภรเขียนบทกวี เรื่องสั้น และบทวิจารณ์ตั้งแต่เป็นนิสิต ต่อมาได้สร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมอย่างจริงจังจนเป็นนักเขียนอาชีพ

ผลงานวรรณกรรมของชมัยภรมีหลายประเภท ทั้งบันเทิงคดีและสารคดี ได้แก่ เรื่องสั้น นวนิยาย กวีนิพนธ์ วรรณกรรมเยาวชน และบทวิจารณ์ ผลงานที่สร้างสรรค์ในช่วงเวลา ๔ ทศวรรษมีกว่า ๘๐ เรื่อง ในจำนวนนี้มีเรื่องที่ได้รับรางวัลระดับชาติ ๒๒ เรื่อง หลายเรื่องได้รับการสร้างเป็นละครโทรทัศน์ วรรณกรรมเยาวชนหลายเรื่องได้รับการประกาศจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลา และหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา นวนิยายบางเรื่องได้รับการคัดเลือกจากมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศหลายแห่งให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลา

งานเขียนของชมัยภรนำเสนอประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับครอบครัวและสังคม เช่น ปัญหาความไม่เข้าใจกันระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่ สิทธิสตรี ปัญหาความพิการทางร่างกายและจิตใจ ปัญหาทางการเมือง ฯลฯ ชมัยภรผสานลักษณะของวรรณกรรมพาฝันเข้ากับวรรณกรรมเพื่อสังคม ทำให้ผู้อ่านได้รับทั้งสาระและความรื่นรมย์

ชมัยภรเป็นนักเขียนที่มีพลังในการสร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมอย่างต่อเนื่อง และยังอุทิศตนปฏิบัติภารกิจในการปลูกฝังบ่มเพาะให้เยาวชนได้เป็นนักเขียนตามความใฝ่ฝัน ทั้งยังทำงานเพื่อสังคมอย่างสม่ำเสมอ สร้างกระแสการอ่าน การเขียน และการวิจารณ์วรรณกรรม เป็นแรงบันดาลใจให้นักเขียนรุ่นหลัง ชมัยภรจึงได้รับรางวัลและเกียรติคุณต่างๆ จากภาครัฐและเอกชน ด้วยวุฒิภาวะทางปัญญา ทำให้วรรณกรรมของชมัยภรกระตุ้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของจริยธรรม ศีลและธรรม การมองโลกในแง่ดี ในงานเขียนของชมัยภร ทำให้ผู้อ่านมองเห็นแง่งามของชีวิต สัญชาตญาณใฝ่ดีในตัวมนุษย์ และสร้างความหวังว่าทุกชีวิตคือพลังในการสร้างสังคมที่ดีและโลกที่งดงาม

นางชมัยภร บางคมบาง จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๕๗

สิ่งที่เกิดขึ้นกับเรา ดีเสมอ
สำหรับเรา

ชมัยภร แสงกระจ่าง
๒๕ พ.ย ๕๓

ประวัติและผลงาน

นางชมัยภร บางคมบาง

ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์

นางชมัยภร บางคมบาง (แสงกระจ่าง) นามเดิม ชมัยพร วิทูธีรศานต์ เกิดเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ที่จังหวัดจันทบุรี ปัจจุบันอายุ ๖๕ ปี เป็นบุตรของนายประชุม และนางบัวขาว วิทูธีรศานต์ สมรสกับนายดลสิทธิ์ บางคมบาง (สิทธิชัย แสงกระจ่าง) มีบุตร ๒ คน

ประวัติการศึกษา

สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนวัดพลับ (จันทบุรชีบาอุทิศ) อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ และสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนศรียานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี พ.ศ. ๒๕๐๙ จากนั้นเข้ามาเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จนจบการศึกษาใน พ.ศ. ๒๕๑๑ สอบเข้าศึกษาในคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำเร็จการศึกษาอักษรศาสตรบัณฑิต จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ใน พ.ศ. ๒๕๑๔

ประวัติการทำงาน

หลังจากสำเร็จการศึกษา ชมัยภร บางคมบาง ได้เข้ารับราชการในสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อมาใน พ.ศ. ๒๕๓๓ ตกเป็นผู้ต้องหาคดีเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มีการฟ้องสู้คดียาวนานถึง ๒๒ ปี จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๔ ศาลอุทธรณ์ยกฟ้องและไม่มีการฟ้องฎีกาต่อไปอีก ชมัยภร บางคมบาง จึงเป็นผู้บริสุทธิ์และได้รับสิทธิข้าราชการตามเดิมทุกประการ

ชมัยภร บางคมบาง เขียนหนังสือมาตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษาและเป็นนักเขียนอาชีพในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาวรรณกรรมวิจารณ์และการเขียนในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนหลายแห่ง รวมทั้งเป็นวิทยากรและกรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมให้องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนอย่างสม่ำเสมอ

ประวัติการสร้างสรรค์งานวรรณกรรม

ชมัยภร บางคมบาง สนใจการอ่านมาแต่เยาว์วัย เพราะแม่เป็นครู และพ่อชอบเขียนกลอน ทั้งคู่สนใจการอ่าน ในบ้านจึงมีหนังสือนวนิยายและสารคดีเป็นจำนวนมาก เมื่อเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ชมัยภรมีครูภาษาไทยชื่อ มณีรัตน์ เวชทรัพย์ เป็นผู้กระตุ้นเร้าการอ่านการเขียน ทำให้หัดเขียนเรื่องสั้นส่งไปลงชัยพฤกษ์ ซึ่งเป็นนิตยสารสำหรับเด็กและเยาวชนที่มีชื่อเสียงของไทยสมัยนั้น เมื่อเข้าเรียนที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา พญาไท มีครูภาษาไทยชั้นเยี่ยม ชื่อ อุทัยพันธุ์ แย้มกลีบ บุณยะประสิทธิ์ ครั้นเข้าเรียนคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำงานกิจกรรมในชมรมวรรณศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจนได้ดำรงตำแหน่งประธานชมรมวรรณศิลป์ เมื่อเรียนชั้นปีที่ ๔ และในปีเดียวกันนั้นได้เรียนวิชาวรรณกรรมวิจารณ์กับอาจารย์ชลธิรา สัตยาวัฒนา ซึ่งเป็นอาจารย์นักวิจารณ์ที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น อาจารย์ชลธิรากระตุ้นให้ลงมือเขียนบทวิจารณ์ งานวิจารณ์ชิ้นแรกของชมัยภรจึงได้ตีพิมพ์ในอนุสารวรรณศิลป์ของมหาวิทยาลัย โดยวิจารณ์หนังสือรวมเรื่องสั้นและบทกวีของสุชาติ สวัสดิ์ศรี

เมื่อเรียนจบ ชมัยภรสนใจการเขียนเรื่องสั้น จึงเขียนส่งไปลงสตรีสาร นิตยสารสำหรับสตรีที่มีชื่อเสียงมากได้สี่ห้าเรื่อง จากนั้น อาจารย์ชลธิรา (สัตยาวัฒนา) กลัดอยู่ได้ชวนไปเขียนบทวิจารณ์ในนิตยสารประชาชาติรายสัปดาห์ ใช้ชื่อ ชมัยภร แสงกระจ่าง (เดิมเขียนว่า ชมัยพร แสงกระจ่าง) เขียนอยู่ประมาณ ๑ ปีก็หยุดเขียน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ช่วยเขียนบทวิเคราะห์วิจารณ์วรรณกรรมให้ชมรมวรรณศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อใช้จัดนิทรรศการเรื่องวรรณกรรมแนวประชาชน ผลงานวิจารณ์นั้นได้รวมเล่มชื่อ วรรณกรรมแนวประชาชนชมัยภร ใช้นามปากกาว่า นศินี วิทูธีรศานต์ ภายหลังเหตุการณ์วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือต้องห้ามใน ๑๐๖ รายการของคณะปฏิวัติ ซึ่งยังมิได้มีการยกเลิกรายการหนังสือต้องห้ามจนบัดนี้

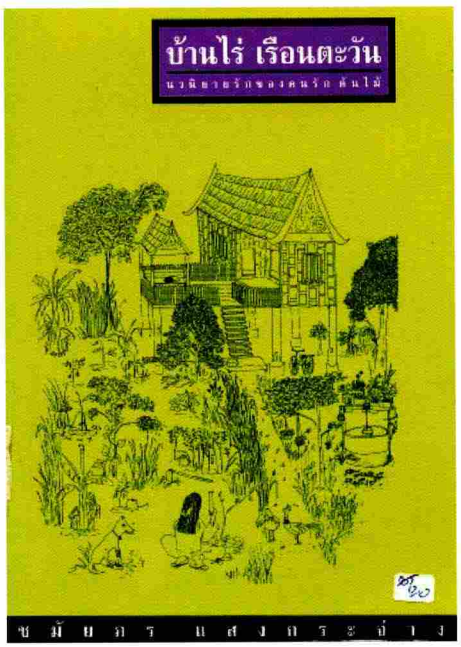
ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๑ สิทธิชัยและชมัยภร บางคมบาง (แสงกระจ่าง) ได้จัดตั้งกลุ่มวรรณกรรมพินิจขึ้น เป็นการรวมตัวของชาวชมรมวรรณศิลป์ จุฬาฯ ประมาณ ๑๕ คน เพื่ออ่านเรื่องสั้นและบทกวีที่ตีพิมพ์ในนิตยสารต่างๆ ในรอบปี แล้วคัดเลือกเรื่องดีเด่นมาประกาศ

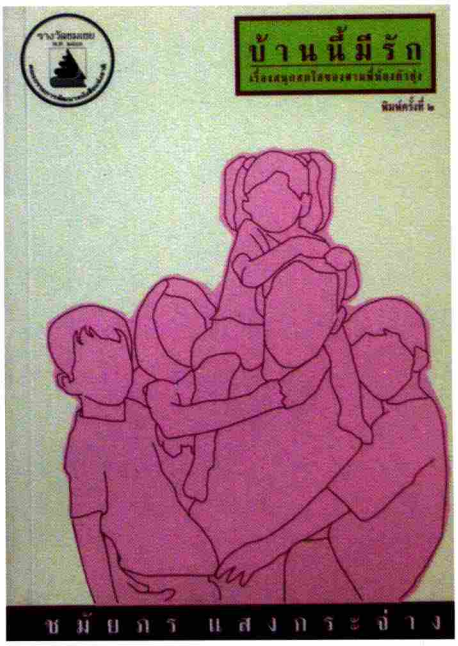

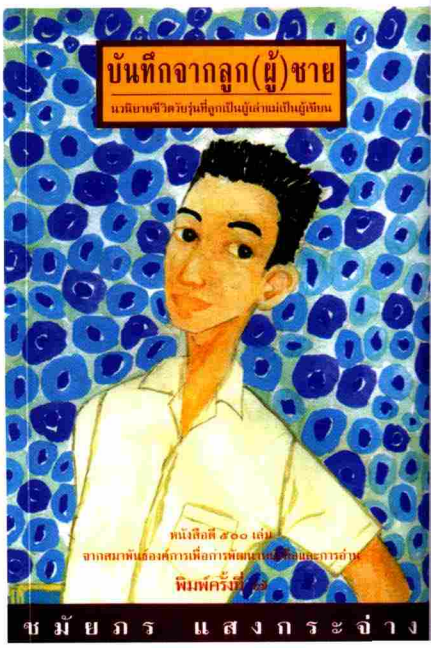
ยกย่องเป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยมประจำปี สุชาติ สวัสดิ์ศรี เคยขอให้กลุ่มวรรณกรรมพินิจเขียนเป็นบทรายงานสั้นๆ ลงนิตยสารโลกหนังสืออยู่ระยะหนึ่ง กลุ่มวรรณกรรมพินิจทำงานคัดเลือกเรื่องสั้นอยู่ ๒ ปีก็เลิกไป เพราะสมาชิกในกลุ่มหลายคนออกไปทำงานต่างจังหวัด

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ พรชัย วีระณรงค์ บรรณาธิการนิตยสารสยามรัฐสัปดาหวิจารณ์ ได้เปิดคอลัมน์ให้กลุ่มวรรณกรรมพินิจ ทำให้เกิดกลุ่มนักวิจารณ์กลุ่มใหญ่ที่สร้างงานวิจารณ์ต่อเนื่อง ช่วงนั้นชมัยภร บางคมบาง ใช้นามปากกา ไพลิน รุ้งรัตน์ นักวิจารณ์อื่นๆ อาทิ วิจักขณ์ ประกายเสน เวณุวัน ทองลา กรรแสง เกษมศานต์ ชีรณ คุปตะวัฒนะ เพียงทัศน์ พินทุสร คำดี เขมวนา เป็นต้น นับแต่นั้นมากลุ่มวรรณกรรมพินิจก็มีคอลัมน์วิจารณ์ประจำในสยามรัฐสัปดาหวิจารณ์ และมีไพลิน รุ้งรัตน์ เป็นผู้เขียนบทวิจารณ์เจ้าประจำ ส่วนคนอื่นๆ นั้นเขียนน้อยลงและเลิกเขียนไปในที่สุด

ไพลิน รุ้งรัตน์ เขียนบทวิจารณ์ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๑ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๘ รวมระยะเวลาที่เขียนบทวิจารณ์ประมาณ ๑๗ ปี บทวิจารณ์ที่เขียนมีมากกว่า ๕๐๐ ชิ้น อาจกล่าวได้ว่ามากที่สุดในหมู่นักวิจารณ์ไทย บทวิจารณ์เหล่านี้นำมารวมเล่มเพียง ๒ เล่ม คือ ปรากฏการณ์แห่งกวี รวมบทวิเคราะห์วิจารณ์กวีนิพนธ์ร่วมสมัย พ.ศ. ๒๕๓๐ และวรรณพินิจ : กฤษณา อโศกสิน รวมบทวิจารณ์ผลงานของกฤษณา อโศกสิน พ.ศ. ๒๕๓๒ หนังสือเล่มหลังได้รับรางวัลชมเชยประเภทสารคดี จากการประกวดหนังสือประจำปี ของคณะกรรมการพัฒนา

หนังสือแห่งชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้เขียนประวัติชีวิตของกฤษณา อโศกสิน พร้อมสัมภาษณ์เรื่องการเขียนนวนิยาย พิมพ์เป็นเล่มชื่อว่า แกะลายไม้หอม กฤษณา อโศกสิน

หลัง พ.ศ. ๒๕๓๘ ชมัยภร บางคมบาง ยุติการเขียนคอลัมน์การวิจารณ์ในสยามรัฐสัปดาหวิจารณ์ เปลี่ยนมาเขียนนวนิยายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในชื่อว่า ชมัยภร แสงกระจ่าง ลงพิมพ์ในนิตยสารสกุลไทย รายสัปดาห์ และขวัญเรือน รายปักษ์โดยเขียนบทวิจารณ์และบทกวีบ้างบางครั้ง นิตยสารทั้งสองเล่มเป็นนิตยสารที่มีชื่อเสียงของไทยที่มียอดจำหน่ายสูงเป็นอันดับต้นๆ ชมัยภรมีความสามารถในการเขียนหนังสือหลากหลายประเภท ทั้งเรื่องสั้น นวนิยาย บทกวี วรรณกรรมเยาวชน บทวิจารณ์และสารคดีชีวประวัติ มีนามปากกาหลายหลากให้เหมาะแก่งานเขียน ได้แก่ บุณฑริกา สำหรับวรรณกรรมเยาวชน ชมจันทร์ สำหรับบทกวี ไพลิน รุ้งรัตน์ สำหรับบทวิจารณ์ เรื่องสั้น และสารคดี ชมัยภร แสงกระจ่าง สำหรับนวนิยาย ปัจจุบันมีผลงานรวมเล่ม ๘๑ เล่ม ดังนี้

นวนิยาย	๓๒	เล่ม
รวมเรื่องสั้น	๗	เล่ม
วรรณกรรมเยาวชน	๒๐	เล่ม
สารคดีและสาระนิยาย	๑๕	เล่ม
รวมบทกวี	๕	เล่ม
นวนิยายคำกลอน	๒	เล่ม

ผลงานดังกล่าวสร้างสรรค์ขึ้นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอในช่วงเวลา ๔๐ กว่าปี ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๑๖ ใบไม้แห่งนาคร (บทกวี) ร่วมกับคนอื่นๆ

พ.ศ. ๒๕๑๙ วิเคราะห์วรรณกรรมแนวประชาชน (บทวิจารณ์) ใช้นามปากกา“นศินิ วิทูธีรศานต์” (นามปากกานี้ใช้เพียงครั้งเดียว)

พ.ศ. ๒๕๒๕ เส้นทางของแม่ (นวนิยายขนาดสั้น) ใช้นามปากกา “แสนดาว” (นามปากกานี้ใช้ครั้งเดียวเช่นกัน)

พ.ศ. ๒๕๓๐ ปรากฏการณ์แห่งกวี (บทวิจารณ์)

พ.ศ. ๒๕๓๑ ๗ วันคดีเครื่องราชฯ (บันทึกชีวิตจริง)

พ.ศ. ๒๕๓๒ ญ หญิงอดทน (รวมเรื่องสั้น)
วรรณพินิจ กฤษณา อโศกสิน (บทวิจารณ์)

พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้หญิงนะ (รวมเรื่องสั้น)
บ้านหนังสือในหัวใจ (สารคดี)
มิเหมือนแม้นอันใดเลย (บทกวี)

พ.ศ. ๒๕๓๔ บันทึกจากลูก (ผู้) ชาย (วรรณกรรมเยาวชน)

พ.ศ. ๒๕๓๖ หนูน้อยตัวหนังสือ (ร้อยกรองสำหรับเยาวชน)

พ.ศ. ๒๕๓๗ คนในบ้านหนังสือ (เรื่องสั้น)

พ..ศ. ๒๕๓๘ นางสิงห์มอเตอร์ไซค์ (รวมเรื่องสั้น)

พ..ศ. ๒๕๓๙ : อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก (นวนิยาย)
: บ้านไร่เรือนตะวัน (นวนิยาย) สร้างเป็นละครโทรทัศน์
: หน้าต่างสีชมพู ประตูสีฟ้า (วรรณกรรมเยาวชน) สร้างเป็นละครโทรทัศน์
: มุมดีๆ ของชีวิต (เรื่องสั้น)

พ.ศ. ๒๕๔๐ : จากดวงตาดอกไม้ (นวนิยาย)
: ตะวันขึ้นที่ภูพระบาท (นวนิยาย)

พ.ศ. ๒๕๔๑ : อรุณในราตรี (รวมบทกวี)
: จดหมายถึงดวงดาว (นวนิยาย) สร้างเป็นละครโทรทัศน์ ช่อง ๓
: ภาพโดยรวมของกวีนิพนธ์เพื่อชีวิต (งานวิจัย)

พ.ศ. ๒๕๔๒ : เช้าชื่น คืนฉาย (นวนิยาย)
: บ้านนี้มีรัก (วรรณกรรมเยาวชน)
: สู่ดวงใจแผ่นดิน (นวนิยาย)
: ดั่งมีงานเริงรื่น (เรื่องสั้น)

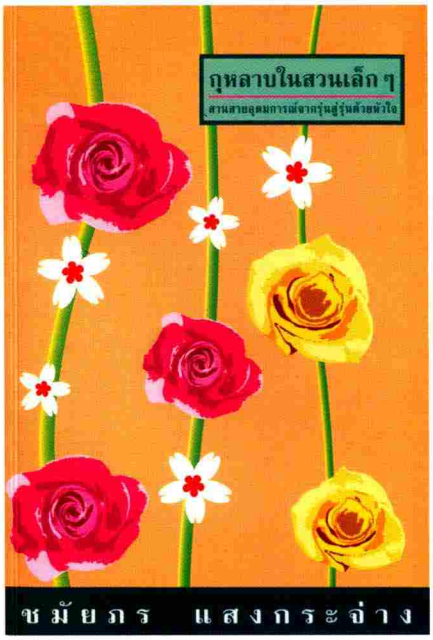
พ.ศ. ๒๕๔๓ : กระท่อมแสงเงิน (นวนิยาย) สร้างเป็นละครโทรทัศน์
: พระอาทิตย์คืนแรม (นวนิยาย)
: บ้านนี้มีหมากับแมว (นวนิยาย)
: คุณปู่แว่นตาโต (วรรณกรรมเยาวชน)
: ปากไก่ลายทอง (สารคดี)
: ดอกไม้ในสายธาร (สารคดีธรรมะ)

พ.ศ. ๒๕๔๔ : หมู่บ้านคนฝันดี (นวนิยาย)
: มิ่งมิตรในสวนดอกไม้ (นวนิยาย)
: ป้าจ๋า โก้ ติ๊ดตี่ น่ะจ้ะ (วรรณกรรมเยาวชน)
: วุ่นวายสบายดี (นวนิยาย)
: โลกนี้น่ารัก (วรรณกรรมเยาวชน)
: จอนิ โอโดเซา ปราชญ์นักสู้แห่งภูเขา (สารคดี)
: (เขียนให้สภาการศึกษาแห่งชาติ)

พ.ศ. ๒๕๔๕ : ส้มโอ น้ำหมู หนูแมว (วรรณกรรมเยาวชน)
: เช้าครึ่งชาม เย็นครึ่งชาม (นวนิยาย)
: ห้องนี้รื่นรมย์ (นวนิยาย)
: แม่ลูกปลูกต้นไม้ (สารคดี)

พ.ศ. ๒๕๔๖ : สวัสดีข้างถนน (วรรณกรรมเยาวชน)
: ฤดูร้อน...มีดอกไม้บาน (นวนิยาย)
: แบ่งฟ้า ปันดิน (นวนิยาย)
: แกะลายไม้หอม กฤษณา อโศกสิน (สารคดี)
: บ้านฟ้าใส (วรรณกรรมเยาวชน ในชุดรัฐธรรมนูญต้องรู้ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันพระปกเกล้าฯ และรัฐสภา)

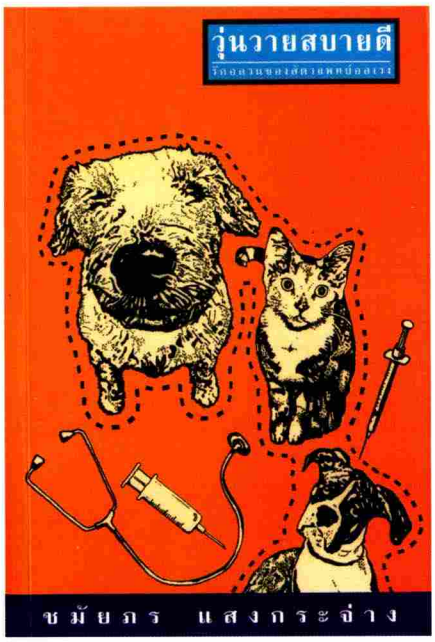
พ.ศ. ๒๕๔๗ : ริบบิ้นเขียวกับกล่องกระดาษแดง (วรรณกรรมเยาวชน)

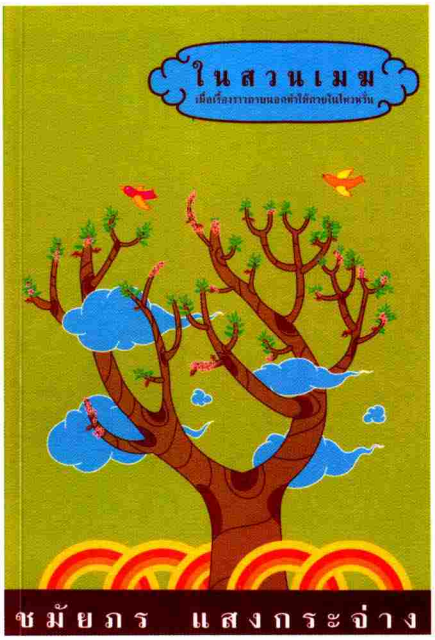

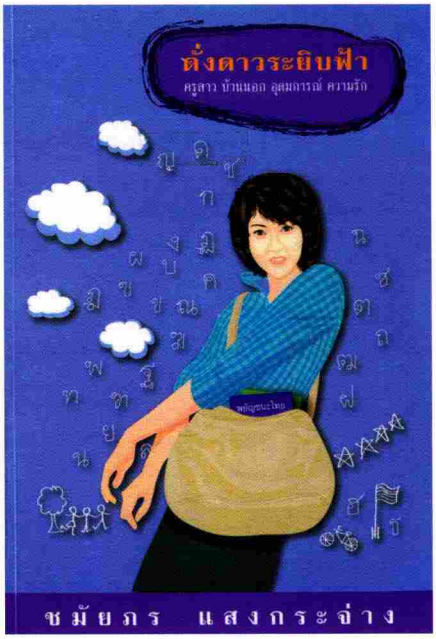
: ยามบ่ายวันเสาร์ ยามเช้าวันอาทิตย์ (นวนิยาย)
: ในสวนฝัน (รวมเรื่องสั้น)
: แมวดำในสวนสีชมพู (วรรณกรรมเยาวชน)

พ.ศ. ๒๕๔๘ : บานไม่รู้โรย (นวนิยาย)
: ปุยนุ่นกับสำลี (นวนิยาย)
: เด็กหญิงแห่งกลางคืน (วรรณกรรมเยาวชน)
: กุหลาบแห่งแผ่นดิน (สารคดีชีวิตกุหลาบสายประดิษฐ์ เขียนขึ้นในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี ศรีบูรพา (กุหลาบ สายประดิษฐ์) ปี พ.ศ. ๒๕๔๘)
: อารมณ์ดีมีหมากับแมว (เรื่องสั้น)

พ.ศ. ๒๕๔๙ : กุหลาบในสวนเล็กๆ (นวนิยาย)
: คุณยายหวานซ่าส์ส์ส์ (วรรณกรรมเยาวชน)

: รังนกบนปลายไม้ (นวนิยาย) สร้างเป็นละครโทรทัศน์

: เที่ยวบินยามเช้า (วรรณกรรมเยาวชน เขียนขึ้นในโอกาสครบรอบ ๑๐๐ ปี ท่านพุทธทาส พ.ศ. ๒๕๔๙)

พ.ศ. ๒๕๕๐ : เรื่องของชายชื่อกนกสามคน (นวนิยาย)

: อลวนบนหลังคา (วรรณกรรมเยาวชน)

: นิทานอีสปคำกลอน ชุดความดี ความงาม และความรัก (บทกวี)

: ผัดไทยไม่ใส่เส้น (นวนิยาย)

พ.ศ. ๒๕๕๑ : แม่ทั้งโลกเป็นเช่นนี้ (รวมเรื่องสั้นคัดสรร)

: อยากจะเขียนแทบตาย (จริงๆ นะ) (รวมบทความ)

: ขวัญสงฆ์ (นวนิยายคำกลอน)

พ.ศ. ๒๕๕๒ : ในสวนเมฆ (นวนิยาย)

: อยู่เพื่อใจดวงรัก (สาระนิยาย)

: เหมือนฟ้ามีพระอาทิตย์สองดวง (นวนิยาย)

พ.ศ. ๒๕๕๓ : ดั่งดาวระยิบฟ้า (นวนิยาย)

: แสงดาวกลางเมือง (นวนิยาย)

พ.ศ. ๒๕๕๔ : คุณปู่แว่นตาแตก (วรรณกรรมเยาวชน)

: ผลิบานในวันร้อน (นวนิยาย)

พ.ศ. ๒๕๕๕ : สุดยอดตลอดซอย (วรรณกรรมเยาวชน)

: ตลาดดอกไม้บาน (นวนิยายคำกลอน)

พ.ศ. ๒๕๕๖ : เรารู้อยู่แล้วว่าแม่อายุ ๘๘ (สารคดี)

: จับต้นมาชนปลาย (นวนิยาย)

: อาม่าบนคอนโด (วรรณกรรมเยาวชน)

พ.ศ. ๒๕๕๗ หยาดน้ำค้างพันปี (นวนิยาย)

รางวัลวรรณกรรม

ชมัยภร บางคมบาง เป็นนักเขียนที่มีผลงานโดดเด่น ได้รับรางวัลจากองค์กรของรัฐและเอกชนจำนวนมาก วรรณกรรมหลายเรื่องถูกนำไปสร้างเป็นละครโทรทัศน์และหลายเรื่องได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ ดังนี้

๑. ได้รับรางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ (หรือต่อมาคือ คณะกรรมการประกวดหนังสือดีเด่น) กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

๑) พ.ศ. ๒๕๓๓
วรรณพินิจ : กฤษณา อโศกสิน รวมบทวิเคราะห์วิจารณ์ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทสารคดี

๒) พ.ศ. ๒๕๓๔
บ้านหนังสือในหัวใจ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทสารคดี สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น
รวมบทกวี มิเหมือนแม้นอันใดเลย ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบทกวี

๓) พ.ศ. ๒๕๓๕
บันทึกจากลูก (ผู้) ชาย วรรณกรรมเยาวชน ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น ต่อมาได้สร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ และเป็น ๑ ใน ๕๐๐ เล่มหนังสือดีของสมาพันธ์องค์การเพื่อการพัฒนาหนังสือและการอ่าน

๔) พ.ศ. ๒๕๔๐
นวนิยายเรื่อง อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

๕) พ.ศ. ๒๕๔๓
วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง บ้านนี้มีรัก ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

๖) พ.ศ. ๒๕๔๔
นวนิยายเรื่อง พระอาทิตย์คืนแรม ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทนวนิยาย
วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง คุณปู่แว่นตาโต ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

๗) พ.ศ. ๒๕๔๕
วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง ป้าจ๋า โก้ ติ๊ดตี่ น่ะจ้ะ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น

๘) พ.ศ. ๒๕๔๖
สารคดีเรื่อง แม่ลูกปลูกต้นไม้ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทสารคดี สำหรับเด็กอายุ ๑๔ - ๑๘ ปี

๙) พ.ศ. ๒๕๔๗
วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง สวัสดีข้างถนน ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กอายุ ๑๔ - ๑๘ ปี

๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๘
รวมเรื่องสั้นเรื่อง ในสวนฝัน ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทเรื่องสั้น

๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๙
วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง เด็กหญิงแห่งกลางคืน ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กอายุ ๑๔ - ๑๘ ปี

๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๐
วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง คุณยายหวานซ่าส์ส์ส์ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กอายุ ๑๔ - ๑๘ ปี

๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๑
ร้อยกรองเรื่อง นิทานอีสป ๒๐๐๗ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทกวีนิพนธ์ สำหรับเด็กอายุ ๑๔ - ๑๘ ปี

๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๒
นวนิยายร้อยกรองเรื่อง ขวัญสงฆ์ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทบันเทิงคดี สำหรับเด็กอายุ ๑๔ - ๑๘ ปี

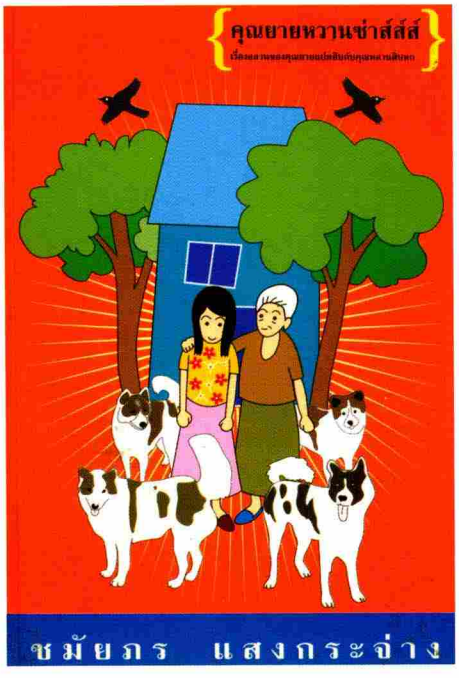
๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๓
นวนิยายเรื่อง ในสวนเมฆ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทนวนิยาย

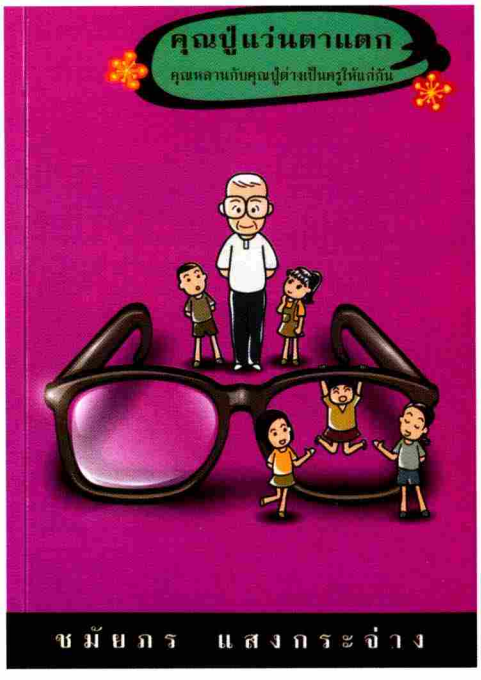
๑๖) พ.ศ. ๒๕๕๔
นวนิยายเรื่อง ดั่งดาวระยิบฟ้า ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทนวนิยาย

๑๗) พ.ศ. ๒๕๕๕
นวนิยายเรื่อง ผลิบานในวันร้อน ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทนวนิยาย วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง คุณปู่แว่นตาแตก ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทหนังสือบันเทิงคดี สำหรับเด็กอายุ ๑๔-๑๘ ปี

๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๗
นวนิยายเรื่อง จับต้นมาชนปลายได้รับรางวัลดีเด่นประเภทนวนิยาย วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทหนังสือบันเทิงคดีสำหรับเด็กอายุ ๑๔-๑๘ ปี

๒. ได้รับรางวัลเซเว่นบุ๊คอะวอร์ด ๒ ครั้ง ดังนี้

๑. นวนิยายเรื่อง จับต้นมาชนปลาย ได้รับรางวัลชนะเลิศ เซเว่นบุ๊คอะวอร์ด ประจำปี ๒๕๕๗

๒. วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง “อาม่าบนคอนโด” ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ ๑ เซเว่นบุ๊คอะวอร์ด ประจำปี ๒๕๕๗

๓. ผลงานได้รับการคัดเลือกเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา

๑. วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง ขวัญสงฆ์ ได้รับการประกาศเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ โดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๗

๒. วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง อาม่าบนคอนโด ได้รับการประกาศเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา วิชาหน้าที่พลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๗

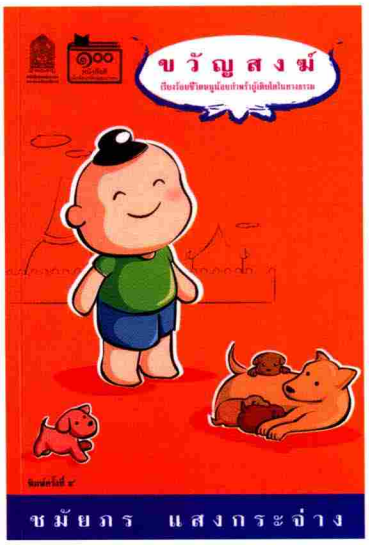
๓. วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง คุณปู่แว่นตาโต และคุณปู่แว่นตาแตก ได้รับการประกาศเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาหน้าที่พลเมือง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๗

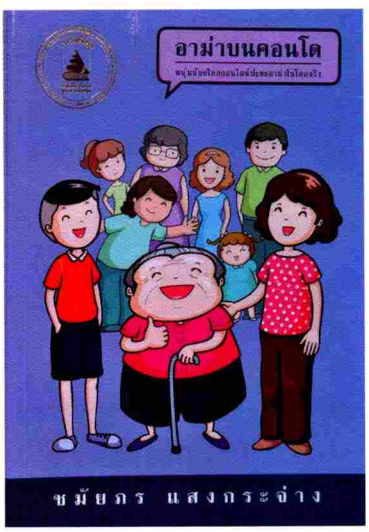
นวนิยายหลายเล่มเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยภายในประเทศหลายแห่ง อาทิ บ้านหนังสือในหัวใจ, อ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก, บันทึกจากลูก (ผู้) ชาย, จดหมายถึงดวงดาว, กุหลาบในสวนเล็กๆ, รังนกบนปลายไม้, ริบบิ้นเขียวกับกล่องกระดาษแดง ฤดูร้อนมีดอกไม้บาน และขวัญสงฆ์ เป็นต้น

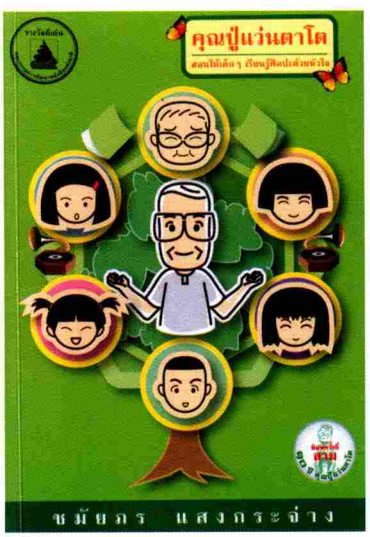
นอกจากนี้ หนังสือบันทึกจากลูก (ผู้) ชาย และอ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ ที่รัก เคยเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของนักศึกษาญี่ปุ่นที่เรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยโอซาก้า และอ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก เคยเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทยที่มหาวิทยาลัยปักกิ่ง

๔. ผลงานที่ได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ

นวนิยายเยาวชนเรื่อง คุณปู่แว่นตาโต ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย แปลเป็นภาษาจีน ใน พ.ศ. ๒๕๕๓

เกียรติคุณที่ได้รับ

ผลงานของ “ชมัยภร แสงกระจ่าง” ส่วนใหญ่เป็นการสะท้อนเรื่องราวของผู้คนในสังคม เน้นที่ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของผู้หญิง คนแก่ และเด็ก โดยชี้ให้เห็นว่า ครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตต่อไปในสังคม ทั้งยังเน้นสอดแทรกเรื่องวัฒนธรรมการอ่าน และการใส่ใจสิ่งแวดล้อมอีกด้วย นวนิยายแทบทุกเรื่องสร้างกำลังใจให้แก่ผู้อ่าน เพราะชมัยภรมักพลิกเอามุมดีๆ ของชีวิตมานำเสนอ และชี้ให้เห็นว่าแม้ปัญหาบางอย่างจะแก้ไม่ได้ แต่ชีวิตมีทางออกเสมอ คุณค่าด้านเนื้อหาและแนวคิดในนวนิยายทำให้ชมัยภรได้รับรางวัลจากสังคม ดังนี้

๑. รางวัลพลังใจเพื่อสังคม จากสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ในพระอุปถัมภ์พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ ในฐานะที่มีบทบาทและผลงานโดดเด่นเป็นตัวอย่างของแรงบันดาลใจและพลังใจแก่ผู้อื่น ในการแก้วิกฤตและการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ สำหรับการสร้างเสริมและฟื้นคืนพลังที่เข้มแข็งแก่สังคม

๒. ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ในฐานะที่เป็นนักเขียน นักวิจารณ์ วิทยากร และ

อาจารย์พิเศษทางด้านวรรณกรรมไทย เป็นบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถในทางวรรณศิลป์ ประกอบกับเป็นผู้อุทิศตนเพื่อสังคมหลายประการ

๓. รางวัลประกายเพชร ในฐานะสื่อมวลชนผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น จากมูลนิธิเพชรภาษา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๒

๔. ได้รับยกย่องเป็นผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

๕. ได้รับยกย่องเป็นผู้ทำคุณประโยชน์แก่สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี ๒๕๕๓

๖. ได้รับการยกย่องให้เป็นศิษย์เก่าดีเด่น ในวาระฉลอง ๙๐ ปี โรงเรียนศรียานุสรณ์ จังหวัดจันทบุรี พ.ศ. ๒๕๕๔

๗. รางวัลเพชรสยามสาขาภาษาและวรรณกรรม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

การทำงานส่วนรวมเพื่อวิชาชีพนักเขียน

นอกเหนือจากเป็นนักเขียนแล้ว ชมัยภร บางคมบาง ได้อุทิศตนทำงานเพื่อสังคมหลายอย่างอย่างสม่ำเสมอ ทั้งงานบริหารสมาคมที่เกี่ยวกับวิชาชีพนักเขียน อาจารย์พิเศษในมหาวิทยาลัย วิทยากรในที่สัมมนา ฝึกอบรม เกี่ยวกับภาษาไทย การเขียน และวรรณกรรมร่วมสมัย ตลอดจนเป็นกรรมการตัดสินการประกวดวรรณกรรมหลายรางวัล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑. เลขาธิการสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ๔ ปี

ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๗ - พ.ศ. ๒๕๓๐ (๒ สมัย) ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย มีนายนรนิติ เศรษฐบุตร และคุณนิลวรรณ ปิ่นทอง ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ

๒. เลขาธิการสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ๘ ปี

ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๕ - พ.ศ. ๒๕๔๒ (๔ สมัย) ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย มีนายธนิต ธรรมสุคติ นายประยอม ซองทอง และนางเพ็ญศรี เคียงศิริ เป็นนายกสมาคมฯ

๓. เลขานุการมูลนิธิสุภาว์ เทวกุลฯ ๒๐ ปี

สืบเนื่องจากนางสุภาว์ เทวกุลฯ อดีตนายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยได้ถึงแก่กรรมก่อนเวลาอันควรเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ เพื่อนๆ นักเขียนนำโดยถาวร สุวรรณ กฤษณา อโศกสิน และชมัยภร บางคมบาง ได้จัดตั้งกองทุนสุภาว์ เทวกุลฯ ต่อมาได้จดทะเบียนเป็นมูลนิธิสุภาว์ เทวกุลฯ ขึ้น และได้มอบหมายให้นางชมัยภร บางคมบาง เป็นกรรมการเลขานุการ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘ - ปัจจุบัน มูลนิธิสุภาว์ เทวกุลฯ เป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพนักเขียน

๔. กรรมการอำนวยการจัดงาน ๑๐๐ ปี “ศรีบูรพา”

เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ “ศรีบูรพา” หรือนายกุหลาบ สายประดิษฐ์ ได้รับการประกาศเกียรติจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก และสำนักนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการจัดงานขึ้น นางชมัยภร บางคมบาง ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการอำนวยการ และเป็นกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการฝ่ายศิลปวัฒนธรรม (วรรณกรรม) และฝ่ายประสานงาน

๕. นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ๒ สมัย

นางชมัยภร บางคมบาง ได้รับเลือกให้เป็นนายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยต่อเนื่อง ๒ สมัย ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๐ - พ.ศ. ๒๕๕๔

๖. อาจารย์พิเศษ/วิทยากรเผยแพร่ความรู้เรื่องการเขียน

๖.๑ วิชาวรรณกรรมวิจารณ์

รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษระดับปริญญาตรี สอนวิชาวรรณกรรมวิจารณ์ (ภาษาเพื่อการสื่อสาร) ในคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๗ - พ.ศ. ๒๕๔๕ รวมเวลาเกือบ ๒๐ ปี

๖.๒ วิชาการเขียนร้อยกรอง

รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาการเขียนร้อยกรอง ระดับปริญญาตรี ในคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และในคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๖ - พ.ศ. ๒๕๓๗

๖.๓ วิชาการเขียนเรื่องสั้น

รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาการเขียนเรื่องสั้น ระดับปริญญาตรี ในคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๔ - พ.ศ. ๒๕๓๗

๖.๔ วิชาหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร

รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษสอนวิชาหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร ระดับปริญญาตรี ในคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๖ - พ.ศ. ๒๕๔๙

๖.๕ บรรยายแก่นักศึกษาปริญญาโท

รับเชิญบรรยายในหัวข้อที่เกี่ยวกับการเขียน การอ่าน และการวิจารณ์ ให้นักศึกษาปริญญาโท ในคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นครั้งคราว

๖.๖ วิทยากรด้านวิชาการเขียน

ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยาย อภิปราย และอบรม เกี่ยวกับวิชาชีพนักเขียน ทั้งในด้านการเขียน การอ่าน และการวิจารณ์อยู่เป็นประจำ ในมหาวิทยาลัยต่างๆ อาทิ ในคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ (ทับแก้ว) มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบูรพา และสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย หอสมุดแห่งชาติ มูลนิธิสุภาว์ เทวกุลฯ กองทุนศรีบูรพา เป็นต้น

นอกจากนี้ยังได้รับเชิญเป็นอาจารย์ฝึกอบรมการเขียนประเภทต่างๆ ในสถาบันการศึกษาหรืออื่นๆ เช่น โรงเรียนสายปัญญา โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ สถานีวิทยุศึกษา ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น รวมทั้งค่ายวรรณกรรมเยาวชนต่างๆ เช่น ค่ายครูสลา คุณวุฒิ ค่ายกล้าวรรณกรรมของบริษัทเซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน) หลักสูตรการอบรมการเขียนนวนิยายเบื้องต้น ของบริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

๖.๗ กรรมการตัดสินการประกวดวรรณกรรม

เนื่องจากเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการอ่าน การเขียน และการวิจารณ์ จึงได้รับเชิญให้เป็นกรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมต่างๆ เป็นประจำ

๑) รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๒๘ - พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้รับเชิญเป็นกรรมการคัดเลือกหรือกรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียนหรือซีไรต์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นประธานคณะกรรมการตัดสิน และเป็นหนึ่งในกรรมการอำนวยการของรางวัล รางวัลนี้เป็นรางวัลสำหรับนักเขียน

ผู้สร้างสรรค์ที่มีผลงานตีพิมพ์รวมเล่มแล้ว และเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางของนักอ่านและประชาชนทั่วไป

๒) รางวัลบทกลอนไฮกุ ได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินการประกวดบทกลอนไฮกุ จัดโดยมูลนิธิญี่ปุ่น และสายการบินแจแปนแอร์ไลน์ สำหรับเด็กชั้นประถม ซึ่งดำเนินการประกวดมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๘ จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๑

๓) รางวัลวรรณกรรมมูลนิธิสุภาว์ เทวกุลฯ กรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมมูลนิธิสุภาว์ เทวกุลฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙ - พ.ศ. ๒๕๕๐ รางวัลสุภาว์ เทวกุลฯ เป็นรางวัลที่หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันในสองประเภทวรรณกรรม คือเรื่องสั้นและนวนิยาย เป็นรางวัลสำหรับนักเขียนมือใหม่ ผลงานที่ส่งเข้าประกวดยังไม่ผ่านการตีพิมพ์รวมเล่ม

๔) รางวัลนายอินทร์ อะวอร์ด เป็นรางวัลที่ตั้งขึ้นเพื่อปลุกเร้าให้มีการตื่นตัวในแวดวงวรรณกรรมในทุกสาขาประเภท นางชมัยภร บางคมบาง ได้รับเชิญเป็นกรรมการตัดสินรางวัลนายอินทร์ อะวอร์ด ของบริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ จนถึงปัจจุบัน

๖.๘ ผู้คุมคอลัมน์วรรณกรรม

บทบาทที่น่ายกย่องอีกด้านหนึ่งของชมัยภร บางคมบาง คือผู้สนับสนุนส่งเสริมผู้ที่อยากเป็นนักเขียนให้มีโอกาสตีพิมพ์ผลงาน และปรับปรุงผลงานของตน ชมัยภรเป็นผู้คุมคอลัมน์ในนิตยสารหลายฉบับอย่างต่อเนื่อง ในสมัยแรกๆ คุมคอลัมน์ “วรรณกรรมพินิจ”“วรรณกรรมวิจารณ์” และ “ลมหายใจกวี” ในสยามรัฐสัปดาหวิจารณ์ ต่อมามีคอลัมน์ “คมคิด คำกวี” ในนิตยสารศรีสยามรายสัปดาห์ ปัจจุบันเป็นผู้คุมคอลัมน์เรื่องสั้น ในนิตยสารสกุลไทยรายสัปดาห์ ทำหน้าที่คัดเลือกเรื่องสั้นและเขียนคำแนะนำแก่นักเขียน

๗. การสร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา การศาสนา และสังคม มีวรรณกรรมประเภทต่างๆ ดังนี้

๗.๑ สาระนิยายและสารคดี

พ.ศ. ๒๕๔๐ เขียนสารคดีชุดพลังแผ่นดิน เรื่อง จ่อนิ โอโดเชา: ปราชญ์นักสู้แห่งภูเขา ในโครงการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี ขนาดรูปเล่ม ๑๖ หน้ายก ความหนา ๒๕ หน้า จำนวนพิมพ์ ๕,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๔๓ และ พ.ศ. ๒๕๔๗ เขียนสารคดีเกี่ยวกับเรื่องของการปฏิบัติธรรม ปฏิบัติใจให้เสถียรธรรมสถานเป็นการกุศล รวมเล่มในชุดที่ชื่อ ดอกไม้ในสายธาร (๒๕๔๓) ขนาด ๑๖ หน้ายก ความหนา ๑๖๘ หน้า จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม ต่อมาจัดพิมพ์ครั้งที่สอง เพิ่มเนื้อหาและเปลี่ยนชื่อเป็น ผู้หญิงใกล้วัด (๒๕๔๗) ขนาด ๑๖ หน้ายก ความหนา ๒๖๒ หน้า ไม่ระบุจำนวนพิมพ์

พ.ศ. ๒๕๔๘ เขียนสาระนิยายเรื่อง กุหลาบแห่งแผ่นดิน ประวัติ “ศรีบูรพา” (กุหลาบ สายประดิษฐ์) ฉบับเยาวชน ในโครงการฉลองครบรอบชาตกาล ๑๐๐ ปี “ศรีบูรพา” (กุหลาบ สายประดิษฐ์) ของคณะอนุกรรมการฝ่ายศิลปวัฒนธรรม (วรรณกรรม) ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงาน ๑๐๐ ปี “ศรีบูรพา” (กุหลาบ สายประดิษฐ์) สำนักนายกรัฐมนตรี ขนาด ๑๖ หน้ายก ความหนา ๒๐๖ หน้า จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๕๑ - พ.ศ. ๒๕๕๒ เขียนสาระนิยายประวัติชีวิต เสาว์ บุญเสนอ หรือ ส.บุญเสนอ นักเขียนผู้อุทิศบ้านและที่ดินให้สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย ในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี เสาว์ บุญเสนอ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้สมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทยจัดพิมพ์ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ชื่อ อยู่เพื่อใจดวงรัก ขนาด ๑๖ หน้ายก ความหนา ๑๗๔ หน้า ไม่ระบุจำนวนพิมพ์

พ.ศ. ๒๕๕๓ - พ.ศ. ๒๕๕๔ เขียนสารคดีชีวประวัติ รัฐบุรุษอาวุโสปรีดี พนมยงค์ ในชื่อ สันติปรีดีในวาระครบรอบ ๑๑๐ ปี ชาตกาลรัฐบุรุษอาวุโสปรีดี พนมยงค์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ตีพิมพ์ในนิตยสารขวัญเรือน และจัดพิมพ์เป็นเล่มใน พ.ศ. ๒๕๕๕

๗.๒ วรรณกรรมเยาวชน

พ.ศ. ๒๕๔๖ เขียนวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง บ้านฟ้าใส ในหนังสือชุดรัฐธรรมนูญต้องรู้ ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันพระปกเกล้าและรัฐสภา ขนาด ๑๖ หน้ายก ความหนา ๗๕ หน้า จำนวนพิมพ์ ๔๙,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๔๙ เขียนวรรณกรรมเยาวชนเรื่อง เที่ยวบินยามเช้า ในโครงการวรรณกรรม เพื่อสร้างภูมิคุ้มใจเยาวชน ในวาระเฉลิมฉลองครบรอบชาตกาล ๑๐๐ ปี ท่านพุทธทาสภิกขุ ขนาด ๑๖ หน้ายก ความหนา ๒๑๖ หน้า จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม

๘. งานวิจัยและสร้างสรรค์ผลงานวิชาการ

ชมัยภร บางคมบาง (แสงกระจ่าง) มีความเป็นนักวิชาการอยู่ในตัว จึงศึกษาค้นคว้าและนำเสนอผลงานในเชิงวิชาการควบคู่ไปกับงานสร้างสรรค์ด้วย ผลงานวิชาการ เช่น วิเคราะห์วรรณกรรมแนวประชาชน เป็นบทวิเคราะห์งานเขียนของนักเขียนร่วมสมัยหัวก้าวหน้า ปรากฏการณ์แห่งกวี เป็นบทวิเคราะห์บทกวีร่วมสมัยโดยละเอียด วรรณพินิจ - กฤษณา อโศกสิน เป็นการรวมบทวิจารณ์งานของกฤษณา อโศกสิน แกะลายไม้หอม กฤษณา อโศกสิน เป็นการศึกษาวิเคราะห์การเขียนนวนิยายของกฤษณา อโศกสิน

ในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๒ - พ.ศ. ๒๕๔๘ ชมัยภร บางคมบาง เป็นผู้ช่วยวิจัยสาขาวรรณศิลป์ในโครงการวิจัยของศาสตราจารย์เกียรติคุณเจตนา นาควัชระ เมธีวิจัยอาวุโส สกว. ๒ โครงการ คือโครงการวิจัยกวีนิพนธ์ในฐานะพลังทางปัญญาของสังคมร่วมสมัย: ประสบการณ์จากวรรณคดีไทย อังกฤษ อเมริกัน ฝรั่งเศส และเยอรมัน และการวิจารณ์ในฐานะพลังทางปัญญาของสังคมร่วมสมัย : วรรณศิลป์ ทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดงและสังคีตศิลป์ โดยได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยแห่งชาติ (สกว.) มีผลงานร่วมทำในโครงการวิจัย ซึ่งต่อมาพิมพ์รวมอยู่ในหนังสือ คือ ๒๕ ปี ๑๔ ตุลา - ภาพโดยรวมของกวีนิพนธ์เพื่อชีวิต, กวีนิพนธ์ไทยร่วมสมัย บทวิเคราะห์และสรรนิพนธ์, พลังการวิจารณ์-วรรณศิลป์ บทวิเคราะห์และสรรนิพนธ์

หลังจากนั้นชมัยภร บางคมบาง ได้เป็นที่ปรึกษาโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สกว. อีก ๒ โครงการ คือโครงการการวิจารณ์ในฐานะปรากฏการณ์ของสังคมร่วมสมัย เพื่อพัฒนาความรู้ด้านสังคมศาสตร์ การวิจารณ์ซึ่งมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร์ เป็นหัวหน้าโครงการ และโครงการจิตวิญญาณประชาธิปไตยในเรื่องสั้น : ๔๐ ปีนับจาก ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ซึ่งมีศาสตราจารย์ ดร. รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ เป็นหัวหน้าโครงการ

นอกจากนี้ ชมัยภร บางคมบาง ยังเขียนบทนำให้แก่หนังสือวรรณกรรมที่จัดพิมพ์ในโอกาสต่างๆ ในบทนำ ชมัยภรได้แสดงความรู้ ความสามารถในการวิเคราะห์วิจารณ์และประสบการณ์ในเรื่องวรรณกรรมร่วมสมัยอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง เช่น บทนำของหนังสือกวีนิพนธ์บนถนนประชาธิปไตย ซึ่งวิเคราะห์ให้เห็นภาพสะท้อนและน้ำเสียงของกวีถึงความเป็นประชาธิปไตยในสังคมไทย ผ่านบทกวีที่แต่งขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๕ - พ.ศ. ๒๕๕๐ รวม ๗๕ ปี

แม้จนปัจจุบัน ชมัยภรก็ยังสร้างสรรค์ผลงานวิชาการอยู่เสมอ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับเชิญจากคณะกรรมการจัดงานฉลอง ๘๕ ปี นักเขียนระดับโลก เบง จู ลี สาธารณรัฐเกาหลี ให้ไปร่วมประชุมนักเขียนอาเซียน ชมัยภรเสนอบทความวิชาการในชื่อภาษาอังกฤษว่า Relationship Between History and Literature in Thailand : A Case Study of Thai Contemporary Novels after 1932 by Chamaiphorn Bangkombang หรือในภาษาไทยว่า “สัมพันธภาพระหว่างประวัติศาสตร์และวรรณกรรมในประเทศไทย : กรณีศึกษาจากนวนิยายไทยร่วมสมัยหลัง พ.ศ. ๒๔๗๕” โดยไพลิน รุ้งรัตน์ ฉบับภาษาไทยตีพิมพ์ในวารสารปากไก่ ของสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

การวิเคราะห์ผลงานวรรณกรรม ของชมัยภร บางคมบาง

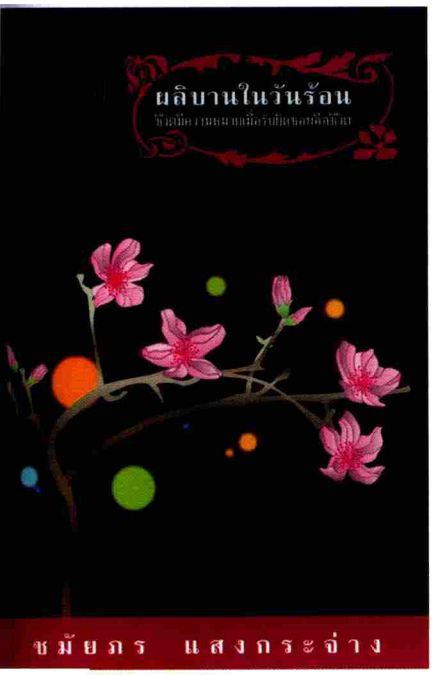

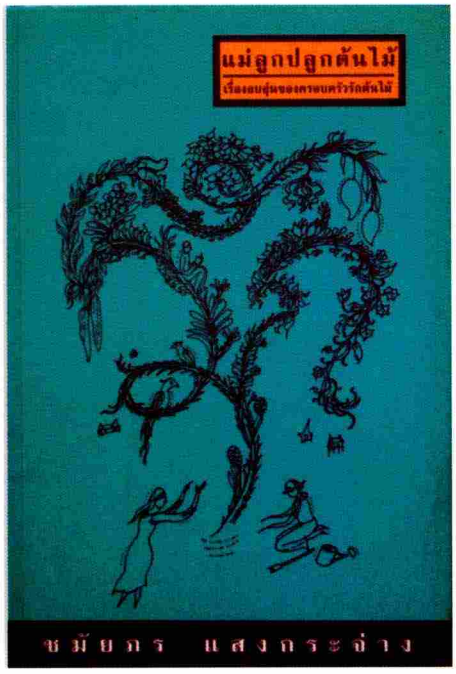
ชมัยภร บางคมบาง และอีกหลายนามปากกา เป็นนักเขียนหญิงที่เติบโตมาจากสังคมชนบท ได้รับการปลูกฝังเรื่องการอ่านและการเขียนจากครอบครัว ซึ่งมีแม่เป็นครูและมีพ่อเป็นผู้รักกาพย์กลอน เมื่อเข้ามาศึกษาต่อในกรุงเทพฯ ในระดับมัธยมปลายที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา และปริญญาตรีที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โลกทัศน์ ชีวทัศน์ก็เปิดกว้างขึ้นจากการเรียน การอ่านหนังสือ และการทำกิจกรรม ซึ่งมี ๒ ด้าน คือ การทำค่ายอาสาพัฒนาชนบท ซึ่งได้ทำงานร่วมกับเพื่อนนักศึกษาต่างสถาบัน และชมรมวรรณศิลป์ ซึ่งทำงานวรรณกรรมตามที่มีใจรัก เรื่องของศิลปะและสังคมจึงผสมผสานหล่อหลอมเป็นตัวตนของชมัยภร ประกอบกับภาวะทางสังคมการเมืองของประเทศที่บีบคั้นจนเกิดเหตุการณ์ ๑๔ ตุลา ๒๕๑๖ และ ๖ ตุลา ๒๕๑๙ ส่งอิทธิพลต่อชมัยภรให้มีอุดมการณ์ความคิดเพื่อสังคมมากยิ่งขึ้น และใช้วรรณกรรมเป็นเครื่องมือส่งผ่านความคิด ดังจะเห็นในงานเขียนประเภทเรื่องแต่ง ทั้งเรื่องสั้น นวนิยาย และวรรณกรรมเยาวชน ชมัยภรจะผสานโครงเรื่องของนิยายพาฝันซึ่งเป็นประสบการณ์การอ่านอันเข้มข้นในวัยเยาว์ เข้ากับเรื่องราวความเป็นจริงของชีวิตและสังคมอันเป็นประสบการณ์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม งานเขียนของชมัยภรจึงมีสาระชวนคิด และกระตุ้นให้ผู้อ่านมองไกล คิดไกลไปถึงสังคมและชีวิตรอบตัว นอกจากนี้ การเป็นผู้ปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง ทำให้ชมัยภรมองโลกและชีวิตอย่างลึกซึ้ง รู้ทันอารมณ์ ยอมรับความเปลี่ยนแปลง เชื่อมั่นในคุณความดี และมีความหวังว่าทุกปัญหาแม้แก้ไม่ได้ก็มีทางออกเสมอ

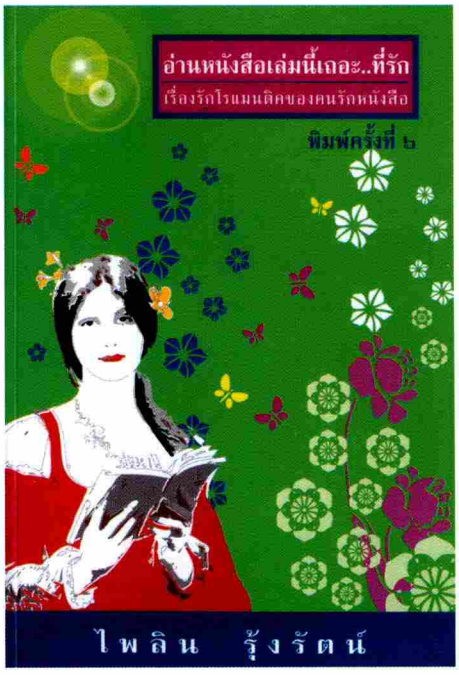
ชมัยภรทำงานวิจารณ์มายาวนานและมีวิญญาณของนักวิจารณ์ตลอดเวลา จึงเป็นนักอ่านที่พินิจพิเคราะห์อย่างลุ่มลึก ประสบการณ์จากการอ่านมากประกอบกับมีพรสวรรค์ในการเขียน ทำให้ชมัยภรสร้างเส้นทางนักเขียนอาชีพของตนในเวลาอันรวดเร็ว ผลงานวรรณกรรมสร้างสรรค์ของชมัยภรมีหลายประเภท ทั้งเรื่องสั้น นวนิยาย บทกวี สารคดี สาระนิยาย วรรณกรรมเยาวชน บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์ ผลงานต่างๆ เหล่านี้มีแนวการเขียนต่างๆ กัน และนำเสนอสารความคิดแก่ผู้อ่าน ดังนี้

๑. ครอบครัว : ปัญหาแก้ด้วยความรักและความเข้าใจ

งานเขียนส่วนใหญ่มีสาระเกี่ยวกับครอบครัวเป็นแกนหลักของเรื่อง ครอบครัวในนวนิยายของชมัยภรเหมือนภาพจำลองของชีวิตจริง เพราะปัญหาในครอบครัวเป็นปัญหาที่พบเห็นได้ทั่วไปในสังคมไทย ชมัยภรจะชี้ให้เห็นว่าพลังของความรักและความเข้าใจ จะทำให้ครอบครัวผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคไปได้ เช่น นวนิยายเรื่อง บันทึกจากลูก (ผู้) ชาย สะท้อนปัญหาของลูกซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่น เมื่อผู้ใหญ่เข้าใจวัยรุ่น วัยรุ่นเข้าใจผู้ใหญ่ โดยมีความรักเชื่อมร้อย ปัญหาก็คลี่คลาย เรื่องริบบิ้นเขียวกับกล่องกระดาษแดง เป็นเรื่องของเด็กหญิงกำพร้าแม่ ต้องมาอยู่กับพ่อหลังจากอยู่กับยายมานาน พ่อลูกต้องปรับตัว

เข้าหากัน เรื่องยามบ่ายวันเสาร์ ยามเช้าวันอาทิตย์ เมื่อพ่อซึ่งเป็นผู้นำครอบครัวลาออกจากบริษัทมาเปิดร้านขายหนังสือ ครอบครัวเล็กๆ ต้องเข้มแข็งอดทนและร่วมกันฝ่าฟันปัญหาต่างๆ มากมาย เรื่องแบ่งฟ้าปันดิน เมื่อพ่อผู้ประสบอุบัติเหตุจนเดินไม่ได้ แม่ต้องกลายเป็นผู้นำครอบครัวพร้อมกับดูแลพ่อ ความรัก ความเข้าใจ และความอดทนเท่านั้นที่จะนำครอบครัวผ่านวิกฤติไปได้ เรื่องสั้นต่างๆ ใน ญ. หญิงอดทน ผู้หญิงนะ และแม่ทั้งโลกเป็นเช่นนี้ แสดงความรักระหว่างแม่กับลูก แม้จะไม่เข้าใจกันบ้าง แต่สุดท้ายก็ปรับเข้าหากันได้เพราะยึดโยงกันไว้ด้วยความรัก

๒. ชีวิตต้องสู้ : การชนะอุปสรรคหรือความเจ็บป่วยทางร่างกาย

อุปสรรคของชีวิตอาจจะมาจากความยากจน ความไร้โอกาส หรือความเจ็บป่วยของร่างกาย ชมัยภรนำเสนอประเด็นเหล่านี้เป็นนวนิยายหลายเรื่อง โดยสร้างตัวละครที่เผชิญกับปัญหายากลำบากซ้ำแล้วซ้ำเล่า ตัวละครต้องก้าวข้ามอุปสรรคชีวิตไปให้ได้ สิ่งสำคัญที่ชมัยภรเน้นเสมอคือ การเรียนรู้ที่จะผ่านพ้นปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งเป็น “กระบวนการภายใน” ของมนุษย์คนหนึ่ง เรื่องเด่นคือ พระอาทิตย์คืนแรม ที่ตัวละครเอกเป็นเด็กหนุ่มวัยรุ่นมีปัญหาครอบครัวจนต้องยิงตัวตาย แต่เขากลับฟื้นขึ้นมาด้วยดวงตาบอดสนิททั้งสองข้าง นั่นทำให้ตัวละครต้องเรียนรู้ตัวเองใหม่ และต้องลุกขึ้นยืนอีกครั้งให้ได้ เรื่อง ฤดูร้อนนี้มีดอกไม้บาน ตัวละครเป็นเด็กสาวที่ป่วยเป็นโรคลมชัก แม้แม่ของเธอจะอุทิศชีวิตเพื่อให้ลูกสาวมีกำลังในการต่อสู้กับโรค แต่เด็กสาวจะต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ภายในของตนเอง เพื่อจะกล้าเผชิญกับการรักษาอย่างแท้จริง เรื่องแมวดำในสวนสีชมพู เป็นเรื่องของเด็กชายป่วยไม่ได้สตินานนับเดือน ในสมองของเขาเห็นแต่ภาพแมวดำที่คอยมาชวนให้ตอบคำถามเกี่ยวกับชีวิต จนเขารู้สึกตัว ฟื้นจากอาการป่วย เพราะ “ตระหนัก” รู้ถึงตนเองได้ เรื่องบานไม่รู้โรย เป็นเรื่องของคุณปู่ที่ป่วยเป็นอัลไซเมอร์ แต่ผู้ที่ต้องต่อสู้กับความ

เจ็บป่วยนั้น กลับเป็นคุณย่าผู้ช่างจดจำแต่เรื่องร้ายๆ ของคุณปู่ โดยมีตัวละครหลานเป็นตัวเปรียบเทียบ เมื่อคุณย่าผ่านกระบวนการคิดกรองภายในใจ และตระหนักถึงชีวิตอันไม่แน่นอนแล้ว ความเจ็บแค้นอาฆาตก็หายไป กลายเป็นความเข้าใจและมีความสุขกับชีวิตที่เหลืออยู่ เรื่องผัดไทยไม่ใส่เส้น เป็นเรื่องชีวิตของคนขับแท็กซี่ที่ต้องต่อสู้ดิ้นรน ทั้งทำไร่อ้อย ทั้งขับรถ ทั้งมีปัญหาครอบครัว สิ่งที่ทำให้ชีวิตของเขาดำเนินไปได้ก็ด้วยมีสติตั้งมั่น เขาจึงผ่านชีวิตร้ายๆ ไปได้

๓. ความรัก : ความสัมพันธ์ในมิติของการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ความรักแบบหนุ่มสาวเป็นประเด็นที่อยู่ในนวนิยายเกือบทุกเรื่อง แต่ไม่หวือหวาหวานซึ้ง ไม่มีฉากโรแมนติก เป็นความรักเชิงอุดมคติที่ตัวละครหนุ่มสาวต้องเรียนรู้ความคิด ทัศนคติ และตัวตนของกันและกัน เช่น เรื่องจดหมายถึงดวงดาว นางเอกสามพี่น้องกำพร้าพ่อแม่ได้รับการเลี้ยงดูจากลูกชายสามคนของเพื่อนบ้าน จนพัฒนาเป็นความรักแบบหนุ่มสาว ผู้เขียนได้สอดแทรกประเด็นทางสังคมและปัญหาผู้หญิงไว้ในเรื่อง พร้อมกับให้ตัวละครหญิงและชายต้องเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งตัวตน ทัศนคติ และนิสัยใจคออยู่นานกว่าจะเป็นคู่รักกัน เรื่องอ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก ตัวละครชายที่เป็นแพทย์หนุ่มสนใจบรรณารักษ์สาว จึงสานสัมพันธ์กับเธอโดยการยืมหนังสือไปอ่าน หนังสือแต่ละเล่มเปิดโลกให้ตัวละครเรียนรู้ ผู้อ่านนวนิยายก็เช่นกัน แพทย์หนุ่มเรียนรู้ความรักของตนจากการ “อ่านหนังสือ” จนกระทั่ง “อ่านใจ” ตัวเองได้ กลวิธีการใช้หนังสือเป็นกระบวนการเรียนรู้ยังปรากฏในเรื่องห้องนี้รื่นรมย์ด้วย

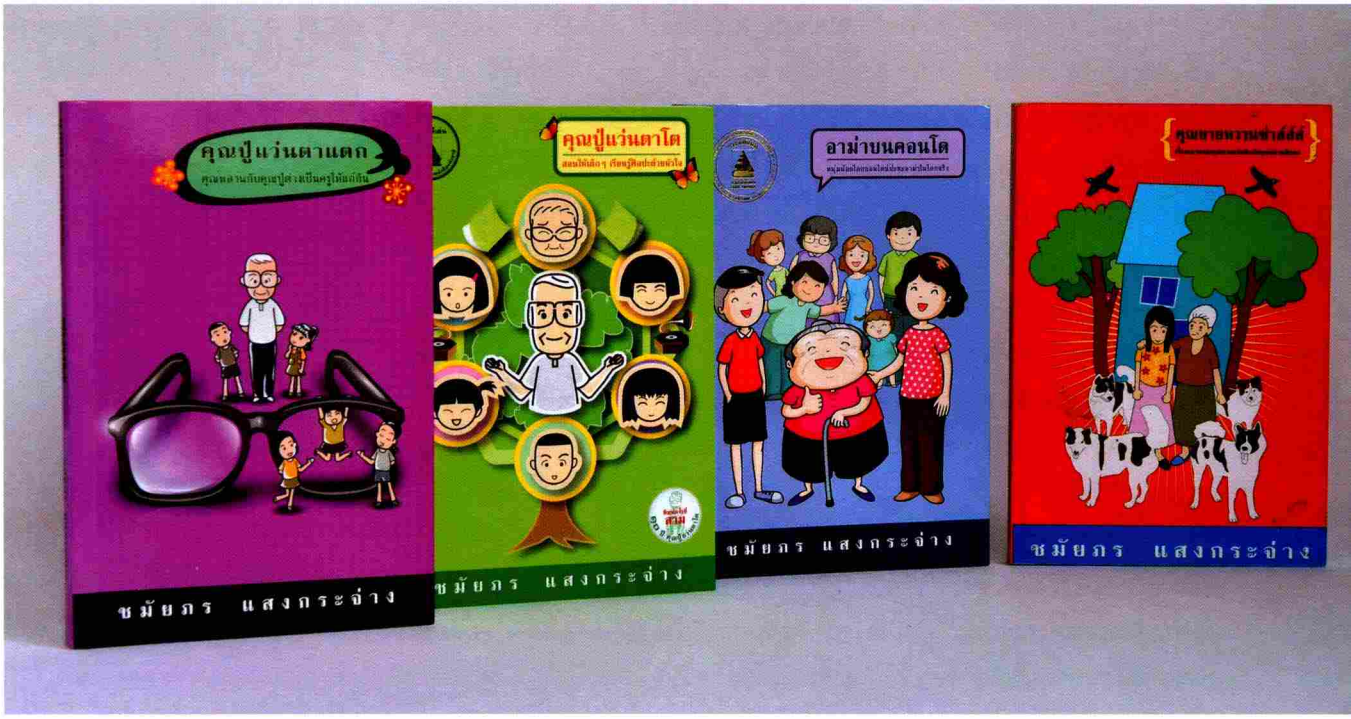
๔. การเมือง : ความเป็นมนุษย์อยู่เหนือความขัดแย้งทางการเมือง

ชมัยภรนำเสนอแนวคิดทางการเมืองอย่างชัดเจนไว้ในนวนิยาย ๓ เรื่อง คือ จากดวงตาดอกไม้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับลูกสาวที่เป็นนักศึกษาในยุคพฤษภาคม ๒๕๓๕ โยงกลับไปสู่คนรุ่นแม่ในยุค ๑๔ ตุลา ๑๖ และ ๖ ตุลา ๑๙ เรื่องสู่ดวงใจแผ่นดิน เป็นเรื่องของผู้ที่เคยหนีเข้าป่าหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลา ๑๙ และเมื่อออกจากป่า แต่ละคนมีวิถีชีวิตแตกต่างกันไป ตามจริตของตัวเอง บางคนเปลี่ยนแบบหน้ามือเป็นหลังมือ จากคนมีอุดมการณ์เป็นผู้แสวงหาผลประโยชน์ เรื่องเหมือนฟ้ามีพระอาทิตย์สองดวง เป็นเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองในยุคที่คนไทยแบ่งพวกเป็นกลุ่มเสื้อต่างสีกันอย่างชัดเจน นอกจาก ๓ เรื่องดังกล่าวในเรื่อง ดั่งดาวระยิบฟ้า ยังแทรกเหตุการณ์การเมืองช่วง ๖ ตุลา ๑๙ และพฤษภา ๓๕ ในฐานะเป็นช่วงสมัยอันเป็นแรงบันดาลใจให้ตัวละครยึดมั่นอุดมการณ์ชีวิตของความเป็นครู นอกจากนี้ ชมัยภรยังแทรกแนวคิดการเมืองในเรื่องสั้นและบทกวี รวมทั้งในวรรณกรรมเยาวชน เช่น คุณปู่แว่นตาแตก

ประเด็นสำคัญที่ชมัยภร แสงกระจ่าง เสนอไว้คือ ข้อคิดที่ว่าอุดมการณ์ทางการเมืองสร้างคนได้และทำลายคนได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นสิ่งที่ควรตระหนักคือความเป็นมนุษย์อยู่เหนือความขัดแย้งทางการเมือง เราต้องเคารพความเป็นมนุษย์ อย่าทำร้ายกันเพราะความเห็นแตกต่างทางการเมือง เราต้องเคารพความเห็นที่ต่างกัน เพราะความสูญเสียอันเกิดจากความแตกต่างของอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นรุนแรงและน่าสะเทือนใจยิ่งนัก

๕. อุดมการณ์ : ความหวังในการสร้างสังคมที่ดี

นอกจากอุดมการณ์ทางการเมืองแล้ว อุดมการณ์ในอาชีพ ในชีวิต เป็นสิ่งที่ปรากฏในงานเขียนของชมัยภร อีกทั้งมีผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับบุคคลสำคัญผู้มีอุดมการณ์ในการสร้างสังคมที่ดี เช่น นวนิยายเรื่องกุหลาบในสวนเล็กๆ ซึ่งเป็นเรื่องของนิสิตหนุ่มที่ต้องการเรียนรู้อุดมการณ์ของกุหลาบ สายประดิษฐ์ (ศรีบูรพา) ผ่านการเรียนหนังสือกับครูผู้เปี่ยมอุดมการณ์เช่นกัน เรื่องเช้าครึ่งชาม เย็นครึ่งชาม เป็นเรื่องชีวิตข้าราชการ ตัวละครเป็นข้าราชการที่ดีและต้องต่อสู้กับแรงกดดันทุกทาง แต่เขายังเปี่ยมด้วยอุดมการณ์และทุ่มเททำงานอย่างเต็มหัวใจ เรื่องวุ่นวายสบายดี ตัวละครเป็นสัตวแพทย์ที่ตระหนักในคุณค่าของจริยธรรม จึงเลือกทำงานในชนบทเพื่อใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เรื่องจดหมายถึงดวงดาว เป็นเรื่องของข้าราชการป่าไม้ที่มุ่งมั่นเอาจริงในการทำงานจนถูกยิง แต่ไม่ตาย ตัวละครยังมีความหวังว่าขบวนการตัดไม้ทำลายป่าจะต้องถูกปราบลงได้ในวันหนึ่ง ในเรื่องเรื่องของชาย

ชื่อกนกสามคน เมื่อตัวละครชายรู้จักกับตัวละครหญิงที่มีอุดมการณ์ เขาจึงเรียนรู้การทำเพื่อคนอื่น ทั้งที่ก่อนนั้นไม่เคยทำอะไรเพื่อใครนอกจากตนเอง เรื่องดั่งดาวระยิบฟ้า กล่าวถึงอุดมการณ์ของครูผู้อุทิศตนเพื่อนักเรียนที่ด้อยโอกาส นอกจากนี้นวนิยายเชิงอัตชีวประวัติของกุหลาบ สายประดิษฐ์ เรื่อง กุหลาบแห่งแผ่นดิน รวมทั้งสารคดีเรื่อง จอนิ โอโดเชา ปราชญ์นักสู้แห่งภูเขา ก็เน้นเรื่องอุดมการณ์เพื่อสังคม

๖. ผู้หญิง : ตัวตนและการต่อสู้

ประเด็นเกี่ยวกับผู้หญิง ปรากฏชัดเจนในเรื่องสั้นโดยเฉพาะผู้หญิงนะ และ ญ หญิงอดทน ซึ่งแสดงภาพผู้หญิงหลากหลายในสังคมไทยที่ต้องแบกรับภาระมากมายทั้งบทบาทในครอบครัวและบทบาทในสังคม

นวนิยายที่แสดงแนวคิดโดดเด่นเรื่องสิทธิความเป็นหญิง คือเรื่อง มิ่งมิตรในสวนดอกไม้ เป็นเรื่องของผู้หญิงสองคนที่มาพบกันในสวนดอกไม้ ผู้หญิงคนหนึ่งเป็นคนทำงานกลางคืนและกำลังจะฆ่าตัวตาย ผู้หญิงอีกคนพยายามช่วยเหลือเธอให้พ้นจากวิถีด้านมืดของชีวิต นวนิยายเรื่องนี้ใช้กลวิธีเล่าเรื่องอย่างแยบคายโดยสลับมุมมองของผู้เล่าเรื่องระหว่างตัวละครหญิงสองคน ผู้เขียนใช้ตัวเอนและตัวปกติจำแนกว่าเป็นการเล่าเรื่องของผู้ใด เรื่องจดหมายถึงดวงดาว เรื่องราวของตัวละครผู้หญิงสามคนพี่น้อง เป็นภาพสะท้อนปัญหาของผู้หญิงในสังคมไทย การถูกมองว่าเป็นวัตถุทางเพศ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การถูกข่มขืน และการถูกสังคมซ้ำเติมหลังจากตกเป็นเหยื่อทางเพศ เรื่องปุยนุ่นกับสำลี มีตัวละครเป็นผู้หญิงสองคนสองสถานะ คือ ดอกเตอร์สาวกับสาวใช้ ผู้เขียนย้ำประเด็นค่านิยม “เรือนร่าง-ความขาว” โดยให้ตัวละครผิวคล้ำทั้งสองเสียดสีวาทกรรม “ผิวขาว” ตลอดทั้งเรื่อง ในเรื่องนี้ตัวละครผู้หญิงทั้งสองคนประสบปัญหาความพลิกผันในเรื่องความรัก เพราะความเป็นผู้หญิงต่างสถานะกัน การเลือกแก้ปัญหาจึงต่างกัน และกลับเป็นว่าดอกเตอร์สาวที่มีมาด “สตรีนิยม” กลับเลือกทางชีวิตได้ยากกว่าสาวใช้ที่ไม่มีความคิดเรื่องนี้อยู่ในหัว เพราะดอกเตอร์สาวมีกรอบ

ทางสังคมมากกว่าคนใช้ ประเด็นเรื่องผู้หญิงอันหนักหน่วงนี้แฝงอยู่ในการดำเนินเรื่องที่สนุกสนาน

๗. สื่อ : จริยธรรมที่มีคำถาม

งานเขียนหลายเรื่องมีประเด็นเชื่อมโยงกับสื่อมวลชน เช่น เรื่องตะวันขึ้นที่ภูพระบาท ซึ่งเป็นเรื่องของนักข่าวสาวไปทำข่าวเกี่ยวกับวัตถุโบราณที่หายไป ชมัยภรสะท้อนมุมของผู้ทำข่าวที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่เพราะถูกขัดขวางด้วยอิทธิพลของนักการเมือง ส่วนเรื่องจดหมายถึงดวงดาว ตัวละครหญิงคนหนึ่งไปฝึกงานข่าว แต่ตนเองเกือบถูกข่มขืนและกลายเป็นข่าวเสียเอง เรื่องนี้ผู้เขียนตั้งใจนำเสนอว่าการตกเป็นข่าวและการถูกละเมิดสิทธิของคนในข่าวมีผลกระทบทางจิตใจต่อตนเองและครอบครัว เช่นเดียวกับเรื่องในสวนเมฆ ผู้เขียนนำเสนอประเด็นว่าสื่อที่ไร้จริยธรรมอาจละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยจงใจ ในนวนิยายเรื่องนี้ตัวละครหญิงตั้งท้องกับดาราชาย ทำให้ต้องตกเป็นข่าว ลามไปถึงบุคคลรอบข้าง รวมทั้งทารกก็ถูกละเมิดสิทธิความเป็นมนุษย์ไปด้วย นอกจากนี้ในนวนิยายอีกหลายเรื่อง ชมัยภรแสดงให้เห็นอิทธิพลของสื่อในสังคมปัจจุบัน เช่น ตัวละครกลัวตกเป็นข่าว หรือตัวละครขู่ว่าจะแจ้งสื่อหากไม่ได้รับความเป็นธรรม

๘. โลกของสัตว์ : เมื่อสัตว์พูดแทนคน

ชมัยภรมีงานเขียนเกี่ยวกับเรื่องราวของสัตว์อยู่หลายเรื่อง โดยมากเป็นวรรณกรรมเยาวชน ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องสนุกสนานน่ารักระหว่างคนกับสัตว์ เช่น รวมเรื่องสั้นชุด อารมณ์ดีมีหมากับแมว โลกนี้น่ารัก และดั่งมีงานเริงรื่น แต่มีเรื่องสั้นอีกหลายเรื่องเล่าถึงสัตว์ในแง่มุมที่เป็นโศกนาฏกรรม และมีเรื่องสั้นอีกหลายเรื่องที่ตัวละครเป็นสัตว์ แต่มีนัยแฝงถึงคน เช่น รวมเรื่องสั้นชุดนางสิงห์มอเตอร์ไซค์ เรื่องที่โดดเด่นมากคือวรรณกรรมเยาวชนเรื่องสวัสดีข้างถนน ตัวละครเอกคือสุนัขที่ออกเดินทางตามหาแม่ ต้องเผชิญโลกกว้าง พบทั้งคนดีและคนไม่ดี ชมัยภรใช้ตัวละครสุนัขเป็นเสมือนผู้วิเคราะห์มนุษย์อีกทีหนึ่ง ทำให้สารหนักๆ ผ่อนคลายลง ในเรื่องอลวนบนหลังคาเป็นเรื่องแก๊งแมว ๒ ฝ่าย ซึ่งเป็นตัวแทนฝ่ายธรรมะกับฝ่ายอธรรม ซึ่งไม่ต่างจากพฤติกรรมของคนเลย

๙. การมองโลกในแง่ดี : พลังชีวิต

ผลงานส่วนหนึ่งของชมัยภรเป็นงานอ่านสบาย โดยเฉพาะวรรณกรรมเยาวชนซึ่งนำเสนอภาพความบริสุทธิ์สดใสของเด็กๆ ครอบครัวอบอุ่น และโลกสุขสันต์ของเด็กๆ กับผู้ใหญ่ เช่นเรื่อง บ้านนี้มีรัก, ป้าจ๋า โก้ ติ๊ดตี่ น่ะจ๊ะ, คุณปู่แว่นตาโต, คุณปู่แว่นตาแตก, ส้มโอ น้าหมู หนูแมว, แม่ลูกปลูกต้นไม้

แม้นวนิยายหลายเรื่องจะเสนอสารหนักๆ เช่น ประเด็นผู้หญิง ประเด็นการเมือง ประเด็นอุดมการณ์ ประเด็นครอบครัว ประเด็นการสู้ชีวิต ฯลฯ แต่ท้ายที่สุดจะเห็นว่าชมัยภรมองโลกในแง่ดี มีความหวังกับสังคม ชมัยภรจะจบเรื่องแบบชีวิตมีความสุข แม้บางเรื่องปัญหายังไม่ยุติ แต่ก็ทิ้งหน่ออ่อนแห่งความหวังไว้ว่า ชีวิตมีทางออก ชีวิตจะต้องดำเนินต่อไปอย่างไม่สิ้นหวัง เพราะตัวละครผ่าน “กระบวนการเรียนรู้” ไปอีกชั้นหนึ่งแล้ว และมีพลังชีวิต การมองโลกในแง่ดีมีความหวังผ่านงานเขียน ทำให้ผู้อ่านเห็นโลกในแง่งามและเป็นพลังชีวิตอย่างหนึ่งที่ได้จากการอ่าน

๑๐. ธรรมะ: หลักยึดเหนี่ยวชีวิต

ชมัยภร บางคมบาง เป็นผู้ปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง ได้นำธรรมะมา “ย่อย” เป็นวรรณกรรมหลายเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานชุดดอกไม้ในสายธารหรือผู้หญิงใกล้วัดที่เขียนให้แก่เสถียรธรรมสถาน เรื่องที่เด่นมากอีกเรื่องหนึ่งคือ ขวัญสงฆ์ นวนิยายคำกลอนซึ่งเป็นเรื่องของเด็กกำพร้าที่พระเก็บมาเลี้ยงและให้บวชเรียน เรื่องราวของเณรน้อยนำไปสู่ข้อธรรมะในพระพุทธศาสนาทั้งสิ้น นวนิยายเรื่องจับต้นมาชนปลาย ซึ่งรับรางวัลดีเด่นหลายรางวัล ก็เป็นเรื่องที่ชมัยภรนำประสบการณ์จากการเป็นผู้ปฏิบัติธรรมมาสอดแทรกในเนื้อหา เป็นการให้ความรู้แก่ผู้อ่านไปด้วย

ในงานเขียนเรื่องอื่นๆ ชมัยภรจะสอดแทรกการใช้ธรรมะเพื่อขัดเกลาจิตและเรียนรู้ตนเองไว้เสมอ เช่น เรื่องอ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก ตัวละครพระเอกได้หนังสือธรรมะมาช่วยให้ได้เรียนรู้ด้วยตนเองจนกระทั่งบวชเพื่อศึกษาพระธรรมอย่างแท้จริง เรื่องดั่งดาวระยิบฟ้า ตัวละครหญิงไปปฏิบัติธรรมเพื่อกล่อมเกลาจิตใจและนำพระธรรมมาช่วยลดความร้อนรนในจิตใจ เรื่องตลาดดอกไม้บาน

นวนิยายคำกลอนเรื่องที่สองของชมัยภร ตัวละครชายผู้พิการทางใจเพราะปมความรักหลุดพ้นจากความทุกข์ได้เพราะปล่อยวางและอโหสิกรรรม อันเป็นข้อธรรมที่ปฏิบัติได้ยากยิ่ง ในนวนิยายอีกหลายเรื่อง เมื่อตัวละครเข้า “ตาจน” กับชีวิต มักจะเลือกสนทนาธรรมกับพระ หรือบวช หรือปฏิบัติธรรมเพื่อรักษาใจ แบ่งปันโลกการอ่านและเขียน

ชมัยภร บางคมบาง เชื่อมั่นในพลังของวรรณศิลป์ว่า นอกจากให้ความรื่นรมย์แก่ผู้อ่านแล้ว ยังก่อให้เกิด “กระบวนการเรียนรู้” ผ่านประสบการณ์และจินตนาการของผู้เขียนที่ถ่ายทอดลงสู่ตัวละครและเรื่องราวในวรรณกรรมอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น วรรณกรรมอาจจุดประกาย สร้างทัศนคติ ตลอดจนเยียวยาบาดแผลในใจผู้อ่าน ชมัยภรแบ่งปันประสบการณ์การอ่านแก่สาธารณชนโดยการเขียนบทวิจารณ์วรรณกรรมต่อเนื่องยาวนานกว่า ๑๗ ปี บทวิจารณ์กว่า ๕๐๐ ชิ้น สร้างกระแสการอ่านและส่งเสริมการเขียน ผลงานบางส่วนที่นำมารวมเล่ม เช่น วิเคราะห์วรรณกรรมแนวประชาชน ปรากฏการณ์แห่งกวี วรรณพินิจ กฤษณา อโศกสิน เป็นหนังสืออ้างอิงที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

นอกจากนี้ ชมัยภรยังนำประสบการณ์จากการอ่านมาผูกสร้างร้อยเรียงเป็นวรรณกรรม เช่น บ้านหนังสือในหัวใจ ที่ผู้เขียนเล่าประสบการณ์การอ่านตั้งแต่เล็กจนโต โดยแบ่งหนังสือประเภทต่างๆ เป็นห้องสีต่างๆ หรือในเรื่องอ่านหนังสือเล่มนี้เถอะ..ที่รัก ผู้เขียนให้ตัวละครผูกสัมพันธ์กันด้วยการอ่านหนังสือ เท่ากับเป็นการโน้มน้าวผู้อ่านให้สนใจอ่านหนังสือวรรณกรรมหลายประเภท หลายเล่มที่ตัวละครกล่าวถึงไปพร้อมกันด้วย ส่วนเรื่องอยากจะเขียนแทบตาย เป็นการนำประสบการณ์การเขียนมาเป็นตัวอย่างให้คนอยากเขียนหนังสือได้เรียนรู้และทดลองปฏิบัติ

กล่าวได้ว่า ชมัยภร บางคมบาง เป็นนักเขียนที่มี “ไฟ” ในการสร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมอย่างต่อเนื่อง และยังอุทิศตนปฏิบัติภารกิจในการ “ต่อไฟ” ให้เยาวชนคนรุ่นหลังเป็นนักเขียนตามความใฝ่ฝัน ชมัยภรสร้างผลงานที่เปี่ยมด้วยวุฒิภาวะทางปัญญา เป็นวรรณกรรมที่กระตุ้นให้ตระหนักถึงคุณค่าของศีลธรรมและจริยธรรมอันกำลังเลือนหายไปจากสังคมไทย การมองโลกในแง่ดีของชมัยภรทำให้มองเห็นแง่งามของชีวิต สัญชาตญาณใฝ่ดีในตัวมนุษย์ และให้ความหวังว่าทุกชีวิตคือพลังในการสร้างสังคมที่ดีและโลกที่งดงาม

นางชมัยภร บางคมบาง ปัจจุบันพักอยู่บ้านเลขที่ ๑๑ ซอยนักกีฬา แหลมทอง ๔ แยก ๑-๒ ถนนกรุงเทพกรีฑา แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๕๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๗๓๕ ๘๓๐๖ มือถือ ๐๘ ๙๙๘๗ ๙๙๘๐ E-mail : chamaiporn246@gmail.com

คำประกาศเกียรติคุณ

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง)

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม สมญา “หนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต” ปัจจุบันอายุ ๖๘ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๐ ที่ตำบลนาชุมเห็ด จังหวัดตรัง จบการศึกษาวิชาเอกภูมิศาสตร์ วิชาโทประวัติศาสตร์ จากวิทยาลัยการศึกษาบางแสน (มหาวิทยาลัยบูรพา) เริ่มรับราชการครั้งแรกที่โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และย้ายมาสังกัดโรงเรียนวิเชียรมาตุ ตำแหน่งสุดท้ายก่อนลาออกจากราชการคืออาจารย์ ๒ ระดับ ๗ โรงเรียนกันตังรัษฎาศึกษา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม มีความรักชอบในการเล่นหนังตะลุงมาตั้งแต่วัยเยาว์ ได้เรียนรู้โดยวิธีการจำจากคุณตาบ้าง การสอบถามจากผู้รู้บ้าง จนได้มีโอกาสแสดงหนังตะลุงครั้งแรกในงานส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้าน ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน จังหวัดชลบุรี จนกระทั่งรับราชการอยู่ที่โรงเรียนวิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง สอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการเล่นหนังตะลุงอย่างจริงจัง ได้ใช้สื่อพื้นบ้านหนังตะลุงผสมผสานกับวิชาการโดยเน้นความต้องการและระดับการรับรู้ของผู้ชมในท้องถิ่น ทำให้เป็นที่สนใจและรู้จักของชาวจังหวัดตรังอย่างกว้างขวาง ได้แสดงหนังตะลุงตลอดมาควบคู่กับการเป็นอาจารย์สอน จนในปี ๒๕๒๓ ได้เข้าพิธีครอบมือกับหนังแผ้ว เสียงเสน่ห์ และหนังเม่ง เพื่อทำพิธีเป็นนายหนังที่สมบูรณ์ ถูกต้องตามประเพณี ต่อมาได้ปฏิบัติหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของจังหวัดตรังไปสู่ประชาชนในท้องที่ต่างๆ เช่น การต่อต้านยาเสพติด สาธารณสุข กฎหมาย รณรงค์การรู้หนังสือ ในนาม “คณะหนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต” ความโดดเด่นที่ทำให้หนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต คือการพัฒนาเทคนิคการแสดงตลอดเวลา ทดลองสร้างตัวหนังตะลุงให้ทันสมัยแต่ไม่เสียเอกลักษณ์ มีดนตรีสมัยใหม่ผสมกับของเดิม พัฒนาแสงสีเทคโนโลยี ในการแสดงแต่ละครั้ง มีการเชื่อมโยงศิลปะการแสดงของแต่ละภูมิภาคเข้าด้วยกัน เช่น นำเอาเซิ้งภาคอีสาน หมอลำ ลำตัด ลิเก มาผสมผสานผ่านตัวละครอย่างกลมกลืน จนได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไปในประเทศไทย และด้วยความหมั่นศึกษาข้อมูลใหม่ๆ ทำให้การแสดงในแต่ละครั้ง สามารถเข้าถึงผู้ชมได้โดยง่าย นอกจากนี้ ยังเป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบในการแสดง รู้จักวิเคราะห์รสนิยมของผู้ชมในแต่ละท้องที่จนได้รับการยกย่องอย่างแพร่หลาย ได้มีโอกาสเดินทางไปแสดงมาแล้วเกือบทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านด้วยเช่นกัน หนังตะลุงอาจารย์ณรงค์มีเอกลักษณ์ตรงบทเจรจาที่หลักแหลมคมคาย สะท้อนความรู้สึกนึกคิดของผู้คนธรรมดาสามัญได้อย่างตรงไปตรงมา มีบทตลกที่ไม่ลามกหยาบคาย แต่เรียกเสียงหัวเราะจากผู้ชมได้อย่างสนุกสนาน เนื้อเรื่องที่นำเสนอมักจะสอดแทรกความรู้และคุณธรรมต่างๆ ให้แง่คิดที่ดีงาม ให้ผู้ชมได้นำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต นอกจากการให้ความรู้ในฐานะวิทยากรผู้เชี่ยวชาญหนังตะลุงตามสถาบันต่างๆ ได้รับรางวัลจากหน่วยราชการมากมายในฐานะผู้ที่อุทิศตัวมาอย่างยาวนาน เพื่อสืบสานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของภาคใต้อย่างแท้จริง กอปรกับเป็นผู้ที่มีพรสวรรค์ในการแสดงหนังตะลุงอย่างโดดเด่น

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ปฏิบัติด้วยใจ ทำไปด้วยปัญญา
มีธรรมะเป็นพลัง

๒๒

๒๔ มี.ค. ๕๘.

ประวัติชีวิตและผลงาน

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง)

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม (หนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต) ปัจจุบัน ๖๘ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ ที่บ้านเลขที่ ๓๔ หมู่ ๗ ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง บิดาชื่อ นายหมุน จันทร์พุ่ม มารดาชื่อ นางดำ จันทร์พุ่ม สมรสกับ นางมาลี จันทร์พุ่ม (สกุลเดิม กันตังกุล) มีธิดา ๑ คน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๑ : จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษา (ป. ๔) จากโรงเรียนวัดโหละคล้า ตำบลโพรงจระเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง

พ.ศ. ๒๕๐๗ : จบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. ๓) จากโรงเรียนวชิรานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

พ.ศ. ๒๕๑๐ : จบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปลาย ๕ (ม.ศ. ๕) จากโรงเรียนวรนารีเฉลิม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

พ.ศ. ๒๕๑๖ : จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี การศึกษาบัณฑิต วิชาเอกภูมิศาสตร์ วิชาโทประวัติศาสตร์ จากวิทยาลัยการศึกษาบางแสน (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี

ประวัติการทำงาน

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม เริ่มรับราชการครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และย้ายมาสังกัดโรงเรียนวิเชียรมาตุ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐ ตำแหน่งสุดท้าย ก่อนลาออกจากราชการตามมาตรการสนับสนุนผู้ประสงค์จะเริ่มอาชีพใหม่นอกระบบราชการคืออาจารย์ ๒ ระดับ ๗ โรงเรียนกันตังรัษฎาศึกษา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ปัจจุบัน ได้รับเกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำเขตการศึกษา ๑ จังหวัดตรัง และร่วมเป็นกรรมการในด้านการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอีกหลายคณะ

ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

แรงดลใจในการแสดงหนังตะลุง

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม มีความรักชอบในการเล่นหนังตะลุงมาตั้งแต่วัยเยาว์ และด้วยมีคุณตาเป็นนายหนังตะลุง การละเล่นพื้นบ้านของภาคใต้แขนงนี้จึงแทรกซึมอยู่ในสายเลือด จึงได้พยายามเรียนรู้โดยวิธีการจำบ้าง การสอบถามจากผู้รู้บ้าง จนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ขณะกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ อยู่ที่วิทยาลัยวิชาการการศึกษาบางแสน (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยบูรพา) ได้มีโอกาสแสดงหนังตะลุงครั้งแรกในงานส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มหาวิทยาลัยบูรพา จ.ชลบุรี เนื่องจากได้เป็นประธานฝ่ายบันเทิงขององค์การนิสิตนักศึกษา นายณรงค์จึงได้เรียนรู้เทคนิคต่างๆ ในการแสดงหนังตะลุงตลอดเวลาที่ศึกษาระดับปริญญาตรี ๔ ปี ก็ได้เผยแพร่หนังตะลุงซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของภาคใต้อย่างต่อเนื่องในนาม “นิสิต ๑๔ จังหวัดภาคใต้”

เริ่มชีวิตหนังตะลุง

ภายหลังสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยบูรพา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครั้งแรกที่โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร แม้ว่านายณรงค์ ไม่ได้เล่นหนังบ่อยนัก แต่ด้วยความสนใจในศิลปะการแสดงพื้นบ้านและความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงาน ก็ได้แสวงหาโอกาส เพื่อที่จะศึกษาหาความรู้และฝึกฝนวิชาการเล่นหนังตะลุงมาตลอด จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ย้ายมาปฏิบัติหน้าที่รับราชการอยู่ที่โรงเรียนวิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง สอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม และที่โรงเรียนวิเชียรมาตุนี่เองได้เป็นจุดเริ่มต้นในการเล่นหนังตะลุง เนื่องจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีโครงการรณรงค์การวางแผนครอบครัวโดยการทำหมันชาย ผู้อำนวยการโรงเรียนวิเชียรมาตุขณะนั้นคืออาจารย์อมร สาครินทร์ ได้เสนอการใช้หนังตะลุงเป็นสื่อในการให้ความรู้ รณรงค์เกี่ยวกับการทำหมันชาย ดังนั้น หนังอาจารย์ณรงค์ ฯ ได้เข้าร่วมโครงการรณรงค์ดังกล่าวด้วยการใช้สื่อพื้นบ้านหนังตะลุงผสมผสานกับวิชาการ เพื่อรณรงค์ตามนโยบาย วางแผนครอบครัวของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยเน้นความต้องการและระดับการรับรู้ของผู้ชมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งปรากฏว่าได้รับการตอบรับเป็นอย่างมากและได้ผลดี (แนวคิดนี้ได้มาจากการใช้หมอลำเป็นสื่อรณรงค์ในภาคอีสาน ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีมาแล้ว) หนังอาจารย์ณรงค์ได้ออกแสดงหนังตะลุงรณรงค์ทำหมันชายต่อเนื่อง ๕๕ ครั้ง

ในระยะเวลา ๒ เดือน ในพื้นที่ทั่วจังหวัดตรัง ทำให้เป็นที่สนใจและรู้จักของชาวจังหวัดตรังอย่างกว้างขวาง เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ จึงได้แสดงหนังตะลุงตลอดมาควบคู่กับการเป็นอาจารย์สอนที่โรงเรียนวิเชียรมาตุ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับการติดต่อจากนายผัน จันทรปาน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ให้มาช่วยราชการที่ศาลากลางจังหวัดตรัง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของจังหวัดตรังไปสู่ประชาชนในท้องที่ต่างๆ โดยใช้การแสดงหนังตะลุงเป็นสื่อนำเสนอ ในนาม “คณะหนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต” ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ หนังอาจารย์ณรงค์ฯ ได้เข้ามาทำงานที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีช่วยฯ อาคม เอ่งฉ้วน ได้เสนอให้ทำงานด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ ในเวลาต่อมาหนังอาจารย์ณรงค์ฯ ได้รับตำแหน่งเป็นนายกสมาคมการแสดงพื้นบ้านชาวตรัง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและการเรียนรู้ด้านการแสดงพื้นบ้าน

การครอบมือเพื่อเป็นนายหนังที่สมบูรณ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ หนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต ได้เข้าพิธีครอบมือกับหนังแผ้ว เสียงเสน่ห์ และหนังเม่งผู้อาวุโส เพื่อทำพิธีเป็นนายหนังที่สมบูรณ์และถูกต้องตามประเพณี

การพัฒนาเทคนิควิธีการสร้างผลงานจากอดีตถึงปัจจุบัน

รูปแบบทั่วไปของการแสดงหนังตะลุง

การแสดงหนังตะลุง โดยทั่วไปมีองค์ประกอบหลักในการแสดง คือ ตัวนายหนัง อุปกรณ์การแสดง เจ้าภาพผู้รับหนัง และผู้ชม ในขั้นตอนการแสดงหนังของแต่ละคณะอาจมีความแตกต่างกันบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความนิยมและความเชื่อถือ แนวทางหลักๆ ที่นิยมปฏิบัติเหมือนกัน คือ

๑. การเบิกโรง คือ การไหว้ครู โดยทางเจ้าภาพเป็นผู้จัดดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องสักการะตามที่ทางคณะหนังร้องขอ มอบให้นายหนังทำพิธี

๒. การโหมโรง คือ เป็นการประโคมโหมโรง บอกถึงความพร้อมที่จะการแสดง และโชว์ดนตรี ลีลาของหนังต่อผู้ชมว่ามีฝีไม้ลายมือในการแสดงผลงานอย่างไร

๓. การเชิดรูปพระฤาษี คือ การไหว้พระนั่นเอง โดยทั่วๆ ไปก่อนจะลงมือทำอะไรจะต้องมีการไหว้พระเพื่อความเป็นสิริมงคลนั่นเอง

๔. การเชิดพระอิศวร เป็นการเชื่อกันว่า องค์พระศิวะหรือพระอิศวร เป็นเทพเจ้าที่มีฤทธิ์เดชลงมาเพื่อข่มขวัญ หรือปราบสัตว์หมู่มาร พวกภูตผีปีศาจต่างๆ เพื่อให้แสดงหนังในคืนนั้นเป็นไปอย่างสำเร็จปลอดภัย

๕. ออกรูปกาศหน้าบท คือ การประกาศหน้าบทที่จะทำการแสดง เป็นการไหว้พระไหว้ครูบาอาจารย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตลอดถึงการบอกเล่าแนะนำนายหนังต่อผู้ชม ฝากเนื้อฝากตัวหรือทักทายผู้ชมในลักษณะของบทกลอน เป็นการหยั่งเชิงในผู้ชมได้ฟังสุ้มเสียงแบบบทกลอนของนายหนัง

๖. การออกรูปบอกเรื่อง ตัวบอกเรื่องเป็นรูปกาก คือ ตัวตลกในทางหนังจะมีรูปเจ้านายและตัวตลก มาทักทายกับผู้ชมแบบร้อยแก้ว จะมาบอกชี้แจงถึงเรื่องราวที่จะนำมาทำการแสดงในแต่ละคืน หรืออาจมีข้อปลีกย่อยอื่นๆ ที่นายหนังอยากจะทำความเข้าใจกับผู้ชม

๗. เริ่มเข้าสู่เนื้อหาสาระของเรื่อง ตามที่ได้บอกเอาไว้จนจบเรื่อง หรือหมดเวลาของการแสดงในแต่ละคืน

ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงการแสดง

การแสดงของหนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต มีองค์ประกอบหลักเช่นเดียวกับนายหนังคณะอื่นๆ แต่ปัจจัยที่เสริมให้มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้แก่ ภูมิปัญญาจากความคิดริเริ่มในการปรับปรุงการแสดงด้านต่างๆ ได้แก่

การเตรียมความพร้อมของตัวนายหนัง

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม เป็นนายหนังตะลุงที่มีการพัฒนา เทคนิคการแสดงตลอดเวลา โดยประยุกต์แนวในการแสดงให้มีความแปลกใหม่ ให้มีความแตกต่างจากรูปแบบการแสดงเดิมๆ บทกลอนที่ทำการแสดงแต่ละครั้ง จะเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับงาน เช่น งานบุญก็เลือกเรื่องเกี่ยวกับธรรมะ งานแต่งงานก็เลือกเรื่องเกี่ยวกับการสมรส ชีวิตการครองเรือนที่ดี ตัวละครในเรื่องที่ทำการแสดงสอดคล้องกับงานที่แสดงแต่ละโอกาส

เนื้อหาสาระและรูปแบบนำเสนอในการแสดงแต่ละครั้ง

ด้านเนื้อหาสาระของหนังตะลุง จะเปรียบเทียบให้เห็นสิ่งผิดสิ่งถูกคือธรรมะอธรรมนั่นเอง หนังอาจารย์ณรงค์ฯ รู้จักชี้แนะเรื่องราวตัวละครให้สอดคล้องกลมกลืน พร้อมด้วยการสอดแทรกความตลกขบขันในขอบข่ายของศิลปะที่ไม่ลามก หยาบโลน นอกจากนี้ ได้มีการหยิบยกเอาเหตุการณ์บ้านเมืองที่มวลชนกำลังสนใจข่าว ความนิยม ความสนใจ ความชอบของผู้คนในสมัยนั้นๆ มาใช้สอดแทรกในการแสดง โดยการศึกษาจากสื่อต่างๆ ข่าวหนังสือพิมพ์ ทำให้การแสดงในแต่ละครั้ง สามารถเข้าถึงผู้ชมได้โดยง่าย และเป็นที่ประทับใจของผู้ชม เนื้อเรื่องที่นำมาแสดงคิดขึ้นเองเป็นจำนวนมากในการแสดงแต่ละครั้ง หนังอาจารย์ณรงค์ฯ เชื่อมโยงศิลปะการแสดงของแต่ละภาคเข้าด้วยกัน ด้วยการนำเอาความแตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น นำเอาเซิ้งของภาคอีสาน การร้องหมอลำ ลำตัด ลิเก มาผสมผสานผ่านตัวละครอย่างกลมกลืน ทำให้ผู้ชมในท้องที่ต่างๆ รู้สึกมีส่วนร่วมกับตัวเอง ทุนทางวัฒนธรรมของแต่ละภาค และด้วยเหตุนี้ ทำให้การแสดงหนังตะลุงของนายณรงค์ได้รับความนิยมจากประชาชนทุกภาคของประเทศไทย

หนังอาจารย์ณรงค์ฯ เป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบในการแสดง รู้จักวิเคราะห์ผู้ชมในแต่ละท้องที่ คือ รสนิยมหรือความต้องการของผู้ชมในแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน และการแสดงแต่ละครั้งก็เป็นการแสดงตามความประสงค์ของเจ้าภาพ ความคิดอ่าน ความรู้ ภูมิปัญญาของผู้ชมก็แตกต่างกันไป เช่น คนชราชอบธรรมะ วัยรุ่นชอบเพลง นักการเมืองชอบการวิเคราะห์การเมือง

อุปกรณ์การแสดงได้ปรับให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวหนังที่ใช้ในการแสดงมีความใกล้เคียงกับตัวละครที่สมมติขึ้นในเรื่อง มีทั้งความสวยงามและความเป็นศิลปะ รูปแบบตัวหนังเป็นไปตามยุคสมัย เช่น มีมือถือ ขับรถมอเตอร์ไซค์ แต่จะไม่ทิ้งเอกลักษณ์ของตัวหนังดั้งเดิม

ดนตรีที่ใช้ในการแสดง สิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ โหม่ง ฉิ่ง ทับ ปี่ กลอง หรือเครื่องห้า มีความจำเป็นมาก เพราะเป็นตัวบอกถึงรูปแบบหรือสัญลักษณ์ของหนังตะลุง นายณรงค์ได้นำกีตาร์ไฟฟ้า ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีสากล มาเป็นตัวเสริมให้มีความน่าสนใจสอดคล้องกับยุคสมัยและตอบสนองความต้องการของสังคม ใช้เพลงในสมัยนิยมเข้าบรรเลงบ้าง แต่ไม่ทิ้งของเดิม มิฉะนั้นจะเสียความเป็นหนังตะลุง

อุปกรณ์ในด้านแสง เสียง ต้องปรับปรุงให้ก้าวหน้าทันตามเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถตรึงผู้ชม ให้รู้สึกคล้อยตามไปกับการแสดง นั่งชมการแสดงไปจนจบ

การเป็นแบบอย่างที่ดีและมีความคิดริเริ่มในการปรับเวลาการแสดงในเหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้ชม

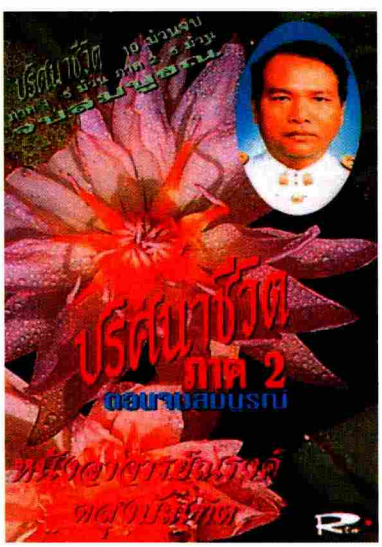
หนังอาจารย์ณรงค์ฯ เป็นผู้รณรงค์ไม่ใช้คำหยาบ หยาบโลน ในการแสดงหนังตะลุง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ชมและศิลปินรุ่นหลัง

นอกจากนี้ ยังปรับกระบวนการแสดงเนื้อหา รูปแบบ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตผู้ชม โดยใช้เวลาในการแสดงน้อยลง และเริ่มแสดงตอนหัวค่ำ ไม่ดึกเกินไปนัก ทำให้ไม่เสียสุขภาพจิตทั้งของผู้ชมและผู้แสดง เนื่องจากคำนึงความปลอดภัยในการเดินกลับ และทำให้นายหนังเล่นหนังได้ในระยะยาว มิใช่โหมแสดงหามรุ่งหามค่ำจนเสียสุขภาพ และทำให้สุขภาพทรุดโทรมย่ำแย่

หลักการและแนวคิดในการดำเนินชีวิต

หนังอาจารย์ณรงค์ฯ มีหลักการและแนวคิดที่ว่า การที่เราจะเป็นคนดี ต้องดีทั้งกาย วาจา ใจ ต้องดีให้หมด ตั้งแต่เล่นหนังตะลุงมากว่า ๓๗ ปี ถึงแม้ว่าไม่ได้มีการจ่ายค่าจ้างเป็นการขอความช่วยเหลือก็ไป ไม่เคยคิดมากเรื่องเงิน ไม่เคยพูดปด การที่จะเป็นคนดี ยึดมั่นสม่ำเสมอ สนับสนุนคนดีเป็นเรื่องที่หนังอาจารย์ณรงค์ฯ ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ในการเล่นหนังตะลุงจึงไม่เคยรับเงินมัดจำ โดยที่ชาวบ้านหรือเจ้าภาพไม่เคยกังวลว่าจะไม่มาตามที่รับงานไว้ อย่างไรก็ตาม หากชาวบ้านหรือเจ้าภาพมีเหตุขัดข้องก็สามารถ บอกคืนงานได้โดยไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายใดๆ เลย

การถ่ายทอดภูมิปัญญา

นอกเหนือจากการแสดงหนังแล้ว นายณรงค์ จันทร์พุ่ม ได้ทุ่มเทเวลาส่วนหนึ่งเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับมาจากการแสดงหนังตะลุงในระยะ ๓๗ ปีที่ผ่านมา โดยมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะดำรงศิลปะการแสดงอันล้ำค่าของบรรพบุรุษที่สืบทอดมายาวนานให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแก่เยาวชนคนรุ่นหลัง แนวทางในการถ่ายทอดภูมิปัญญานั้นมีรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ การตอบข้อซักถามให้กับนายหนังรุ่นใหม่ การไปเป็นวิทยากรให้กับสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยต่างๆ หรือการเปิดโอกาสให้มาพบปะ เพื่อสอบถามข้อมูลได้ที่บ้าน เป็นต้น รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับสื่อมวลชนต่างๆ ทั้งการทำรายการสารคดีด้านศิลปวัฒนธรรม สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ด้วยความตั้งใจจริงในการที่จะถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่อง นายณรงค์ จันทร์พุ่ม จึงได้เก็บหอมรอมริบเงินที่ได้จากการแสดงหนังตะลุง มาจัดตั้งเป็นชมรมศิลปินพื้นบ้านศรีวิชัย ที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งสถานที่แห่งนี้ประกอบด้วย โรงหนังตะลุงสำหรับฝึกเล่น เวทีเพื่อใช้ในการแสดงต่างๆ รูปปั้นของตัวตลกหนังตะลุง และมีบริเวณที่กว้างขวางเพียงพอที่จะเป็นศูนย์รวมของผู้ที่สนใจในการเรียนรู้ศิลปะพื้นบ้านของภาคใต้ กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้เยาวชนมาฝึกหัดหนังตะลุง มโนราห์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น จากการดำเนินการที่ผ่านมา มีผู้เข้ามาศึกษาเป็นจำนวนมาก เป็นการใช้เวลาว่างของเยาวชนกับสิ่งที่เป็นประโยชน์ จึงเป็นรูปแบบที่ดีอีกอย่างหนึ่งในการร่วมรณรงค์เพื่อต่อต้านยาเสพติด ซึ่งกำลังเป็นภัยสังคมที่ร้ายแรงอยู่ในขณะนี้

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม เป็นนายหนังตะลุงที่มีความสามารถ มุ่งมั่นสร้างสรรค์งานด้วยความรัก ความหวงแหน ในศิลปะการแสดงอันล้ำค่าของบรรพบุรุษที่สืบทอดมายาวนาน พัฒนาการแสดงหนังตะลุงตลอดเวลา ควบคู่ไปกับการทำคุณประโยชน์สังคมและประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษา ศาสนา สาธารณสุข การเมือง และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตัวอย่างผลงานที่นายณรงค์ได้ปฏิบัติมา อาทิ

๑. รณรงค์ทำหมันชาย ตามนโยบายวางแผนครอบครัวของกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้หนังตะลุงซึ่งเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านผสมผสานกับความรู้ทางด้านการวางแผนครอบครัว ทำให้การรณรงค์เข้าถึงประชาชนได้ง่าย และได้ผลเป็นอย่างดียิ่ง

๒. ใช้การแสดงหนังตะลุงเป็นสื่อให้ความรู้แก่ประชาชน รณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการรู้หนังสือ ตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

๓. เผยแพร่ข่าวสารของทางราชการผ่านการแสดงหนังตะลุง ในฐานะประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง

๔. รณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาจังหวัด และการเลือกตั้งอื่นๆ ทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

๕. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ไปในเนื้อหาการแสดง แนะนำสิ่งที่ถูกต้อง ชี้ให้เห็นความดีความชั่ว ผ่านตัวละครหรือตัวหนัง ให้ประชาชนได้ซึมซาบรับรู้ เกิดแง่คิดในด้านต่างๆ อย่างเพลิดเพลินไปพร้อมกับความบันเทิง

๖. ก่อตั้งสมาคม “ศิลปินพื้นบ้านจังหวัดตรัง” และ “ศูนย์อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านปักษ์ใต้”

๗. การก่อตั้งสมาคม “ศิลปินพื้นบ้านจังหวัดตรัง” และ “ศูนย์อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านปักษ์ใต้” มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนและผู้ที่สนใจได้เรียนรู้ศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภาคใต้ (หนังตะลุงและมโหราห์) โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีผู้ให้ความสนใจศึกษาเป็นจำนวนมาก มีลูกศิษย์ที่ได้รับการฝึกฝนจนถึงปัจจุบันมากกว่า ๓๐๐ คน และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากชมรมศิลปินพื้นบ้านศรีวิชัยไปประกอบเป็นอาชีพแล้ว ๒๐ คณะ นอกจากนี้ หนังอาจารย์ณรงค์ถ่ายทอดภูมิปัญญาและความรู้เกี่ยวกับหนังตะลุง เพื่อฝึกฝนเด็กชายสกล เพชรบูรณ์ เยาวชนผู้ที่มีความสนใจในศิลปะการแสดงแขนงนี้ จนได้เป็นแชมป์หนังตะลุงเยาวชนภาคใต้ ณ เวทีชิงแชมป์หนังตะลุงเยาวชนภาคใต้ที่หาดสมิหลา จังหวัดสงขลา

๘. การร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐ ในพื้นที่ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ ในการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด โดยใช้การแสดงหนังตะลุงเป็นสื่อกลาง

๙. เป็นวิทยากรให้กับสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ อาทิ

- บรรยายเรื่อง “มรดกทางศิลปวัฒนธรรม ความสำคัญ คุณค่าของมรดกทางศิลป-วัฒนธรรม” ให้กลุ่มยุวอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางวัฒนธรรมโรงเรียนกันตังพิทยากร

- ประชุมสัมมนา เรื่อง “บทบาทของศิลปินกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย” ร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ

- เป็นวิทยากรดำเนินกิจกรรม “วันภาษาไทย..วลัยลักษณ์’๔๓”ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

- เป็นวิทยากรหนังตะลุง ให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมหนังตะลุงและความบันเทิงแก่ประชาชน ในงานครบรอบ “๖๐ ปี วิทยาลัยเทคนิคชุมพร” เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ณ วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

- ร่วมเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมพื้นเมืองของชาวภาคใต้ ตามคำเชิญของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ร่วมกับสถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติสมาคมราม-ทักษิณและชมรมข้าราชการ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ระหว่างวันที่ ๑๒-๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

- ให้ความร่วมมือกับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สมุย (สวท.สมุย) สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี ในการบันทึกเสียงการแสดง ในงานนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ ประจำปี ๒๕๔๕ ณ วัดราชธรรมราม (ศิลางู) และ สวท. สมุย ได้นำออกรายการ “ศิลปวัฒนธรรม” ทุกวันจันทร์-ศุกร์

- ให้ความร่วมมือผู้ผลิตรายการสารคดีชุด “โลกสีขาว” ผลิตสารคดีในตอน “เชิดหนังตะลุง” และออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗

- ให้ความร่วมมือศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๖ สงขลา แสดงหนังตะลุงในงานสมโภชองค์ผ้าและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันอุบัติภัยบนท้องถนน ในงานทอดผ้าป่าสามัคคีและปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ ณ สำนักกันตพงษ์ ต.บางเหรียง อ.ควนเนียง จ.สงขลา

- ให้ความสนับสนุนงานมหรสพในงานฉลองเรือของวัดหัวเรือ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยแสดงหนังตะลุงในงานดังกล่าว

- เป็นวิทยากรให้กับศูนย์มาลาเรียที่ ๔ จังหวัดสงขลา ซึ่งร่วมกับหน่วยมาลาเรียที่ ๔๗ จังหวัดตรัง ในการอบรมศิลปินพื้นบ้านในท้องถิ่น เพื่อให้ช่วยประชาสัมพันธ์ในเรื่องไข้มาลาเรียในท้องถิ่น ให้ประชาชนรู้จักป้องกันตนเองเพื่อให้ปลอดภัยจากไข้มาลาเรีย ระหว่างวันที่ ๒๙-๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

- ให้ความร่วมมือสนับสนุนงานการกุศล ฉลองศาลาพักร้อนและถาวรวัตถุของสำนักสงฆ์นาวง ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

- ให้การสนับสนุนแสดงหนังตะลุงในงานลอยกระทง ณ ค่ายลูกเสือทะเลสองห้อง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗

- ให้ความร่วมมือกับเรือนจำจังหวัดตรัง โดยเป็นวิทยากรบรรยายให้ผู้ต้องขังเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม

๑๐. ได้รับเชิญเป็นกรรมการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆ ดังนี้

- ร่วมประชุมปรึกษาหารือและทำความเข้าใจกรอบเนื้อหา การดำเนินงานวัฒนธรรมและร่วมพิจารณาโครงการต่างๆ ของสภาวัฒนธรรมอำเภอ/กิ่งอำเภอ

- เป็นประธานกรรมการฝ่ายมหรสพและดนตรีไทย งานพระราชทานเพลิงศพพระครูวิบูลกันตวัตร อดีตเจ้าอาวาสวัดควนธานีและเจ้าคณะอำเภอกันตัง ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗

- ประชุมสัมมนาโครงการนำวัฒนธรรมและอัตลักษณ์มาเป็นกระบวนการในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ซึ่งจะให้ศิลปินพื้นบ้านเป็นสื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนในระหว่างชมการแสดง โดยให้ศิลปินแสดงสอดแทรกเนื้อหาสาระดังกล่าวควบคู่ไปกับการแสดงของตน

- เป็นกรรมการดำเนินงานกิจกรรมเทศกาลของดีเมืองกันตัง ๑ ตำบล ๑ ผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของหมู่บ้าน ประเพณีวัฒนธรรมให้คงอยู่และสืบทอดตลอดไป

- การเข้าร่วมทำการแสดงในงานเทศกาลหุ่นโลก กรุงเทพฯ ๒๐๑๔ ณ ท้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันเสาร์ที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๑๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังขอยืมตัวไปช่วยปฏิบัติราชการในหน้าที่ ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดตรัง ๑ ปี

๑๒. สำนักเลขานุการรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ขอยืมตัวไปช่วยปฏิบัติราชการในคณะทำงานอดีตที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสนั่น สุทธากุล)

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

นอกจากการมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานการแสดงหนังตะลุงด้วยความรักความหวงแหน ในศิลปะการแสดงอันล้ำค่าของบรรพบุรุษที่สืบทอดมายาวนาน จนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาพี่น้องชาวใต้และหลายๆ ฝ่าย หลายหน่วยงานราชการ และยังเป็นทั้งศิลปิน นักวิชาการ และนักสังคมสงเคราะห์ อาสาช่วยงานราชการด้วยความจริงใจและเสียสละ ช่วยการทำงานรณรงค์โครงการสำคัญๆ ได้ผลดีมาแล้วมากมายด้วยการใช้ศิลปะการแสดง “การเล่นหนังตะลุง” เป็นสื่อมาผสมผสานกลมกลืนไปอย่างน่าชมเชย และผลจากการ “คิดดี ทำดี” จึงได้รับรางวัลและเกียรติคุณต่างๆ เป็นขวัญกำลังใจมากมาย อาทิ

๑. ได้รับพระราชทานโล่และเข็มเกียรติคุณอนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะผู้อนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น ด้านภาษาและวรรณกรรมไทย เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย พ.ศ. ๒๕๓๗

๒. ได้รับโล่เกียรติคุณในฐานะศิลปินดีเด่น และผู้มีวัฒนธรรมดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมของจังหวัด สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๓. ได้รับโล่เกียรติคุณ จาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ในฐานะที่ใช้สื่อพื้นบ้านหนังตะลุง รณรงค์เพื่อให้ประชาชนไปใช้สิทธิประชาธิปไตยได้อย่างดียิ่ง

๔. ได้รับจอหนังตะลุงขอบทองคำ จาก ฯพณฯ พลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ในฐานะยอดศิลปินดีเด่นจังหวัดตรัง

๕. โล่เชิดชูเกียรติ จากนายเจือ ตุลาธน ในฐานะเป็นหนังตะลุงที่ให้ความรู้และศิลปะในทางบันเทิงได้อย่างดียิ่ง

๖. โล่เชิดชูเกียรติ จากนายชาญ ตุลาฑล ในฐานะเป็นหนังตะลุงที่แสดงได้ยอดเยี่ยมแห่งภาคใต้

๗. ประกาศเกียรติคุณจากนายยงยุทธ แสงจันทร์ นายอำเภอหาดใหญ่ ในโอกาสร่วมงาน “มหกรรมยอดหนังตะลุงดังภาคใต้” ที่ให้การสนับสนุนสร้างรั้วที่ว่าการอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

๘. โล่เชิดชูเกียรติจากกรรมการศึกษาโรงเรียน ในฐานะเป็นสื่อพื้นบ้านที่ช่วยประชาสัมพันธ์โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของการศึกษานอกโรงเรียน

๙. ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์

๑๐. เกียรติบัตรจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เนื่องในการประกาศศิลปินดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๐

๑๑. ได้รับเชิญเข้าร่วมเสวนารายการมองต่างมุม ครั้งที่ ๑๔๒ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

๑๒. ได้รับประกาศเกียรติคุณ จากนายยุวัฒน์ วุฒิเมธี ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

เนื่องในโอกาสร่วมงาน “มหกรรมยอดหนังตะลุงภาคใต้” ที่ให้การสนับสนุนสร้างรั้วที่ว่าการอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

๑๓. ได้รับเกียรติบัตร จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในฐานะศิลปินดีเด่น สาขาการแสดงพื้นบ้าน (หนังตะลุง) พ.ศ. ๒๕๔๐

๑๔. ได้รับเกียรติบัตร จากสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ในฐานะผู้สนับสนุนโครงการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาไทยคดีศึกษา โดยการเป็นวิทยากร เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ และนับเป็นตัวอย่างในการอนุรักษ์ส่งเสริมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม

๑๕. ได้รับเกียรติบัตร จากมหาวิทยาลัยบูรพา ในฐานะเป็นผู้ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่น เนื่องในโอกาสจัดงาน “๔๐ ปี มหาวิทยาลัยบูรพา” พ.ศ. ๒๕๓๘

๑๖. ได้รับเกียรติบัตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง ๑๑ จังหวัดตรัง ในฐานะเป็นผู้อุปการะและสนับสนุนโครงการหนังตะลุงเฉลิมพระเกียรติฯ เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ

๑๗. ได้รับโล่เชิดชูเกียรติจากพระคุณเจ้า พระเทพวิมลเมธี เจ้าคณะจังหวัดตรัง ในฐานะที่เป็นผู้เผยแผ่ธรรมะ จริยธรรม ผสมผสานไปกับการเล่นหนังตะลุงได้ยอดเยี่ยม สามารถใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา เข้ากับเรื่องนิทานที่แสดง ทำให้ผู้ฟังมีความซาบซึ้งในรสพระธรรมได้เป็นอย่างดี

๑๘. ได้รับโล่เชิดชูเกียรติจากชมรมคนดีศรีสุราษฎร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในฐานะยอดศิลปินดีเด่นยอดนิยมสูงสุดของ ๑๔ จังหวัดภาคใต้

๑๙. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณจากสภาวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้การสนับสนุนการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ (หนังตะลุง) ณ หอประชุมใหญ่ ADI

๒๐. ได้รับเกียรติบัตรสำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๖ สงขลา กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะที่ให้ความร่วมมือ ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามนโยบายของรัฐบาลประเภทสื่อพื้นบ้าน “หนังตะลุง” เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

๒๑. ได้ร่วมแสดงหนังตะลุง ในงานมหกรรมหนังไทย วันอาทิตย์ที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ๒๕๔๔ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

๒๒. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในการเข้าร่วมเสวนาระหว่างคณะกรรมการ ปปช. และศิลปินพื้นบ้านภาคใต้ เรื่อง “ศิลปินพื้นบ้านร่วมใจ ต้านภัยทุจริต” เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

๒๓. ได้รับการยกย่องเป็นผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติจากกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๔. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒ เพื่อแสดงว่าหนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต ได้ใช้ศิลปะการแสดงหนังตะลุงเพื่อการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ “สภาองค์ชุมชน” อันก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้งานพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนต่อชาวชุมชนและผู้สนใจทั่วไปอย่างกว้างขวาง เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕

๒๕. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณในการสาธิตการแสดงหนังตะลุงใน “งานมหกรรมโนราโรงครู...เพื่อเรียนรู้หนังตะลุง” จากเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๒๖. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม และจังหวัดตรัง ในโอกาสได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก สภาวัฒนธรรมให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัดตรัง ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง วันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

๒๗. ได้รับการคัดสรรให้เป็นรากวัฒนธรรม “ของดีบ้านฉัน” ระดับอำเภอตามโครงการรากวัฒนธรรม “ของดีบ้านฉัน” จังหวัดตรัง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม ปัจจุบันพักอยู่บ้านเลขที่ ๓๖/๗๒ ถนนขื่อนา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ๙๒๑๑๐ โทร. ๐๘ ๑๙๕๙ ๙๒๑๑

คำประกาศเกียรติคุณ

นางดุษฎี บุญทัศนกุล

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีสากล)

นางดุษฎี บุญทัศนกุล ปัจจุบันอายุ ๗๖ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ที่กรุงเทพมหานคร บิดาชื่อ นายปรีดี พนมยงค์ มารดาชื่อ ท่านผู้หญิง พูนศุข เป็นศิษย์เก่าโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกขับร้อง วิชาโทเปียโน จากสถาบันดนตรีกลาง กรุงปักกิ่ง (Beijing Central Conservatory of Music) และเรียนขับร้องเพิ่มเติมที่ราชวิทยาลัยดนตรี กรุงลอนดอน (Royal College of Music, London) เริ่มต้นชีวิตการเป็นครู ณ สถาบันดนตรีแห่งรัฐ ณ เมืองก็อง ประเทศฝรั่งเศส (Conservatoise de Caen) ในฐานะอาจารย์ประจำวิชาเปียโน ต่อมาได้นำความรู้การขับร้องเพลงคลาสสิกเข้ามาสอนในประเทศไทยอย่างจริงจัง โดยได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษ วิชาเอกขับร้องสากลและการขับร้องประสานเสียงในสถาบันการศึกษาชั้นนำหลายแห่ง รวมทั้งได้ก่อตั้งคณะนักร้องประสานเสียงสวนพลู

นางดุษฎี บุญทัศนกุล เป็นนักร้องที่มีความสามารถสูง ได้สร้างสรรค์ผลงานการขับร้องเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศมายาวนานกว่า ๕๐ ปี เวทีสำคัญที่ได้บุกเบิกเอาไว้ในฐานะนักร้องเดี่ยว แสดงนำ ผู้ฝึกสอน ผู้อำนวยเพลงขับร้องประสานเสียง อาทิ การขับร้องเดี่ยว ณ สถาบันดนตรีกลาง กรุงปักกิ่ง งานมหกรรมดนตรี ณ กรุงปารีส การขับร้องและการแสดงในอุปรากรชิ้นสำคัญๆ ที่จัดโดยวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ วงดุริยางค์ทหารเรือ คณะบางกอกโอเปร่า (โอเปร่าสยาม) และการนำวงประสานเสียงสวนพลูเป็นตัวแทนประเทศไทยไปร่วมเทศกาลขับร้องประสานเสียงจนได้รับรางวัลจากการประกวดจำนวนมาก สร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยอย่างยิ่ง นอกจากความสามารถในการขับร้อง ยังมีผลงานการประพันธ์หนังสือมากมาย โดยเฉพาะการแนะนำความรู้และความบันดาลใจจากการเรียนร้องเพลง เช่น “สานฝันด้วยเสียงเพลง-มาฝึกร้องเพลงกันเถอะ” “ลมหายใจ...ดนตรี...ชีวิต” เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นอนุกรรมการแปลหนังสือดนตรี กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ และทำกิจกรรมที่เป็นคุณประโยชน์เพื่อสังคมมาตลอด เช่น เป็นวิทยากรคณะนักร้องประสานเสียงเยาวชนไทย จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ร่วมงานดนตรีการกุศลจำนวนมาก สอนดนตรีเด็กด้อยโอกาสที่บ้านมูลนิธิเด็ก ประธานคณะอนุกรรมการค่ายดนตรีเยาวชนเพื่อประชาธิปไตย เป็นวิทยากรอบรมนักร้องในกิจกรรมค่ายดนตรีต่างๆ และภารกิจสำคัญ คือ ได้สร้างหลักสูตรการใช้ดนตรีเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ภายใต้โครงการ “ลมหายใจ ดนตรี ชีวิต” ซึ่งเป็นการนำดนตรีคุณภาพที่เลือกสรรแล้วมาใช้อย่างสร้างสรรค์ด้วยวิธีผสมผสานการทำสมาธิเพื่อให้เกิดสติปัญญา การเคลื่อนไหวร่างกาย การร้องเพลงเพื่อสุขภาพ และการสร้างจินตนาการด้วยเสียงดนตรีจากธรรมชาติ อุทิศตนเพื่อเป็นวิทยากรอบรมความรู้ให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยความเชื่อมั่นว่านอกจากดนตรีจะเป็นส่วนหนึ่งของการบันเทิงแล้ว ยังสามารถกล่อมเกลาจิตใจของมนุษย์ให้คิด พูด ทำในสิ่งที่ดี

นางดุษฎี บุญทัศนกุล จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีสากล) พุทธศักราช ๒๕๕๗

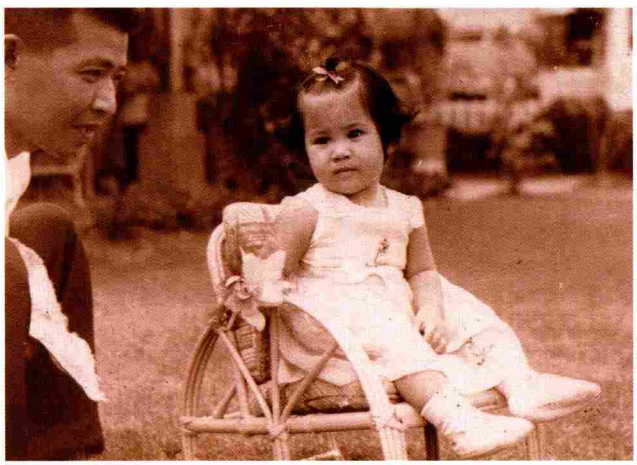
ทุกปีใดที่โลกนี้ยังมีเสียงเพลง ยังมีคน
ร้องเพลง แม้สังคมจะเสื่อมทรามลงเพียงใด
โลกนี้ก็ยังเล่นอยู่ แต่หากสิ้นปีใดที่โลกนี้ไม่มี
เสียงเพลง ไม่มีใครร้องเพลงอีกแล้ว เม
โลกนี้จะยังคงอยู่ แต่ก็เปลี่ยนไปสิ้นทุกสิ่ง
ทุกอย่างได้สูญสลายลงแล้วอย่างสิ้นเชิง

๒๔ ก.พ. ๕๘

ประวัติชีวิตและผลงาน

นางดุษฎี บุญทัศนกุล

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีสากล)

นางดุษฎี บุญทัศนกุล ปัจจุบันอายุ ๗๖ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๒ ที่บ้าน “พูนศุข” ถนนสีลม อำเภอบางรัก (ในขณะนั้น) กรุงเทพมหานคร เป็นบุตรคนที่ห้าในจำนวนหกคนของรัฐบุรุษอาวุโสปรีดี และท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์

ประวัติการศึกษา

นางดุษฎี บุญทัศนกุล เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนเซนต์ฟรังซีสซาเวียร์ และโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จากนั้นไปศึกษาต่อยังกรุงปักกิ่ง จนจบการศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกขับร้อง วิชาโทเปียโน ณ สถาบันดนตรีกลาง กรุงปักกิ่ง Beijing Central Conservatory of Music ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ ต่อมาได้เรียนเพิ่มเติมที่ราชวิทยาลัยดนตรี กรุงลอนดอน Royal College of Music, London (พ.ศ. ๒๕๑๗)

ประวัติการทำงาน

ในฐานะครูอาจารย์

ในช่วงที่อยู่ต่างประเทศ ได้มีอาชีพเป็นครูดนตรี และหลังจากกลับมาพำนักถาวรในประเทศไทย นางดุษฎี บุญทัศนกุล ถือได้ว่าเป็นหนึ่งในผู้บุกเบิกการเรียนการสอนขับร้องคลาสสิกในประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๑๔ - พ.ศ. ๒๕๑๕ : อาจารย์ประจำวิชาเปียโนสถาบันดนตรีแห่งรัฐ ณ เมืองก็อง ประเทศฝรั่งเศส (Conservatoire de Caen)

พ.ศ. ๒๕๒๔ - พ.ศ. ๒๕๒๖ : อาจารย์พิเศษภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (ภาษาจีน) คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๖ : อาจารย์พิเศษภาควิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๗ : อาจารย์พิเศษคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๕ - พ.ศ. ๒๕๕๑ : อาจารย์พิเศษภาควิชาศิลปนิเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แสดงในรายการโทรทัศน์ "บุหลันลอยฟ้า" ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗

แสดงในงาน French Night กรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๕๒๖

แสดงในบท "เทพเจ้าสุเทวะ" ในมหาอุปรากร "
ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕

แสดงในงาน
"รวมใจ ไทยหนึ่งเดียว"
ณ โรงละครแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๗

พ.ศ. ๒๕๔๒ : อาจารย์พิเศษวิชา Music for Communication คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๔๓ - พ.ศ. ๒๕๔๖ : อาจารย์พิเศษคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. ๒๕๔๒ - พ.ศ. ๒๕๕๔ : อาจารย์พิเศษวิชาขับร้องคลาสสิก คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๔๙ - พ.ศ. ๒๕๕๑ : อาจารย์พิเศษสาขาการแสดงดนตรี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ และเป็นคณะกรรมการสอบไล่ภายนอก สาขาการแสดงดนตรี มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

พ.ศ. ๒๕๕๑ - พ.ศ. ๒๕๕๒ : อาจารย์พิเศษคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. ๒๕๕๔ - ปัจจุบัน : อาจารย์พิเศษวิชาสังคีตนิยม คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

มีผลงานผลิตครู อาจารย์ และนักร้องคลาสสิกที่มีคุณภาพไปสู่เวทีโลกจำนวนหนึ่ง

ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

ในฐานะนักแสดงขับร้อง

ตลอดระยะเวลาเกือบ ๔๐ ปีที่ผ่านมา นางดุษฎี บุญทัศนกุล มีผลงานแสดงทั้งในประเทศ และต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ ที่สำคัญอาทิ

การแสดงในประเทศ

พ.ศ. ๒๕๒๗ : แสดงนำ ในอุปรากรเรื่อง Hansel and Gretel จัดโดยวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ

พ.ศ. ๒๕๒๘ : Chorus Master ในอุปรากรเรื่อง Carmen จัดโดยวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพ

พ.ศ. ๒๕๓๙, พ.ศ. ๒๕๔๐ : ขับร้องเดี่ยวหน้าพระที่นั่งฯ ในงานกาชาดคอนเสิร์ต ร่วมกับวงดุริยางค์ทหารเรือ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๓ : นักร้องเดี่ยวในการแสดงรอบปฐมทัศน์ World Premiere “ปรีดีคีตานุสรณ์” ประพันธ์โดย คีตกวีสมเถา สุจริตกุล ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๔ : แสดงในบทเอก (เทพเจ้าสุเทวะ) ในมหาอุปรากร “มัทนา” ประพันธ์โดย สมเถา สุจริตกุล ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๔ : แสดงในงานครบรอบ ๑๐๐ ปี รางวัลโนเบิล ณ หอประชุม AUA กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๕ : แสดงขับร้องประสานเสียงในงานมหกรรมดนตรีเพื่อสันติภาพโลก จัดโดยรัฐบาลไทย ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๖ : แสดงในอุปรากร “แม่นาก” ประพันธ์โดย สมเถา สุจริตกุล ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๘ : จัดการแสดง และแสดงขับร้องเดี่ยว ดนตรีการกุศล บทเพลงมิตรภาพร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ในโอกาสครบรอบ ๓๐ ปี ความสัมพันธ์ไทย-จีน ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และโรงละครกาดเธียเตอร์ จังหวัดเชียงใหม่ นำรายได้ส่วนหนึ่งมอบให้สภากาชาดไทย เพื่อการสาธารณกุศล

พ.ศ. ๒๕๔๙ : จัดการแสดงขับร้องประสานเสียง สำเนียงแห่งรัก ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และนำรายได้ส่วนหนึ่งทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อทุนส่งเสริมดนตรีคลาสสิกในพระอุปถัมภ์ฯ

พ.ศ. ๒๕๕๐ : แสดงขับร้องเดี่ยว ในงาน October Zone จัดโดยวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. ๒๕๕๔ : แสดงในพิธีเปิดงาน “สัมมนาการเคลื่อนไหวของประธานโฮจิมินห์ในประเทศไทย และเปิดพิพิธภัณฑ์โฮจิมินห์” ที่บ้านหนองโอน จังหวัดอุดรธานี

พ.ศ. ๒๕๕๖ : แสดงขับร้องเดี่ยวในงาน “ดนตรีในสวน” ณ สวนลุมพินี

พ.ศ. ๒๕๕๗ : แสดงขับร้องเดี่ยวบทเพลงเวียดนาม ในพิธีเลี้ยงรับรองผู้นำสาธารณรัฐ สังคมนิยมเวียดนาม ณ ทำเนียบรัฐบาล

พ.ศ. ๒๕๕๗ : แสดงขับร้องเดี่ยวงาน “รวมใจไทยหนึ่งเดียว” ณ โรงละครแห่งชาติ กรุงเทพฯ

การแสดงในต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๑๔ : นักร้องนำในคณะนักร้องประสานเสียงสามชาติ (ลาว เขมร เวียดนาม) ในงานมหกรรมดนตรี ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

พ.ศ. ๒๕๑๕ : ขับร้องบทเพลงเวียดนามในงานแสดงดนตรีของชุมชนเวียดนามในประเทศฝรั่งเศส

พ.ศ. ๒๕๔๓ : แสดงขับร้องเดี่ยว ณ วัดไทยลอสแองเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. ๒๕๔๕ : แสดงขับร้องใน “ปรีดีคีตานุสรณ์” ประพันธ์โดยสมเถา สุจริตกุล ร่วมกับ วงดุริยางค์และคณะนักร้องประสานเสียงแห่งชาติเวียดนาม ณ กรุงฮานอย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

พ.ศ. ๒๕๔๗ : แสดงขับร้องเดี่ยว “สัมผัสรัก...จากไทยสู่เวียดนาม” ร่วมกับคณะนักร้องประสานเสียงสวนพลู ณ โรงละครโอเปร่า กรุงฮานอย ประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

พ.ศ. ๒๕๔๙ : แสดงขับร้องเดี่ยว งาน Jazz Concert เฉลิมพระเกียรติในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี จัดโดยสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงออสโล ณ โรงอุปรากร กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์

ในฐานะวิทยากรโครงการดนตรีพัฒนาคุณภาพชีวิต

นางดุษฎี บุญทัศนกุล เป็นผู้รังสรรค์หลักสูตรดนตรีพัฒนาคุณภาพชีวิต ในหัวข้อ “ลมหายใจ...ดนตรี...ชีวิต” และเป็นวิทยากรในโครงการดังกล่าวให้กับภาครัฐและภาคเอกชนทั่วประเทศไทย มีจำนวนผู้ได้รับการอบรมกว่า ๒๕,๐๐๐ คน ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๒๒ - พ.ศ. ๒๕๒๔ : วิทยากรอบรมคณะนักร้องประสานเสียงเยาวชนไทย จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการเยาวชนแห่งชาติ

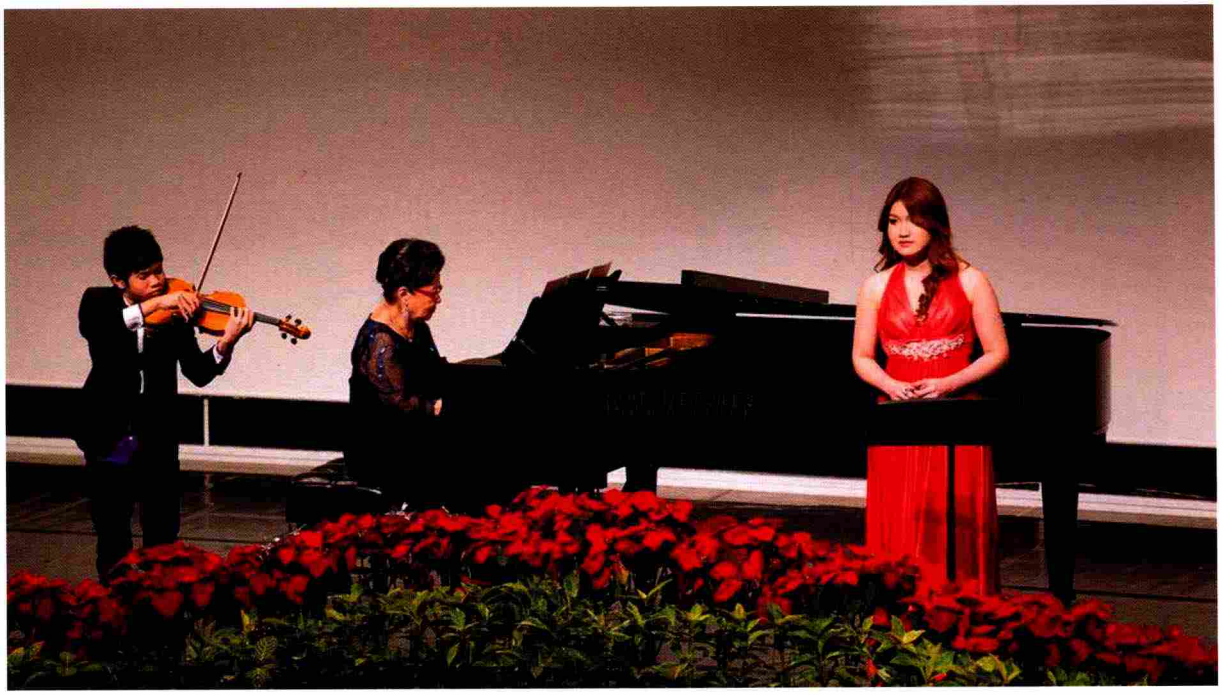
พ.ศ. ๒๕๔๑ : วิทยากรอบรมคณะนักร้องประสานเสียงเด็กไทย จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการเยาวชนแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๓๖ - ปัจจุบัน : วิทยากรอบรมบุคลากรขององค์กรต่างๆ แบ่งเป็น

นำคณะนักร้องประสานเสียงสวนพลูถวายการแสดงหน้าพระที่นั่ง
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ วังเลอดิส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๙

แสดงกับศิษย์ในงาน Nuit d'étoiles ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๖

สถาบันการศึกษา ได้แก่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยบูรพา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กรมวิชาการ, มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดเชียงใหม่, สถาบันราชภัฏราชบุรี, สถาบันราชภัฏ ๕ จังหวัดภาคใต้, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข, สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์, Singing Contest Camp โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์, สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

โรงพยาบาล ได้แก่

คณะพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลศิริราช, โรงพยาบาลรามาธิบดี, โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า, โรงพยาบาลเลิดสิน, โรงพยาบาลตำรวจ, โรงพยาบาลสงฆ์, โรงพยาบาลสมเด็จเจ้าพระยา, โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าฯ, โรงพยาบาลชลบุรี, โรงพยาบาลสวนสราญรมย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี, โรงพยาบาลบางกอกเนอร์สซิ่งโฮม, โรงพยาบาลอ่างทอง

หน่วยงานของรัฐ ได้แก่

กรมสุขภาพจิตและอนามัยโลก (UNESCO), บ้านปรานี ศาลคดีเด็กและเยาวชน, สถาบันการต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, กรมสรรพากร, กรมศุลกากร, กรมสรรพสามิต, กระทรวงพาณิชย์, สถาบันการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์, การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, กรมชลประทาน, ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต ๘ (นครสวรรค์),

คณะนักร้องประสานเสียงเยาวชนไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการเยาวชนแห่งชาติ, ธนาคารแห่งประเทศไทย, โรงงานยาสูบ, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, สถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค, ค่ายดนตรีเยาวชนประชาธิปไตย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อบรม ๔ ภาค ๘ จังหวัด ได้แก่ จังหวัด พิจิตร ลำพูน ขอนแก่น ชัยภูมิ อุบลราชธานี สงขลา สุราษฎร์ธานี กรุงเทพมหานคร, คณะนักร้องเอเชี่ยนเกมส์ 1998, สหกรณ์ออมทรัพย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย, สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน), สาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์

หน่วยงานเอกชน ได้แก่

สถาบันปรีดี พนมยงค์, มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก, มูลนิธิคุ้มครองเด็ก, มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก, มูลนิธิเด็ก โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก, ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก, ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย, ธนาคารแสตนดาร์ดชาเตอร์, บริษัทน้ำมันบางจาก จำกัด, บริษัท ยูไนเต็ด คอมมูนิเคชั่น (UCOM) จำกัด (มหาชน), บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย, สโมสรสุขภาพจิต, เสถียรธรรมสถาน, เสมสิกขาลัย, รายการ “สุขสันต์วันเสาร์” โรงแรมตะวันนารามาดา, บริษัท ฮิตาชิคอนซูเมอร์ จำกัด, เงินทุนหลักทรัพย์ซิทก้า, ค่ายปาริชาติ Milford, ค่าย Green Wave, ศรีปทุมลองสเตย์รีสอร์ทและศูนย์กีฬาเพื่อสุขภาพ, บริษัท สยามกลการ จำกัด, สถาบันดนตรี KPN, ห้างสรรพสินค้าแฟชั่นไอส์แลนด์, R.S.Star Camp, มูลนิธิช่วยคนตาบอด, บริษัท บรอดคาซท์ วิตามิน บี จำกัด, สถาบันอาศรมศิลป์, บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน), บริษัทเบอร์ลี่ยุคเกอร์ จำกัด

พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๕๗ : จัดการอบรมแก่บุคคลทั่วไปเดือนละครั้ง ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ สวนโมกข์ กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๕๗ - ปัจจุบัน : จัดอบรมโครงการดังกล่าวทั่วประเทศ สนับสนุนโดย แผนงานศิลปวัฒนธรรม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพแห่งชาติ (สสส.)

ในฐานะกรรมการตัดสินประกวดร้องเพลงในประเทศ

พ.ศ. ๒๕๒๙ - ปัจจุบัน : กรรมการตัดสินการประกวดร้องเพลงระดับชาติ อาทิ สยามกลการ, นิสสันอวอร์ด, เคพีเอ็น อวอร์ด, แฟชั่นไอส์แลนด์ อวอร์ด, การประกวดขับร้อง ๕ ภูมิภาคของกรมประชาสัมพันธ์

ในฐานะกรรมการตัดสินประกวดร้องเพลงในต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๔๓ - พ.ศ. ๒๕๔๔ : กรรมการตัดสินการประกวดขับร้องชิงชนะเลิศเอเชีย Asia Music Festival 2000 และ 2001 ณ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน,

พ.ศ. ๒๕๔๓ - พ.ศ. ๒๕๔๔ : กรรมการตัดสินมหกรรมขับร้องประสานเสียงนานาชาติ China International Chorus Festival 2002 ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

พ.ศ. ๒๕๔๗ : กรรมการตัดสินการประกวดนักร้องหน้าใหม่ชิงชนะเลิศแห่งเอเชีย Asia New Singer Competition 2004 ณ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน

พ.ศ. ๒๕๕๓ : กรรมการตัดสินการประกวด Pan Asia New Singer Competition 2010 ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

ในฐานะนักวิชาการดนตรี ผลงานทางวิชาการดนตรี

พ.ศ. ๒๕๒๖ - พ.ศ. ๒๕๓๑ : อนุกรรมการแปลหนังสือดนตรี กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ,

พ.ศ. ๒๕๓๙ : อนุกรรมการพัฒนาความสามารถพิเศษด้านดนตรีเด็กและเยาวชนไทย

พ.ศ. ๒๕๓๗ - พ.ศ. ๒๕๔๗ : ประพันธ์หนังสือสอนขับร้อง "สานฝันด้วยเสียงเพลง - มาฝึกร้องเพลงกันเถอะ" สำนักพิมพ์บ้านเพลง พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๓๗, พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๙, พิมพ์ครั้งที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๑, พิมพ์ครั้งที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๗

พ.ศ. ๒๕๔๐ : ประพันธ์หนังสือ "ลมหายใจ...ดนตรี...ชีวิต" สำนักพิมพ์บ้านเพลง

ในฐานะนักประพันธ์ ผลงานประพันธ์มี

พ.ศ. ๒๕๓๖ : หนังสือสารคดีท่องเที่ยว "ร้อยลายมังกร" แพรวสำนักพิมพ์

พ.ศ. ๒๕๔๑ : หนังสือ "เสี้ยวหนึ่งแห่งความทรงจำ" พิมพ์ครั้งที่ ๑ สำนักพิมพ์บ้านเพลง

พ.ศ. ๒๕๔๔ : หนังสือ "ท่องแดนศิลปะไปกับดุษฎี พนมยงค์" สำนักพิมพ์บ้านเพลง

พ.ศ. ๒๕๔๙ : หนังสือ "เก็บดอกไม้รายทาง" สำนักพิมพ์มติชน

พ.ศ. ๒๕๔๗ - พ.ศ. ๒๕๕๑ : คอลัมน์ "ขอบฟ้ากว้าง โดย ดุษฎี พนมยงค์" มติชนสุดสัปดาห์

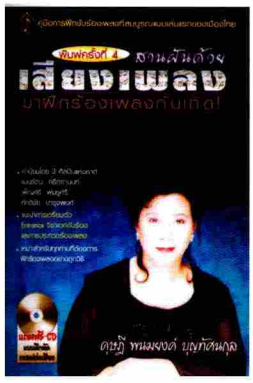
พ.ศ. ๒๕๕๒ : หนังสือ "เพลงชาติ มารู้จักเรื่องราวเพลงชาติต่างๆ กันเถิด" สำนักพิมพ์ปาปิรุสพับลิเคชั่น

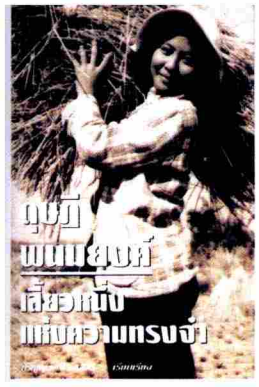
พ.ศ. ๒๕๕๓, พ.ศ. ๒๕๕๔ : หนังสือ "แม่อยากเล่า...ชีวิต ๗๒ ปีที่ผ่านเลย" พิมพ์ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๓, พิมพ์ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๔ สำนักพิมพ์บ้านเพลง

พ.ศ. ๒๕๕๕ : หนังสือ "ปรีดี พนมยงค์ กับ ๒๑ ปีลี้ภัยการเมืองในสาธารณรัฐราษฎรจีน" (ผลงานวิจัยศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๒)

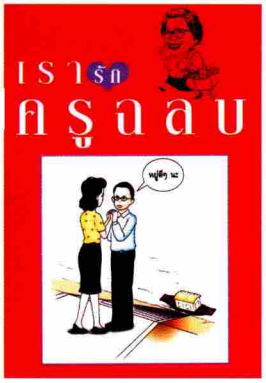
พ.ศ. ๒๕๕๗ - ปัจจุบัน : เขียนบทความใน "ต่วย' ตูน พอดเก็ตแมกาซีน สาระ+หรรษา"

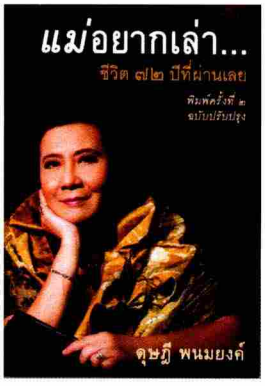

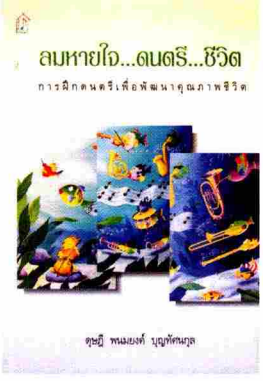

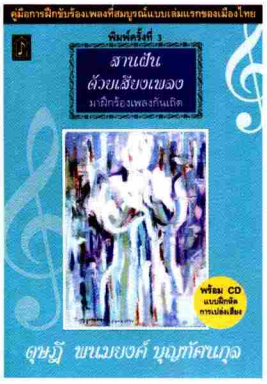

DIVAS OF ASIA

Dusdi and her memories

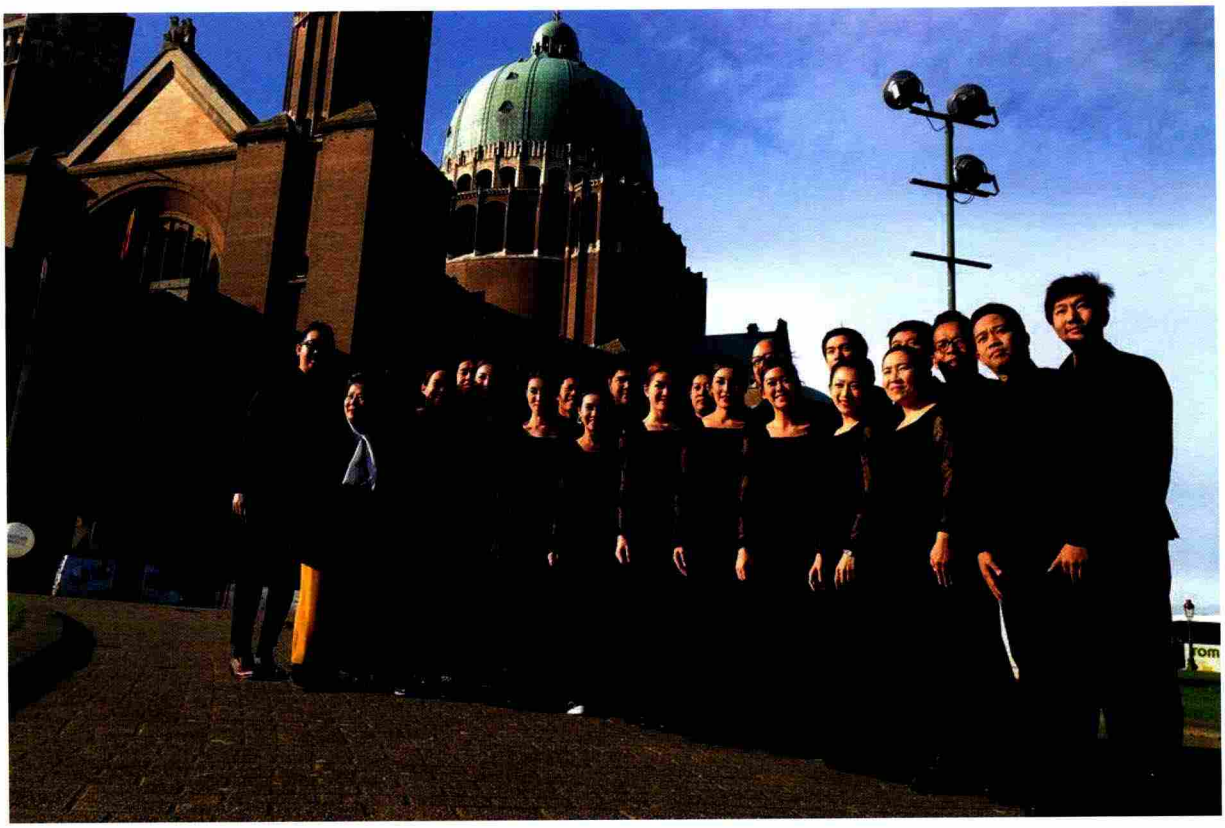
Life, to this Thai artist and teacher, is one continuous melody

By JAM JUREE PHOTOGRAPHS By GEE LINGAN

Scenes from a photo album: Dusdi in the coveted role - the only one given to a Thai, of Mother in the Bangkok Symphony Orchestra's production of "Hansel & Gretel."

ในฐานะผู้อำนวยการคณะนักร้องประสานเสียงสวนพลู

นางดุษฎี บุญทัศนกุล เป็นผู้ก่อตั้งคณะนักร้องประสานเสียงสวนพลู เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำงานรับใช้สังคมและเผยแพร่ศิลปะการขับร้องประสานเสียงในแบบประยุกต์ โดยไม่ลืมรากเหง้าของวัฒนธรรมไทย

ผลงานเกียรติยศที่นำชื่อเสียงมาสู่ประเทศไทย อาทิ

พ.ศ. ๒๕๔๕ : ได้รับรางวัลเหรียญทองแดงและรางวัลขับร้องเพลงบังคับ (เพลงจีน) ยอดเยี่ยม ในงานมหกรรมขับร้องประสานเสียง The 6th International of Chorus Festival 2002 ณ กรุงปักกิ่ง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

พ.ศ. ๒๕๔๗ : ได้รับรางวัลเหรียญเงิน ประเภท Folklore A Cappella จากมหกรรมการประกวด Choir Olympics 2004 ณ เมืองเบรเมน ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

พ.ศ. ๒๕๔๙ : ได้รับรางวัลเหรียญทองแดง ประเภท Folklore A Cappella จากมหกรรมการประกวด World Choir Games 2006 ณ เมือง Xiamen ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

พ.ศ. ๒๕๕๑ : ได้รับรางวัล ๒ เหรียญเงิน ประเภท Folklore และประเภท Musica Contemporanea จากมหกรรมการประกวด World Choir Games 2008 ณ เมืองกราซ สาธารณรัฐออสเตรีย

C28 - Folklore
Suanplu Chorus
Thailand
Ramon Lijauco, Jr & Dusdi Buntasnakul
GOLD MEDAL
83,63

พ.ศ. ๒๕๕๕ : ได้รับรางวัล ๒ เหรียญเงิน ประเภท Scenic Folklore และประเภท Musica Contemporanea จากมหกรรมการประกวด World Choir Games 2012 ณ เมืองซินซินนาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. ๒๕๕๗ : ได้รับรางวัล ๒ เหรียญทอง ประเภท Mixed Chamber Choirs และประเภท Folklore จากมหกรรมการประกวด World Choir Games 2014 ณ กรุงริก้า ประเทศสาธารณรัฐลัตเวีย

ผลงานแสดงในประเทศที่สำคัญๆ อาทิ

พ.ศ. ๒๕๕๒ : แสดงในพิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ณ โรงแรมดุสิตโปโล อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๒ : แสดงในงาน “พ่อ -The Greatest of The Kings, The Greetings of The Land” ณ ลานพระราชวังดุสิต

พ.ศ. ๒๕๕๒ : แสดงในพิธีเปิดการประชุมประธานรัฐสภาอาซียน (AIPA) ณ โรงแรมรอยัลคลีฟ พัทยา จังหวัดชลบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๒ : แสดงในงานคีตศิลป์ถิ่นประวัติศาสตร์ ฉลองอุทยานประวัติศาสตร์อยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พ.ศ. ๒๕๕๓ : แสดงในพิธีปิดการประชุมคณะมนตรีด้านการพัฒนาสังคม องค์การสหประชาชาติ (UN) กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๔ : แสดงในพิธีเปิดหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ณ สวนโมกข์ กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๕ : แสดงพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการดนตรี นาฏศิลป์สำหรับครูดนตรีอาเซียน (Forum ASEAN Traditional Music And Dance For Music Teacher 2012)

พ.ศ. ๒๕๕๖ : แสดงในพิธีเปิดการประชุมวิสาขบูชาโลก ณ องค์การสหประชาชาติ กรุงเทพฯ

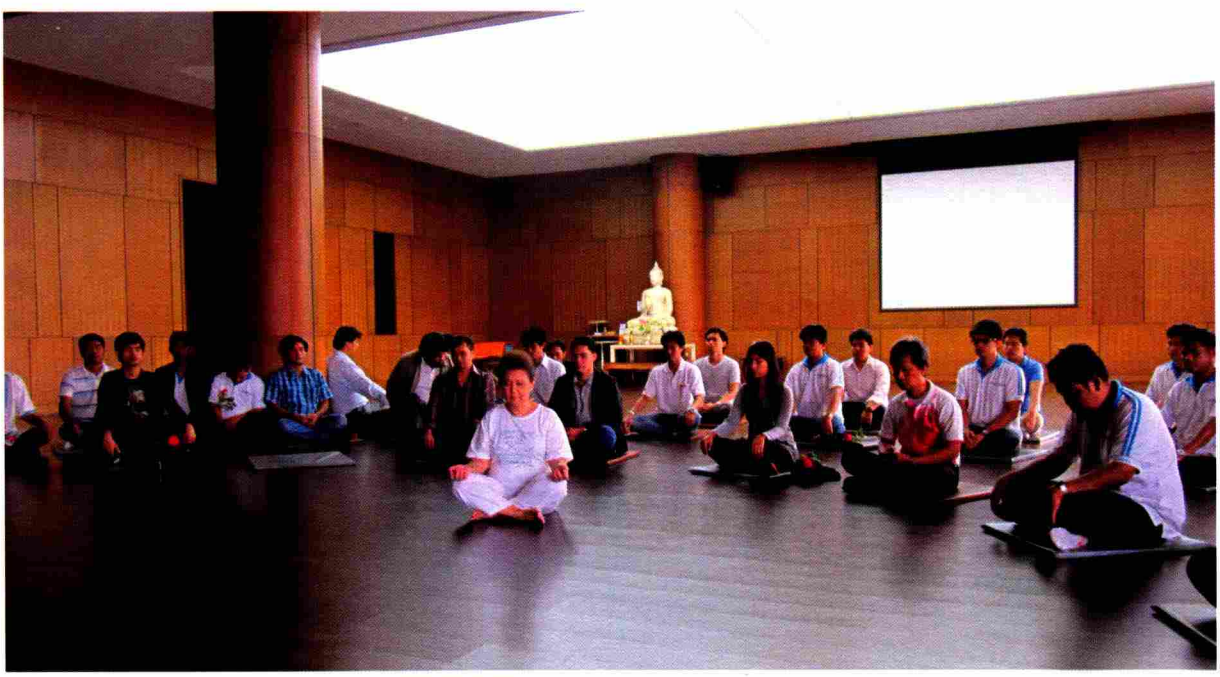
พ.ศ. ๒๕๕๖ : แสดงในงานเลี้ยงรับรองประธานรัฐสภา สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ณ โรงแรมโอเรียนเต็ล กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๕๖ : แสดงในพิธีต้อนรับนายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐประชาชนจีน ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

พ.ศ. ๒๕๕๗ : แสดงในงานเลี้ยงรับรองผู้นำประเทศในภูมิภาคอาเซียนลุ่มแม่น้ำโขง ณ โรงแรมแชงการีล่า กรุงเทพฯ

จัดแสดงการกุศล นำรายได้บริจาคผ่านสภากาชาดไทย เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในโอกาสต่างๆ เช่น Harmony for Japan ช่วยผู้ประสบภัยสึนามิในประเทศญี่ปุ่น พ.ศ. ๒๕๕๔, Harmony for the Earth ช่วยผู้ประสบอุทกภัยภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๔ และการแสดงบริเวณสถานที่สาธารณะเพื่อเรี่ยไรเงินช่วยผู้ประสบอุทกภัยครั้งใหญ่ในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ ฯลฯ

อบรมเชิงปฏิบัติการโครงการดนตรีพัฒนาคุณภาพชีวิต "ลมหายใจ...ดนตรี...ชีวิต" ณ สวนโมกข์ กรุงเทพฯ พ.ศ. ๒๕๕๖

ผลงานแสดงในต่างประเทศ ที่สำคัญๆ อาทิ

พ.ศ. ๒๕๕๓ : แสดงในงานมหกรรมแห่งความหลากหลายทางวัฒนธรรมนานาชาติ “The Third International Festival of Diversity 17 - 27 May 2010” ณ สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

พ.ศ. ๒๕๕๖ : แสดงในโอกาสฉลองครบรอบ ๖๕ ปี ความสัมพันธ์ไทย - เมียนมาร์ ณ โรงละครแห่งชาติเมียนมาร์ กรุงย่างกุ้ง ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์

พ.ศ. ๒๕๕๗ : ร่วมแสดงในโอกาสรำลึก ๑๐๐ ปีสงครามโลกครั้งที่ ๑ “One Thousand Voices for Peace” ณ กรุงบรัสเซลส์ ประเทศราชอาณาจักรเบลเยี่ยม

กิจกรรมอื่นๆ

พ.ศ. ๒๕๕๑ : เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สอบภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง สำหรับการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักการทูตปฏิบัติการประจำปี ๒๕๕๒ กระทรวงการต่างประเทศ

การเผยแพร่ผ่านสื่อ

พ.ศ. ๒๕๓๑ - ปัจจุบัน : บทสัมภาษณ์ในหนังสือพิมพ์ต่างๆ อาทิ ไทยรัฐ, เดลินิวส์, มติชน, กรุงเทพธุรกิจ, Bangkok Post, Nation, แนวหน้า ฯลฯ

: บทสัมภาษณ์ในนิตยสาร อาทิตย์, ลลนา, ผู้หญิง, นะคะ, ลุคส์, Delite, พลอยแกมเพชร, นรี, คู่สร้าง-คู่สม, Life: Family, เพื่อนใหม่, อรุณสวัสดิ์, Food News, ขวัญเรือน, สกุลไทย, LIPS, SECRET, Prestige, all magazine, Elite

พ.ศ. ๒๕๒๙ - ปัจจุบัน : ออกอากาศรายการโทรทัศน์ต่างๆ ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง ๓, ช่อง ๕, ช่อง ๗, ช่อง ๙

พ.ศ. ๒๕๕๒ : รายการ “เรื่องของเรื่อง ตอน ครูผู้ได้ชื่อว่าเป็นผู้ปิดทองหลังพระ” สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕

พ.ศ. ๒๕๕๓ : รายการ “คนไทยหัวใจไม่ท้อ ตอนครูผู้ให้” สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕

พ.ศ. ๒๕๕๓ : รายการ “ตอบโจทย์ ตอน วันแม่” สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

พ.ศ. ๒๕๕๓ : รายการ “Bonus Life” สถานีโทรทัศน์ Rama Channel

พ.ศ. ๒๕๕๓ : รายการ “ชีวิตจริงยิ่งกว่าละคร ตอน ทายาทท่านผู้หญิง” สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕

พ.ศ. ๒๕๕๓ : รายการ “สุริวิภา” สถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ อสมท.

พ.ศ. ๒๕๕๓ : รายการ “World Class Smart Thai” สถานีโทรทัศน์ Now TV ช่อง 26

พ.ศ. ๒๕๕๗ : รายการ “สุทธิชัยไทม์ไลน์ ตอน เรื่องเล่าจากครูดุษฎี ...พ่อฉันชื่อปรีดี พนมยงค์” สถานีเนชั่นทีวี

พ.ศ. ๒๕๕๗ : สัมภาษณ์ (ภาษาจีน) รายการโทรทัศน์เฉิงตู เรื่อง “การอบรมเชิงปฏิบัติการ “ลมหายใจ...ดนตรี...ชีวิต” ณ สวนโมกข์ กรุงเทพฯ ออกอากาศที่นครเฉิงตู ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

พ.ศ. ๒๕๕๗ : รายการ “นางเอก” สถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ อสมท.

พ.ศ. ๒๕๕๔-ปัจจุบัน : จัดรายการ “คุยกับครูดุษ” เสนอสาระที่ทันต่อเหตุการณ์และบทเพลงคุณภาพอันเกี่ยวเนื่องกับสาระนั้นๆ ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ๙๖.๕ อสมท. ทุกวันเสาร์ เวลา ๐๖.๐๐ น. - ๐๗.๐๐ น.

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

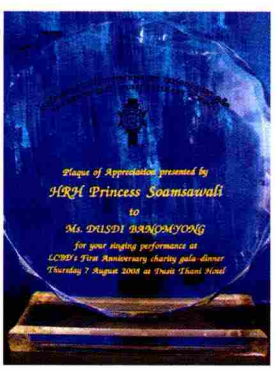
พ.ศ. ๒๕๓๒ : ได้รับการยกย่องว่าเป็นหนึ่งใน “Divas of Asia” ในนิตยสาร Lifestyle Asia ซึ่งตีพิมพ์จำหน่ายในประเทศย่านเอเชีย บรูไน ฮ่องกง อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไต้หวัน และไทย

พ.ศ. ๒๕๔๐ : ศิษย์เก่าดีเด่นโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

ธรรมบัตรฉบับนี้ ให้ไว้เพื่อเชิดชูเกียรติแด่
อาจารย์ดุษฎี พนมยงค์
เสถียรธรรมสถาน

Bangkok Opera
2007
Silver Rose Award
Lifetime Achievement
for contribution to
Opera in Thailand
goes to
DUSDI BANOMYONG
for a lifetime of devotion
to the operatic art.

Plaque of Appreciation presented by
HRH Princess Soamsawali
to
Ms. DUSDI BANOMYONG
for your singing performance at
LCBD's First Anniversary charity gala-dinner
Thursday 7 August 2008 at Dusit Thani Hotel

TRINITY
GUILDHALL
Trinity Awards
for
Excellence in Music Teaching
Ajarn Dusdi Banomyong

พ.ศ. ๒๕๔๔ : ได้รับการยกย่องเป็น “Who sang the britches role of the God Sudeva with profound musicianship” จากหนังสือ Opera Now ตีพิมพ์จำหน่ายในยุโรป และสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. ๒๕๕๐ : ได้รับรางวัล Bangkok Opera’s Silver Rose Award 2007, lifetime Achievement for contribution to opera in Thailand

พ.ศ. ๒๕๕๒ : ได้รับรางวัล Trinity Award 2009 for Excellence in Music Teaching (Voice) by the Trinity Guildhal (London) under the patronage of HRH The DUKE of Kent

พ.ศ. ๒๕๕๔ : ได้รับรางวัลครูดนตรีดีเด่น จากสมาคมครูดนตรี (ประเทศไทย)

พ.ศ. ๒๕๕๕ : ได้รับรางวัลตาราอวอร์ด ๒๐๑๒ จากเสถียรธรรมสถาน

พ.ศ. ๒๕๕๖ : ได้รับรางวัล Trinity Exhibition Award (Voice) 2012 โดยศิษย์สอบระดับ Advance Certificate ได้คะแนนสูงสุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน

การที่มีดนตรีอยู่ในดวงใจตั้งแต่เล็กจนเติบใหญ่และยึดอาชีพนักร้องเพลงคลาสสิก ครูสอนขับร้อง นักร้องรับเชิญ ผู้อำนวยการคณะนักร้องประสานเสียงสวนพลู และวิทยากรดนตรี พัฒนาคุณภาพชีวิตมาเป็นเวลายาวนาน ทำให้มองเห็นคุณค่าของดนตรีที่นอกจากจะเป็นส่วนหนึ่งของการบันเทิงแล้ว ยังสามารถกล่อมเกลาจิตใจของมนุษย์ ให้คิดดี พูดดีและทำในสิ่งที่ดี อีกทั้งดนตรีคุณภาพยังสามารถพัฒนาสัญชาติญาณใฝ่ดีในตัวมนุษย์ได้ด้วย

ตลอดเวลากว่าสามสิบปีที่อยู่ในวงการดนตรี มีความมุ่งหวังจะนำสิ่งที่ดีๆ เหล่านี้เผยแพร่แก่สังคมส่วนรวม

มีความเชื่อมั่นว่า ตราบใดที่โลกนี้ยังมีเสียงเพลง ยังมีคนร้องเพลง แม้สังคมจะเสื่อมทรามลงเพียงใด โลกนี้ก็ยังน่าอยู่ แต่ถ้าตราบใดที่โลกนี้ไม่มีเสียงเพลง ไม่มีใครร้องเพลงอีกแล้ว แม้โลกนี้จะยังคงอยู่ แต่ก็เปรียบเสมือนทุกสิ่งทุกอย่างได้สูญสลายลงแล้วอย่างสิ้นเชิง

มีปณิธานว่า

จะสร้างสรรค์ผลงานดนตรีคุณภาพเพื่อสังคม ตราบจนชีวิตจะหาไม่

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ปัจจุบัน

นางดุษฎี บุญทัศนกุล ปัจจุบันพักอยู่บ้านเลขที่ ๔๓ คอนโดบ้านสาทร ซอยงามดูพลี ถนนพระราม ๔ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐ โทร. ๐๘ ๑๘๒๖ ๘๗๐๐

ที่ทำงาน ๑๗๒ ซอยสวนพลู ถนนสาทร แขวงสาทร เขตสาทร กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๒๐ โทร. ๐ ๒๒๘๖ ๐๕๐๓ โทรสาร ๐ ๒๒๘๗ ๔๘๓๕

คำประกาศเกียรติคุณ

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยลูกทุ่ง)

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ปัจจุบันอายุ ๗๙ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๙ ที่จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนอุบลวิทยากร (วัดมณีมหาวนาราม) อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เริ่มต้นทำงานที่โรงเรียนอุบลวิทยากร แต่ด้วยความรักที่จะทำงานเพลงและภาพยนตร์ ซึ่งได้ศึกษาเรียนรู้นอกระบบตามความสนใจใฝ่ฝันมาตลอด จึงหันมาทำงานในวงการบันเทิงอย่างจริงจัง ทำงานเป็นนักพากย์ภาพยนตร์ เขียนบทละครวิทยุ เล่นละครวิทยุ สร้างภาพยนตร์ กำกับภาพยนตร์ และเขียนบทภาพยนตร์

ผลงานของนายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ที่สร้างชื่อเสียงมากคือ งานภาพยนตร์ งานแต่งเพลง ผลงานเด่นทางภาพยนตร์ อาทิ เพลงมนต์รักลำน้ำพอง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ มนต์รักแม่น้ำมูล ลูกทุ่งเพลงสวรรค์ ฯลฯ ส่วนงานเพลงนั้น ได้แต่งเพลงออกเผยแพร่สู่สาธารณชนประมาณ ๗๐๐ เพลง มีทั้งเพลงประเภทความรักของหนุ่มสาวลูกทุ่ง ประเภทศิลปวัฒนธรรมอีสาน เพลงเพื่อชีวิตสะท้อนภาพอีสาน เพลงสะท้อนสภาพสังคมไทย เพลงประกอบภาพยนตร์ เพลงธรรมะ เพลงสถาบันต่างๆ และเพลงลูกทุ่งยุคใหม่ ผลงานที่สังคมรู้จัก เช่น ดาวบ้านนา สาละวันรำวง สาวคนโก้ ชุมแพ อีสานบ้านเฮา รอรักใต้ต้นกระโดน สาวอุบลรอรัก พี่จำหลับตาไว้ ด่วน บขส. ตะวันรอนที่หนองหาน ชาติลำชี โขงชีมูลที่รัก เป็นต้น งานเพลงของนายพงษ์ศักดิ์จะใช้วัตถุดิบจากคติชนท้องถิ่นอีสาน วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ ธรรมชาติท้องทุ่งของชาวอีสาน เป็นผู้เริ่มต้นในการใช้ภาษาถิ่นอีสานในการแต่งเพลงจนเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน มีภาษากวีที่ไพเราะ ใช้คำสัมผัสที่กลมกลืน คล้องจอง เล่นคำเล่นความได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ใช้ภาษาสร้างภาพได้งดงามตามจินตนาการ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาธรรมะเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต มีจรรยาบรรณในการประพันธ์เพลง ไม่ทำลายคุณธรรมศีลธรรมของสังคมมาโดยตลอด มีความตั้งใจที่จะสร้างผลงานเพลงธรรมคีตะไปตลอดชีวิต เพื่อสร้างผลงานฝากไว้ในพระพุทธศาสนา พร้อมกับการก่อตั้งโครงการลานบ้านลานธรรม อบรมศีลธรรมให้กับเยาวชนในถิ่นกำเนิด ผลงานเพลงมีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต มีข้อคิดเตือนใจ เสริมสร้างกำลังใจ ชี้นำความคิดที่ดีที่ถูกต้องตามหลักฆราวาสธรรม ได้รับการยกย่องเป็นปราชญ์อีสานที่ถ่ายทอดความรู้ผ่านบทเพลง งานเขียนบทความเชิงสร้างสรรค์ เกียรติยศในชีวิต ได้แก่ รางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ ภาพยนตร์ดีเด่น ด้านส่งเสริมเยาวชน เรื่องก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ จากการประกวดภาพยนตร์ไทยยอดเยี่ยม ได้รับรางวัลผู้ประพันธ์คำร้องและทำนองเพลงดีเด่นในงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย จากเพลง สาละวันรำวง รางวัลศิลปินดีเด่นจังหวัดอุบลราชธานี และรางวัลอื่นๆ ที่ได้รับการยกย่องในฐานะผู้ทำประโยชน์ทางพุทธศาสนา ซึ่งอุทิศตนให้สังคมอย่างจริงจังด้วยกิจกรรมการบรรยายอบรมและเพลงธรรมะสร้างสรรค์

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยลูกทุ่ง) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สัจจะทุกประการนั้นเป็นความจริงอย่างยิ่ง
ที่เราต้องใช้ชีวิตอยู่ เพื่อค้นหาความจริงนั้นให้พบ

พุทธทาสภิกขุ

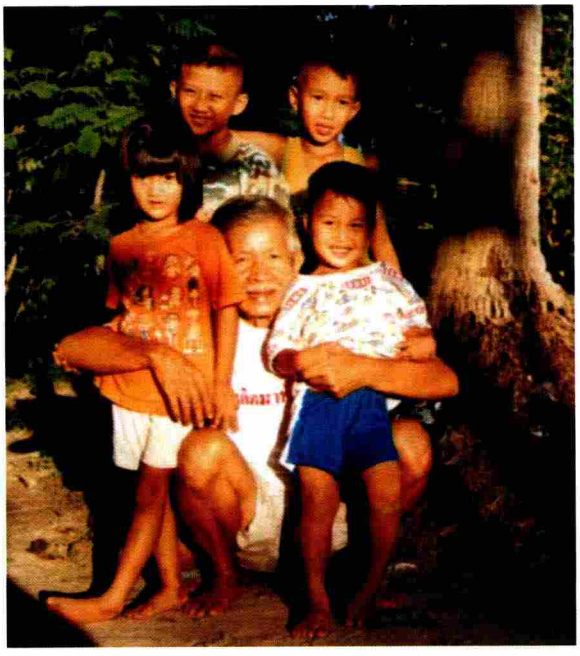
ประวัติชีวิตและผลงาน

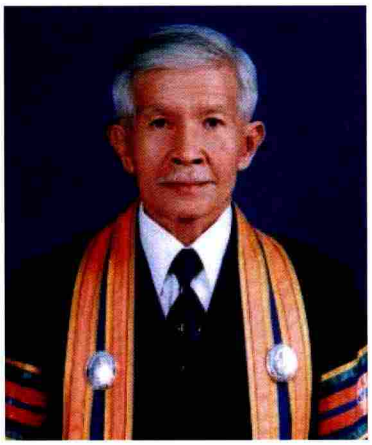
นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทยลูกหุ่ง)

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ปัจจุบันอายุ ๗๙ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๙ ที่บ้านดอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี บิดาชื่อ นายสุขุม จันทรุกขา มารดาชื่อ นางแดง จันทรุกขา ภรรยาชื่อ นางจิตประไพ จันทรุกขา มีบุตรธิดา รวม ๗ คน เป็นชาย ๓ คน หญิง ๔ คน

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๔๙๐ : สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนอุบลวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๔๙๖ : สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนอุบลวิทยากร (วัดมณีมหาวนาราม) อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๔๕ : ได้รับปริญญามหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา จากสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี

ประวัติการทำงาน

๑. ครูโรงเรียนเอกชน โรงเรียนอุบลวิทยากร พ.ศ. ๒๔๙๘ - พ.ศ. ๒๕๐๐ (ชื่อเดิม สงคราม จันทรุกขา)

๒. ประพันธ์เพลง พ.ศ. ๒๕๒๐ - ปัจจุบัน นามปากกา พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

๓. พากย์ภาพยนตร์ ชื่อ เทพสงคราม พ.ศ. ๒๕๐๒ - พ.ศ. ๒๕๑๒

๔. เขียนบทละครวิทยุ เล่นละครวิทยุ ให้กับคณะมิตรมงคลของครูสวาสดิ์ ไชยนันท์ พ.ศ. ๒๕๐๒

๕. สร้างภาพยนตร์ กำกับภาพยนตร์ และเขียนบทภาพยนตร์ เรื่องมนต์รักลำน้ำพอง เรื่อง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ พ.ศ. ๒๕๑๙ - พ.ศ. ๒๕๒๓

๖. กำกับภาพยนตร์และเขียนบทภาพยนตร์เรื่องมนต์รักแม่น้ำมูล เรื่อง ลูกทุ่งเพลงสวรรค์ พ.ศ. ๒๕๑๙ - พ.ศ. ๒๕๒๓

๗. นักโหราศาสตร์ (หมอดู) ชื่อ ธนวัฒน์ พ.ศ. ๒๕๐๒ - ปัจจุบัน

๘. นักแสดงภาพยนตร์ เรื่อง ฟ้าสางที่ฝั่งโขง พ.ศ. ๒๕๓๘

๙. ประธานชมรมศรีเมืองใหม่รวมน้ำใจเอื้ออาทร พ.ศ. ๒๕๓๘

๑๐. ผู้ก่อตั้งลานบ้านลานธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน

๑๑. ประธานกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนศรีเมืองวิทยาคาร อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๔๐ - พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๒. กรรมการตัดสินการประกวดร้องเพลงต่างๆ

๑๓. นักร้องเพลงธรรมะ ชื่อเฒ่า ธุลีธรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ - ปัจจุบัน

๑๔. กรรมการตัดสินประกวดหมอลำซิ่ง ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๕. กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๔๖

๑๖. จัดนิทรรศการส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในวันวิสาขบูชา ณ สนามหลวง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๐ - พ.ศ. ๒๕๔๖

๑๗. ครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๔ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๘. ผู้สูงอายุดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๔๘

การสร้างสรรค์ผลงาน

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา หลังจากจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว ได้ศึกษานอกระบบและศึกษาตามอัธยาศัย โดยศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจและความใฝ่ฝัน ได้ฝึกทักษะการแต่งเพลงซึ่งเป็นงานที่ตนเองรัก นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้หลายแห่ง เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา แล้วฝึกปฏิบัติด้วยตนเองจนเกิดความชำนาญ โดยเฉพาะการเรียนรู้จากบุคคลต่างๆ ซึ่งเป็นศิลปินต้นแบบ ได้แก่

พ.ศ. ๒๕๐๑ ครูสุรพล โทณะวนิก ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๐ สาขาศิลปะการแสดง (ผู้ประพันธ์เพลงไทยสากล) ได้แนะนำเข้าสู่วงการเพลง โดยฝากให้ไปอยู่กับครูเสน่ห์ โกมารชุน และครูสุรพลได้ช่วยวิเคราะห์ผลงานและให้คำแนะนำในการแต่งเพลง

พ.ศ. ๒๕๐๑ - พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากครูเสน่ห์ โกมารชุน ศิลปินแหวนเพชร ผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ได้แก่ นักแสดงภาพยนตร์ ละครเวที ลิเก ลำตัด นักร้องนักแต่งเพลง ผู้สร้างภาพยนตร์ และได้รับการถ่ายทอดวิชาการพากย์ภาพยนตร์ การเขียนบทภาพยนตร์ การถ่ายทำ กระบวนการสร้างภาพยนตร์

พ.ศ. ๒๕๐๑ - พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้เรียนรู้จากครูรังสี ทัศนพยัคฆ์ ผู้กำกับการแสดงเรื่องแม่นาคพระโขนง โดยมีครูเสน่ห์ โกมารชุน เป็นผู้อำนวยการสร้างและได้รับการถ่ายทอดวิชาการเขียนบทภาพยนตร์ ครูสมพงษ์ วงศ์รักไทย ครูชุติมา สุวรรณรัต หัวหน้าวงดนตรี

บางกอกช่าช่าช่า ได้เรียนรู้และคลุกคลีอยู่ในวงดนตรี โดยการติดตามวงดนตรีไปแสดงในหลายโอกาส ได้เกิดความรักในศิลปะดนตรีการขับร้องและบทเพลง เป็นแรงเสริมให้เกิดความมุ่งมั่นในการเป็นศิลปิน

พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้รู้จักกับท่านไพบูลย์ สุวรรณกูฏ (ท่านกูฏ) ศิลปินดีเด่นจังหวัดอุบลราชธานี จิตรกรเอก ศิษย์รุ่นแรกของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ในขณะที่ท่านได้ลาบวชที่วัดสุปัฏวนาราม และนายพงษ์ศักดิ์ได้บวชเรียนอยู่วัดเดียวกัน หลังจากจบมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้มาอาศัยอยู่กับท่านกูฏในกรุงเทพฯ ในฐานะคนจังหวัดอุบลราชธานีเหมือนกัน และได้รู้จักกับท่านอังคาร กัลยาณพงศ์ (ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๒ สาขาวรรณศิลป์) ท่านทั้งสองเป็นเพื่อนกัน พักอยู่บ้านหลังเดียวกันที่ศรีย่าน กรุงเทพฯ ได้เรียนรู้การสร้างงานศิลปะและศึกษาปรัชญา

พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ย้ายมาอยู่ใกล้กันอีกครั้ง ในซอยสุวรรณาราม บางกอกน้อย กรุงเทพฯ ท่านกูฏยังได้ถ่ายทอดความรู้การสร้างงานศิลปะและปรัชญาเช่นเคย จนท่านกูฏได้จบชีวิตลงด้วยโรคไตวาย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕

พ.ศ. ๒๕๑๒ หลังจากได้รับความสำเร็จในการแต่งเพลง จึงมีโอกาสได้พบกับครูไพบูลย์ บุตรขัน (ราชานักแต่งเพลงลูกทุ่ง) ซึ่งได้ยึดถือท่านเป็นแบบอย่างโดยการศึกษาผลงานเพลง

ด้วยความชื่นชอบ แบบครูพักลักจำมาโดยตลอด และครูไพบูลย์ได้ให้คำชี้แนะแนวทางการเขียนดังที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ ราชานักแต่งเพลงว่า พงษ์ศักดิ์เขียนเพลงแนวธรรมชาติ ใช้ภาษากวีได้ไพเราะ และได้ร่วมทำงานใกล้ชิดกับครูในการแต่งเพลงประกอบภาพยนตร์เรื่องมนต์รักลูกทุ่ง และได้เยี่ยมเยียนครูอยู่เสมอ จนจบชีวิตครูเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕

นอกจากเรียนรู้จากครูเพลงต่างๆ แล้ว นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ยังได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นนักคิด นักอ่าน ศึกษาด้านปรัชญา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา ผลงานที่ได้ฝึกฝนจนสร้างชื่อเสียงมากที่สุดคือ งานแต่งเพลงและงานภาพยนตร์ ซึ่งได้แต่งเพลงและเผยแพร่แล้วประมาณ ๗๐๐ เพลง ความรู้และประสบการณ์ได้ถ่ายทอดออกมาสู่เพลงอย่างมีศิลปะ จนได้รับความนิยมเป็นอมตะตลอดกาล

การพัฒนาเทคนิควิธีการสร้างผลงาน

การสร้างผลงานเริ่มจากความชอบในเสียงเพลง ชอบฟังเพลง ชอบร้องเพลง ได้ประกวดร้องเพลงทุกครั้งที่มีการประกวด แต่เสียงไม่ไพเราะจึงไม่ประสบความสำเร็จ อุปนิสัยที่เด่นชัดคือเป็นคนช่างฝัน มีอารมณ์ละเมียดละไม ด้วยใจรักในบทกลอนประกอบกับรักบทเพลง จึงทำให้สนใจการแต่งเพลงตั้งแต่อายุ ๑๘ ปี มีการเปลี่ยนแปลงตามประสบการณ์ชีวิต แบ่งได้ ๖ ช่วง

ช่วงแรก ประเภทความรักของหนุ่มสาวลูกทุ่ง (พ.ศ. ๒๕๐๒ - พ.ศ. ๒๕๐๙) เริ่มบันทึกเสียงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ ในเพลงดาวบ้านนา ขับร้องโดยไพรวัลย์ ลูกเพชร ประสบความสำเร็จ เป็นการแจ้งเกิดในวงการนักแต่งเพลง

ช่วงที่ ๒ ประเภทศิลปวัฒนธรรมอีสาน (พ.ศ. ๒๕๑๐ - พ.ศ. ๒๕๑๙) เป็นยุคสร้างนักร้องให้มีชื่อเสียงหลายคน เช่น ศรคีรี ศรีประจวบ ในเพลงทุ่งรัก ไวพจน์ เพชรสุพรรณ ในเพลงสาละวันรำวง สาวคนโก้ สาวชุมแพ รุ่งเพชร แหลมสิงห์ ในเพลงแม่เดือนแรม โชครัก

ช่วงที่ ๓ ประเภทเพลงเพื่อชีวิตสะท้อนภาพอีสาน (พ.ศ. ๒๕๑๘ อาจจะคาบเกี่ยวเวลากันแต่แยกตามลักษณะของเนื้อหาในเพลง) มีนักร้องแจ้งเกิดหลายคน เช่น เทพพร เพชรอุบล ในเพลงอีสานบ้านเฮา ลำนำอีสาน ดาว บ้านดอน ในเพลงรอรักใต้ต้นกระโดน อังคนางค์ คุณไชย ในเพลงสาวอุบลรอรัก พี่จำหลับตาไว้

ช่วงที่ ๔ ประเภทสะท้อนสภาพสังคมในสมัยนั้น มีนักร้องที่สร้างใหม่อีก เช่น สนธิ สมมาตร ในเพลงด่วน บขส. แคร์ด้วยหรือน้อง สายัณห์ สัญญา ในเพลงนางกวักมหาเสน่ห์ ขยะ

ช่วงที่ ๕ ประเภทเพลงประกอบภาพยนตร์ประเภทเพลงนำเรื่อง (ไตเติล) (พ.ศ. ๒๕๑๙ - พ.ศ. ๒๕๒๕) เป็นยุคภาพยนตร์ไทยกำลังเฟื่องฟู มีเพลงประกอบภาพยนตร์ เช่น มนต์รักแม่น้ำมูล ขับร้องโดย ไพรวัลย์ ลูกเพชร ลูกแม่มูล ขับร้องโดย ไพรวัลย์ ลูกเพชร ลูกทุ่งเพลงสวรรค์ ขับร้องโดย สนธิ สมมาตร ฟ้าสางที่ฝั่งโขง ขับร้องโดย ยอดชาย ชาตรี ชาติลำชี ขับร้องโดย รุ่งระวี หนองแค ขยะ ขับร้องโดย สายัณห์ สัญญา

ช่วงที่ ๖ ประเภทเพลงธรรมะ เพลงเพื่อสถาบันต่างๆ และลูกทุ่งยุคใหม่ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน) เป็นช่วงชีวิตหันเหสู่ทางสงบของชีวิต ได้ถ่ายทอดธรรมะผ่านบทเพลง ได้ร่วมกับนักร้องที่สนใจใฝ่ธรรมะ เช่น

- ชินกร ไกรลาศ ในเพลง ระฆังธรรม พระพุทธคุณ มาฆะคีนเพ็ญ เทศน์กัณฑ์สุดท้าย รู้พอก่อสุข สุดท้ายก็ไปมือเปล่า
- ยุพิน แพรทอง ในเพลง พระแก้วพระทอง วิสาขบูชา ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม
- ศิรินทรา นิยากร ในเพลง แสงทองระฆังธรรม พระธรรมคุณ
- แหวง กูปรี ในเพลง ชั่วนิด ดีหน่อย ปฏิบัติธรรมทำไม
- ดาวพระศุกร์ ศรีชัยภูมิ ในเพลง ลูกกองขยะ ยายจำ แผ่นดินพระศาสนา
- ทวี เกาะสมบัติ ในเพลง หลวงพ่อผู้สละโลก
- พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ในเพลง ชายแก่คนหนึ่ง พูด คิด ทำดี โลกดี อาสาฬหบูชา พระสังฆคุณ
- ดวงพร เทพศิริ ในเพลง ผู้ว่ายเวียน ฟ้าสางสว่างใจ
- เพลินพิศ พรรณราย ในเพลง ลูกของแม่ เมตตาธรรมค้ำจุนโลก
- ชลธิดา อุ่นศิริวงศ์ ในเพลง พบธรรมนำสุข โลกที่เงียบเหงา ใครจะรักเจ้าเท่าแม่ไม่มีวันลืม

ในปัจจุบันยังคงมีผลงานเพลงลูกทุ่งยุคใหม่อยู่ตลอดเวลา ได้แก่

- เพลงคูณดอกสุดท้าย ขับร้องโดย ต่าย อรทัย ในชุด ขอใจกันหนาว
- เพลงโขง ชี มูล ที่รัก ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร ในชุด ผ้าขาวบนบ่าซ้าย ได้รับรางวัลพระพิฆเนศทองคำ พ.ศ. ๒๕๓๘
- เพลงรอรักใต้ต้นกระโดน ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร
- เพลงอ้อมแขนฝั่งโขง ขับร้องโดย เอกชัย ศรีวิชัย สนับสนุนโครงการดวงใจให้ดวงตา หาทุนสร้างศูนย์ฝึกอาชีพของสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย
- เพลงพ่ายรักที่ผาชนะได ขับร้องโดย พิมพา พรศิริ สนับสนุนโครงการดวงใจให้ดวงตา เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘
- เพลงดอกอ้อริมโขง ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์
- เพลงคืนไหลเรือไฟ ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์ ในชุดผู้แพ้ขอแค่เบอร์ (วางจำหน่ายเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘)
- เพลงฮักกันไว้เด้อ ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์ ได้รับรางวัลมาลัยทอง ประเภทเพลงสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้รับรางวัลมาลัยทอง ประเภทดนตรีพื้นเมืองยอดเยี่ยม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙
- เพลงสาละวันสงสารใจ ขับร้องโดย อรวี สัจจานนท์ ได้รับรางวัลมาลัยทอง ประเภทเพลงเก่ามาทำใหม่ยอดเยี่ยม ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๙

กราบบังคมพระราชสดุดี
วิสาขบูชา
มาฆบูชา
อาสาฬหบูชา
พระแก้วมรกต
แม่พึ่งสอย

เพลงธรรมวัด
โครงการธรรมศึกษาสัญจรระดับภาคเหนือ
จากคณะสงฆ์ภาคเหนือตอนล่าง
อัลบั้มชุด
พระรัตนตรัย

พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา
ชุดที่ 3
ม่วนซื่นอีสาน
สาละวันร้าวง
สาวคนโก้ สาวรุ่นแซ่บ
อย่าลืมอีสาน พี่จำหลับตาไว้
เพลงบรรยากาศชนบท ชุด 3
ข้ามไปให้พ้นกรรม
ชินกร ไกรลาศ

MP.3
SCP
คุ้มสุดคุ้ม
Angkanang Kunchai
อังคนางค์ คุณไชย
พิเศษ
ชุด 1
สาวอุบลรอรัก
Sao....U Bon Raw Ruk
เตาใจไม่ถูก(อะไรแดงๆ) อาลัยพระธาตุพนม
อีสานบ้านเฮา พี่จำหลับตาไว้ จากบ้านนาด้วยรัก
99 บาท
MP.3 MP.3 MP.3 MP.3 MP.3 MP.3 MP.3 MP.3

เสียงจริงต้นแบบเดิม
แม่แบบเพลงลูกทุ่ง
สาละวันร้าวง
แม่สาวคนโก้
รักพิสุทธิ์
หน้าด้านหน้าทน
อุ้มช้างลานน้ำ
ไวพจน์ เพชรสุพรรณ
2
120 บาท

เอกลักษณ์และคุณค่าของผลงานการประพันธ์

๑. ด้านเนื้อหาของเพลง ใช้วัตถุดิบจากศิลปวัฒนธรรม คติชนท้องถิ่นอีสาน วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ ธรรมชาติท้องทุ่งของชาวอีสานที่ถูกหล่อหลอมมาด้วยสายเลือดของคนอีสาน

๒. ด้านการใช้ภาษาถิ่นอีสานในการแต่งเพลง ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ลึกซึ้ง ตั้งแต่เริ่มต้นเข้าสู่วงการ (พ.ศ. ๒๕๐๒) ซึ่งในยุคนั้นชาวอีสานและภาษาอีสานยังไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมมากนัก เป็นผู้เริ่มต้นในการใช้ภาษาถิ่นอีสานในการแต่งเพลงจนเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน

๓. ด้านการใช้จินตนาการผ่านภาษาเป็นคีตกวี สร้างภาพมุมสูงและมุมกว้างทางภูมิศาสตร์ ภูมิทัศน์ เชื่อมโยงเข้ากับวิถีชีวิต ความงาม และความรักได้อย่างโดดเด่นและลึกซึ้ง

๔. ด้านการใช้ภาษากวีที่ไพเราะ มีความสามารถในการใช้ภาษา ใช้คำสัมผัสที่กลมกลืน คล้องจอง เล่นคำเล่นความได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหา สื่อความหมายได้อย่างชัดเจน ใช้ภาษาสร้างภาพได้งดงามตามจินตนาการ เน้นความงามของภาษา

๕. ศึกษาธรรมะเพื่อใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต มีจรรยาบรรณในการประพันธ์เพลง ยึดมั่นส่งเสริมคุณธรรมศีลธรรมของสังคมมาโดยตลอด มีความตั้งใจที่จะสร้างผลงานเพลงธรรมคีตะไปตลอดชีวิต ได้เริ่มต้นสร้างผลงานเพลงธรรมคีตะ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จนถึงปัจจุบัน เพื่อสร้างผลงานฝากไว้ในพระพุทธศาสนา พร้อมกับการก่อตั้งลานบ้านลานธรรม อบรมศีลธรรมให้กับเยาวชนในถิ่นกำเนิด ผลงานเพลงจึงส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงามแก่ผู้เสพบทเพลง มีประโยชน์ในการดำเนินชีวิต มีข้อคิดเตือนใจเสริมสร้างกำลังใจ ชี้นำความคิดที่ดีที่ถูกต้องตามหลักพราวาสธรรม ธรรมะขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้า

ผลงานเพลงเพื่อสถาบันและชุมชน

๑. เพลงเฉลิมพระเกียรติพระบรมราชชนนี พ.ศ. ๒๕๓๒ ชื่อเพลงพระเจ้าย่า ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ

๒. เพลงเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ฉลองครบรอบ ๖๐ พรรษา พ.ศ. ๒๕๓๓ ชื่อเพลง “พระแม่มิ่งเมือง” ขับร้องโดย จินตหรา พูนลาภ

๓. งานฉลอง ๒๐๐ ปี อุบลราชธานี ชื่อ เพลง “ลูกแม่มูล”

๔. เพลงประจำสถาบันวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี ชื่อเพลงมาร์ชอาชีวะ และเพลงเธอผู้กลับมา อยู่ในชุดผูกขวัญ

๕. เพลงประจำโรงเรียนศรีเมืองวิทยาคาร อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ชื่อเพลงมาร์ชศรีเมืองวิทยาคาร

๖. เพลงส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ชื่อเพลงสาวตะเกียงน้อย

๗. เพลงส่งเสริมโภชนาการ โครงการส่งเสริมการรับประทานผักตำลึง ของอำเภอศรีเมืองใหม่ ชื่อเพลงเมืองใหม่ใบเขียว

๘. เพลงประกอบการแสดงแสง สี เสียง โรจน์เรืองเมืองศิลป์ เนื่องในวันแห่เทียนเข้าพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจัดแสดงโดยมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ชื่อเพลงเมืองอุบล

๙. เพลงประจำสถาบันมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

๑๐. เพลงชุดเทียนใจ มรดกอุบลฯ รวบรวมโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อหารายได้สมทบทุนตกแต่งภายในหอประชุมกาญจนาภิเษก ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้แก่ เพลงมนต์รักแม่น้ำมูล ขับร้องโดย แมน มณีวรรณ เพลงสาวอุบลรอรัก ขับร้องโดย บานเย็น รากแก่น เพลงอีสานบ้านเฮา ขับร้องโดย แมน มณีวรรณ เพลงด่วน บขส. ขับร้องโดยสลา คุณวุฒิ

ผลงานเพลงประกอบภาพยนตร์

๑. ภาพยนตร์เรื่องมนต์รักลูกทุ่ง ชื่อ เพลงรักร้าวหนาวลม ขับร้องโดย บรรจบ เจริญพร เพลงหนาวลมห่มรัก และเพลงรักลาอย่าเศร้า ขับร้องโดย ผ่องศรี วรนุช

๒. ภาพยนตร์เรื่องชาติลำชี ชื่อ เพลงชาติลำชี ขับร้องโดย รุ่งระวี หนองแค

๓. ภาพยนตร์เรื่องมนต์รักแม่น้ำมูล ชื่อเพลงมนต์รักแม่น้ำมูล ขับร้องโดย ไพรวัลย์ ลูกเพชร เพลงแห่พระเวส ขับร้องโดย ดาว บ้านดอน เพลงโชครัก ขับร้องโดย เศรษฐา ศิระฉายา

๔. ภาพยนตร์เรื่องลูกแม่มูล ชื่อเพลงลูกแม่มูล ขับร้องโดย ไพรวัลย์ ลูกเพชร

๕. ภาพยนตร์เรื่องลูกทุ่งเพลงสวรรค์ ชื่อเพลงลูกทุ่งเพลงสวรรค์ ขับร้องโดย สนธิ สมมาตร

๖. เพลงประกอบการแสดงรำเชิ้งของวงดนตรีโปงลาง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ชื่อเพลงโขง ชี มูล ที่รัก ขับร้องโดย สุรธรรม คำกอง และเพลงอีสานบ้านเฮา

๗. ภาพยนตร์เรื่องก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ ชื่อเพลงคืดฮอด ขับร้องโดยสุทธิพร สุนทรพจน์ และสุดา ศรีลำดวน

๘. ภาพยนตร์เรื่องฟ้าสางที่ฝั่งโขง ชื่อเพลงฟ้าสางที่ฝั่งโขง ขับร้องโดย ยอดชาย ชาตรี

๙. ภาพยนตร์เรื่องขยะ ชื่อเพลงขยะ ขับร้องโดย สายัณห์ สัญญา

๑๐. ภาพยนตร์เรื่องก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ ชื่อเพลงก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ ขับร้องโดย เทพพร เพชรอุบล

๑๑. ภาพยนตร์เรื่องราชินีดอกหญ้า ชื่อเพลงราชินีดอกหญ้า ได้รับรางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ สำหรับผู้ประพันธ์เพลงยอดเยี่ยมประจำปี ๒๕๒๙ จากสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ไทย

ผลงานเพลงชุดธรรมคีตะ ผลงานเพลงธรรมะ ได้เขียนขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๐ - พ.ศ. ๒๕๓๘

๑. ชุดหนทางมนุษย์ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ผลิตโดยโครงการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ วัดกุฎีทอง อำเภอบางน้ำเชี่ยว จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน ๑๑ เพลง

๒. ชุดหนทางมนุษย์ชุดที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๓) จำนวน ๓ เพลง

๓. ชุดแผ่วพลิ้วเพลงธรรมนำสุข (พ.ศ. ๒๕๓๕) จำนวน ๑๒ เพลง ผลิตโดย ราชบุตร เอนเตอร์เทนเมนต์

๔. ชุดพลิ้วแผ่วเพลงธรรม (พ.ศ. ๒๕๓๖) จำนวน ๑๒ เพลง ผลิตโดยวัดแหลมทอง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

๕. ชุดพร่างพร้อยเพลงธรรม (พ.ศ. ๒๕๓๗) จำนวน ๑๒ เพลง ผลิตโดย คุณณัฐสุดา จันทนยิ่งยง

๖. ชุดพบธรรมนำสุข (พ.ศ. ๒๕๓๘) จำนวน ๑๓ เพลง ผลิตโดย พระอาจารย์มนตรา จิตฺตภาโร วัดสุวรรณประสิทธิ์ กรุงเทพมหานคร

ผลงานเพลงลูกทุ่งไทย

ได้เริ่มแต่งเพลงตั้งแต่เข้าสู่วงการและเริ่มมีชื่อเสียงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ จากเพลงดาวบ้านนา ขับร้องโดย ไพรวัลย์ ลูกเพชร เพลงสาละวันรำวง ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ

ผลงานเพลงที่ได้รับความนิยมเรื่อยมา รวมผลงานเพลงทั้งหมดประมาณ ๗๐๐ เพลง นักร้องลูกทุ่ง ไมค์ ภิรมย์พร เจ้าของเสียงเพลง รอรักใต้ต้นกระโดน เพลงโขง ชี มูล ที่รัก ต่าย อรทัย เจ้าของเสียงเพลงคูนดอกสุดท้าย ผลงานประพันธ์ของพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

ผลงานสำคัญที่โดดเด่น

๑. เพลงไทยลูกทุ่ง (เพลงดังในอดีต) จำนวน ๓๐ เพลง

ชุดที่ ๑

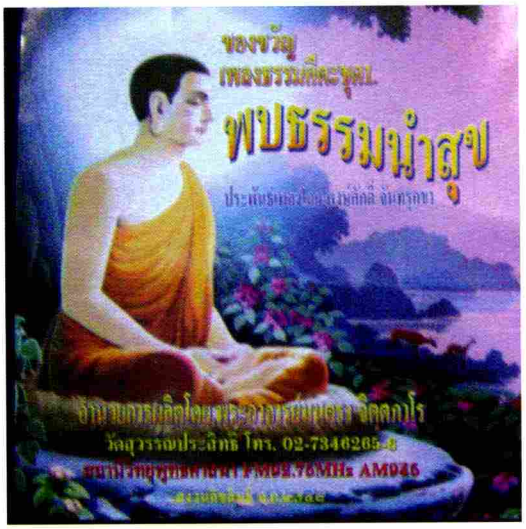
๑. สาละวันรำวง	ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ
๒. ปริญญาหางไถ	ขับร้องโดย ไวพจน์ เพชรสุพรรณ
๓. รอรักใต้ต้นกระโดน	ขับร้องโดย ดาว บ้านดอน
๔. มนต์รักแม่น้ำมูล	ขับร้องโดย ไพรวัลย์ ลูกเพชร
๕. โชครัก	ขับร้องโดย รุ่งเพชร แหลมสิงห์
๖. แม่เดือนแรม	ขับร้องโดย รุ่งเพชร แหลมสิงห์
๗. ด่วน บขส.	ขับร้องโดย สนธิ สมมาตร
๘. แคร์ด้วยหรือน้อง	ขับร้องโดย สนธิ สมมาตร
๙. คอยด่วน บขส.	ขับร้องโดย ผ่องศรี วรนุช
๑๐. รักลาอย่าเศร้า	ขับร้องโดย ผ่องศรี วรนุช
๑๑. รักร้าวหนาวลม	ขับร้องโดย บรรจบ เจริญพร
๑๒. อีสานบ้านเฮา	ขับร้องโดย เทพพงษ์ เพียรอุบล
๑๓. ลำนำอีสาน	ขับร้องโดย เทพพงษ์ เพียรอุบล
๑๔. โฉมนาง	ขับร้องโดย ชาตรี ศรีชล
๑๕. เบรครักเบรครถ และสุมิตร สัจจเทพ	ขับร้องโดย ยุพิน แพรทอง

ชุดที่ ๒

๑. ตะวันรอนที่หนองหาน	ขับร้องโดย ศรคีรี ศรีประจวบ
๒. ทุ่งรัก	ขับร้องโดย ศรคีรี ศรีประจวบ
๓. หนุ่มนา	ขับร้องโดย ศรคีรี ศรีประจวบ
๔. นางกวักมหาเสน่ห์	ขับร้องโดย สายัณห์ สัญญา
๕. ขยะ	ขับร้องโดย สายัณห์ สัญญา
๖. ตลาดความรัก	ขับร้องโดย ยอดรัก สลักใจ
๗. เปลรักเปลใจ	ขับร้องโดย ยอดรัก สลักใจ
๘. สาวอุบลรอรัก	ขับร้องโดย อังคนางค์ คุณไชย
๙. นางไพร	ขับร้องโดย กาเหว่า เสียงทอง
๑๐. เอาใจบวกใจ	ขับร้องโดย ศรเพชร ศรสุพรรณ
๑๑. ดอกจานบาน	ขับร้องโดย สนธิ สมมาตร
๑๒. บ้านน้อยคอยรัก	ขับร้องโดย สนธิ สมมาตร
๑๓. หกทุ่มกลุ้มรัก	ขับร้องโดย สนธิ สมมาตร
๑๔. จดหมายเปื้อนน้ำตา	ขับร้องโดย สนธิ สมมาตร

๒. เพลงธรรมมะ จำนวน ๑๙ เพลง คือ

๑. หนทางมนุษย์
๒. พระแก้วพระทอง
๓. มาฆะคืนเพ็ญ
๔. คืนเพ็ญวิสาขะ
๕. อาสาฬหบูชา
๖. พระพุทธคุณ
๗. พระธรรมคุณ
๘. พระสังฆคุณ
๙. ลูกกองขยะ
๑๐. แม่ผู้รอคอย
๑๑. รู้พอก่อสุข
๑๒. ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม
๑๓. เทศน์กัณฑ์สุดท้าย
๑๔. พบธรรมนำสุข
๑๕. ใครรักเจ้าเท่าแม่
๑๖. โลกที่เงียบเหงา
๑๗. วันเวลา
๑๘. หนึ่งนางบนทางธรรม
๑๙ .นางผู้สร่างโศก

๓. เพลงลูกทุ่ง (ยุคใหม่) จำนวน ๒๐ เพลง

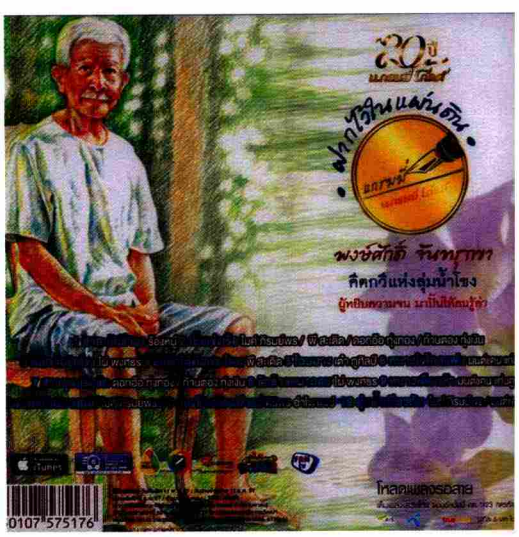
ชุดที่ ๑

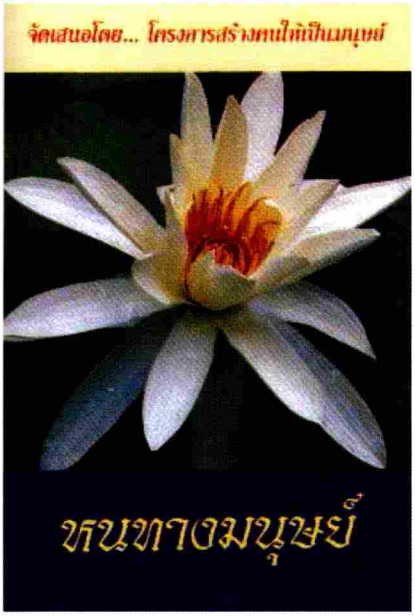
๑. คุณดอกสุดท้าย	ขับร้องโดย ต่าย อรทัย
๒. โขง ชี มูล ที่รัก	ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร
๓. พ่ายรักที่ผาชนะได	ขับร้องโดย พิมพา พรศิริ
๔. คืนไหลเรือไฟ	ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงศ์
๕. ดอกอ้อริมโขง	ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงศ์
๖. ฮักกันไว้เด้อ	ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงศ์
๗. อ้อมแขนฝั่งโขง	ขับร้องโดย เอกชัย ศรีวิชัย
๘. รอรักใต้ต้นกระโดน	ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร
๙. แคร์ด้วยหรือน้อง	ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร
๑๐. ด่วน บขส.	ขับร้องโดย ไมค์ ภิรมย์พร
๑๑. สาละวันสงสารใจ	ขับร้องโดย อรวี สัจจานนท์
๑๒. แสงธรรมเหนือฝั่งโขง	ขับร้องโดย ชลธิดา อุ่นศิริวงศ์
๑๓. ล่องโขงหารัก	ขับร้องโดย ชัย แข็งเขตวงศ์
๑๔. เสน่ห์โขงเจียม	ขับร้องโดย ทวี เกาะสมบัติ
๑๕. มนต์ป่าดงนาทาม	ขับร้องโดย ชัย แข็งเขตวงศ์
๑๖. ขวัญใจสาวชายแดน	ขับร้องโดย ชลธิดา อุ่นศิริวงศ์
๑๗. ใจ	ขับร้องโดย ชลธิดา - ชัย

ชุดที่ ๒

๑. ทุ่งรักสองเรา	ขับร้องโดย อรวี สัจจานนท์
๒. หนองหานตะวันรอน	ขับร้องโดย อรวี สัจจานนท์
๓. สาวอุบลรอรัก	ขับร้องโดย อรวี สัจจานนท์

ผลงานเพลงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. ประเภทเพลงลูกทุ่ง เพลงเก่ามาทำใหม่

๑.๑ อรวี สัจจานนท์ ขับร้อง ๓ เพลง ได้แก่ เพลงทุ่งรักสองเรา หนองหานตะวันรอน สาละวันสงสารใจ (ได้รับรางวัลมาลัยทอง ประเภทเพลงเก่ามาทำใหม่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘)

๑.๒ ไมค์ ภิรมย์พร ขับร้อง ๔ เพลง ได้แก่ เพลงโขง ชี มูล ที่รัก (ได้รับรางวัลพระพิฆเนศทองคำ ประเภทเรียบเรียงเสียงประสานยอดเยี่ยม) รอรักใต้ต้นกระโดน แคร์ด้วยหรือน้อง ด่วน บขส.

๑.๓ ศิริพร อำไพพงศ์ ขับร้อง ๑ เพลง ได้แก่ เพลงดอกอ้อริมโขง

๑.๔ ต่าย อรทัย ขับร้อง ๒ เพลง ได้แก่ เพลงสาวอุบลรอรัก ฟ้าสางที่ฝั่งโขง

๑.๕ พี สะเดิด ขับร้อง ๑ เพลง ได้แก่ เพลงถล่มหัวใจ

๑.๖ หนูมิเตอร์ ขับร้อง ๑ เพลง ได้แก่ เพลงรักร้าวหนาวลม

๒. ประเภทเพลงลูกทุ่ง ผลงานใหม่

๒.๑ ต่าย อรทัย ขับร้อง ได้แก่ เพลงคูนดอกสุดท้าย

๒.๒ ศิริพร อำไพพงศ์ ขับร้อง ได้แก่ เพลงคืนไหลเรือไฟ ฮักกันไว้เด้อ (ได้รับรางวัลมาลัยทอง ๒ ประเภท คือประเภทเพลงสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมและเพลงพื้นเมืองยอดเยี่ยม ปี พ.ศ. ๒๕๔๘) เพลงบ้านเฮาเว้ากันได้ (ผลงานปี พ.ศ. ๒๕๕๐)

๒.๓ เอกชัย ศรีวิชัย ขับร้อง ได้แก่ เพลงอ้อมแขนฝั่งโขง

๒.๔ พิมพา พรศิริ ขับร้อง ได้แก่ เพลงพ่ายรักที่ผาชนะได

๒.๕ ชลธิชา อุ่นศิริวงศ์ ขับร้อง ได้แก่ เพลงขวัญใจสาวชายแดน

๒.๖ ทวี เกาะสมบัติ ขับร้อง ได้แก่ เพลงเสน่ห์โขงเจียม

๒.๗ ชัย แข็งเขตวงศ์ ขับร้อง ได้แก่ เพลงล่องโขงหารัก มนต์ป่าดงนาทาม

๒.๘ ชัย แข็งเขตวงศ์ ขับร้องคู่กับ ชลธิชา อุ่นศิริวงศ์ ได้แก่ เพลงใจ

๓. ประเภทเพลงธรรมคีตะ เพลงเก่ามาทำใหม่ (ชุดกราบบาทพระศาสดา)

๓.๑ สุเทพ วงศ์กำแหง ขับร้อง ได้แก่ เพลงวิสาขบูชา

๓.๒ จินตนา สุขสถิตย์ ขับร้อง ได้แก่ เพลงอาสาฬหบูชา พระแก้วพระทอง

๓.๓ วินัย พันธุรักษ์ ขับร้อง ได้แก่ เพลงมาฆบูชา เทศน์กัณฑ์สุดท้าย

๓.๔ อุมาพร บัวพึ่ง ขับร้อง ได้แก่ เพลงแม่ผู้รอคอย

๓.๕ ชลธิชา อุ่นศิริวงศ์ ขับร้อง ได้แก่ เพลงลูกกองขยะ เพลงเปลือกชีวิต

๓.๖ ปิยะวัฒน์ พิมพะกรรณ ขับร้อง ได้แก่ เพลงยายจ๋า

๓.๗ ชัย แข็งเขตวงศ์ ขับร้อง ได้แก่ เพลงน้ำมนต์น้ำธรรม

๓.๘ เฒ่า ธุลีธรรม ขับร้อง ได้แก่ เพลงรู้พอก่อสุข

๔. ประเภทเพลงธรรมคีตะ ผลงานใหม่

๔.๑ สุเทพ วงศ์กำแหง ขับร้อง ได้แก่ เพลงกราบบาทพระศาสดา

๔.๒ นักร้องใหม่ ขับร้อง ได้แก่ เพลงมนุษย์เอ๋ย

๔.๓ นักร้องใหม่ ขับร้อง ได้แก่ เพลงรอยเท้ารอยธรรม

๔.๔ เฒ่า ธุลีธรรม ขับร้อง ได้แก่ เพลงสาลวโณทยาน

๔.๕ นักร้องใหม่ ขับร้อง ได้แก่ เพลงพุทธภาษิต ๗ เพลง

(เพลงสั้น ๑ นาที ใช้เป็นเพลงไตเติ้ลก่อนสอนพุทธภาษิต ในสถานีวิทยุชุมชน)

๕. ประเภทเพลงเพื่อสถาบัน

๕.๑ จีระวัฒน์ ปานพุ่ม ขับร้อง ได้แก่ เพลงมาร์ชเฉลิมกาญจนา รับน้องใหม่ รำวงประสานใจ

๕.๒ นักร้องใหม่ ขับร้อง ได้แก่ เพลงอำเภอศรีเมืองใหม่

การสร้างสรรค์และเผยแพร่การแสดงต่อสาธารณชน

เผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ได้แก่

- ภาพยนตร์มนต์รักลูกทุ่ง เรื่องมนต์รักแม่น้ำมูล เรื่องมนต์รักลำน้ำพอง เรื่องลูกทุ่งเพลงสวรรค์ เรื่องชาติลำชี เรื่องลูกแม่มูล เรื่องก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ เรื่องราชินีดอกหญ้า

- รายการวิทยุ รายการคาราวะแผ่นดิน ช่วงลูกทุ่งไทย ออกอากาศ เวลา ๑๙.๓๐ น.-๒๒.๐๐ น. ทุกวันอาทิตย์ ทางสถานีวิทยุกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ คลื่น ๙๙.๕ เมกะเฮิร์ต ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยนักจัดรายการแวงพลังวรรณ

- รายการวิทยุลูกทุ่งเพลงสวรรค์ ออกอากาศทางสถานีวิทยุยานเกราะ โดยนักจัดรายการสาวอุบลคนโก้

- รายการวิทยุเพลงลูกทุ่งทั่วไป ตามสถานีวิทยุต่างๆ เช่น สถานีวิทยุคลื่นขาวของชาวพุทธวัดสังฆทานธรรม จังหวัดนนทบุรี

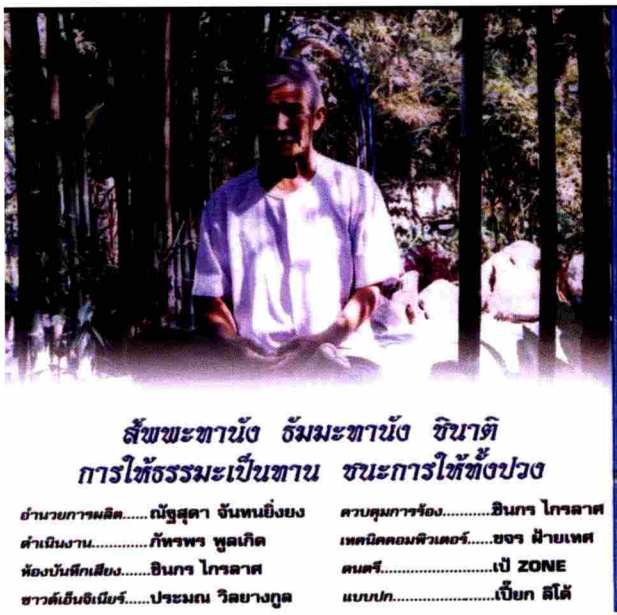
- รายการวิทยุธรรมคีตะ ผ่านสถานีวิทยุชุมชน อ.ศรีเมืองใหม่ พ.ศ. ๒๕๓๗ - พ.ศ. ๒๕๓๘

- รายการโทรทัศน์สี่ทุ่มสแควร์ ให้สัมภาษณ์ความเป็นมาของเพลงพระเจ้าย่า พ.ศ. ๒๕๓๐

- รายการโทรทัศน์เปิดบ้านเปิดใจของโสภณ เคเบิ้ลทีวี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึงวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๗

- รายการโทรทัศน์คนต้นแบบ ได้รับเชิญไปเป็นคนต้นแบบให้กับนักแต่งเพลง สลา คุณวุฒิ

- รายการรอบภูมิภาค ชุดชุมชนเป็นสุข ตอน “ชุมชนเป็นสุขด้วยรากฐานพุทธธรรม” ณ ลานบ้านลานธรรม อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม

พ.ศ. ๒๕๓๘ โครงการสื่อสาธารณะเพื่อชุมชนอยู่ดีมีสุขและชุมชนเข้มแข็ง มูลนิธิพัฒนาสี่แยกอินโดจีน สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (LDI) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส)

- รายการ ฟ้าใสใจงาม ของ หม่อมหลวงสราลี จิราธิวัฒน์ ออกอากาศทาง ททบ. ๕ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘

- การแสดงคอนเสิร์ต เชิดชูครูเพลง ครั้งที่ ๒ ครูพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ครูชาย เมืองสิงห์ และครูเฉลิมพล มาลาคำ วันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ณ โรงละคร ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

- บทความเรือน้อยลอยลมห่มดาว ของ ไพรวรินทร์ ขาวงาม กวีซีไรต์คนที่ ๑๖ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๘ เรื่องม้าก้านกล้วย วิจารณ์เพลงดอกดู่บาน ผลงานเพลงของพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (จุดประกาย) ฉบับวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

- บทความมนต์ฮักแม่มูล เสียงแคนดอกคูนฝั่งน้ำ ของ ไพรวรินทร์ ขาวงาม วิจารณ์เพลงมนต์รักแม่น้ำมูล ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (จุดประกาย) ฉบับวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

- บทความดอกจาน..บานสะพรั่งหน้าแล้ง จากคอลัมน์ เที่ยวตามเพลง ของ แคน สาลิกา ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๓

- บทความข้าวเอนอุ้มรวงหน่วงหนัก เหมือนใจอุ้มรักภักดีกานดา ของไพรวรินทร์ ขาวงาม วิจารณ์เพลงทุ่งรัก ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (จุดประกาย) ฉบับวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

- บทความ พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ครูเพลง ครูธรรม แห่งท้องทุ่งอีสาน จากคอลัมน์ ร่วมพลคนร่วมด้วยฯ ของเด่นบุคคล ในหนังสือพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกันรายสัปดาห์ ฉบับที่ ๓๓๙ วันที่ ๒๒ - ๒๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

- หนังสือครูเพลง จัดทำเนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ ประวัติและผลงานของพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา อยู่ที่หน้า ๕๓๐

- คอนเสิร์ตเชิดชูครูเพลงครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ณ โรงละครศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ร้องเพลงพบธรรมนำสุข ในชุดธรรมคีตะชุดที่ ๖ แต่งเนื่องในงานเข้าค่ายพุทธธรรม ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ณ ลานบ้านลานธรรม

การถ่ายทอดความรู้ความสามารถด้านการแสดง

๑. เขียนหนังสือร่วมกับเพื่อนครูเพลงด้วยกัน ๕ ท่าน คือ หนังสือหัดแต่งเพลงโดยวิธีธรรมชาติ

๒. การถ่ายทอดความรู้ผ่านเพลงธรรมะโดยการเข้าค่ายอบรมศีลธรรม

๓. วิทยากรบรรยายพิเศษหัวข้อ“ภาษากับเพลง“เนื่องในวันสุนทรภู่ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๓ ณ โรงเรียนนารีนุกูล ๒ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

๔. วิทยากรเสวนามองสังคมและวัฒนธรรมจากอดีตถึงปัจจุบัน ผ่านภาพยนตร์เรื่องมนต์รักแม่น้ำมูล เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๖ เวลา ๐๘.๓๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องประชุมชั้น ๗ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม กาญจนภิเษกอุบลราชธานี

๕. เผยแพร่ผลงานโดยใช้เป็นหัวข้องานศึกษาค้นคว้าพิเศษของนักศึกษาระดับปริญญาโท ของนายศรัญญู พระเนตร

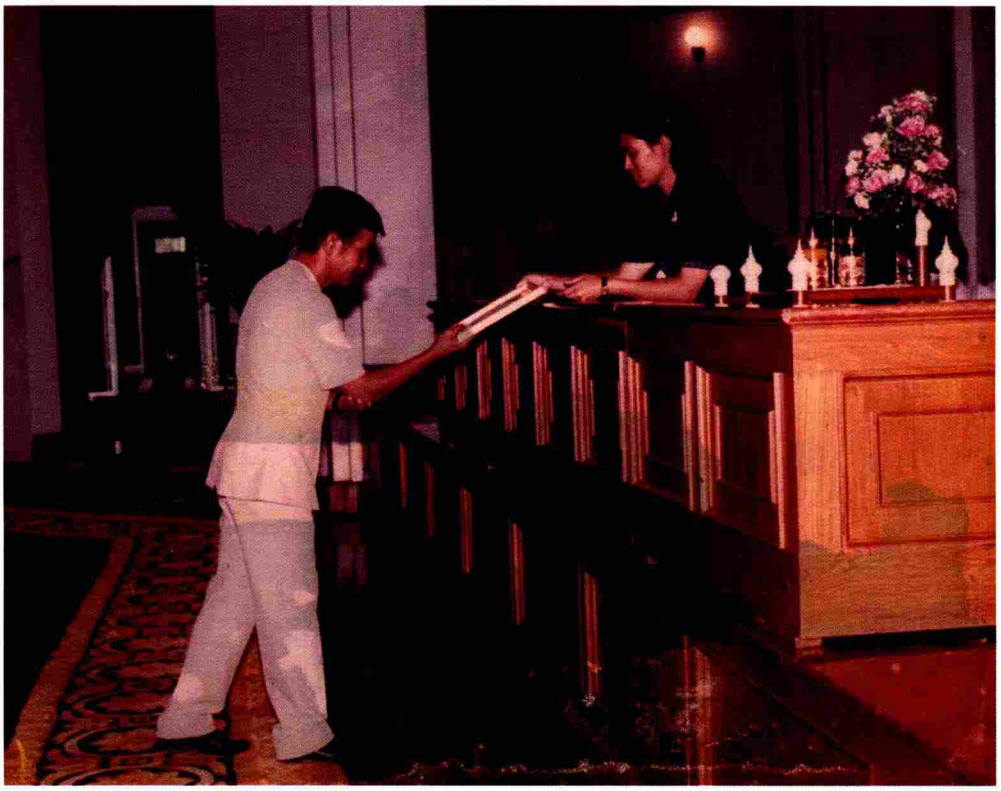
๖. วิทยานิพนธ์ ผู้วิจัย นายอร่าม สมสวย ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา ๒๕๓๗ เรื่อง “ชีวิตและผลงานนายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ครูเพลงลูกทุ่งไทย”

๗. การจัดประกวดร้องเพลงให้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

๑. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานรางวัลแผ่นเสียงทองคำ เพลงดีเด่น “กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย” เพลงสาละวันรำวง ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา วันอังคารที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๒ เวลา ๑๐.๓๐ น.

๒. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานรางวัลโล่ประกาศเกียรติคุณ เพลงดีเด่น กึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ปีสืบสานวัฒนธรรมไทย เพลงสาละวันรำวง ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พ.ศ. ๒๕๓๗

ประกาศ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ

ขอแสดงความยินดีอย่างยิ่ง ในวาระโอกาสที่

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

ได้รับเกียรติจากเครือข่ายเครือญาติเบญจภาคีวัฒนธรรม

มอบความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่ง

กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

มีความภาคภูมิใจ ที่ท่านพร้อมใจกัน รวมพลัง แสดงน้ำใจไมตรี

สร้างสรรค์ผลงาน สร้างโอกาสสำนักวัฒนธรรมของท้องถิ่น

และของชาติให้รุ่งเรือง ควบคู่แห่งการพัฒนาและสืบทอด

เพื่อให้ตกอยู่สู่สังคมไทยสืบต่อไป

ขอให้มีความสุข ความเจริญ ตลอดกาลนาน

(นายวีรธรรม ศิลาพงศ์)

เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๓. ได้รับปริญญาบัตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

๔. ได้รับรางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ ภาพยนตร์ดีเด่นด้านส่งเสริมเยาวชน เรื่องก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ จากการประกวดภาพยนตร์ไทยยอดเยี่ยม ของสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ไทย พ.ศ. ๒๕๒๓

๕. ได้รับรางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ ผู้ประพันธ์เพลงยอดเยี่ยม เพลงศิลปินดอกหญ้า จากภาพยนตร์เรื่อง ราชินีดอกหญ้า จากการประกวดภาพยนตร์ไทยยอดเยี่ยมของสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ไทย พ.ศ. ๒๕๓๐

๖. ได้รับคัดเลือกเป็นภาพยนตร์ดีเด่นด้านส่งเสริมเยาวชน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๓ จากพลเอกเสริม ณ นคร รองนายกรัฐมนตรี ภาพยนตร์ เรื่อง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่

๗. ได้รับโล่เกียรติคุณรางวัลดีเด่น ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์เรื่อง ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ ในการผลิตงานเพื่อเยาวชนประเภทภาพยนตร์ จากคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ

๘. ได้รับโล่ ในฐานะผู้ประพันธ์คำร้องและทำนองเพลง สาละวันรำวง เนื่องในงานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่ง...สืบสานคุณค่าธรรมไทย พ.ศ. ๒๕๓๗ จากคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ โดย นายปราโมทย์ สุขุม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๙. ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินดีเด่นจังหวัดอุบลราชธานี สาขาศิลปะการแสดง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๓ จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยนายจำลอง ครุฑขุนทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๑๐. ได้รับโล่เกียรติคุณ รางวัลผู้สร้างสรรค์ผลงานดีเด่นในด้านศิลปวัฒนธรรม สาขาวรรณศิลป์ (การประพันธ์เพลง) จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

๑๑. ได้รับโล่เกียรติคุณ จากนายสุรพล สายพันธ์ นายอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ในการประพันธ์เนื้อร้องและทำนองเพลงเมืองใหม่ใบเขียว และเพลงสาวตะเกียงน้อย

๑๒. ได้รับประกาศเกียรติคุณจากจังหวัดอุบลราชธานีว่า นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ได้ให้การสนับสนุนการจัดงานฉลองอุบลราชธานี ๒๐๐ ปี โดยร่วมในการจัดทำเทปเพลงอุบลราชธานี ๒๐๐ ปี เพลงลูกแม่มูล

๑๓. ได้รับยกย่องเป็นผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๓๙ สาขาศิลปะการแสดง

๑๔. ได้รับเกียรติบัตรในการแต่งเพลงประกอบการแสดงแสงเสียง โรจน์ศาสตร์เรืองศิลป์ ถิ่นไทยดี เพลงเมืองอุบล จากนายชัยสิทธิ์ โหตระกิตย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

๑๕. ได้รับเกียรติบัตรเป็นผู้ประพันธ์เพลงมาร์ชอาชีวะอุบล จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

๑๖. ได้รับเกียรติบัตร ผู้ประพันธ์เพลงมาร์ชโรงเรียนศรีเมืองวิทยาคาร จากโรงเรียนศรีเมืองวิทยาคาร

๑๗. ได้รับเกียรติบัตรผู้สูงอายุดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. ๒๕๓๘

๑๘. ได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติครูภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ ๔ ด้านภาษาและวรรณกรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๑๙. ได้รับการคัดเลือกเป็นบุคคลที่มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๘ สาขาผู้ทำคุณประโยชน์ทางวัฒนธรรม จากสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘

๒๐. ได้รับรางวัลมาลัยทองปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ๓ รางวัล ได้แก่ เพลงสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม จากเพลง ฮักกันไว้เด้อ ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์ เพลงดนตรีพื้นเมืองยอดเยี่ยม จากเพลง ฮักกันไว้เด้อ ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์ และเพลงเก่าทำใหม่ยอดเยี่ยม จากเพลง สาละวันสงสารใจ ขับร้องโดย อรวี สัจจานนท์

๒๑. ได้รับโล่เกียรติคุณ “ศิลปินมรดกอีสานประเภทวรรณกรรมพื้นบ้าน” จากมหาวิทยาลัยขอนแก่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐

๒๒. ได้รับโล่เกียรติคุณ รางวัลมาลัยทอง ประเภทเพลงสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม เพลง ฮักกันไว้เด้อ ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒๔. ได้รับยกย่องเป็นปราชญ์เมืองอุบล สาขาวรรณกรรม จากสภาวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

๑. โครงการชมรมศรีเมืองใหม่รวมน้ำใจเอื้ออาทร พ.ศ. ๒๕๒๘ - ๒๕๓๐

๒. โครงการลานบ้านลานธรรม พ.ศ. ๒๕๓๐ - ปัจจุบัน

๓. โครงการเข้าค่ายพุทธธรรม ณ ลานบ้านลานธรรม ช่วงกลางเดือนมกราคมของทุกปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๐ จนถึงปัจจุบัน

๔. โครงการทุนการศึกษานักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น

๕. โครงการประกวดร้องเพลงระดับนักเรียนประถมศึกษา

๖. การประกวดร้องเพลงลูกทุ่ง ผลงานเพลงของพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

๗. โครงการจัดนิทรรศการเนื่องในวันวิสาขบูชาที่สนามหลวง

๘. กรรมการตัดสินประกวดหมอลำซิ่งภาคอีสาน จัดโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ชิงถ้วยพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๙. การแต่งเพลงเพื่อสถาบันและแต่งเพลงธรรมะ

๑๐. โครงการจัดรายการวิทยุ ที่สถานีวิทยุชุมชน บ้านฟ้าห่วน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี รายการธรรมคีตะ ตั้งแต่วันจันทร์ - วันศุกร์ เวลา ๑๗.๐๐ น.

ชีวิตปัจจุบัน

๑. ภารกิจทางโลก ดูแลลูกหลาน รับส่งลูกหลานไปโรงเรียน

๒. ออกแบบก่อสร้างลานบ้านลานธรรมตามจินตนาการของตนเอง จากเงินรายได้ที่ได้จากการแต่งเพลงและผู้มีจิตศรัทธาร่วมกัน ตลอดจนออกแบบจัดสวน ดูแลต้นไม้ในลานบ้านลานธรรมด้วยตนเอง

๓. กิจวัตรเลี้ยงชีพ ฟังเพลง ร้องเพลง แต่งเพลง สร้างผลงานเพลงธรรมะและเพลงทั่วไป อย่างต่อเนื่อง

๔. กิจวัตรพักผ่อนสมอง ด้วยการขับรถท่องเที่ยวชมธรรมชาติ ชมบรรยากาศท้องทุ่งอีสานที่ตนรัก

๕. กิจวัตรทางธรรมะ ไหว้พระสวดมนต์ นั่งสมาธิ ทำวัตรเช้า-เย็น เดินจงกรม ศึกษาเรียนรู้พระธรรมอยู่เนืองนิจ

๖. เป็นวิทยากรท้องถิ่นไปบรรยายตามหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับเชิญ ในฐานะครูภูมิปัญญาไทย ด้านภาษาและวรรณกรรม กระทรวงศึกษาธิการ

๗. ก่อตั้งสถานีวิทยุชมชน คลื่นดี ศรีเมืองใหม่ ๙๘.๒๕ MHz

๘. คำขวัญประจำสถานี “สื่อธรรมะสาระบันเทิง เพื่อสร้างสรรค์สังคมสู่สันติสุข” เป็นนักจัดรายการ ประจำรายการ “ธรรมก้อม ๑ นาที” คำขวัญประจำรายการ “ฟังเพลงไปนำฟังธรรมะไปพร้อม ธรรมะก้อม ๑ นาที” เนื้อเพลงและเนื้อหาเกี่ยวกับพุทธภาษิต

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ปัจจุบันพักอยู่บ้านเลขที่ ๒๗๐ หมู่ ๙ ตำบลนาคำ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ ๓๓๒๕๐ โทรศัพท์ ๐ ๓๕๓๙ ๙๐๗๖, ๐๘ ๑๙๓๙ ๙๕๖๐

คำประกาศเกียรติคุณ

นางภัทราวดี มีชูธน

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ละครเวทีและภาพยนตร์)

นางภัทราวดี มีชูธน ปัจจุบันอายุ ๖๗ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๑ ที่กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาชั้นมัธยมปลายจากโรงเรียนราชินีและโรงเรียน Micklefield School ประเทศสหราชอาณาจักร ศึกษาศิลปะการแสดงจาก Pasadena Playhouse ประเทศสหรัฐอเมริกา ศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกายจาก Joycelyn Ryan ประเทศสหรัฐอเมริกา ศึกษาวิชาศิลปะการแสดงชวา - บาหลี จากสถาบัน STSI ประเทศอินโดนีเซีย วิชาการเต้นรำร่วมสมัยและการใช้เสียงจาก Langara College ประเทศแคนาดา และวิชานาฏศิลป์ไทยจากครูธีรยุทธ ยวงศรี พ.ศ. ๒๕๑๒ เริ่มทำงานเป็นนักออกแบบเสื้อผ้า ต่อมาได้ประกอบอาชีพเป็นนางแบบ นักแสดงนำในภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ และละครเวที สร้างงานละครโทรทัศน์ในฐานะผู้ประพันธ์บท ผู้กำกับการแสดง และร่วมแสดง เป็นผู้พัฒนาการแสดงละครโทรทัศน์ครั้งแรกโดยไม่มีการบอกบท ก่อตั้งคณะภัทราวดีเธียเตอร์ และเปิดโรงละครภัทราวดีเธียเตอร์ เป็นสถานที่สร้างสรรค์งานศิลปะการแสดงหลากหลายและผลิตศิลปินนักแสดงรุ่นใหม่ขึ้นมากมาย โดยการสนับสนุนศิลปินอาวุโสให้ร่วมถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์กับเยาวชนผ่านงานศิลปะโขน ละคร ลิเก เพลงไทยเดิม แจ๊สแด๊นซ์ บัลเล่ต์ การออกแบบนาฏลีลาร่วมสมัย การออกแบบเครื่องละครไทย การใช้ศิลปะแขนงต่างๆ มาใช้ยกระดับศีลธรรมและพัฒนาจิตวิญญาณ

นางภัทราวดี มีชูธน เป็นศิลปินที่เปี่ยมไปด้วยพลังการสร้างสรรค์ มีความเป็นครูผู้ให้และสนใจเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา มีผลงานการแสดงที่เผยแพร่แก่สาธารณชนทั้งในและต่างประเทศจำนวนมาก ภาพยนตร์ที่ประสบความสำเร็จ อาทิ ไม่มีสวรรค์สำหรับคุณ ซึ่งเป็นภาพยนตร์เรื่องแรก ได้รับพระราชทานรางวัลตุ๊กตาทอง ดารานำฝ่ายหญิง, นางสาวมะลิวัลย์, ความรักครั้งสุดท้าย ฯลฯ ละครโทรทัศน์ที่สร้างและกำกับการแสดง อาทิ ตุ๊กตาเสียกบาล ขบวนการคนใช้ ความรัก ตม เป็นต้น ละครโทรทัศน์ทุกเรื่องประสบความสำเร็จดีเยี่ยมและสร้างชื่อเสียงให้ดาราใหม่จำนวนมาก ริเริ่มเปิดการแสดงคอนเสิร์ตสไตล์บรอดเวย์ในนามคืนหนึ่งกับภัทราวดี จุรีอินคอนเสิร์ต สร้างและกำกับละครเพลงร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงหลายเรื่อง ละครเผยแผ่พุทธศาสนา ละครเวทีแนวผสมผสานศิลปการแสดงไทย ผลงานทุกชิ้นแสดงความคิดริเริ่ม ความกล้าทดลอง ความใฝ่ใจในการเรียนรู้ศิลปะรอบด้าน และพลังในการทำงานที่ทุ่มเทจริงจัง ผลสำเร็จนอกจากความชื่นชมเป็นที่ยอมรับของสังคมทั้งในระดับชาติและนานาชาติแล้ว ยังส่งผลให้ลูกศิษย์และผู้ร่วมงานของภัทราวดีเธียเตอร์จำนวนมากเป็นผู้มีระเบียบวินัย เข้มงวดกับการฝึกซ้อม มีพลังและจริงจังกับงาน ได้ก้าวขึ้นสู่ความเป็นนักการละครมืออาชีพ เป็นนักแสดง นักเต้น นักออกแบบลีลา นักออกแบบเสื้อผ้า ผู้ควบคุมแสง นักประพันธ์เพลง นักร้อง นักดนตรี นักพูด นักพากย์ พิธีกร และผู้นำในโลกศิลปะการแสดงร่วมสมัย อาทิ มานพ มีจำรัส, อัฉราพรรณ ไพบูลย์สุวรรณ, วรายุทธ มิลินทจินดา ฯลฯ ถือว่าเป็นผู้สร้างคนรุ่นใหม่ที่สำคัญคนหนึ่งของสังคมไทยตลอดช่วงกว่าสี่ทศวรรษนี้

นางภัทราวดี มีชูธน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ละครเวทีและภาพยนตร์) พุทธศักราช ๒๕๕๗

อัสนีวาตหน่ายอเนก.

ศักดา ผลา

ประวัติชีวิตและผลงาน

นางภัทราวดี มีชูธน

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ละครเวทีและภาพยนตร์)

นางภัทราวดี มีชูธน ปัจจุบันอายุ ๖๗ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๑ ที่บ้านริมน้ำซอยวัดระฆัง กรุงธนบุรี (ปัจจุบันคือฝั่งธนบุรี กรุงเทพฯ) บิดาชื่อ นายสะอาด มีชูธน อาชีพ อดีตอธิบดีกระทรวงอุตสาหกรรม มารดาชื่อ คุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ อาชีพเจ้าของบริษัทเรือด่วนเจ้าพระยาและบริษัทเรือข้ามฟากสุภัทรา มีบุตรธิดา ๔ คน นางสาวแววดี ศรีไตรรัตน์ นายฟาน ศรีไตรรัตน์ นายมังกร ทิมกุล นางสาวภัทรวรินทร์ ทิมกุล

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๐๓ : จบมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนราชินี ระหว่างนี้ได้รับการฝึกสอนศิลปะรำไทยและขับร้องเพลงไทยเดิมจากครูเล็ก วังบ้านหม้อ

พ.ศ. ๒๕๐๗ : จบการศึกษาเทียบเท่าระดับมัธยมปลายที่ประเทศอังกฤษ โรงเรียน Micklefield School

พ.ศ. ๒๕๑๑ : ศึกษาศิลปะการแสดงจาก Pasadena Playhouse และศึกษาการออกแบบเครื่องแต่งกายจาก Jocelyn Ryan ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. ๒๕๓๗ : ศึกษาวิชาศิลปะชวา บาหลี จากสถาบัน S.T.S.I ประเทศอินโดนีเซีย

พ.ศ. ๒๕๓๘ : ศึกษาวิชาการแสดง/การเต้นรำร่วมสมัย (Modern Dance)/การใช้เสียง จาก Langara College ประเทศแคนาดา

พ.ศ. ๒๕๔๐ : อบรมวิชา Scenography จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๔๒ : ศึกษาวิชาการสอนศิลปะไทยจากครูธีรยุทธ ยวงศรี

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๑๒ : เป็นนักออกแบบเสื้อผ้า มีร้านบูติกสามแห่งคือ Something different ที่เพลินจิตอาเขต Factory ที่สยามสแควร์ O.G. ที่ศูนย์การค้าเฉลิมโลก

พ.ศ. ๒๕๑๓ - พ.ศ. ๒๕๑๙ : ประกอบอาชีพเป็นนางแบบและนักแสดงนำทางภาพยนตร์ โทรทัศน์ และละครเวที เป็นผู้กำกับการแสดงให้กับภาพยนตร์

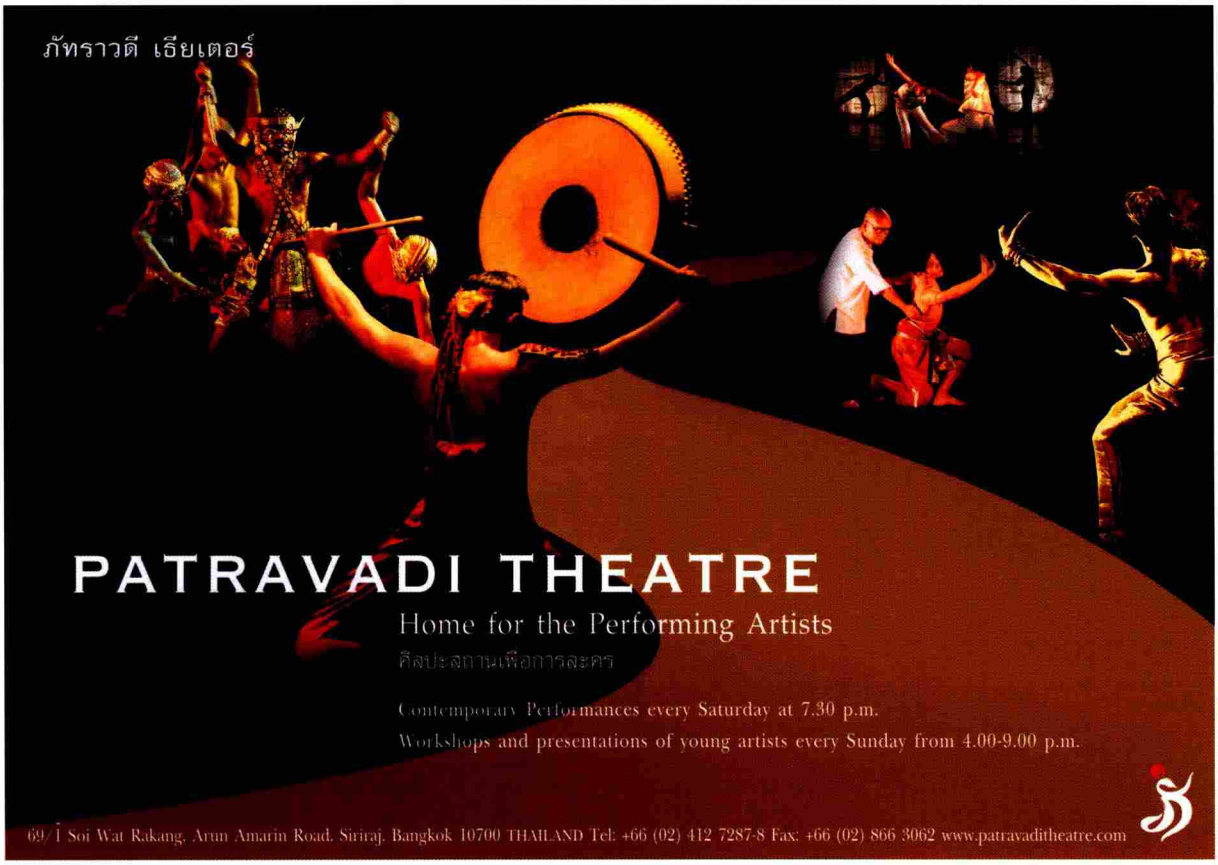
พ.ศ. ๒๕๒๐ - พ.ศ. ๒๕๒๓ : เป็นผู้สร้าง ผู้ประพันธ์บทการแสดง กำกับการแสดง และร่วมแสดง ละครโทรทัศน์ โดยสร้างเป็นตอนสั้นๆ ให้สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๓ และเป็นผู้สร้างละครโทรทัศน์ครั้งแรกโดยไม่มีการบอกบท

พ.ศ. ๒๕๒๖ : สร้างละครโทรทัศน์ให้สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๙

พ.ศ. ๒๕๒๗ : เป็นผู้สร้างละครเวที ให้บริษัท ไนท์สปอท จำกัด และเป็นที่ปรึกษาจัดตั้งมณเฑียรทองเธียเตอร์

พ.ศ. ๒๕๓๐ : ก่อตั้งคณะภัทราวดี Theatre and Dance Company

พ.ศ. ๒๕๓๕ - พ.ศ. ๒๕๕๑ : ได้รับทุนสนับสนุนจากคุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ เปิดโรงละครกลางสวน ภัทราวดี (ภัทราวดีเธียเตอร์) โดยเป็นทั้งนักแสดง ผู้กำกับผลงานของโรงละครและดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการของโรงละครจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ เกิดน้ำท่วมใหญ่โรงละครเสียหายมากจนต้องปิดกิจการ

พ.ศ. ๒๕๔๒ : ได้รับเชิญให้เป็นผู้กำกับลีลาในโครงการ การแสดง ASEAN Flagship Voyage “Realizing RAMA” Performing Art Tour Across Asia and Europe

พ.ศ. ๒๔๔๕ : ได้รับเชิญเป็นกรรมการ Asia Arts Net องค์กรระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนและพัฒนาศิลปินสาขาศิลปะการแสดงในภูมิภาคเอเชีย

พ.ศ. ๒๕๔๖ : ได้รับเชิญเป็นตัวแทนศิลปินเอเชียในการกล่าวสุนทรพจน์ เปิดงาน Images of Asia ณ เมืองโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก

พ.ศ. ๒๕๔๖ : ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายวัฒนธรรมให้กับกระทรวงวัฒนธรรม

การสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน

พ.ศ. ๒๕๑๓ แสดงละครโทรทัศน์ให้กับคณะของลาวัลย์ฉวี สิริสิงห์

พ.ศ. ๒๕๑๖ แสดงภาพยนตร์เรื่องแรก ไม่มีสวรรค์สำหรับคุณ และได้รับพระราชทานรางวัลตุ๊กตาทอง ดารานำฝ่ายหญิง

พ.ศ. ๒๕๑๖ แสดงและร่วมเขียนบทภาพยนตร์เรื่อง นางสาวมะลิวัลย์ แสดงละครเวทีเรื่อง Tea and Sympathy ณ AUA เธียเตอร์

พ.ศ. ๒๕๑๗ แสดงภาพยนตร์เรื่อง ความรักครั้งสุดท้าย อำนวยการสร้างและกำกับการแสดงโดยหม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล

พ.ศ. ๒๕๑๘ แสดงภาพยนตร์ทั้งหมด ๕ เรื่อง คือ เรื่องตะวันตกดิน นางเอก นางแบบมหาภัย นางนวล น้ำพุ

พ.ศ. ๒๕๑๙ กำกับภาพยนตร์เรื่อง รักริษยา สร้างชื่อให้นางเอก ธิติมา สังขพิทักษ์ และชลิต เฟื่องอารมย์ กำกับการแสดงและสร้างภาพยนตร์เรื่อง เกมส์ ร่วมแสดงกับนิรุตติ์ ศิริจรรยา และสุรพล วิรุฬรักษ์

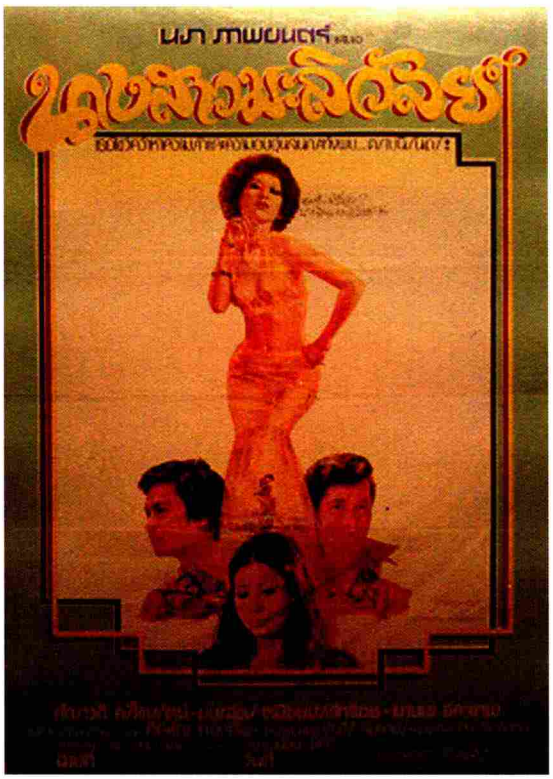
พ.ศ. ๒๕๒๐ - พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นผู้สร้างละครโทรทัศน์ ริเริ่มละครสั้นครึ่งชั่วโมงให้สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๓ เป็นการสร้างละครโทรทัศน์ครั้งแรกที่ไม่มีการบอกบท เป็นผู้สร้าง กำกับการแสดง เขียนบท และแสดงละครโทรทัศน์เรื่องแรกคือ ไฟพ่าย ละคร ๒๐ ตอน ดัดแปลงจากบทประพันธ์ของกฤษณา อโศกสิน ละครโทรทัศน์เรื่อง ตุ๊กตาเสียกบาล ให้สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๓ สร้างชื่อเสียงให้แก่กำธร ทัพคัลไลย จันทนา ศิริผล เป็นผู้สร้าง กำกับการแสดง และประพันธ์บท ละครโทรทัศน์ เรื่องขบวนการคนใช้ (๖๐ ตอน) สร้างชื่อเสียงให้แก่อัจฉราพรรณ ไพบูลย์สุวรรณ มยุรี อิศรเสนา และอีกมากมาย เป็นผู้สร้างและกำกับการแสดง และประพันธ์บทละครโทรทัศน์เรื่อง ความรัก สร้างชื่อเสียงให้แก่ ลินดา ค้าธัญเจริญ เป็นผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง ประชาชนชาวแฟลต สร้างชื่อเสียงให้แก่วรายุทธ มิลินทจินดา ภัทราวดี เป็นผู้กำกับการแสดง สมชาย นิลวรรณ ประพันธ์บทละครโทรทัศน์เรื่อง ศรีธนญชัย ภัทราวดี แสดงและสร้าง โดยมีปัญญา นิรันดร์กุล เป็นผู้ประพันธ์บท สร้างชื่อให้แก่ญาณี ตราโมท และปัญญา นิรันดร์กุล

พ.ศ. ๒๕๒๕ เปิดการแสดงคอนเสิร์ต คืนหนึ่งกับภัทราวดี ณ โรงละครแห่งชาติ เป็นการแสดงคอนเสิร์ตครั้งแรก โดยศิลปินไทยในรูปแบบการแสดงเดี่ยว one woman show สไตล์บรอดเวย์ สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดการรวมตัวของศิลปินเพลง ค่ายเพลง และศิลปินที่มีชื่อเสียง

พ.ศ. ๒๕๒๖ แสดงและสร้างละครโทรทัศน์ให้สถานีโทรทัศน์ ช่อง ๙ เรื่อง บนถนนสายเดียวกันและผู้พิทักษ์ความสะอาด สร้างชื่อเสียงให้กับศานติ สันติเวชกุล และได้รับรางวัลเมขลาทองคำ ประเภทละครสร้างสรรค์ จากละครเรื่องนี้

พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นผู้แสดงและผู้สร้างละครเวทีให้บริษัท ไนท์สปอต เรื่อง ลอดิลกราช ณ ศูนย์ศิลป์ พีระศรี เป็นที่ปรึกษาจัดตั้งโรงละครมณเฑียรทองเธียเตอร์ เป็นผู้สร้าง กำกับ

แสดงภาพยนตร์เรื่อง นางนวล

การแสดง และร่วมแสดงละครเวทีเรื่องหางเครื่องเมืองฝรั่ง และความรักบนฝาโลง ณ มณเฑียรทองเธียเตอร์ และได้รับรางวัลหน้ากากทองคำ

พ.ศ. ๒๕๓๐ ประพันธ์ สร้าง และแสดงละครเพลงเรื่อง เก็บดาวดวงใหม่ไปใส่ฟ้า แสดง ณ หอประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นปีแรกของการเปิดใช้โรงละครแห่งนี้ นำแสดงร่วมกับคุณชรัส เฟื่องอารมย์ คุณสุชาติ ชวางกูล และคุณฉันทนา กิติยพันธ์ โดยมีคุณปรัศญ์ สุวรรณศร เป็นผู้ประพันธ์ดนตรี คุณบุบผา ธรรมบุตร เป็นผู้ควบคุมวงดนตรี Choreographer จาก New York ฝึกสอนลีลาการแสดงให้กับนักแสดงประกอบ ซึ่งบัดนี้ทุกคนได้เติบโตเป็นผู้มีชื่อเสียง และมีผลงานสร้างสรรค์ ในอุตสาหกรรมบันเทิง

พ.ศ. ๒๕๓๕ จัดการแสดงละครเพลงเรื่อง สิงหไกรภพ (นิทานข้างวัด)

สิงหไกรภพ หรือนิทานข้างวัด นำนักแสดงทั้งหมดซึ่งเป็นนักเต้นรำ มิเคยแสดงละครมาก่อน ฝึกการแสดงและขับร้องโดยใช้บทละครของคุณมาริสา แสนกุลศิริศักดิ์ ซึ่งดัดแปลงมาจากบทประพันธ์ สิงหไกรภพของสุนทรภู่ มาจัดทำเป็นละครเพลงร่วมสมัย ใช้บทกลอนของสุนทรภู่บางบรรทัดมาเป็นบทร้องและบทเจรจาบ้าง แต่งใหม่บ้าง ประพันธ์เพลงโดยคุณเทวัญ ทรัพย์แสนยากร ใช้ทำนองเพลงไทยเดิมในโอกาสที่เหมาะสม เช่น ทำนองม้าย่อง แต่งทำนองใหม่บ้าง ใช้เครื่องดนตรีไทยผสมกับดนตรีสากล เช่น กีตาร์ไฟฟ้ามาใช้กับตัวละคร เช่นคงคาประลัยซึ่งเป็นวัยรุ่นอารมณ์รุนแรง

สิงหไกรภพ นำแสดงโดยมานพ มีจำรัส (นักแสดงในสังกัด บัดนี้ได้รับรางวัลศิลปาธรนักแสดงร่วมสมัยยอดเยี่ยมประจำปี ๒๕๔๘) ร่วมกับนักแสดงรับเชิญ คุณเทียมแข กุญชร ครูมืด (ประสาท ทองอร่าม) โดยมีญาณี ตราโมท และชรัส เฟื่องอารมย์ รับบทแทนในบางครั้ง ใช้สไตล์ละครเวทีสมัยใหม่ผสมการเยื้องย่างแบบไทย กับลีลาของ Modern Dance กำกับการแสดง โดยภัทราวดี มีชูธน ซึ่งช่วยร้องและพากษ์เป็นภาษาไทยและอังกฤษในการแสดงเพื่อให้ผู้ชมทุกคนเข้าใจ และยังเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมเสียง ไมโครโฟน และควบคุมดนตรี

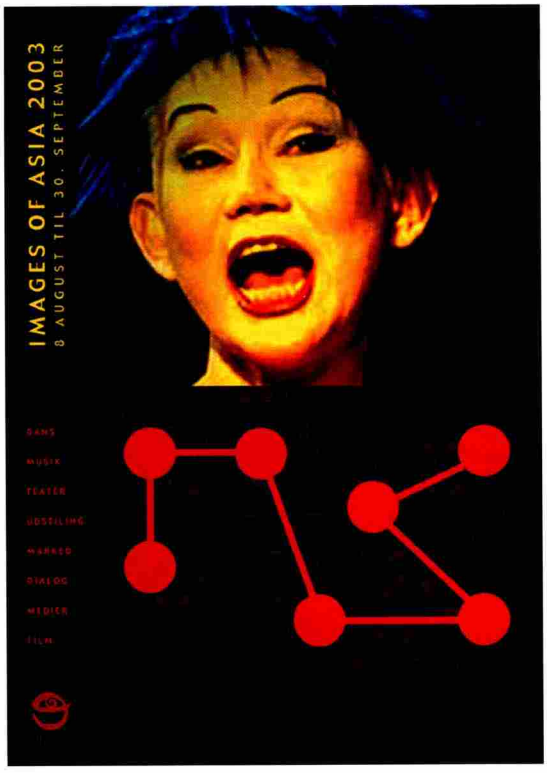
มานพ มีจำรัส นักแสดงนำ ช่วยกำกับลีลา แสดงกลางแจ้งหน้าตึกบริเวณลานจอดรถของโรงละคร ซึ่งมีสวนร่มรื่น จุคนดู ๒๐๐ คน ใช้ประตูไม้แกะสลักของตัวตึกและต้นไม้รอบบริเวณเป็นฉาก แสดงทุกวันเสาร์อาทิตย์ต่อเนื่องเป็นเวลาสามเดือน บัตรจำหน่ายราคา ๒๐๐ และ ๑๐๐ บาท

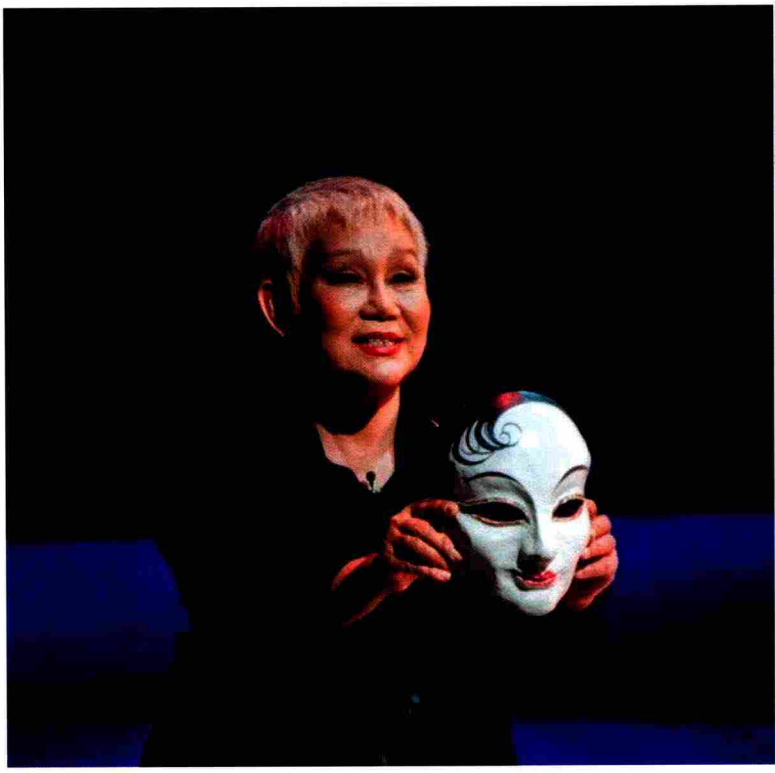
สิงหไกรภพ เปิดการแสดงในวันที่ ๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นหน้าฝนแต่ผู้ชมก็มิได้ถอยหนี โรงละครจัดร่มขนาดใหญ่ให้หลบฝน ทุกคนชมจนจบการแสดงทุกครั้ง นักแสดงเล่นกลางฝนอย่างคล่องแคล่ว เต้นระบำพร้อมกับบิดน้ำฝนออกจากขากางเกงเป็นครั้งคราว เครื่องแต่งกายทำจากผ้าดิบย้อมสีโทนส้มและเขียวมะกอก ตกแต่งด้วยหนังและเชือก สร้างและออกแบบโดยสุจินดา ไชยากุลสรากร ซึ่งเป็นนักแสดงคนหนึ่ง เครื่องแต่งกายทนแดดทนฝนแต่อุปกรณ์เครื่องเสียงและไมโครโฟนติดตัวเสียหายบ่อยครั้ง การแสดงได้รับความนิยมปากต่อปาก จนมีผู้ชมมากขึ้นและมากขึ้นทุกรอบ ต้องหาที่ใหม่ให้โรงละครในคราวต่อไป

นับแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ภัทราวดีเธียเตอร์ซึ่งอยู่ในซอยเล็กๆ กลายเป็นโรงละครที่ผู้นิยมละครเวทีกล่าวถึงและติดตามผลงานอย่างสม่ำเสมอ

ในปีต่อๆ มาได้เปลี่ยนเวลาเปิดการแสดงประจำปีเป็นเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน เพราะเป็นช่วงที่ฝนไม่ตก ความสำเร็จของละครเรื่องนี้ต้องยอมรับว่าเป็นเพราะการสร้างงานที่สอดคล้องกับความถนัดของนักแสดง ความพิถีพิถัน ระเบียบวินัย และการฝึกซ้อมอย่างเข้มงวด นักแสดงถูกฝึกให้มีพลังและจริงจังกับงาน การดำเนินเรื่องที่กระฉับกระเฉงรวดเร็ว สอดแทรกลีลาหลากหลายน่าสนใจสวยงาม การขับร้องและการพูดมีน้อยมาก เพราะนักแสดงเพิ่งเริ่มหัดแสดง จึงทำได้ดีและกลมกลืน ทำให้สิงหไกรภพได้รับความนิยมและได้รับเลือกเป็นตัวแทนประเทศไทยในงานมหกรรมละครอาเซียนในปีต่อมา และแสดงหน้าพระที่นั่งถวายสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ วังบางขุนพรหม แสดงในงาน WorldTech โคราช และโรงละครอื่นๆ รวมทั้งสิ้น ๗๕ รอบ นับว่าเป็นสถิติสูงสุดของการแสดงละครเวทีร่วมสมัยในยุคนั้น

เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เปิดการแสดงเรื่อง “แม่เสียงหวานกบาลเหน่ง” บทละครแปลมาจาก The Bald Soprano ของ Eugene Ionesco โดยคุณกุลธิดา มณีรัตน์ เป็นผู้แปลและกำกับการแสดง นำแสดงโดยธิติมา สังขพิทักษ์ ไชยวัฒน์ อนุตระกูลชัย ดังกมล ณ ป้อมเพชร เป็นผู้ช่วยกำกับการแสดง นับเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่โรงละครสร้างการแสดงโดยใช้บทประพันธ์ของต่างประเทศ คนดูไม่นิยมเพราะบทละครประเภท Absurd (ชวนหัว) คนไทยไม่เข้าใจเพราะวิถีชีวิตของเราแตกต่างกับฝรั่ง และบทภาษาไทยก็แปลแบบตรงๆ ตัว มิได้

แสดงละครเวทีเรื่อง ลิลิตพระลอ ที่ New York

ตีความเปรียบเทียบ นักแสดงก็ยังไม่เข้าใจเรื่องราว ผู้กำกับเองก็คงไม่ค่อยเข้าใจวิธีทำละครเท่าใดนักเพราะเพิ่งเรียนจบมานักแสดงก็แสดงไปตามบทที่ๆ ที่ไม่เข้าใจ แต่ถึงกระนั้นก็มีคนให้ความสนใจมาชมเต็มโรงทุกรอบ นับว่าเป็นประสบการณ์ที่เริ่มเรียนรู้ปัญหาของการทำละครประเภทนี้ ซึ่งมีประโยชน์ในการคิดและการทำงานเรื่องต่อๆ ไป

พ.ศ. ๒๕๓๕ จัดการแสดงเรื่อง “ตะลิดติดตี่” ซึ่งเป็นละครเด็ก บทประพันธ์ของมาริสา แสนกุลศิริศักดิ์ นำแสดงโดย บุ๋มบิ๋ม สามโทน เม ภัทรวรินทร์ ทิมกุล (อายุ ๑๓ ปี) และ อรสา อิศรางกูร ณ อยุธยา โดยมีสุกี้ กมลสุโกศล สุโกศล เป็นผู้ประพันธ์เพลง แสดงเป็นเวลาสองเดือน ทุกวันเสาร์ อาทิตย์ การแสดงครั้งนี้ได้ย้ายโรงมาบริเวณสวนหลังบ้าน เดิมเป็นที่ทิ้งขยะรกร้าง ภัทราวดีปรับปรุงเป็นสระว่ายน้ำตื้นๆ เพื่อให้นักเรียนอนุบาลใช้ และขอยืมเป็นเวทีละครในวันเสาร์ อาทิตย์ มีที่นั่งชมการแสดง ๓๐๐ ที่นั่ง

๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๖ เปิดการแสดง “ร่าย” เป็นการแสดงร่ายบทกลอนของไทย เช่น กาพย์เห่เรือ การละเล่นผะหมี เพลงขอทาน และร่ายรำกับเพลงไทยสไตล์แจ๊สของเทวัญ ทรัพย์แสนยากร แสดงสดร่วมกับ ภัทราวดี มีชูธน และคณะ แสดงเพียง ๖ รอบเท่านั้น บัตรราคา ๒๕๐,๑๕๐ และ ๘๐ บาท

๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ถึงมกราคม พ.ศ. ๒๕๓๗ เปิดการแสดง “จุรี In Concert” นำประวัติและผลงานของจุรี โอศิริ ซึ่งเป็นศิลปินนักร้อง นักแสดง นักพากย์ภาพยนตร์ มารวมเป็นงานประเภท Variety Show โดยมี Mr. Fred Mann จาก New York กำกับลีลาท่าเต้น Mr. Jeff Corness จากแคนาดา เป็นผู้เรียบเรียงเพลง ซึ่งจุรีร้องอัดแผ่นเสียงเมื่อสมัยสาวๆ ใช้บทกลอนที่เธอประพันธ์ไว้เป็นเพลงไตเติ้ล โดย Jeff เป็นผู้แต่งทำนอง นักแสดงรับเชิญมีสมพงศ์ วงศ์รักไทย ตลกและนักพากย์รุ่นจุรี โอศิริ ร่วมแสดงในฉากตลกหน้าม่านและฉากพากย์หนัง นักแสดงชายร่วมแสดงคือ มานพ มีจำรัส รักพงศ์ ทิฆัมพร อนันต์ ดังกมล ณ ป้อมเพชร เกียรติศักดิ์ อุดมนาค (หรือเสนาหอยในปัจจุบัน) ศรชัย ฉัตรวิริยะชัย มีผู้ชมวีไอพี ซึ่งเป็นแฟนละครของจุรี โอศิริ มาชมการแสดงมากมาย อาทิ พลเอก ถนอม กิตติขจร เวทีการแสดงครั้งนี้ได้ถูกปรับปรุงให้มีเวทีหมุนเพื่อใช้ในการเปลี่ยนฉากอย่างรวดเร็ว บัตรราคา ๒๕๐,๑๘๐ และ ๘๐ บาท

๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗ ถึง กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๘ เปิดการแสดง Rock Opera เรื่อง“อิเหนา จรกา” กำกับการแสดงโดยภัทราวดี มีชูธน ดัดแปลงเป็นละครเพลงร่วมสมัยจากบทพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ โดยนำคำกลอนตัดตอนมาเป็นบทร้องและบทเจรจาตามความเหมาะสม นำแสดงโดย อัษฎาวุธ เหลืองสุนทร เป็นอิเหนา ญาณี ตราโมท เป็นจรกา ดาริณี ชำนาญหมอ เป็นบุษบา มานพ มีจำรัส เป็นท้าวกะหมังกุหนิง ชรัส เฟื่องอารมย์ เป็นท้าวกุเรปัน ภัทราวดี มีชูธน แสดงเป็นประไหมสุหรี เมืองดาหา สลับกับปวีณา ชนยุทธ ม.ร.ว.มาลินี จักรพันธ์ รับบทประไหมสุหรีเมืองหมันยา ภัทราวดีและมานพ มีจำรัส เดินทางไปศึกษาที่สถาบัน S.T.S.I เมือง Surakata อินโดนีเซีย เพื่อนำศิลปะชวาและบาหลีมาประดิษฐ์ใช้ให้สอดคล้องกับการแสดง อาจารย์บรู๊ซ แกสตัน เป็นผู้ประพันธ์เพลง ใช้เครื่องดนตรีกลองแขก ปี่ชวา และเครื่องดนตรีไทยผสมกับเครื่องดนตรีสากล แสดงสดตามความเหมาะสม เช่น อิเหนา ซึ่งเป็นหนุ่มวัยรุ่นใช้จังหวะดนตรีร็อคเป็นครั้งแรกที่โรงละคร ติดตั้งสลิงเพื่อให้นางฟ้าเหาะมาถวายกริชแก่ท้าวกุเรปัน ตอนกำเนิดอิเหนา และทดลองใช้เงาของผู้แสดงและหนังตะลุงมาใช้ในการเชื่อมฉาก

อนุวัฒน์ นาคศรีสุข จาก Charm Centre เป็นผู้ออกแบบเครื่องแต่งกายโดยใช้แบบของชวา บาหลีเป็นแนวคิด รักพงศ์ ทิฆัมพรอนันต์ นักแสดงซึ่งโรงละครให้ทุนไปเรียนการออกแบบฉากและเครื่องแต่งกายที่อังกฤษเป็นผู้สร้างเครื่องประดับ ลายผ้าและหมวก การแสดงครั้งนี้ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นการส่วนพระองค์ชมการแสดง และยังได้มอบเงินบำรุงให้โรงละครอีกจำนวนหนึ่ง

พ.ศ. ๒๕๓๘ เปิดการแสดงเรื่อง “เงาะป่า” ภัทราวดีดัดแปลงเป็นละครเพลงร่วมสมัยจากบทพระราชนิพนธ์เงาะป่าของรัชกาลที่ ๕ ซึ่งทรงพระราชนิพนธ์ระหว่างประทวร เป็นเรื่องเล่าจากเงาะเผ่าซาไก ซึ่งมีผู้ถวายให้มาชุบเลี้ยงในวัง เมื่อครั้งเสด็จประพาสภาคใต้ นำแสดงโดย เม ภัทรวรินทร์ เป็นลำหับ มานพ มีจำรัส เป็นชมพลา อัษฎาวุธ เหลืองสุนทร เป็นฮเนา ญาณี ตราโมท ม.ร.ว. มาลินี จักรพันธ์ สินีนาฎ โพธิเวช มยุรี อิศรเสนา สมพงษ์ พงษ์มิตร ร่วมแสดง โดยมี Jeff Corness จากแคนาดาเป็นผู้ประพันธ์เพลงละครเรื่องนี้ Media of Media

แสดง กำกับ และเขียนบท ร่ายพระไตรปิฎก ๒

ภัทราวดีกำหนดให้ใช้ทำนองเพลงไทยเดิม และเนื้อร้องเดิมซึ่งใช้กับการแสดงเรื่องเงาะป่า มาประยุกต์ใช้ตลอดทั้งเรื่อง โดยเก็บรักษาการร้องแบบไทยเดิมไว้ โดยมีศิลปินแห่งชาติ ครูสุดจิตต์ ดุริยะประณีต เป็นที่ปรึกษา และฝึกการขับร้อง เป็นอุบายที่จะเผยแพร่เพลงไทยเดิม ให้นักแสดงรุ่นใหม่และผู้ชมวัยรุ่นให้รู้จักและร้องเพลงไทยได้ Chick Snipper จากแคนาดา เป็นผู้ออกแบบลีลาโดยใช้ท่าทางของชาวซาไก ซึ่งได้พานักแสดงและ Jeff ไปศึกษาที่เบตงเป็นแนวคิด สร้างฉากใช้เรียบง่ายโดยการปั้นภูเขาบริเวณบ่อน้ำเพื่อให้นักแสดงปีนป่าย กระท่อมสร้างจากไม้ไผ่สไตล์เงาะเผ่าซาไก ออกแบบโดย Pam Johnson ชาวแคนาดา

สุพจน์ ฉิมสุข (บี) นักออกแบบไทยซึ่งไปทำงานที่ฝรั่งเศสเป็นผู้ออกแบบและสร้างเครื่องแต่งกาย ตัดเย็บในฝรั่งเศส เนื่องจากผ้าบางชนิด เช่น ผ้าหนังยืด ไม่สามารถหาได้ในเมืองไทย บีสร้างกางเกงคล้ายเตี่ยวให้มานพใส่แสดง กระโดดโลดเต้นอย่างไรก็ไม่โป๊ งานชิ้นเล็กๆ แต่ต้องใช้ฝีมือในการตัดเย็บ ชุดนกของละครเรื่องนี้ทำจากขนนกสีชมพูและแดงตามคำบรรยายของบทพระราชนิพนธ์ก็ทำในฝรั่งเศส ส่วนชุดชาวบ้านใช้ผ้าดิบย้อมสีแดงเข้ม สุพจน์บินมาควบคุมการตัดเย็บที่กรุงเทพฯ

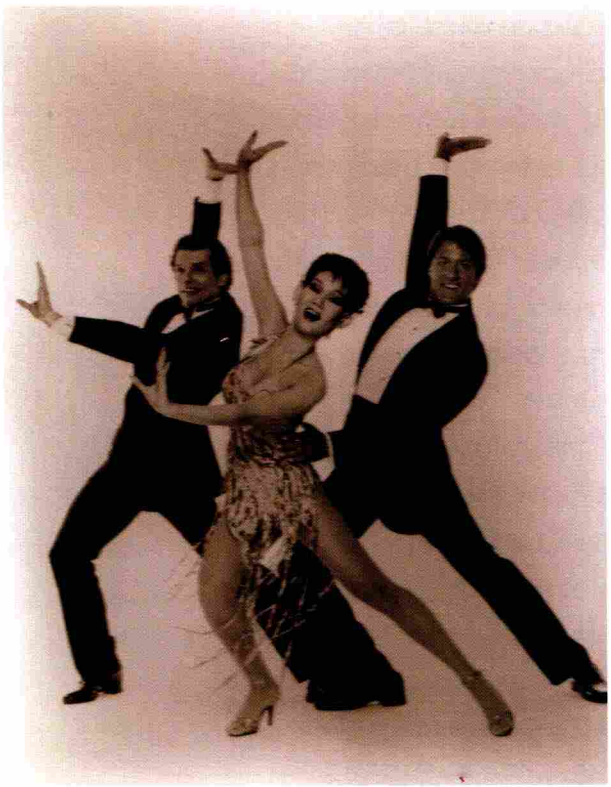
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และพระองค์เจ้าสุทธิโสภา เสด็จมาชมการแสดง ณ โรงละครเป็นการส่วนพระองค์

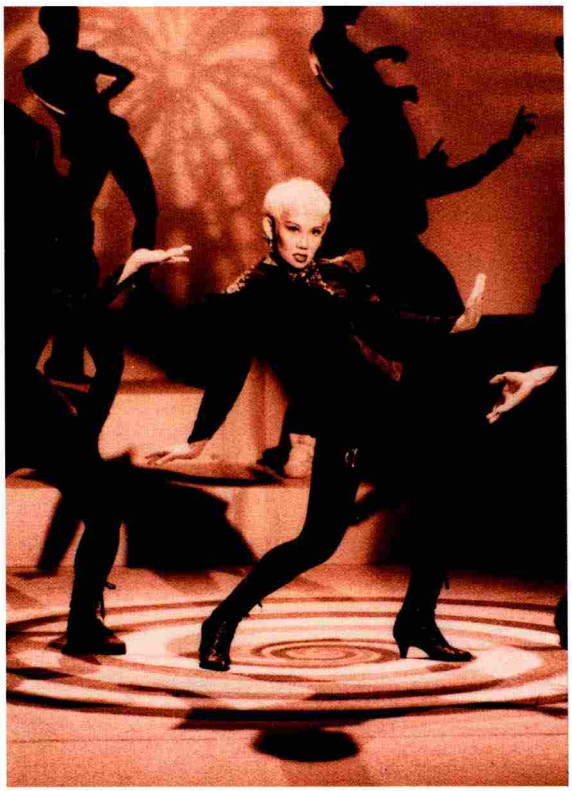
พ.ศ. ๒๕๓๙ สร้างโรงละครเล็ก สตูดิโอ ๑ เนื่องจากนักแสดงจำนวนมากของภัทราวดีเธียเตอร์ ซึ่งได้รับทุนไปศึกษาการเต้นรำ การแสดงและการใช้เสียงที่แคนาดามีความคิดที่จะสร้างโรงละครเล็กๆ เพื่อจัดการแสดงประเภทคอนเทมโพรารี ซึ่งกำลังเป็นที่นิยม จึงแอบสร้างความเซอร์ไพร้ส์ให้ครูอาจารย์ โดยการใช้โรงอาหารของโรงเรียนอนุบาลสุภัทรา ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับโรงละคร ทดลองจัดการแสดงชื่อว่า “D-tail” เป็นงานชิ้นเล็กๆ สร้างโดยนักแสดง ๖ คน ตามความถนัดของตน ทุกคนร่วมกันทำโปสเตอร์ โฆษณา ประชาสัมพันธ์และจำหน่ายบัตรราคา ๘๐ บาท สามารถหาผู้ชมเต็มโรงตลอดการแสดง ๓ รอบ หลังจากนั้นภัทราวดีได้ปรับปรุงสถานที่แห่งนั้นให้เป็นโรงละครขนาดเล็ก จุผู้ชม ๑๐๐ คน มีอุปกรณ์ไฟและเสียงครบครัน

พ.ศ. ๒๕๓๙ เปิดโรงละคร สตูดิโอ ๑ ด้วยการแสดงเรื่อง “ร่ายพระไตรปิฎก” การแสดงเดี่ยวโดยภัทราวดี มีชูธน กำกับการแสดงโดยมานพ มีจำรัส ศิษย์รุ่นแรก ซึ่งได้พัฒนางานและการศึกษาจากนักเต้นเป็นนักแสดงและเป็นผู้กำกับการแสดง ภัทราวดีได้นำคำสอนจากหนังสือพระไตรปิฎกฉบับประชาชนมาสร้างเป็นบทละครและการแสดงซึ่งใช้สมาธิและความชำนาญพิเศษแบ่งออกเป็น ๒ ฉาก ฉากแรกเป็นการแสดงประกอบลีลาเกี่ยวกับประสบการณ์การนั่งสมาธิซึ่งมีนิวรณ์ ๕ คือ กามะ ฉันทะ โทสะ ความเซื่องซึมง่วงนอน ความฟุ้งซ่าน ความลังเลสงสัย เป็นอุปสรรค ฉากที่สองเป็นการร่ายประกอบลีลาวินัยปิฎกมหาวิภังค์ เล่มที่ ๑ การแสดงประสบความสำเร็จเกินความคาดหมาย คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ และคณะจากกรมการศาสนาซื้อตั๋วนั่งชมแถวหน้าตั้งแต่รอบแรก และสนับสนุนให้จัดการแสดงประเภทนี้อีก เพื่อเผยแผ่พุทธศาสนาอย่างสวยงามสนุกสนานและเข้าใจง่าย จาก ๔ สัปดาห์ ต้องขยายเวลาไปเป็น ๘ สัปดาห์ มีผู้ชมทั้งเด็กเยาวชนและผู้สูงอายุ นับเป็นความสำเร็จอีกครั้งในการทดลองของภัทราวดีเธียเตอร์ ร่ายพระไตรปิฎกได้รับเชิญให้แสดงหน้าพระที่นั่งถวายสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ โรงแรมสยามอินเตอร์คอนติเนนตัล

๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๙ เปิดการแสดงในโรงละครเล็ก Studio ๑ เรื่อง “ก่องข้าวน้อย” นำนิทานพื้นบ้านของภาคอีสานมาสร้างสรรค์ร่วมกันระหว่างคัสสุระ คัง จากญี่ปุ่นและภัทราวดีเธียเตอร์ โดยใช้นักแสดงชาย ๓ คน นักแสดงหญิง ๔ คน นำเทคนิค “บุตโต” เทคนิคใหม่ของญี่ปุ่นซึ่งกำลังได้รับความนิยมแพร่หลายในสากล บัตรราคา ๔๐๐ ๓๐๐ และ ๒๐๐ บาท

๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึง เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑ เปิดการแสดงโขน ตอน “สหัสสเดชะ” แสดงทุกวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ณ โรงละครภัทราวดี บัตรราคา ๕๐๐ ๔๐๐ ๓๐๐ ๒๐๐ บาท หลังจากได้ทำงานร่วมสมัยมากมาย จนนักแสดงของโรงละครมีความรอบรู้ ภัทราวดีเริ่มนำการแสดงซึ่งเป็นคลาสสิกมาทดลองทำ โดยการนำเสนอศิลปะโขนร่วมกับนักแสดงของกรมศิลปากร ภัทราวดีดัดแปลงบทจากพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ของรัชกาลที่ ๒ ผสมผสานกับบทของกรมศิลปากร โดยมีครูมืด (ประสาท ทองอร่าม) เป็นผู้เรียบเรียงบทพากย์และบทร้อง

นำแสดงโดย สมเจตน์ ภู่นา แสดงเป็นพระลักษมณ์ เภตรา ศรีวรานนท์ แสดงเป็นท้าวสหัสสเดชะ พัชรา บัวทอง เป็นนางมณโฑ พิเชษฐ์ กลั่นชื่น เป็น อินทรชิต จุลชาติ อรัญยะนาค เป็นทศกัณฐ์และกำกับลีลา สินีนาฏ โพธิเวช และมยุรี อิศรเสนา ร่วมแสดงเป็นนางระบำ ให้ความครึกครื้น ภัทราวดี มีชูธน กำกับการแสดง การแสดงครั้งนี้ใช้ลีลาของโขนตามแบบฉบับดั้งเดิม ผสมผสานกับการเชิดหุ่นเงาเพื่อสร้างภาพตามจินตนาการของพระราชนิพนธ์ซึ่งมิอาจแสดงได้บนเวที นักแสดงแสดงสลับกับการเชิดหุ่นหรือพร้อมกัน สร้างหุ่นเงาตามลักษณะภาพวาดจิตรกรรมฝาผนัง แต่เคลื่อนไหวคอแขน ร่ายรำ ได้สร้างด้วยกระดาษแข็งและพลาสติก แกะลายใส่สีสันด้วยกระดาษสีและเจลไฟ นักเชิดหุ่นจากญี่ปุ่น Mr. Zen-san เป็นผู้ร่วมประดิษฐ์คิดค้นเทคนิคต่างๆ ในการเชิดหุ่น เช่น การยิงศร ฝนตก ฟ้าผ่า สร้างสีสันให้แก่การแสดงอย่างมากมาย ฉากที่ใช้คือจอขาวธรรมดา ฉายสไลด์เป็นเวียงวังหรือป่า ทำให้ได้รับความสนใจและได้รับเชิญร่วมโครงการพลังงานหารสองแสดงเพิ่มอีก ๔๐ รอบในจังหวัดต่างๆ ทั้งสี่ภาค เรียกว่าโขนรวมพลังหารสอง

โขนรวมพลังหารสองเปิดแสดงในที่ต่างๆ เช่น โคราช เชียงใหม่ นครปฐม ขอนแก่น ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ และโรงละครสำนักพิพิธภัณฑ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รวม ๔๐ รอบ เปิดให้ชมฟรี สนับสนุนโดยโครงการรวมพลังหารสองของรัฐบาล แต่ละที่มีผู้ชมล้นหลาม บางแห่งมีมากถึง ๕,๐๐๐ คน การแสดงครั้งนี้ได้มีการปรับปรุงให้มีการประหยัดเพิ่มขึ้น คือ สร้างชุดละครใหม่ ออกแบบโดย คม ขาวทอง ใช้ผ้าพื้นบ้านซึ่งมีลวดลายถักทอในเนื้อผ้ามาปักด้วยลูกปัดทอง ซึ่งสวยงามมากเมื่ออยู่ในไฟ แต่มีราคาถูกกว่าการสร้างชุดละครแบบเดิมเกือบห้าเท่า และสามารถซักน้ำได้ ตัวละครบางตัวที่ไม่ใช่เจ้าใหญ่ เช่น ทหารยักษ์ ลิง มูลพลัม ไม่ใส่เสื้อ แต่ทาตัวด้วยแป้งจิ้วสีต่างๆ ตามสีของตัวละคร นักร้องนักพากษ์ ๕ คน และผู้ทำเอฟเฟ็กท์อีก ๕ คน ถูกปรับเหลือเพียง ๒ คน คือ ภัทราวดี มีชูธน และกริช ชัยศิลป์บุญ ทั้งร้องทั้งพากษ์ทั้งทำเอฟเฟ็กท์เป็นการใช้คนให้คุ้ม ตามนโยบายของพลังงานหารสอง ดวงไฟซึ่งเคยใช้ถึง ๒๐๐ ดวงถูกปรับให้เหลือเพียง ๒๕ ดวง ออกแบบโดย สุพัตรา เครือครองสุข ศิษย์อาจารย์สมพร โถปัญญา ซึ่งนำมาฝากไว้ตั้งแต่ยังเป็นนักศึกษาฝึกงาน และได้รับทุนให้ศึกษาเพิ่มเติมจากโรงละครอีกหลายครั้ง ออกแบบแสงที่มีมิติและดูขลังกว่าเดิม การแสดงรามเกียรติ์ตอนสหัสสเดชะ จุดประกายให้นักแสดงหลายคนของภัทราวดีเธียเตอร์หันมาสนใจศิลปะคลาสสิกของไทยอย่างจริงจัง โรงละครจึงขอร้องให้ครูราฆพ โพธิเวช จากกรมศิลปากรมาฝึกสอนทุกวันอังคารและพฤหัสบดีแก่นักแสดงทั้งในสังกัดและนอกสังกัด โดยโรงละครเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย และเมื่อโขนสหัสสเดชะต้องสัญจรในโครงการโขนหารสอง มานพ มีจำรัส นักแสดงของภัทราวดีเธียเตอร์ซึ่งหัดการแสดงโขนได้เพียงหกเดือน ก็ได้รับบทอินทรชิตและมูลพลัม รวมทั้งนักแสดงอีกหลายคนสามารถเชิดหุ่นเงาและแสดงเป็นเสนายักษ์ลิงได้อย่างสวยงาม ทำให้ประหยัดนักแสดงได้เกือบสิบคน เสียงเอฟเฟ็กท์ต่างๆ ใช้วัสดุทิ้งแล้ว เช่น ถังน้ำเปล่าทำเสียงธนู สังกะสีทำเสียงฟ้าผ่า ข้าวสารกรอกขวดน้ำพลาสติกทำเป็นเสียงฝน เป็นต้น

๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐ เปิดการแสดงละครเพลงลูกทุ่ง ทิ้งจักรมารักกันเถอะ ใช้เพลงลูกทุ่งเก่าๆ มาร้อยเรียง สร้างบทโดย คม ขาวทอง นำแสดงโดย ติ๊ก ชิโร่ กิ่ง-ภัทรา ทิวานนท์ โดยมีมานพ มีจำรัส เป็นผู้กำกับลีลา กำกับการแสดงโดยภัทราวดี มีชูธน แสดงในโรงละครเล็ก Studio ๑ คม ขาวทอง ทดลองสร้างเครื่องแต่งกายโดยใช้กระดาษ เช่น ไพ่ กล่องน้ำปลา ถุงบะหมี่ มาพับและเย็บเป็นชุดการแสดง บางชุดใช้ผ้าดิบเป็นซับในเพื่อให้ทนทาน ใช้แสดงมากกว่า ๔๐ รอบก็ยังคงสภาพเดิม ละครเรื่องนี้ได้รับเชิญไปแสดงที่สนามหลวง และกาดสวนแก้ว เชียงใหม่

พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๐ - มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๑ เปิดลานสร้างสรรค์งานศิลป์ เนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศไทยอยู่ในภาวะวิกฤต จึงเปิดโรงละครให้นักแสดงนำผลงานสร้างสรรค์ของตนรูปแบบต่างๆ มานำเสนอบนเวทีกลางแจ้ง เปิดให้เข้าชมฟรีโดยมีการเรี่ยไรตามศรัทธาและแบ่งเงินให้แก่ผู้แสดง โดยในแต่ละวันโรงละครไม่หักค่าใช้จ่าย

พ.ศ. ๒๕๔๒ จัดเทศกาล “Bangkok Fringe Festival 1999” เป็นครั้งแรกของการจัดเทศกาล Bangkok Fringe Festival โดยเทศกาลทั้งหมด ๗ สัปดาห์ ได้รวบรวมศิลปินทั้งไทยและต่างประเทศเพื่อคิดและสร้างสรรค์งานการแสดงในสาขาต่างๆ อย่างมีคุณภาพ โดยอิสระ และเปิดให้สาธารณชนได้เข้าชมเพื่อได้ศึกษาศิลปะในรูปแบบใหม่และเพื่อเป็นการ

ส่งเสริมศิลปะให้เป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง ด้วยความร่วมมือของนิมิตร พิพิธกุล จากคณะละครพระจันทร์เสี้ยวการละคร และทีมงานของภัทราวดีเธียเตอร์ เชิญ ๒๖ คณะละครมาร่วมแสดงติดต่อกันรวม ๗ สัปดาห์ ทุกวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ แบ่งรายรับทั้งหมดให้คณะละคร ค่าน้ำค่าไฟ และทีมจัดงานโดยโรงละครเป็นสปอนเซอร์ ร่วมกับ S & P เบียร์สิงห์ สตาร์บัคส์ กันตนา ภัทราวดี มีชูธน ได้ส่งการแสดงมาร่วมคือ "บทละครจากครูเฒ่า" นำเสนอบทละครประเภท Monologue (การแสดงพูดคนเดียว) บทเดียวกันแต่แสดงโดยนักแสดงหลายคน เช่น จุรี โอศิริ ชไมพร จตุรภุช มานพ มีจำรัส วรรณศักดิ์ ศิริหล้า แต่ละคนตีบทและนำเสนอตามความคิดและความถนัดของตนซึ่งแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง นี่คือความน่าสนใจและเหตุผลที่ทำให้บทประพันธ์หลายบทถูกนำมาสร้างซ้ำแล้วซ้ำอีกแต่ไม่ซ้ำซาก จัดแสดงในโรงละครเล็ก Studio ๑

พ.ศ. ๒๕๔๒ จัดมหกรรมศิลปะร่วมสมัย ณ บางกอก "๑๐๐ ดี ๑๐๐๐ ดี สวัสดี ปี ๒๐๐๐" หรือ Bangkok Fringe Festival 2000 จัดขึ้น ๕ สัปดาห์ ระหว่างวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นการรวมกลุ่มละครมืออาชีพและมือสมัครเล่นที่ต้องการสนับสนุนภาพลักษณ์ทางด้านศิลปะให้มากขึ้น โดยเน้นคุณภาพของผลงานให้เป็นที่ยอมรับและมีการพัฒนา โดยครั้งนี้ภัทราวดี มีชูธน ได้กำกับการแสดงและร่วมแสดงในละครเวทีร่วมสมัย "เรื่อง Interview With ท้าวศรีสุดาจันทร์" เขียนบทละครโดย อดินันท์ พรหมพรรใจ นำเสนอแง่คิดในมุมมองใหม่ทางประวัติศาสตร์กรุงศรีอยุธยา ในสมัยของท้าวศรีสุดาจันทร์

พ.ศ. ๒๕๔๓ สร้างและละครเพลงเรื่อง รุ้งหลังฝน เป็นโครงการร่วมกันระหว่างคุณหญิงศศิมา ศรีวิกรม์ ละครสร้างขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปีราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ แสดง ณ โรงละครแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ - ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ มาทอดพระเนตรในวันเปิดการแสดงรุ้งหลังฝน โดยอัญเชิญเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประกอบการแสดงตามความเหมาะสม เช่น เพลงสายลม ชะตาชีวิต ยิ้มสู้ แสงเทียน คุณหญิงศศิมาประพันธ์บางเพลงของเรื่อง โดยมี มร.ชาร์แดด โรฮานี เป็นผู้เรียบเรียงดนตรี ร่วมกับวงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพฯ (BSO) โดยมี คุณนบ ประทีปเสน เป็นผู้ประสานงานดนตรีและฝึกซ้อมนักแสดง ละครเรื่องนี้คุณหญิงศศิมาเป็นผู้จัดหานักแสดง โดยคัดเลือกมาจากนักร้องชนะการประกวดจากสถาบันต่างๆ นักแสดงส่วนมากเป็นเด็ก เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตเด็กขายพวงมาลัยและยาเสพติด นำแสดงโดย ด.ญ.พัชรพร สิริทรัพย์วงศ์ ร่วมกับนักแสดงของภัทราวดีเธียเตอร์ ซึ่งมีมานพ มีจำรัส นภัสกร มิตรเอม สายสุนีย์ สุขกฤต กำกับการแสดงโดยภัทราวดี มีชูธน

พ.ศ. ๒๕๔๔ จัดเทศกาลระบำรำเต้น Bangkok Fringe Festival 2001 เทศกาลครั้งนี้จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๙ มกราคม - ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ รวบรวมการแสดงของคณะนาฏศิลป์ระดับมืออาชีพและผู้ประดิษฐ์ท่าเต้น (Choreographer) ทั้งไทยและต่างประเทศจัดการแสดง ณ ภัทราวดีเธียเตอร์ และมีการจัดการแสดงนิทรรศการภาพถ่าย (Dance Photo Exhibition) อีกด้วย

พ.ศ. ๒๕๔๔ ระหว่างเดือนมิถุนายน - ตุลาคม “จัดเทศกาลละครกลุ่มใหม่” เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้กำกับการแสดง และนักแสดงละครเวทีรุ่นใหม่ซึ่งจบการศึกษาแขนงนี้มามากมายแต่ไม่มีโอกาสและทุนทรัพย์ที่จะสร้างงานและประชาสัมพันธ์ ภัทราวดีเธียเตอร์จึงมอบทุนทรัพย์ให้คณะละครกลุ่มใหม่ ๕ กลุ่ม สร้างงานและใช้สถานที่ของ Studio ๑ เพื่อเปิดแสดงหารายได้ โดยมีภัทราวดี มีชูธน และมานพ มีจำรัส เป็นผู้ควบคุมและสอนการผลิตและทำเวิร์คชอปให้แก่นักแสดงหน้าใหม่ และจะจัดต่อเนื่องทุกปีเพื่อพัฒนาศักยภาพของศิลปินละครเวที

พ.ศ. ๒๕๔๔ ร่วมกับศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดกิจกรรม “นาฏดนตรีนิทัศน์” ครั้งที่ ๑ ครั้งแรก ณ สวนสันติชัยปราการ ทุกวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ เป็นเวลา ๑๑ สัปดาห์ เป็นครั้งแรกที่โรงละครได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากภาครัฐเพื่อนำศิลปะการแสดงและนักแสดงละครเวทีที่มีความสามารถไปจัดแสดงอย่างสมเกียรติ โดยมีภัทราวดี มีชูธน เป็นผู้ควบคุมงาน และเป็นพิธีกรทั้งภาษาไทยและอังกฤษ ได้รับความชื่นชมอย่างมากจากประชาชนและชาวต่างประเทศ มีผู้ชมการแสดงมากกว่า ๒,๐๐๐ คนต่อวัน นอกจากนั้นยังได้จัดให้มีการสอนดนตรีไทยโดยครูจากคณะดุริยประณีต โดยครูสุดจิตต์ ดุริยประณีต ศิลปินแห่งชาติ สาขาดุริยางคศิลป์ไทย ให้เกียรติมาสอนด้วยตนเอง ได้รับความร่วมมือจากชุมชนบางลำภูและเจ้าหน้าที่เขตของ

กรุงเทพมหานครเป็นอย่างดี ถึงแม้จะเป็นช่วงหน้าฝน แต่การแสดงทุกครั้งสำเร็จอย่างราบรื่น โดยใช้เต็นท์ใสคลุมนักแสดง ส่วนผู้ชมนั่งกางร่มชมการแสดงหรือใส่เสื้อฝนที่นำไปจำหน่ายในราคาตัวละ ๒๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๔ จัดการแสดงละครเพลงเรื่องเติมรักให้เต็มรุ้ง เติมรักให้เต็มรุ้งเป็นโครงการร่วมกันครั้งที่สองกับคุณหญิงศศิมา ศรีวิกรม์ เพื่อนำรายได้ถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โดยเสด็จพระราชกุศลตามพระราชอัธยาศัย โดยการนำเด็กที่มีร่างกายไม่ครบถ้วนและบกพร่องทางร่างกาย ซึ่งภัทราวดี มีชูธนและทีมงานบางคนได้ไปสอนในโครงการค่ายศิลปะ ART FOR ALL เป็นเวลา ๒ ปี มาแสดงร่วมกับนักแสดงปกติของภัทราวดีเธียเตอร์ นำแสดงโดยภัทราวดี มีชูธน ภัทรวรินทร์ ทิมกุล สายสุนีย์ สุขกฤต มานพ มีจำรัส กานต์ จั่นทอง วรรณศักดิ์ ศิริหล้า โดยจัดแสดง ๕ รอบที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ในวันที่ ๒๐ - ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และเปิดการแสดงขึ้นอีก ๑๑ รอบ เพื่อเปิดโรงละครกลางสวนภัทราวดีเธียเตอร์ (หลังจากปิดทำการปรับปรุงชั่วคราว) โดยจัดแสดงขึ้นในวันที่ ๔ - ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ทุกวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ บัตรราคา ๓๐๐, ๕๐๐, ๘๐๐ และ ๑,๐๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๔๕ ร่วมกับศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดกิจกรรม "นาฏดนตรีนิทัศน์" ครั้งที่ ๒ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ กรุงเทพมหานครและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้ภัทราวดีเธียเตอร์จัดงานนาฏดนตรีนิทัศน์ ครั้งที่ ๒ ที่สวนเบญจสิริ ถนนสุขุมวิท เป็นเวลา ๘ สัปดาห์ ประสบความสำเร็จมากเช่นเดียวกัน ครั้งนี้ เวทีการแสดงเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมของการแสดง โดยใช้ต้นไม้ บ่อน้ำ สนามหญ้า และความงามของสถานที่เป็นฉาก มีการสร้างแพเพื่อเป็นเวทีให้นักแสดงร้องเพลงหรือปรากฏลอยบนน้ำ ทีมของศิลปินสุชาติ วงค์ทอง สอนการวาดสีน้ำ มานพ มีจำรัส สอนรำไทย ครูกานต์ จั่นทอง สอนร้องเพลง สิริธร ศรีชลาคม ร่วม Improvise ในสวนตามมุมต่างๆ กำกับแสงโดย Mr. Rudiger Lasch ชาวเยอรมัน

พ.ศ. ๒๕๔๕ จัดเทศกาล "Bangkok Fringe Festival 2002" หลังจากได้รับการตอบรับจากศิลปินต่างชาติเป็นอย่างดี ใน Bangkok Fringe Festival ครั้งก่อนๆ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงได้จัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้มีการแลกเปลี่ยนทางความคิดและวัฒนธรรมทางการแสดง เพื่อให้ศิลปินไทยก้าวสู่สากลมากขึ้น

พ.ศ. ๒๕๔๕ เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑ ทศวรรษของภัทราวดีเธียเตอร์ ภัทราวดี มีชูธน สร้างสรรค์และนำแสดงในละครเวทีเพื่อการเผยแผ่พุทธศาสนาและพัฒนาจิตวิญญาณอีกครั้งด้วยการแสดง "ร่ายพระไตรปิฎก ๒ - ปฏิจจสมุปบาท" หลังจากที่ได้รับความสำเร็จอย่างมากจาก "ร่ายพระไตรปิฎก" ที่จัดแสดงขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ "ร่ายพระไตรปิฎก ๒ - ปฏิจจสมุปบาท" ได้แรงบันดาลใจจากหลักธรรมทางพุทธศาสนา "ปฏิจจสมุปบาท" (ปะ-ติ-จะ-สะ-หมุบ-บาด) คือ อาการทั้งหลายที่เป็นสาเหตุแห่งการเกิดทุกข์ หากรู้และเข้าใจอาการเหล่านี้ก็จะสามารถดับทุกข์ได้ ในขณะเดียวกัน ถ้านำอาการต่างๆ มานำเสนอเป็นละครเวทีในรูปแบบของภัทราวดีเธียเตอร์ ที่ผสมผสานความสามารถในการแสดงการเต้นรำ เข้ากับเทคนิคที่ทันสมัย ทำให้หลักธรรมที่เข้าใจได้ยากสามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้ได้มีการจัดแสดงครั้งแรก ณ โรงละคร

แสดงละครเวทีเรื่อง วิวาหพระสมุท

ภัทราวดี แต่ภายหลังได้รับความสนใจอย่างมาก ภัทราวดีเธียเตอร์จึงได้ร่วมมือกับเสถียรธรรมสถาน โดยแม่ชีศันสนีย์ เสถียรสุต และสำนักงานกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จัดเดินสายการแสดงทั่วประเทศไทยเพื่อเป็นการขยายผลและเผยแผ่ธรรมะได้มากยิ่งขึ้น โดยแต่ละจังหวัดนั้นจะมีการจัดฝึกปฏิบัติทางการแสดง วาดภาพ ปั้นดิน และเสวนาธรรม เพื่อนำศิลปะแขนงต่างๆ มาใช้ยกระดับศีลธรรมและพัฒนาจิตวิญญาณอีกทางหนึ่ง ร่ายพระไตรปิฎก ๒ - ปฏิจจสมุปบาท กำกับการแสดงและนำแสดงโดย ภัทราวดี มีชูธน และศิลปินรับเชิญ กำกับลีลาโดย มานพ มีจำรัส สร้างสรรค์ผลงานโดยได้รับแรงบันดาลใจจากการเสวนาธรรมกับแม่ชีศันสนีย์ เสถียรสุต และภาพวาดชุด ปฏิจจสมุปบาท โดยอาจารย์อำนาจ กลั่นประชา

พ.ศ. ๒๕๔๕ จัดเทศกาล “The 5th Bangkok Fringe Festival” ในเทศกาลครั้งนี้ประกอบด้วยการแสดงจากทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ อาทิ ญี่ปุ่น อินเดีย เขมร และครูธรรมนิตย์ ศิลปินโนราจากภาคใต้ของไทย ซึ่งในครั้งนี้ได้ประสบความสำเร็จอย่างสูงเหมือนเช่นทุกปี

อนึ่ง การจัดงาน Bangkok Fringe Festival ได้มีการจัดขึ้นอีกทุกปีในช่วงปลายปีและต้นปี หลังจาก ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ จนปัจจุบัน โดยได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่างๆ จากกองทุนเพื่อศิลปะการแสดงภัทราวดีเธียเตอร์ และเงินทุนส่วนตัวของภัทราวดี มีชูธน ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้ศิลปินไทยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับศิลปินต่างชาติ รวมทั้งได้เผยแพร่ทั้งวัฒนธรรมการแสดง และยังเป็นการแนะนำศิลปินไทยให้เป็นที่รู้จักไปสู่สากล นอกจากนี้

ยังมีการจัดพิธีมอบรางวัลศิลปินแห่งละครเวที และรางวัลคลื่นลูกใหม่เป็นประจำทุก ๒ ปีแก่นักแสดงละครเวทีที่มีความสามารถเป็นเยี่ยม เพื่อเชิดชูเกียรติและเป็นกำลังใจแก่ศิลปินรุ่นต่างๆ ซึ่งตัวรางวัลหล่อด้วยทองเหลือง ออกแบบและจัดทำโดยคุณยอดชาย เมฆสุวรรณ

พ.ศ. ๒๕๔๖ จัดการแสดงและกำกับการแสดง "ร่ายพระไตรปิฎกครั้งที่ ๓ ตอน มันอยู่ที่คิด"ครั้งนี้ได้นำความคิดของศิลปิน นักเขียน และนักแสดงหลายท่านมานำเสนอในรูปแบบ Physical Theatre โดยเป็นการแสดงโดยใช้การเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อการสื่อสาร นำมาประกอบเป็นการแสดงที่ให้ความสนุกสนานและน่าสนใจกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ และทุกภาษา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ศิลปะร่วมสมัยที่มีสารประโยชน์ โดยนักแสดงและทีมงานทุกคนต้องทุ่มเทเป็นอย่างมาก เพราะนอกจากความชำนาญทางการแสดงแล้วยังต้องเข้าใจถึงธรรมะที่ได้นำเสนอแก่ผู้ชมอย่างถ่องแท้ เพื่อใช้ภาษาในการสื่อสารสาระอย่างไม่ผิดพลาด การแสดงในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนจากกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

พ.ศ. ๒๕๔๗ จัดการแสดงเรื่อง สุริยุปราคา ผลงานของศิลปินที่ได้รับการสนับสนุนจากภัทราวดีเธียเตอร์ ให้ไปสู่ความเป็นเลิศ เป็นงานดนตรีประเภทกลองไทยต่างๆ ผสมผสานกับเครื่องดนตรีไทยและลีลา เพื่อสื่อความหมายของการเกิดสุริยุปราคาเปรียบเทียบกับการเกิดของทุกข์ จัดแสดงตั้งแต่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมหนึ่งปี นับว่าเป็นละครที่แสดงยาวที่สุดในประวัติศาสตร์ของโรงละครนี้ นอกจากเพื่อเป็นการพัฒนาฝีมืออย่างต่อเนื่อง ยังเป็นโครงการที่สร้างงานการละครร่วมสมัยเพื่อชาวต่างประเทศที่มาเยือนได้มีโอกาสชมการแสดงของคนไทยที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สร้างละครโทรทัศน์เรื่อง "ตม" เพื่อเผยแพร่หลักธรรมทางไทยทีวีสีช่อง ๓ ได้รับความนิยมอย่างมาก มีผู้ชมถึง ๑๐ ล้านคน ร่วมมือกับมหาวิทยาลัย New York จัดการเรียนการสอนในประเทศไทย โดยนำครูอาจารย์มาสอนร่วมกับครูนาฏศิลป์และศิลปินของภัทราวดีเธียเตอร์ เป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สร้างความเข้าใจและความเคารพต่อกันระหว่าง ศิลปินชาวอเมริกัน ชาวไทย และชาติอื่นๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขโดยใช้สถานที่โรงละคร

พ.ศ. ๒๕๔๘ เชิญศิลปินแห่งชาติ สาขาลิเก ครูบุญเลิศ นาจพินิจ จัด "ลิเกพันธุ์ใหม่ชาละวัน" "Chalawan ....the likay Musical" เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาศิลปะลิเกที่กำลังเสื่อมความนิยมมาฟื้นฟูให้เกิดความนิยม โดยการรักษาทำนองเพลง วิธีการร้อง และดนตรีไทยแต่จัดวางอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้มีความเป็นปัจจุบัน เป็นผลงานอนุรักษ์พัฒนาศิลปะไทยอีกชิ้นหนึ่งของภัทราวดี ได้รับการสนับสนุนจากบรรดาศิษย์ ได้รับการพัฒนาจนเป็นเลิศแล้ว เช่น มานพ มีจำรัส นภัสกร มิตรเอม ราชศักดิ์ เรืองใจ

พ.ศ. ๒๕๔๙ สร้างรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา รายการน่ารู้จัง นำเสนอการเรียนการสอนศิลปศาสตร์ พุทธศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทางสถานีโทรทัศน์ ETV

พ.ศ. ๒๕๕๑ สร้างละครสร้างสรรค์สังคมเรื่อง จิตร-ประภัสสร ออกอากาศทางทีวีไทยทีวีสาธารณะ

พ.ศ. ๒๕๕๒ สร้างการแสดงและกำกับการแสดง ละครร่วมสมัย เรื่อง ร.รัก ล.ลิลิต ลิลิตพระลอ

ผลงานการแสดงในต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้รับเชิญจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จัดการแสดงไปแสดง ณ ประเทศอังกฤษ เยอรมนี อิตาลี และฝรั่งเศส

พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับเชิญจากเทศกาลละคร Biennale de la danse ประเทศฝรั่งเศส นำการแสดงโขนรามเกียรติ์ ตอนสหัสสเดชะ ไปแสดง 3 รอบ

พ.ศ. ๒๕๔๕ สร้างการแสดง All about basic การแสดงร่วมสมัยบนรากฐานของการรำไทย ได้รับเชิญไปแสดงที่ Faust Festival ประเทศเยอรมนี ฮ่องกง สิงคโปร์ เอสโทเนีย เมือง Talliin สเปน เดนมาร์ก ประสบความสำเร็จอย่างมาก

พ.ศ. ๒๕๔๖ เดือนกุมภาพันธ์ การแสดง Clinging on to desire ได้รับเชิญไปแสดงที่ New Dance Asia Hong Kong Arts Festival ร่วมกับอินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม เพื่อนำเสนองานเต้นรำของคนเอเชียในปัจจุบัน ได้รับเชิญจากรัฐบาลเดนมาร์กให้เป็นตัวแทนของชาวเอเชีย เปิดการแสดงและได้นำรูปขึ้นในโปสเตอร์ของงาน Images of Asia 2003 และเป็นตัวแทนของศิลปินชาวเอเชียกล่าวสุนทรพจน์เปิดงานในกรุงโคเปนเฮเกน

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับเชิญจากกระทรวงการต่างประเทศให้ไปแสดง ณ กรุงโตเกียว งาน Thai Food Festival

พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับเชิญไปแสดงร่วมกับศิลปินระดับ Master ของเอเชีย ๕ ประเทศ ในโครงการ Ghost ของผู้กำกับชาวฮ่องกง Danny Yung

พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับเชิญจาก ททท. แสดงลิลิตพระลอใน New York, Washington D.C., Sanfransisco, Houston, Chicago และ Toronto

การเผยแพร่ข้อมูลทางศิลปะแก่สาธารณชน

เขียนบทความทางนิตยสารผู้หญิงวันนี้ เกี่ยวกับประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน เพื่อเสนอแนะมุมมองต่างๆ ในการดำรงชีวิต ทั้งนี้ รวมถึงประสบการณ์ทางวัฒนธรรมต่างๆ ที่ได้เดินทางไปพบเห็น โดยได้รับการรวมเล่มเป็นพ็อกเกตบุ๊ก ชื่อ ปาก(กา)ไม่ว่าง เล่ม ๑ และเล่ม ๒

ได้รับเกียรติเป็นตัวแทนชาวเอเชียนำภาพลงในโปสเตอร์ต่างประเทศ (เดนมาร์ก) ในงาน Images of Asia

จัดทำละครธรรมะทุกวันอาทิตย์ให้ประชาชนเข้าชมฟรี เพื่อเผยแผ่พุทธศาสนาผ่านสื่อการแสดง

จัดโครงการเสพศิลป์กินข้าว เพื่อเป็นเวทีพัฒนานักแสดงรุ่นใหม่ไปสู่ความเป็นเลิศและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับศิลปะสู่ชุมชน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง รางวัลนักแสดงนำยอดเยี่ยม จากภาพยนตร์เรื่อง “ไม่มีสวรรค์สำหรับคุณ”ได้รับรางวัล นักพูดดีเด่น จากสมาคมนักพูดแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้รับโล่เกียรติยศ ผู้ผลิตละคร เรื่องขบวนการคนใช้

พ.ศ. ๒๕๒๖ ได้รับรางวัลเมขลา รางวัลบทประพันธ์ละครโทรทัศน์ยอดเยี่ยม จากเรื่องบนถนนสายเดียวกัน ได้รับรางวัลเมขลา รางวัลละครสร้างสรรค์ดีเด่น จากละครเรื่อง ผู้พิทักษ์ความสะอาด

พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับรางวัลนักแสดงเกียรติยศ โรงละครมณเฑียรทอง ได้รับรางวัลเกียรติยศ รางวัลโทรทัศน์ทองคำ

พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้รับรางวัลออกแบบเครื่องแต่งกาย จากละครเรื่อง ความรักบนฝาโลง จากมณเฑียรทองเธียเตอร์

พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ การพัฒนาบุคลิกภาพ จากวิทยาลัยครูธนบุรี

พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับรางวัลนักธุรกิจดีเด่นประจำปี

พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับใบประกาศเกียรติคุณ “รักถิ่นฐาน สืบสานภูมิปัญญา” จากกรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้รับรางวัลโล่ธรรมจักร มอบแด่ผู้ทำคุณประโยชน์ จากกรมการศาสนา

พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับรางวัลคมชัดลึก อะวอร์ด สาขาละครโทรทัศน์ จากละครเรื่อง ตม ได้รับรางวัล “สื่อมวลชนสร้างสรรค์ร่วมพัฒนาสังคม” จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับพระราชทานรางวัล “สื่อมวลชน ส่งเสริมจริยธรรม” จากพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ในนามสภาวัฒนธรรมไทยแห่งแคลิฟอร์เนีย ภาคเหนือ

พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้รับพระราชทานรางวัล “พระสิทธิธาดาทองคำ” ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้รับพระราชทานรางวัล

ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาธุรกิจที่อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรม จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในนามมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ประกาศเกียรติคุณยอดฝีมือละครเวทีที่สามารถสร้างสรรค์ผลงานจนเป็นตำนานที่ยิ่งใหญ่ของเมืองไทย โดยบริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด ได้รับโล่เกียรติคุณละครโทรทัศน์ดีเด่นเรื่องตม จากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้รับพระราชทานรางวัล “พระสิทธิธาดาทองคำ” ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับพระราชทานดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับรางวัลสตรีดีเด่น กรุงเทพมหานคร สาขาอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับเหรียญอิสริยาภรณ์ ศิลปศาสตร์และอักษรศาสตร์ ขั้นอัศวิน จากประเทศฝรั่งเศส (“Chevalier” of the French Arts and Literature Order)

พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้รับรางวัล Lifetime Achievement จากสมาคมนักวิจารณ์ภาพยนตร์แห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ จากกระทรวงวัฒนธรรม

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

- เป็นวิทยากรและพี่เลี้ยงให้แก่ครู อาจารย์ จากสถาบันต่างๆ อบรมการแสดง และธรรมะผ่านสื่อการแสดง เพื่อนำไปเผยแพร่ในโรงเรียน

- เป็นวิทยากรในการสอนศิลปะการแสดงให้แก่ผู้บกพร่องทางร่างกาย ในค่ายศิลปะ Art For All โดยให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการในการใช้สรีระที่มีอยู่ได้อย่างเกิดประโยชน์ และสามารถเพิ่มพัฒนาการทางความคิดและจิตใจให้ดีขึ้น เทียบเท่ากับคนปกติทั่วไป และให้โอกาสทางการแสดงกับคนพิการ ในละครเติมรักให้เต็มรุ้ง

- จัดละครธรรมะวันอาทิตย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เพื่อเผยแผ่หลักธรรมผ่านศิลปะการแสดง

- จัดโครงการเสพศิลป์กินข้าว เพื่อพัฒนาเยาวชนไปสู่ความเป็นเลิศ และเผยแพร่ศิลปะสู่ชุมชน

- สร้างศูนย์ศิลป์ให้ศิลปินรุ่นอาวุโสได้มีโอกาสถ่ายทอดและเผยแพร่ผลงาน เช่น วัดเอรัณฑวัน ให้ศิลปินแห่งชาติ ครูคำ กาไวย์ วัดบ้านดอน จังหวัดระยอง เพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและเผยแพร่หนังใหญ่ สวนศิลป์ บ้านดิน จังหวัดราชบุรี เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาศิลปะพื้นบ้าน

- ช่วยเหลือ เลี้ยงดู รักษาพยาบาล และสนับสนุนศิลปินอาวุโส ให้สร้างงานกับศิลปินรุ่นใหม่ เพื่อการถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง เช่น

• เชิญครูธีรยุทธ ยวงศรี หนึ่งในห้าของผู้ที่ได้รับพระราชทานโองการให้เป็นประธานในพิธีครอบครูโขนละครจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มาเป็นผู้ฝึกสอนศิลปิน

ร่วมสมัยในภัทราวดีเธียเตอร์ จนหลายคนได้กลายเป็นผู้เชี่ยวชาญโขนละครไทย มานพ มีจำรัส ผู้เป็นศิษย์ ได้รับมอบให้เป็นประธานในพิธีครอบครูโขนละครเมื่อครูธีรยุทธสิ้นชีวิต เชิญ ครูราฆพ โพธิเวช สนับสนุนให้สอนโขนทุกวันศุกร์แก่เยาวชนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เชิญ ครูสุทิน ทับทิมทอง สนับสนุนให้สอนและสร้างผลงานปักสะดึง และปักเครื่องละครไทยอย่างต่อเนื่อง เผยแพร่ผลงานของท่านให้เป็นที่ปรากฏ เชิญศิลปินแห่งชาติ ครูบุญเลิศ นาจพินิจ สนับสนุนให้สร้างงานกับศิลปินรุ่นใหม่เพื่อพัฒนาและอนุรักษ์ศิลปะลิเก

- สร้างศูนย์อบรมและพิพิธภัณฑ์เก็บเครื่องดนตรี กลองภาคเหนือ ให้ศิลปินแห่งชาติ ครูคำ กาไวย์ ณ วัดเอรัณทวัน ตำบลน้ำแพร่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นสถานศึกษาและค้นคว้าศิลปะฟ้อนรำภาคเหนือ และเป็นที่ฝึกอบรมดนตรี ฟ้อนรำพื้นบ้านภาคเหนือให้แก่หญิงชายและเยาวชนในตำบลนั้นและจากที่อื่นๆ และเป็นเวทีแสดงสอนโดยครูคำ กาไวย์และศิลปินพื้นบ้านในละแวกนั้น ทุกวันจันทร์ - อาทิตย์ เวลา ๑๙.๐๐ น. โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

- สร้างศูนย์ศิลปะ วัดบ้านดอน จังหวัดระยอง เพื่อฟื้นฟูการแสดงหนังใหญ่และสร้างนักแสดงเชิดหนังใหญ่ ให้ทุนการศึกษาศิลปะการแสดงโขน ละครแก่เยาวชนในท้องถิ่น เพื่อเป็นนักแสดงอาชีพ

- เปิดโครงการเสพศิลป์กินข้าว ณ ร้านอาหารภัทราวดี โดยเปิดโอกาสให้มีการแสดงของนักแสดงรุ่นใหม่ ได้นำเสนอผลงานในรูปแบบต่างๆ ของตนเองเพื่อที่จะได้รับคำวิจารณ์ ติ ชม และนำเอาผลงานชิ้นนั้นไปขัดเกลาให้เกิดความสมบูรณ์และพัฒนาฝีมือไปสู่ความเป็นเลิศ

- ร่วมกับวัดบวรนิเวศวิหาร โดยพระครูสังฆสิทธิกร อิริค สิริภัทโท ดำเนินโครงการ “ละครธรรมะวันอาทิตย์” ตามพระราชดำรัสของสมเด็จพระสังฆราชฯ โดยจัดแสดงละครธรรมะสั้นๆ จากเทคนิคการละครแบบต่างๆ รวมทั้งการเสวนาธรรมและฝึกสอนการแสดงและสมาธิ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการเผยแผ่ธรรมะของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แก่เด็กเยาวชน และบุคคลทั่วไป เพื่อให้เข้าใจหลักธรรมะ และนำประโยชน์จากการฝึกการแสดงไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวัน โครงการนี้สนับสนุนโดยกองทุนเพื่อการศึกษาศิลปะการแสดงของภัทราวดีเธียเตอร์ และมูลนิธิละครธรรมะในพระสังฆราชูปถัมภ์

- เป็นวิทยากรและอาจารย์พิเศษสอนการแสดงและสอนการสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่สถาบันราชภัฏต่างๆ โรงเรียน มหาวิทยาลัย และองค์กรภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ และต่างประเทศ

- พัฒนาเยาวชนชาวเขาในโครงการแม่ฟ้าหลวง และเยาวชนภาคใต้ในชุมชนที่ได้รับภัยพิบัติ สึนามิ สนับสนุนโดย UNESCO

- เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงละครภัทราวดี และเป็นครูสอนการแสดงให้กับโรงละครภัทราวดี และเป็นครูพิเศษสอนตามมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศ โรงเรียน และมหาวิทยาลัยต่างๆ อาทิ เป็นครูพิเศษสอนและบรรยายวิชาศิลปะการแสดงให้มหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นครูอาสาสมัครค่ายศิลปะ ART FOR ALL สำหรับคนพิการ และสอนครูในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งเป็นครูพิเศษสอนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย New York และมหาวิทยาลัย Middlesex ประเทศอังกฤษ ในโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนการแสดงระหว่างประเทศ

- จัดตั้งกองทุนเพื่อศิลปะการแสดง เพื่อให้นักแสดงและบุคลากรของโรงละครได้รับการศึกษาเกี่ยวกับงานด้านการแสดงเพิ่มขึ้น และผลักดันศิลปินไทยที่เป็นเลิศให้มีชื่อเสียงสู่สากล

- ร่วมกับชุมชนจัดตั้งศูนย์ศิลป์ เพื่อเป็นที่ศึกษาและพัฒนาศิลปะการแสดง และเป็นที่จัดกิจกรรมที่มีประโยชน์ให้กับเยาวชน เช่น ชัยภูมิ ดอยตุง ราชบุรี

ชีวิตปัจจุบัน

นางภัทราวดี มีชูธน ก่อตั้งโรงละครวิกหัวหิน และโรงเรียนภัทราวดี หัวหิน ดำรงตำแหน่งครูสอนภาษาอังกฤษ วรรณคดี พุทธศาสนา และหัวหน้าโครงการต่างๆ ของโรงเรียน

โรงเรียนขึ้นกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของกระทรวงศึกษาธิการทุกประการ เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ สามารถเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน รวมทั้งมีความรู้ภาษาสากลเพื่อศึกษาต่อต่างประเทศตามความถนัดของผู้เรียน

คำขวัญและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน “อิสรภาพที่มีขอบเขต” นักเรียนมีอิสรภาพทางความคิด มีอิสระในการสร้างสรรค์อย่างมีเหตุผล เหมาะสมกับกฎระเบียบของสังคม อันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติในระบอบประชาธิปไตย ปลูกฝังความเป็นผู้นำที่มีคุณภาพ มีความคิดทันสมัยตามมาตรฐานสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

จากการทำงานกว่า ๔๐ ปี ในการพัฒนาเยาวชน ผ่านศิลปะการแสดงและได้สร้างบุคลากรที่มีคุณภาพจำนวนมากให้กับประเทศไทย ภัทราวดี มีชูธน จึงได้รวบรวมสานุศิษย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ มาร่วมแรงร่วมใจกันสร้างเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้มีคุณภาพตามความถนัด ให้ค้นหาตนเองเพื่อการเติบโตเป็นมืออาชีพที่มีคุณภาพ ในทุกสาขาวิชาชีพบนพื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ริมถนนเพชรเกษม หัวนา หัวหิน ของคุณหญิงสุภัทรา สิงหลกะ สร้างเป็นโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้การศึกษาอย่างมีคุณภาพแก่เยาวชนไทยตามความประสงค์ของท่าน และยังมีโครงการมอบทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษแต่ขาดปัจจัย เพื่อสร้างให้เป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษในสาขาต่างๆ ดังเช่นที่เคยปฏิบัติตลอดมา ณ ภัทราวดีเธียเตอร์

วิกหัวหิน ศิลปะสถานเพื่อการละคร เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนภัทราวดี หัวหิน เพื่อใช้ในการเรียนการสอน แสดงผลงานของนักเรียนและครูในโครงการ วรรณคดี ดนตรี และภาษาโดยการนำวรรณคดีไทยในหลักสูตรสามัญมานำเสนอเป็นการแสดงประเภทละครเพลง ฝึกนักเรียนทั้งโรงเรียนให้แสดง เล่นดนตรี (ทั้งวงไทย วงสากล) ตัดเย็บชุดการแสดง สร้างฉาก จัดแสงเสียง ทำวิดีโอประกอบการแสดง ภาพถ่าย ประสานงาน ควบคุมการผลิต โดยมีครูผู้เชี่ยวชาญ และศิษย์เก่าของภัทราวดีเธียเตอร์ เป็นผู้ร่วมฝึกสอนและทำงานร่วมกับคณะครูวิชาต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อเชื่อมโยงวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ พุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี นาฏศิลป์ ดนตรี มาสู่ภาคปฏิบัติ สร้างการแสดงที่มีคุณภาพเทียบเท่าระดับมืออาชีพ

นางภัทราวดี มีชูธน ปัจจุบันพักอยู่บ้านเลขที่ ๖๙/๑ ซอยวัดระฆัง ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๔๑๒ ๗๒๘๗-๘, ๐๘ ๑๘๑๓ ๙๖๓๑ โทรสาร ๐ ๒๔๑๒ ๗๒๘๙ หรือ โรงเรียนภัทราวดี หัวหิน ๖๒/๖๓ ซอยหมู่บ้านหัวนา ตำบลหนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ๓๗๑๑๐

ที่ทำงาน โรงละครภัทราวดี (ภัทราวดีเธียเตอร์) www.patravaditheatre.com
อีเมล์ patravadi@patravaditheatre.com

คำประกาศเกียรติคุณ

นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (โทรทัศน์และภาพยนตร์)

นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ ปัจจุบันอายุ ๘๓ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ที่กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมวัดบพิตรพิมุข แล้วได้รับทุนไปศึกษาสาขาวิชาการภาพยนตร์ ณ มหาวิทยาลัยนิฮง (Nihon University) กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น จนจบการศึกษาระดับปริญญาโท นอกจากนี้ ยังได้ประกาศนียบัตรวิชาโทรทัศน์จากเอ็นเอชเค ทีวี (NHK TV) และประกาศนียบัตรวิชาการโทรทัศน์สี จาก K.R.T. Osaka อีกด้วย

นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ เมื่อจบการศึกษาใน พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้เข้าทำงานกับบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ผลิตรายการโทรทัศน์ให้กับสถานีโทรทัศน์ช่อง ๔ บางขุนพรหม และเป็นสถานีโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทย นายสะอาดเป็นพนักงานรุ่นบุกเบิกของสถานี ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์ มีหน้าที่ทุกอย่าง ตั้งแต่จัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ อ่านสไลด์ของสถานี กำกับเวที กำกับรายการ กำกับการแสดงและเขียนบทละคร แปลภาพยนตร์ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย พากย์ภาพยนตร์ แสดงละคร สอนเทคนิคต่างๆ ที่ต้องใช้ในการแสดงโทรทัศน์ให้กับนักแสดงในยุคนั้น เป็นพิธีกรรายการสำคัญๆ หน้าพระที่นั่ง ตั้งคณะละครสันติพงศ์ซึ่งผลิตละครชีวิตที่เขียนขึ้นจากเรื่องที่เกิดขึ้นจริงๆ ผลิตรายการดนตรี Silver Sand “เพลงเพื่อคุณ” ให้กับทางสถานี ต่อมาได้ผันตัวเข้าสู่การแสดงภาพยนตร์ อาทิ โทน แก้วขนเหล็ก แม่ศรีไพร วิมานสีทอง ตลาดอารมณ์ น้ำผึ้งขม เหยื่ออารมณ์ จำเลยลูกผู้ชาย ผีตาโขน ฯลฯ ซึ่งเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในบทบาทนักแสดงทั้งเป็นพระเอกและผู้ร้าย และยังมีผลงานการกำกับภาพยนตร์อีกด้วย ต่อมาได้เข้าทำงานที่องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) และได้สร้างสรรค์ผลงานและทุ่มเทเวลาให้กับวงการบันเทิงอย่างเต็มที่ ทั้งงานแสดง เขียนบทละครและภาพยนตร์ กำกับการแสดง มีผลงานละครที่มีชื่อเสียง อาทิ ขุนศึก ที่นี่ไม่มีปัญหา ขมิ้นกับปูน ประจัญบาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ถ่ายทอดประสบการณ์และข้อคิดในการทำงานในวงการโทรทัศน์ภาพยนตร์ ผ่านมุมมองให้กับอนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา ได้รับรางวัลเกียรติยศที่สำคัญของวงการบันเทิงจำนวนมาก อาทิ รางวัลทีวีตุ๊กตาทองมหาชน รางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ รางวัลโทรทัศน์ทองคำ รางวัลเกียรติยศคนทีวี รางวัลภาพยนตร์แห่งชาติสุพรรณหงส์ และได้รับเชิญให้ประทับรอยมือและรอยเท้า ณ “ลานดารา” หอภาพยนตร์แห่งชาติ

นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (โทรทัศน์และภาพยนตร์) พุทธศักราช ๒๕๕๗

การทำงานสมควรอย่างยิ่งต้องปลงความสัตย์สุจริตต่อตนเองเป็น
สิ่งแรก ซื่อสัตย์ต่องานและรับผิดชอบ เคารพกฎเกณฑ์ต่อผู้บังคับ
บัญชาของงานและพยายามสร้างสรรค์ให้มีคุณค่าในใจ

ศิลป์ พีระศรี

ประวัติชีวิตและผลงาน

นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (โทรทัศน์และภาพยนตร์)

นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ ปัจจุบันอายุ ๘๓ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่ตำบลผ่านฟ้า อำเภอป้อมปราบ พระนคร บิดาชื่อ พันเอกเสริม เปี่ยมพงศ์สานต์ มารดาชื่อ นางถาวร ฮ้อพานิชย์ ภรรยาชื่อ นางนฤมล เปี่ยมพงศ์สานต์ มีบุตรธิดารวม ๕ คน

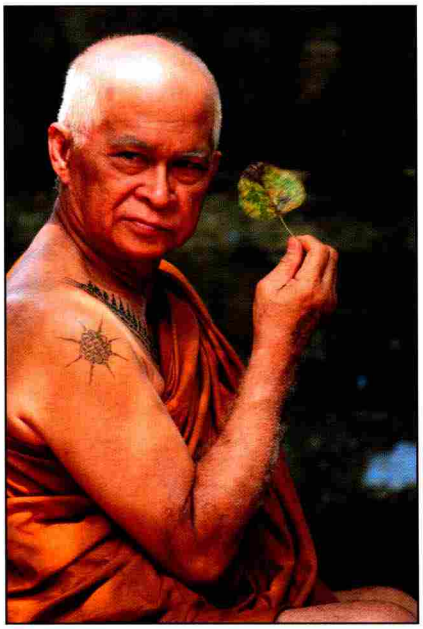
ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๔๙๑ : จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๘ จากโรงเรียนมัธยมวัดบพิตรพิมุข กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๔๙๘ : จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการภาพยนตร์ จากมหาวิทยาลัยนิฮง (Nihon University) กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น (หลักสูตร ๕ ปี ซึ่งในสมัยนั้นทางคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน หรือ ก.พ. เทียบวุฒิการศึกษาให้เท่ากับจบการศึกษาระดับปริญญาโท) โดยได้รับทุนการศึกษาจาก Mombucho (กระทรวงศึกษาธิการ) ร่วมกับทุนจาก Kaimucho (กระทรวงการต่างประเทศ) ประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. ๒๔๙๘ : ประกาศนียบัตรวิชาโทรทัศน์จากเอ็นเอชเค ทีวี (NHK TV)

พ.ศ. ๒๕๑๐ : ประกาศนียบัตรวิชาการโทรทัศน์สีจาก K.R.T. Osaka

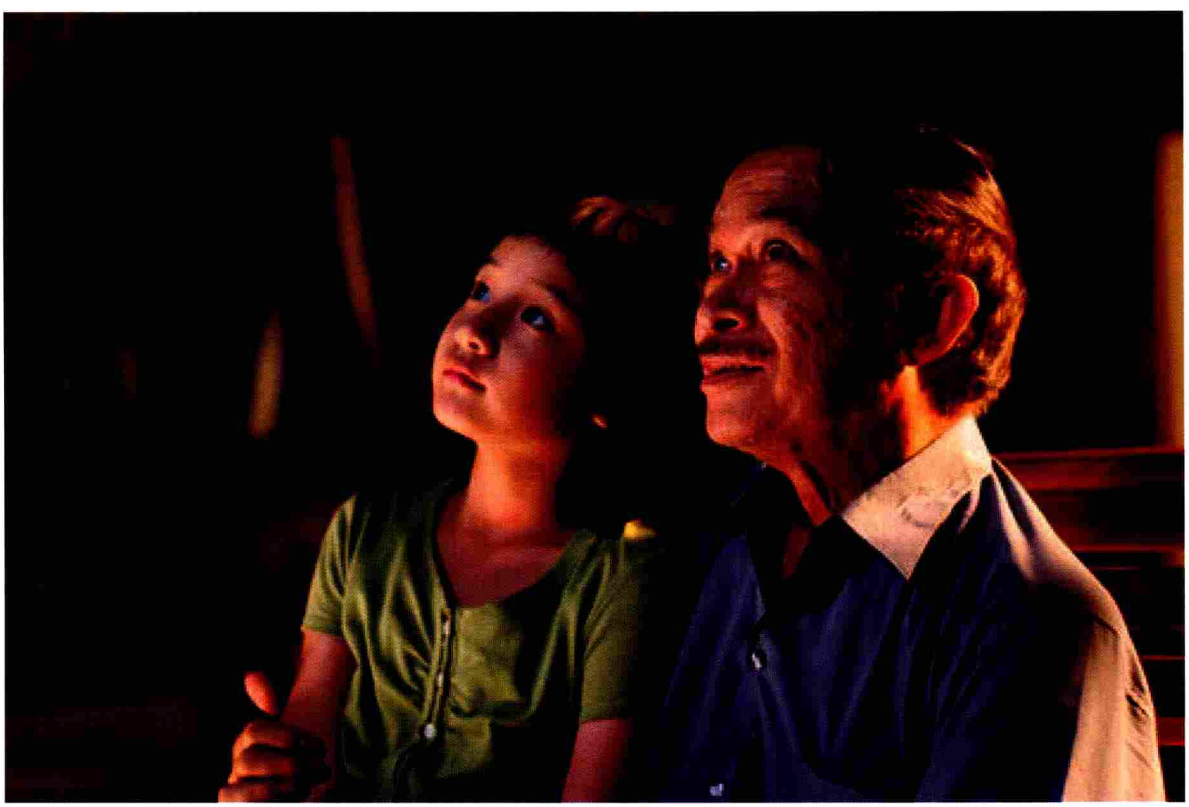

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. ๒๔๙๘ - ๒๕๒๖ : ได้รับการบรรจุให้เป็น “ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์” ฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์ บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด (สถานีโทรทัศน์ช่อง ๔ บางขุนพรหม ซึ่งเป็นสถานีโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทย) และใน พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับการแต่งตั้งเป็น “หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์” ของบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด

พ.ศ. ๒๕๒๙ - ปัจจุบัน: มีความสนใจด้านการเลี้ยงโคขุนและโคนมเป็นพิเศษ โดยเป็นประธานบริษัท โคนมสันกำแพง เดลี่ฟาร์ม จำกัด อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๒๖ - ปัจจุบัน: นักแสดง ผู้กำกับการแสดงละคร ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ และบทภาพยนตร์ และเขียนบทความ (คอลัมนิสต์) ลงในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ทุกวันอาทิตย์

พิธีกรรายการประกวดแมวมอง

แสดงภาพยนตร์เรื่อง พยัคฆ์ร้ายไทยถีบ

ทำงานที่บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด

การสร้างสรรค์ผลงาน

นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ เริ่มฉายแววความเป็นศิลปินที่มีความสามารถทางการแสดงมาตั้งแต่สมัยเรียนอยู่ชั้นมัธยม และเคยได้รับบทบาทเป็น “บุเรงนอง” ในงานแสดงละครของโรงเรียนมัธยมวัดบพิตรพิมุข ต่อมาเมื่อมีโอกาสได้ไปศึกษาวิชาการภาพยนตร์จากมหาวิทยาลัยนิฮง กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ก็ยิ่งทำให้นายสะอาดเพิ่มความสนใจงานในวงการบันเทิงมากขึ้น ประกอบกับในช่วงนั้นนายสะอาดเป็นนักศึกษาไทยคนแรกที่ไปศึกษาวิชาการภาพยนตร์ที่ประเทศญี่ปุ่นช่วงหลังสงครามโลก ครั้งที่ ๒ จึงเป็นโอกาสให้นายสะอาดได้มีส่วนช่วยในการประสานงาน อำนวยความสะดวกเป็นล่ามแปลภาษาหลายรุ่นหลายคณะที่ยกกองไปถ่ายทำที่ญี่ปุ่น รวมถึงช่วยงานต่างๆ ในกองถ่ายทำภาพยนตร์ของไทยที่ไปถ่ายทำที่ประเทศญี่ปุ่นในขณะนั้น จึงทำให้ได้รู้จักกับคนในวงการบันเทิงหลายท่าน อาทิ คุณโชน บุนนาค และคุณพูลสวัสดิ์ ธีมากร ซึ่งทำงานให้กับอัศวินภาพยนตร์

เมื่อจบการศึกษาใน พ.ศ. ๒๔๙๘ นายสะอาดได้ถูกชักชวนให้มาร่วมงานกับบริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ผลิตรายการโทรทัศน์ให้กับสถานีโทรทัศน์ช่อง ๔ บางขุนพรหม และเป็นสถานีโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทย โดยมีคุณจำนง รังสิกุล เป็นผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์ ออกอากาศในระบบขาวดำ ๕๒๕ เส้น ในตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์ จึงถือได้ว่านายสะอาดเป็นพนักงานรุ่นบุกเบิกของสถานีโทรทัศน์ช่อง ๔ บางขุนพรหม และมีหน้าที่ทุกอย่าง ตั้งแต่จัดรายการวิทยุและโทรทัศน์ อ่านสไลด์ของสถานี จัดหาจัดทำเสื้อผ้าและของประกอบฉาก แต่งหน้า กำกับเวที กำกับรายการ ดำเนินรายการ กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ เขียนบทโทรทัศน์ แปลภาพยนตร์ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย พากย์ภาพยนตร์ และแสดงละคร ฯลฯ

ในยุคแรกๆ นั้น การแพร่ภาพผ่านทางสถานีโทรทัศน์เป็นเรื่องที่ใหม่มากในประเทศไทย และคนในวงการภาพยนตร์มองว่าผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เป็นคู่แข่งที่แย่งคนดู เนื่องจากสามารถให้ความบันเทิงกับประชาชนได้เป็นวงกว้างโดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าชมเหมือนกับการชมภาพยนตร์ จึงทำให้เกิดการกีดกันนักแสดงภาพยนตร์ไม่ให้มาทำงานร่วมกันกับบริษัทที่ผลิตรายการโทรทัศน์ และทำให้บริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด ต้องสร้างดาราและทีมงานขึ้นเอง อาทิ คุณนวลละออ ทองเนื้อดี คุณฉลอง สิมะเสถียร คุณชูชีพ ช่ำชองยุทธ (ท้วม ทรนง) คุณบรรยง เสนาลักษณ์ (เทิ่ง สติเฟื่อง) คุณสัมพันธ์ พันธุ์มณี คุณอารีย์ นักดนตรี คุณพิชัย วาศนาส่ง คุณพจนีย์ โปร่งมณี คุณอรวรรณ โปร่งมณี คุณศุภมิตร ศาตะจันทร์ คุณดาเรศ ศาตะจันทร์ คุณอาพันธ์ชนิตร สุวรรณากร คุณสุพรรณี ปิยะสิรานนท์ คุณสว่างจิตร กาญจนเสถียร คุณศิริพันธุ์ ปาละกวงศ์ ณ อยุธยา คุณเย็นจิตต์ สัมมาพันธ์ (รพีพัฒน์ ณ อยุธยา) คุณสมจิตร สิทธิไชย คุณรำยง สาครพันธุ์ คุณชนะ ศาสตราภัย คุณสมบัติ ภูอภิรมย์ คุณอาคม มกรานนท์ คุณสมจินต์ ธรรมทัต ม.ร.ว. ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ คุณกำธร สุวรรณปิยะศิริ คุณรักษ์ รักษ์พงษ์ คุณกัณฑรีย์ นาคประภา คุณอาจินต์ ปัญจพรรค์ คุณรัตนะ เยาวประภาษ คุณนงลักษณ์ โรจนพรรณ คุณสุข หฤทัย คุณวิเชียร พรหมจรรย์ คุณประกอบ ไชยพิพัฒน์ คุณสุรินทร์ แสงขำ

คุณรอง เค้ามูลคดี คุณศิริพร วงศ์สวัสดิ์ คุณสุพรรณี ปิยะสิรานนท์ คุณกนกวรรณ ด่านอุดม คุณนันทวัน เมฆใหญ่ ฯลฯ และรวมถึงนายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ด้วย ที่ต้องมีบทบาททั้งผู้อยู่เบื้องหลังการผลิตรายการโทรทัศน์ และผู้อยู่เบื้องหน้าในฐานะนักแสดง อาทิ ละครเรื่อง ดึกเสียแล้ว (๒๔๙๘) ฮวนนั้ง ออกญาเสนาภิมุข (ยามาด้า) น้ำผึ้งขม (๒๕๑๑) เมียหลวง วิมานไฟ (๒๕๑๗) ฯลฯ

เนื่องจากนายสะอาดเป็นคนที่ช่างสังเกตและจดจำกิริยาท่าทางการแสดงออกของนักแสดงต่างๆ ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ จากผลงานที่ได้มีโอกาสรับชม จึงทำให้นายสะอาดพัฒนาฝีมือด้านการแสดง การกำกับละครและภาพยนตร์ได้อย่างรวดเร็ว และนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะของนายสะอาดจนเป็นรูปแบบการทำงานที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองอย่างกลมกลืน และจากหน้าที่ในตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์ จึงทำให้นายสะอาดได้มีส่วนผลักดันและสอนเทคนิคต่างๆ ที่ต้องใช้ในการแสดงให้กับนักแสดงที่เข้ามาใหม่ๆ ในยุคนั้น เช่น คุณกนกวรรณ ด่านอุดม คุณศันสนีย์ สมานวรวงศ์ คุณสุทธิจิตร วีระเดชกำแหง คุณเพลินพรรณ เกียรตินิยม

5.00
10.00
10.00
20.00
5.00

คุณฉันทนา ธาราจันทร์ คุณมยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช เป็นต้น และสิ่งที่นำความภาคภูมิใจมาสู่นายสะอาดมากที่สุด คือ การเป็นพิธีกรรายการสำคัญๆ หน้าพระที่นั่งมาแล้วหลายครั้ง จากความสามารถและการทำงานที่จริงจัง ทำให้ได้รับการยอมรับในองค์กรและมีคณะละครเป็นของตนเอง คือ “คณะสันติพงศ์” ซึ่งผลิตละครชีวิตที่เขียนขึ้นจากเรื่องที่เกิดขึ้นจริงๆ ในสมัยนั้น และผลิตรายการดนตรี Silver Sand และรายการ “เพลงเพื่อคุณ” ฯลฯ ให้กับทางสถานีในยุคนั้น

ต่อมานักแสดงภาพยนตร์และนักแสดงโทรทัศน์เริ่มเข้ามาทำงานร่วมกันมากขึ้น จึงทำให้ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ ภายหลังจากที่เป็นนักแสดงทางโทรทัศน์มาเป็นเวลาสิบกว่าปี นายสะอาดจึงได้ตัดสินใจรับแสดงภาพยนตร์เรื่อง “เจ้าหญิง” เป็นเรื่องแรก และหลังจากนั้นได้แสดงภาพยนตร์อีกหลายเรื่อง อาทิ โทน แก้วขนเหล็ก แม่ศรีไพร วิมานสีทอง เจ้าลอย คุ้มนางฟ้า น้ำผึ้งพระจันทร์ มนต์กากี ยอดหญิง ลูกชู้ หัวใจป่า แก้วตาขวัญใจ กุหลาบไฟ ดรุณีสีเลือด บ้านผีสิง บ้า ผ่าปืน มารรัก ตลาดอารมณ์ น้ำผึ้งขม เผ็ด เหยื่ออารมณ์ จำเลยสวาท นางเอก พยัคฆ์ร้ายไทยถีบ ลูกผู้ชาย เสือกเกิดมาจน ขยี้มือปืน ฆ่าอย่างเดียว ขยะ ชาติผยอง สามร้อยยอด ตลกร้องไห้ ผีตาโบ๋ ฯลฯ ซึ่งบทบาทที่ได้รับมีทั้งเป็นพระเอกและผู้ร้ายที่ต้องแสดงบทบู๊เสี่ยงตาย และยังมีผลงานการกำกับภาพยนตร์อีก ๒ เรื่อง คือ มารรัก (๒๕๑๖) และฆ่าอย่างเดียว (๒๕๒๑)

ใน พ.ศ. ๒๕๒๐ รัฐบาลในสมัยนั้นได้มีมติยุบเลิกกิจการของบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด และจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) ขึ้นแทน เพื่อรับโอนกิจการวิทยุและโทรทัศน์มาดำเนินการ รวมทั้งรับโอนพนักงานและลูกจ้างของบริษัท ไทยโทรทัศน์ จำกัด บางส่วนเข้ามาเป็นพนักงานของ อสมท. นายสะอาดซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ จึงได้ย้ายมาเป็นเจ้าหน้าที่ในสังกัดของ อสมท. จนถึง พ.ศ. ๒๕๒๖ จึงเบนเข็มมาสร้างสรรค์ผลงานและทุ่มเทเวลาให้กับวงการบันเทิงอย่างเต็มที่ ทั้งงานแสดง เขียนบทละครและภาพยนตร์ กำกับการแสดง ดังจะเห็นจากผลงานที่ปรากฏสู่สายตาประชาชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ งานละครที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ช่อง ๙ อสมท. เรื่อง ทัดดาวบุษยา คู่กรรม พลนิกรกิมหงวน โรงแรมผี ฯลฯ ละครที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ เรื่อง บางระจัน อาญารัก วิหคโสภา สุดแต่ใจจะไขว่คว้า ห้องที่จัดไม่เสร็จ ไฟรักไฟพยาบาท กตัญญูพิศวาส ลานลูกไม้ ฯลฯ ละครที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ เรื่อง พันท้ายนรสิงห์ ผู้กองยอดรัก ดาวเรือง พลนิกรกิมหงวน เถาวัลย์สวาท ทิวาหวาม ข้างหลังภาพ เมียหลวง ปราสาทมืด ขุนศึก ที่นี่ไม่มีปัญหา จำปูน ฯลฯ ละครที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗ เรื่อง ขมิ้นกับปูน เงินเงินเงิน แหวนทองเหลือง ในรอยรัก ฯลฯ และงานแสดงภาพยนตร์ เรื่อง เกียรติศักดิ์ทหารเสือ นักเลงตราควาย อีสาวบ้านไร่ ๑๐๐ เสน่หา สะพานรักสารสิน อย่าบอกว่าเธอบาป สุริโยไท ๗ ประจัญบาน ชื่อชอบชวนหาเรื่อง Project Ultraman 2007 ความสุขของกะทิ นาคปรก ฯลฯ

จากความซื่อสัตย์และตั้งใจจริงในการทำงานอย่างมีคุณภาพ ทำให้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ นายสะอาดได้รับรางวัลในฐานะ “ผู้แสดงสมทบชายยอดเยี่ยม” จากภาพยนตร์เรื่อง “นาคปรก” จาก ๔ สถาบัน คือ

- รางวัลภาพยนตร์แห่งชาติ สุพรรณหงส์ ครั้งที่ ๒๐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓
- รางวัลภาพยนตร์ไทย ชมรมวิจารณ์บันเทิง ครั้งที่ ๑๙ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓
- รางวัล คมชัดลึก อวอร์ด ครั้งที่ ๘ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓
- รางวัล แมกกาซีนส์ สตาร์พิคจ์ อวอร์ด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓

การสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน

กำกับรายการโทรทัศน์

มีหน้าที่กำกับรายการโทรทัศน์ให้กับสถานีโทรทัศน์ช่อง ๔ บางขุนพรหม ขณะทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายจัดรายการโทรทัศน์

พากย์ภาพยนตร์ อาทิ

ภาพยนตร์เรื่อง หมอใจเพชร (Ben Casey) อัศวินม้าขาว (แปลบทภาพยนตร์และพากย์เสียงภาษาไทย) ยอดยูโด (แปลบทภาพยนตร์และพากย์เสียงภาษาไทย) สงครามและสันติภาพ (แปลบทภาพยนตร์รัสเซียจากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย) ฯลฯ

ผู้จัดละคร “คณะสันติพงศ์” และกำกับรายการ อาทิ

รายการดนตรี “Silver Sand” รายการแมวมอง ฯลฯ

เขียนบทละครโทรทัศน์ ในนาม “จำปี สีงา” “คุณหญิง” และ “หญิงเล็ก” อาทิ

ช่อง ๓ เรื่อง บางระจัน ห้องที่จัดไม่เสร็จ กตัญญูพิศวาส ฯลฯ ช่อง ๕ เรื่อง พันท้ายนรสิงห์ ผู้กองยอดรัก ดาวเรือง พลนิกรกิมหงวน ทิวาหวาม เถาวัลย์สวาท ข้างหลังภาพ เมียหลวง ฯลฯ ช่อง ๙ เรื่อง คู่กรรม ฯลฯ

กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ อาทิ

ช่อง ๔ บางขุนพรหม เรื่อง น้ำผึ้งขม น้ำเซาะทราย ฯลฯ ช่อง ๙ อสมท. เรื่อง ทัดดาวบุษยา คู่กรรม พลนิกรกิมหงวน ฯลฯ ช่อง ๓ เรื่อง บางระจัน ไฟรักไฟพยาบาท ห้องที่จัดไม่เสร็จ กตัญญูพิศวาส ลานลูกไม้ ฯลฯ ช่อง ๕ เรื่อง ผู้กองยอดรัก ดาวเรือง พลนิกรกิมหงวน พันท้ายนรสิงห์ ทิวาหวาม เถาวัลย์สวาท ข้างหลังภาพ เมียหลวง ปราสาทมืด ขุนศึก จำปูน ที่นี่ไม่มีปัญหา ฯลฯ

การกำกับภาพยนตร์

พ.ศ. ๒๕๑๖ เรื่อง มารรัก
พ.ศ. ๒๕๒๑ เรื่อง ฆ่าอย่างเดียว

พิธีกรรายการต่างประเทศ

ผลงานในฐานะ "นักแสดง"

ภาพยนตร์

พ.ศ. ๒๕๑๒ เรื่อง เจ้าหญิง ปราสาททราย

พ.ศ. ๒๕๑๓ เรื่อง โทน

พ.ศ. ๒๕๑๔ เรื่อง แก้วขนเหล็ก แม่ศรีไพร วิมานสีทอง

พ.ศ. ๒๕๑๕ เรื่อง เจ้าลอย คุ้มนางฟ้า น้ำผึ้งพระจันทร์ มนต์กากี ยอดหญิง ลูกชู้หัวใจป่า

พ.ศ. ๒๕๑๖ เรื่อง แก้วตาขวัญใจ กุหลาบไฟ ดรุณีสีเลือด บ้านผีสิง บ้า มารรัก

พ.ศ. ๒๕๑๗ เรื่อง ตลาดอารมณ์ น้ำผึ้งขม

พ.ศ. ๒๕๑๘ เรื่อง เผ็ด เหยื่ออารมณ์ จำเลยสวาท นางเอก พยัคฆ์ร้ายไทยถีบ ลูกผู้ชาย

พ.ศ. ๒๕๑๙ เรื่อง เสือกเกิดมาจน ขยะ

พ.ศ. ๒๕๒๐ เรื่อง ขยี้มือปืน

พ.ศ. ๒๕๒๑ เรื่อง ฆ่าอย่างเดียว ชาติผยอง สามร้อยยอด

พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง ตลกร้องไห้

พ.ศ. ๒๕๒๔ เรื่อง ผีตาโบ่

พ.ศ. ๒๕๒๖ เรื่อง เกียรติศักดิ์ทหารเสือ นักเลงตราควาย อีสาวบ้านไร่ ๑๐๐ เสน่หา

พ.ศ. ๒๕๓๐ เรื่อง สะพานรักสารสิน อย่าบอกว่าเธอบาป

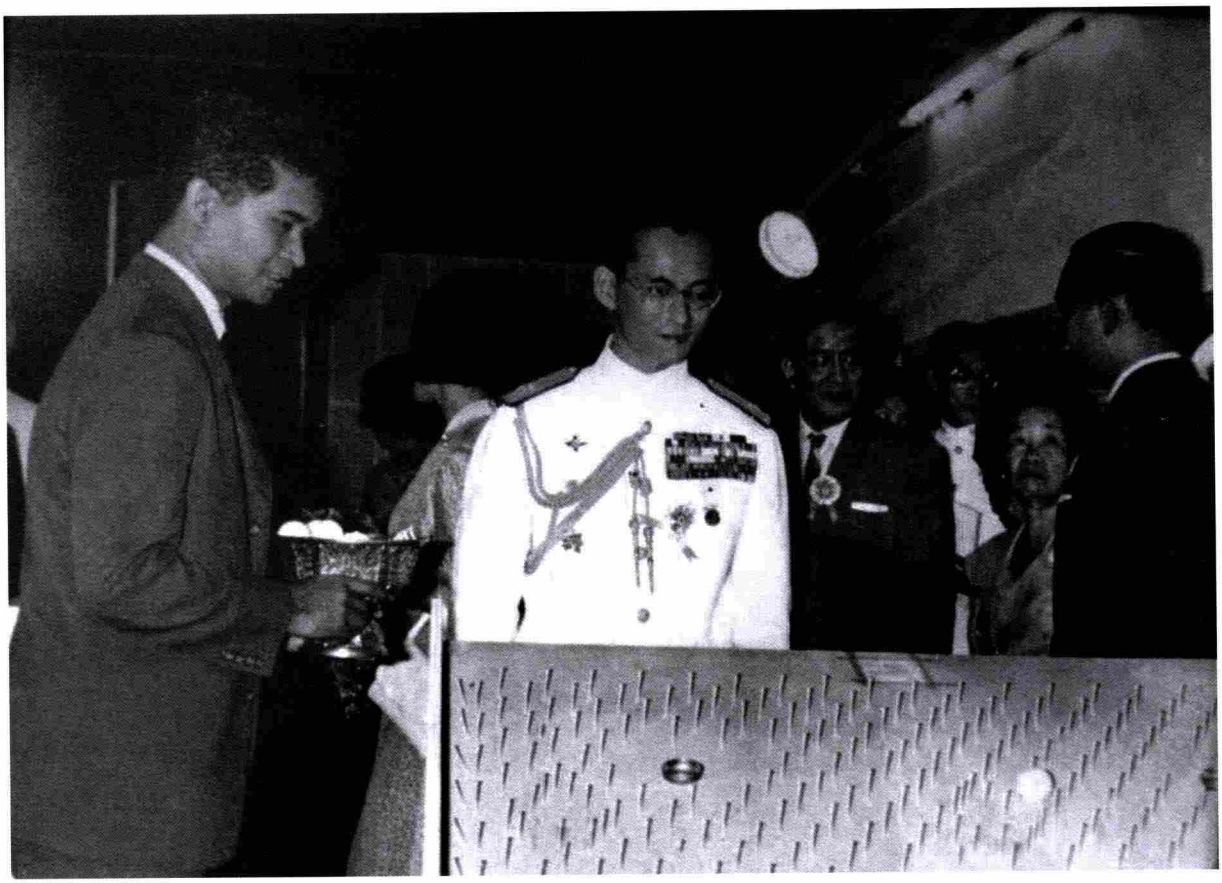
พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่อง สุริโยไท ชื่อชอบชวนหาเรื่อง

พ.ศ. ๒๕๔๕ เรื่อง ๗ ประจัญบาน

พ.ศ. ๒๕๕๐ เรื่อง Project Ultraman 2007 (ยังไม่มีกำหนดฉาย)

พ.ศ. ๒๕๕๒ เรื่อง ความสุขของกะทิ

พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง นาคปรก ฯลฯ

ละครโทรทัศน์

พ.ศ. ๒๔๙๘ เรื่อง ดึกเสียแล้ว ฮวนนั้ง
ออกญาเสนาภิมุข (ยามาด้า) ฯลฯ
พ.ศ. ๒๕๑๑ เรื่อง น้ำผึ้งขม
พ.ศ. ๒๕๑๒ เรื่อง เมียหลวง
พ.ศ. ๒๕๑๗ เรื่อง วิมานไฟ
พ.ศ. ๒๕๒๒ เรื่อง เชลยศักดิ์
พ.ศ. ๒๕๒๓ เรื่อง ดงมนุษย์
พ.ศ. ๒๕๒๖ เรื่อง อาญารัก (ช่อง ๓)
พ.ศ. ๒๕๒๗ เรื่อง วิหคโสภา (ช่อง ๓)
พ.ศ. ๒๕๓๒ เรื่อง สุดแต่ใจจะไขว่คว้า (ช่อง ๓)
พ.ศ. ๒๕๓๓ เรื่อง ขมิ้นกับปูน (ช่อง ๗)
พ.ศ. ๒๕๓๖ เรื่อง ฉุยฉาย (ช่อง ๓)
พ.ศ. ๒๕๓๗ เรื่อง ปราสาทมืด (ช่อง ๓)
พ.ศ. ๒๕๔๐ เรื่อง เงิน เงิน เงิน (ช่อง ๗)
พ.ศ. ๒๕๔๑ เรื่อง โรงแรมผี (ช่อง ๙)
พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่อง ลูกทาส (ช่อง ๕)
พ.ศ. ๒๕๔๗ เรื่อง แหวนทองเหลือง (ช่อง ๗)
พ.ศ. ๒๕๕๓ เรื่อง เชลยศักดิ์ (ช่อง ๓) ไฟอมตะ (ช่อง ๙)
วายุภัคมนตรา (ช่อง ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๔ เรื่อง ในรอยรัก (ช่อง ๗) ฯลฯ

เขียนบทความ

เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันอาทิตย์ ในคอลัมน์ “โปกฮา ดารารุ่นเดอะ” โดยตีพิมพ์ครั้งแรกในวันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ถึงปัจจุบัน

การถ่ายทอดความรู้ความสามารถด้านการแสดง

นายสะอาดเป็นคนที่มีความตั้งใจจริงในการทำงาน โดยยึดถือคติว่า “ต้องมีความซื่อสัตย์ต่องานที่ตนเองทำ มองเห็นคุณค่าของงานและสร้างสรรค์งานให้มีคุณค่า” ดังนั้น ในฐานะที่เป็นนักแสดง จะแสดงอย่างสุดฝีมือเพื่อให้สมบทบาทที่ได้รับมอบมา ในฐานะผู้เขียนบทละครก็จะเขียนบทให้ผู้แสดงสามารถแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ และสื่อให้ผู้รับชมได้เข้าใจถึงเหตุการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร พร้อมกับทิ้งข้อคิดให้กับสังคมไปพร้อมๆ กัน ในฐานะผู้กำกับก็จะกำกับการแสดงให้สมจริงสมจังและพิถีพิถันกับการสร้างผลงานให้มีความประณีตมากที่สุด เพื่อนำเสนอสู่สายตาประชาชน มีความตั้งใจจริงในการผลักดันและให้กำลังใจกับนักแสดงที่มาร่วมงานด้วยกันได้แสดงอย่างสุดฝีมือด้วยความมั่นใจในตนเอง ดังเช่น การนำคุณพิสมัย วิไลศักดิ์ มาแสดงละครโทรทัศน์เป็นครั้งแรก ในละครเรื่อง “ห้องที่จัดไม่เสร็จ” ทางช่อง ๓ ซึ่งต้องใช้เสียงจริงของตนเองในการนำเสนอออกอากาศ ซึ่งคุณพิสมัยเป็นดาราภาพยนตร์ที่ในสมัยนั้นยังใช้นักพากย์ในการพากย์เสียงนักแสดงในภาพยนตร์ ประกอบกับคุณพิสมัยมีความกังวลใจในน้ำเสียงของตนเองว่าอาจจะไม่ไพเราะและผู้ชมไม่คุ้นเคย เพราะเสียงแตกต่างจากในภาพยนตร์มาก แต่นายสะอาดก็ได้ให้คำแนะนำและความมั่นใจกับคุณพิสมัยอย่างเต็มที่ จนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ผู้ชมต่างยอมรับในน้ำเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองของคุณพิสมัย วิไลศักดิ์ จากลักษณะการทำงานเช่นนี้ ทำให้ศิลปินนักแสดงรุ่นน้องหลายท่านนำไปเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์ผลงานในวงการบันเทิง

แสดงละครเรื่อง น้ำผึ้งขม

"ความสุขอันยิ่งใหญ่ ที่เบ่งบานในหัวใจของเด็กหญิงตัวเล็กๆ"
ความสุขกะทิ
www.katimovie.com

Moouanbooks

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับรางวัลพิเศษสุพรรณหงส์เงิน สาขาดาราบู๊ยอดเยี่ยม จากภาพยนตร์เรื่อง ผ่าปืน ในงานประกาศรางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ ครั้งที่ ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๓ จัดโดยสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ไทย ในวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ โรงละครแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับรางวัลทีวีตุ๊กตาทองมหาชน สาขา "ละครโทรทัศน์ยอดนิยม" จากละครโทรทัศน์เรื่อง "บางระจัน" ออกอากาศทางช่อง ๓ ในงานประกาศรางวัลทีวีตุ๊กตาทองมหาชน ครั้งที่ ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จัดโดย หนังสือพิมพ์บ้านเมือง ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับรางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ สาขา"ผู้แสดงประกอบฝ่ายชายยอดเยี่ยม" จากภาพยนตร์เรื่อง "สะพานรักสารสิน" ในงานประกาศรางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ ครั้งที่ ๗ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๐ จัดโดยสมาคมผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ไทย ในวันที่ ๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๑ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับรางวัลโทรทัศน์ทองคำ สาขา "ดาราสนับสนุนชายดีเด่น" จากละครโทรทัศน์เรื่อง "สุดแต่ใจจะไขว่คว้า" ออกอากาศทางช่อง ๓ ในงานประกาศรางวัลโทรทัศน์ทองคำ ครั้งที่ ๔ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๒ จัดโดยชมรมส่งเสริมโทรทัศน์ ในวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ณ โรงละครแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับรางวัลเกียรติยศคนทีวี ประเภท นักแสดง นักพากย์ ผู้เขียนบทโทรทัศน์ ผู้กำกับละคร ในงานประกาศรางวัลโทรทัศน์ทองคำ ครั้งที่ ๒๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๐ จัดโดยชมรมส่งเสริมโทรทัศน์ ในวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ณ หอประชุมกรมประชาสัมพันธ์

พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับรางวัลคมชัดลึกอวอร์ด สาขานักแสดงสมทบชายยอดเยี่ยม จากภาพยนตร์เรื่อง "นาคปรก" ในงานประกาศรางวัล คมชัดลึก อวอร์ด ครั้งที่ ๘ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จัดโดยหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก ในวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ บางกอก คอนเวนชัน เซ็นเตอร์ เซ็นทรัลพลาซา ลาดพร้าว

พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับรางวัลภาพยนตร์ไทยชมรมวิจารณ์บันเทิง สาขาผู้แสดงสมทบชายยอดเยี่ยม จากภาพยนตร์เรื่อง นาคปรก ในงานประกาศรางวัลภาพยนตร์ไทย ชมรมวิจารณ์บันเทิง ครั้งที่ ๑๙ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จัดโดยชมรมวิจารณ์บันเทิง ในวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ ห้องมัฆวานรังสรรค์ สโมสรทหารบก กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับรางวัลภาพยนตร์แห่งชาติ สุพรรณหงส์ สาขาผู้แสดงสมทบชายยอดเยี่ยม จากภาพยนตร์เรื่อง นาคปรก ในงานประกาศรางวัลภาพยนตร์แห่งชาติ สุพรรณหงส์ ครั้งที่ ๒๐ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จัดโดยสมาคมสมาพันธ์ภาพยนตร์แห่งชาติ ในวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ณ โรงภาพยนตร์ เอสเอฟเอ็กซ์ ซีนีม่า ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเฟสติวัล พัทยา บีช พัทยา

พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับรางวัล Starpics Thai Films Awards ครั้งที่ ๘ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้แสดงสมทบชายยอดเยี่ยม จากภาพยนตร์เรื่อง "นาคปรก"

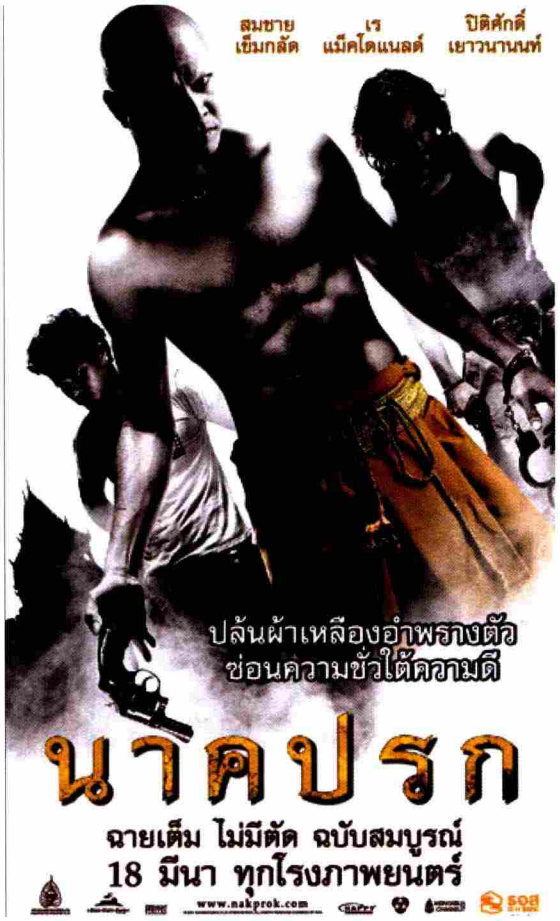

ความภาคภูมิใจที่มีส่วนผลักดันให้ผลงานได้รับรางวัล

พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับรางวัล ทีวีตุ๊กตาทองมหาชน ละครโทรทัศน์ยอดนิยม จากละครโทรทัศน์เรื่อง บางระจัน ออกอากาศทางช่อง ๓ ในงานประกาศรางวัลทีวีตุ๊กตาทองมหาชน ครั้งที่ ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จัดโดย หนังสือพิมพ์บ้านเมือง ในวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร (นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ ผู้เขียนบทละครโทรทัศน์)

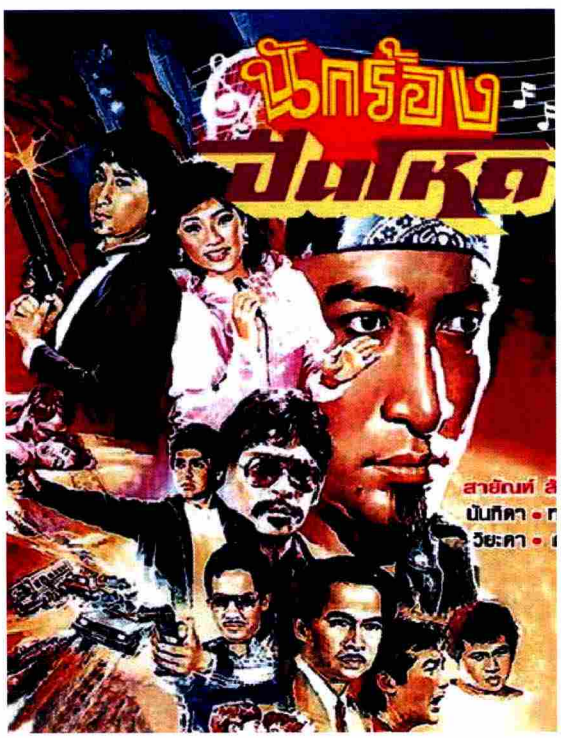
ความภาคภูมิใจที่ได้รับเกียรติให้ประทับรอยมือและรอยเท้าที่ลานดารา หอภาพยนตร์แห่งชาติ

เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ และคุณนฤมล นิลวรรณ ได้รับเกียรติจากหอภาพยนตร์แห่งชาติ ให้ประทับรอยมือและรอยเท้า ณ ลานดารา หอภาพยนตร์แห่งชาติ อำเภอศาลายา จังหวัดนครปฐม

สมชาย เข็มกลัด
เร แม็คโดแนลด์
ปิติศักดิ์ เยาวนานนท์
ปล้นผ้าเหลืองอำพรางตัว
ซ่อนความชั่วใต้ความดี
นาคปรก
ฉายเต็ม ไม่มีตัด ฉบับสมบูรณ์
18 มีนา ทุกโรงภาพยนตร์
www.nakprok.com

http://70-90memory.blogspot.com/
หลายชายยอดเยี่ยมประจำปี 2530
รางวัลพระสุริยัน (ดาวทอง)
หากจะมีรัก
ต้องไม่มีวันพรากจากกัน
สะพานรักสารสิน

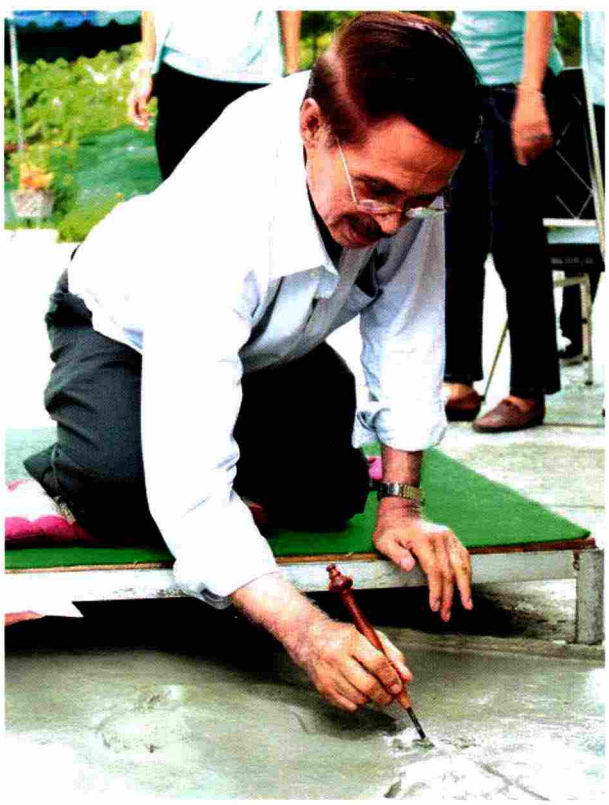

นักร้องปมหัก

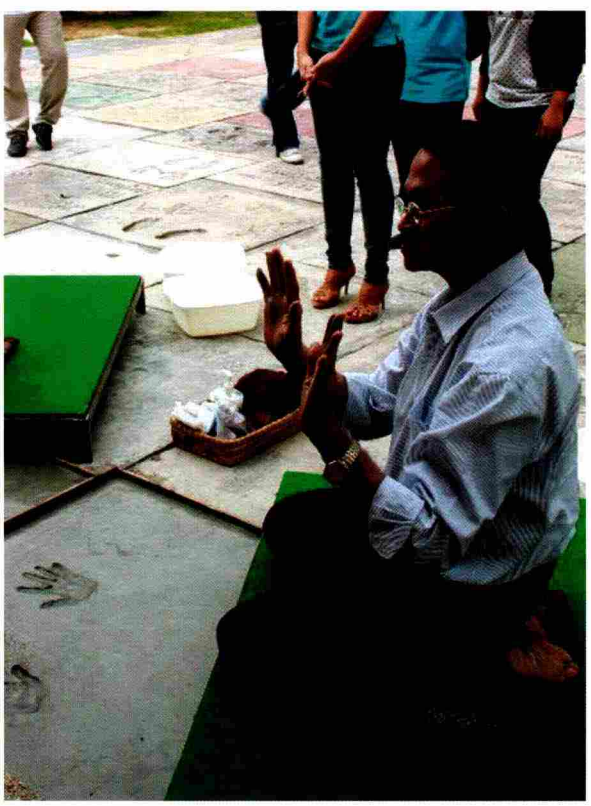

หลังงาม

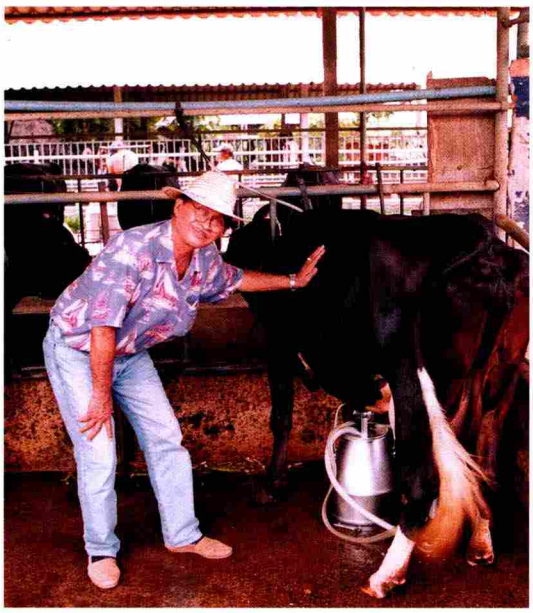
การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

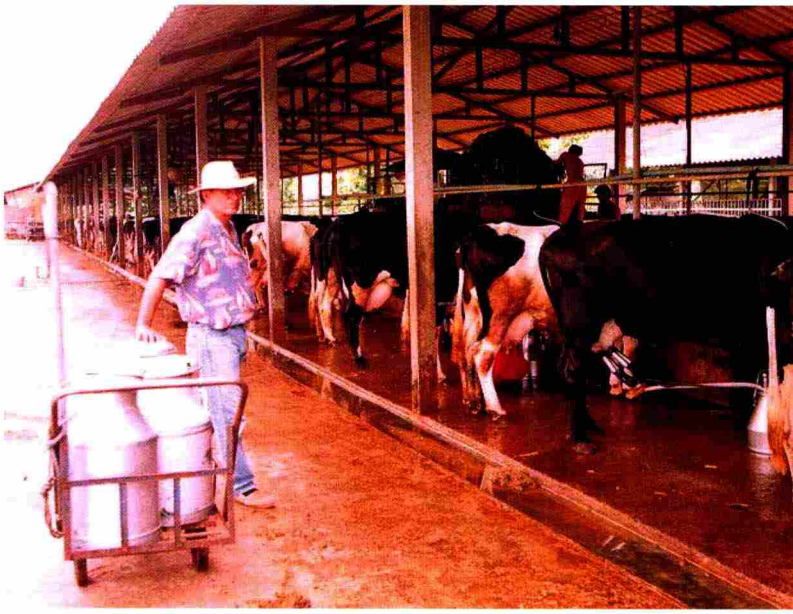
นายสะอาดมีความตั้งใจเป็นอย่างยิ่งที่จะอุทิศตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ โดยเคยร่วมกิจกรรมต่างๆ จนได้รับรางวัลโล่เกียรติยศ งานปราบปรามยาเสพติด จากพลตำรวจเอกประเสริฐ รุจิระวงศ์ ณ วังปารุสกวัน และเนื่องจากปัจจุบันนี้นายสะอาดได้มีโอกาสเขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันอาทิตย์ ในคอลัมน์ “โปกฮา ดารารุ่นเดอะ” จึงถือโอกาสนี้ถ่ายทอดประสบการณ์ เรื่องราวต่างๆ และข้อคิดการทำงานในวงการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ดารานักแสดง รวมถึงการทำงานในแวดวงบันเทิงในแง่มุมต่างๆ ผ่านมุมมองของผู้เขียนให้กับอนุชนรุ่นหลังได้ศึกษา พร้อมกับเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำการทำงานเรื่องต่างๆ แก่ผู้กำกับและนักแสดงรุ่นน้องที่มาขอคำแนะนำอยู่เสมอๆ

นอกจากนี้ นายสะอาดยังมีความตั้งใจทำนุบำรุงพระศาสนามาอย่างต่อเนื่อง นายสะอาดได้เป็นผู้อุปถัมภ์และระดมทุนในการปรับปรุงทำนุบำรุง วัดพญาไม้ จังหวัดราชบุรี โดยได้ระดมทุนก่อสร้างและปรับปรุงพระอุโบสถของวัดจนแล้วเสร็จ

นายสะอาดมีผลงานการแสดงละครเรื่อง “อำแดงเหมือนกับนายริด” ซึ่งเป็นเรื่องราวของอำแดงเหมือน หญิงไทยคนแรกที่ลุกขึ้นมาทวงสิทธิความเท่าเทียมของผู้หญิงตามที่มีการระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในสมัยรัชกาลที่ ๔ เรียกร้องให้มีการแก้กฎหมายที่พันธนาการผู้หญิงในยุคนั้นให้มีค่าความเป็นคนน้อยกว่าเพศชาย โดยนายสะอาดรับบทเป็น หลวงปู่ ซึ่งเป็นตัวละครที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นผู้ที่เปิดโอกาสให้อำแดงเหมือนได้เรียนหนังสือเหมือนกับผู้ชายในสังคมไทยสมัยนั้น ซึ่งละครเรื่องนี้ออกอากาศเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ทางไทยพีบีเอส

ชีวิตปัจจุบัน

นอกจากรับงานด้านการแสดงแล้ว นายสะอาดได้เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ฉบับวันอาทิตย์ ในคอลัมน์ “โปกฮา ดารารุ่นเดอะ” ซึ่งเป็นบทความที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวงการบันเทิงมาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งสถานีโทรทัศน์แห่งแรกในประเทศไทยจนถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างสนุกสนาน และน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง โดยลงตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ และตีพิมพ์เรื่อยมา

นายสะอาด เปี่ยมพงษ์สานต์ ปัจจุบันพักอยู่ที่บ้านเลขที่ ๙๖/๘๔ หมู่บ้านปั้นทอง ๓ ซอย ๑๙ (ลาดปลาเค้า ๗๖) ถนนรามอินทรา แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๒๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๕๒๒ ๒๓๐๔ มือถือ ๐๘ ๑๙๐๓ ๕๗๙๘ โทรสาร ๐ ๒๕๒๒ ๒๓๙๐

คำประกาศเกียรติคุณ

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ปัจจุบันอายุ ๗๒ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๖ ที่กรุงเทพมหานคร ได้รับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง จากวิทยาลัยนาฏศิลป กรมศิลปากร ศึกษาด้านมานุษยวิทยาดนตรี ณ East-West Center มหาวิทยาลัยฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ครุศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พัฒนศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มเรียนดนตรีไทยเครื่องมือแรก คือ ขิม กับคุณพ่อทิพวัน ฟักจำรูญ ต่อมาเข้าเรียนในโรงเรียนนาฏศิลป เริ่มเรียนพื้นฐานฆ้องวงใหญ่กับหลวงบำรุงจิตรเจริญ (ธูป สาตนวิลัย) พระประณีตวรศัพท์ (เขียน วรวาทิน) และเครื่องมืออื่นๆ จากครูดนตรีไทยหลายท่าน พร้อมทั้งได้รับการถ่ายทอดเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงถึงเพลงองค์พระพิราพจากครูประสิทธิ์ ถาวร และครูสอนวงฆ้อง ได้รับการสืบทอดให้เป็นผู้ประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีไทย จากครูมนตรี ตราโมท เริ่มรับราชการครูแผนกโรงเรียนนาฏศิลป กรมศิลปากร ต่อมาได้เลื่อนตำแหน่งตามลำดับ ก่อนเกษียณอายุราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมศิลปากร ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ สร้างสรรค์ผลงาน ตลอดจนการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ช่วงรับราชการในตำแหน่งครูผู้สอนและผู้บริหาร ได้ผลักดันให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ในวิทยาลัยนาฏศิลปหลายชิ้น อาทิ ร่วมกับ เจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ ออกแบบซึงให้มี ๓ ขนาด และสะล้อเสียงสูง กลาง ต่ำ พร้อมทั้งนำสะล้อ ซึง และปี่จุม เข้าร่วมบรรเลงผสมกับวงปี่พาทย์ไม้นวมเพื่อใช้บรรเลงประกอบระบำชอ เป็นการสืบสานชุดการแสดงของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี และนำฟ้อนสาวไหมอันเป็นชุดการแสดงพื้นบ้านภาคเหนือ เข้ามาเสนอให้เป็นหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลปเชียงใหม่ แต่งทำนองเพลงประกอบการแสดงระบำเบญจรงค์ให้กับวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัย แต่งเพลงโหมโรงศรีกาฬสินธุ์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสรับใช้เบื้องพระยุคลบาทสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน โดยถวายการสอนระนาดเอกและการคัดสรรบทเพลงในการแสดงต่างๆ อาทิ เพลงอาหนู-อาซิ้ม ระบำนางโคปี ระบำอาบัง เพลงตับนางชิน ตอนทำครัว เพลงเกษตร-กษัตริย์ รวมทั้งยังเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ไทยของตำหนักปลายเนินที่เปิดสอนให้กับประชาชนทั่วไปอีกด้วย มีความเชี่ยวชาญในการควบคุมวงดนตรีไทย เทคนิคการปรับวง และการบรรยายความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทย ทุ่มเทแรงกายแรงใจ เพื่อวางระบบและพัฒนาการศึกษาด้านนาฏศิลป์ดนตรีให้มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ สร้างเยาวชนให้เป็นผู้สืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่สืบไป

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) พุทธศักราช ๒๕๕๗

กตัญญู ใฝ่รู้ สู่คุณธรรม

ประวัติชีวิตและผลงาน

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย)

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ปัจจุบันอายุ ๗๑ ปี เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๖ ที่กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๔๙๕ - ๒๕๐๐ : สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นต้น วิทยาลัยนาฏศิลป กรมศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๓ : สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง วิทยาลัยนาฏศิลป กรมศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๕ : สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป กรมศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๑๘ : สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร (Ethnomusicology), East-West Center, Hawaii University ประเทศสหรัฐอเมริกา

พ.ศ. ๒๕๒๕ : สำเร็จการศึกษาในระดับครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. ๒๕๓๕ : สำเร็จการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๔๐ สำเร็จการศึกษาระดับครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยได้รับผลการประเมินวิทยานิพนธ์ดีเยี่ยม เรื่อง “วิวัฒนาการและอนาคตภาพของวิทยาลัยนาฏศิลป์ในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมไทย”

ประธานสอบ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล
(ปัจจุบันคือ รองศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์ สัจกุล)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม
(ปัจจุบันคือ รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา)

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ได้รับการอบรมสั่งสอน ฝึกฝนจากครูผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์แห่งศิลปะในแขนงต่างๆ ดังนี้

- เริ่มต้นจากการเรียนขิมกับคุณพ่อทิพวัน ฟักจำรูญ ในระดับชั้นประถมศึกษา
- เรียนขิมเพิ่มเติมขณะเรียนชั้นประถมศึกษากับ ครูประจิตร อุทัยจันทร์ เรียนประเภท สองชั้น สามชั้น และเพลงเดี่ยว
- พ.ศ. ๒๔๙๕ เข้าเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป์ชั้นต้น เริ่มเรียนปี่พาทย์ (ฆ้องวงใหญ่) กับหลวงบำรุงจิตรเจริญ (ธูป สาตนวิลัย) พระประณีตวรศัพท์ (เขียน วรวาทิน)
- พ.ศ. ๒๕๐๑ เข้าเรียนเป็นนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลป์ชั้นกลาง เรียนเครื่องปี่พาทย์กับ ครูประสิทธิ์ ถาวร โดยเป็นประเภทเพลงที่มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น (เพลงชั้นสูงขึ้น)

- พ.ศ. ๒๕๐๔ เข้าเรียนเป็นนักเรียนวิทยาลัยนาฏศิลปชั้นสูง ได้มีโอกาสเรียนกับศิษย์ของหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) หลายท่าน ได้แก่ ครูบาง หลวงสุนทร ครูโองการ กลีบชื่น ครูจิรัส อาจณรงค์ นอกจากนั้น ยังได้เรียนทฤษฎีทางดนตรีกับครูมนตรี ตราโมท และครูประเวช กุมุท พร้อมทั้งได้รับการฝึกการตีระนาดเอกกับครูประสิทธิ์ ถาวร ในด้านคีตศิลป์ได้เรียนขับร้องกับครูท้วม ประสิทธิกุล ครูลิ้นจี่ จารุจรณ และครูจิ้มลิ้ม กุลตัณฑ์ เป็นต้น

- พ.ศ. ๒๕๐๖ เรียนเพิ่มเติมเรื่องการปรับวงดนตรีไทยกับครูประสิทธิ์ ถาวร เรียนทฤษฎีชั้นสูงและการแต่งเพลงกับครูมนตรี ตราโมท เรียนเพลงหน้าพาทย์ เพลงเรื่อง และอื่นๆ เพิ่มเติมจากครูสอน วงฆ้อง ครูเทียบ คงลายทอง ครูพริ้ง กาญจนะผลิน ต่อมาได้ศึกษาการตีฆ้องวงใหญ่เพลงเดี่ยวต่างๆ กับครูสอนวงฆ้อง พร้อมทั้งได้รับการถ่ายทอดเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงถึง เพลงองค์พระพิราพ อนึ่ง ได้รับการถ่ายทอดทางเพลงเพิ่มเติมจากครูน้ำว้า ร่มโพธิ์ทอง และทางเพลง บ้านพาทยโกศล จากครูเตือน พาทยกุล นอกจากนี้ยังได้รับการถ่ายทอดวิชาโปงลางเป็นพิเศษจากครูเปลื้อง ฉายรัศมี ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงอีกด้วย

ประวัติการทำงาน

การทำงานของนายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ล้วนแล้วแต่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการสอนทั้งในระบบโรงเรียน นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย การบริหารงานด้านศิลปวัฒนธรรมตั้งแต่ระดับวิทยาลัยจนถึงส่วนราชการระดับกรม รวมทั้งการสืบสานด้านศิลปวัฒนธรรม โดยเป็นผู้อ่านโองการไหว้ครูดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย มีรายละเอียดดังนี้

ด้านการสอนตำแหน่งข้าราชการครู

ในการฝึกทำงานครั้งแรกของนายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ได้เริ่มขึ้นในสมัยเมื่อยังเป็นนักเรียนที่โรงเรียนนาฏศิลป (ชั้นกลาง) โดยการเริ่มต้นการฝึกสอนที่โรงเรียนสามเสน แต่สอนวิชาอื่นๆ เช่น วิชาภาษาไทย วิชาสังคม เนื่องจากไม่มีการเรียนการสอนวิชาดนตรีในโรงเรียนขณะนั้น

จากนั้น ขณะเรียนชั้นประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นสูง ได้เข้าฝึกสอนในโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โดยสอนในวิชาภาษาไทย ซึ่งมีวิธีการสอนโดยบูรณาการการสอนวิชาภาษาไทย วิชาประวัติวรรณคดี และวิชาวรรณคดี กับวิชาขับร้องและดนตรีเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุขจากการร้องเพลง พร้อมทั้งทำความเข้าใจในเนื้อหาอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ซึ่งแฝงไว้ด้วยข้อคิดและสาระจากวรรณคดีต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น ถือได้ว่าเป็นการสอนแนวใหม่ในขณะนั้น

พ.ศ. ๒๕๐๖ - พ.ศ. ๒๕๑๗ (ข้าราชการชั้นตรี - โท) เข้าบรรจุเป็นข้าราชการครูในตำแหน่งครูตรี แผนกโรงเรียนนาฏศิลป กองศิลปศึกษา กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๖

พ.ศ. ๒๕๑๘ - พ.ศ. ๒๕๒๗ (ข้าราชการชั้นโท - ระดับ ๖) บรรจุเป็นอาจารย์ วิทยาลัยนาฏศิลป กองศิลปศึกษา กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหัวหน้าหมวดวิชาปี่พาทย์และหัวหน้าภาควิชาดุริยางค์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป ตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๘

ถวายงานการสอนดนตรีไทย

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๔ เริ่มเป็นครูดนตรีประจำตำหนักปลายเนินหรือวังคลองเตย กรุงเทพมหานคร เป็นพระตำหนักของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ จากการแนะนำของครูมนตรี ตราโมท โดยเริ่มสอนวิชาเครื่องดนตรีประเภทปี่พาทย์ให้แก่เจ้านายในตำหนักปลายเนิน คือ หม่อมเจ้าหญิงกรณิกา จิตรพงศ์ ทรงเรียนระนาดทุ้ม หม่อมราชวงศ์จักรรถ จิตรพงศ์ เรียนระนาดเอก และหม่อมราชวงศ์หญิงเอมจิตต์ จิตรพงศ์ เรียนฆ้องวงใหญ่ และในปัจจุบันตำหนักปลายเนินแห่งนี้ได้เปิดและจัดการเรียนการสอนให้แก่เยาวชนที่มีความสนใจได้เข้ามาเรียนและฝึกฝนดนตรีไทย คีตศิลป์ไทย และนาฏศิลป์ไทย

นอกจากนี้ นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ได้มีโอกาสรับใช้เบื้องพระยุคลบาทสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี นับตั้งแต่วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน โดยถวายการสอนระนาดเอกและการประพันธ์บทเพลงเพื่อประกอบ

การแสดงต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย รวมทั้งยังเป็นผู้ดูแลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนดนตรีและนาฏศิลป์ไทยของตำหนักปลายเนินที่เปิดสอนให้กับประชาชนทั่วไปอีกด้วย

สอนและเป็นวิทยากรเรื่องดนตรีไทยให้กับหน่วยงานต่างๆ

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นต้นมา นายสิริชัยชาญดำรงตำแหน่งศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีบทบาทสำคัญในการสอนเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ รวมถึงเป็นผู้สร้างสรรค์บทเพลงและปรับวงดนตรีไทยของคณาจารย์และนิสิตเก่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสมาชิกของวงสายใยจามจุรี วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ อีกทั้งวงจุฬาวาทิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

- พ.ศ. ๒๕๕๓ - ปัจจุบัน ได้รับเชิญเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิตและสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ไทย สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ทำหน้าที่สอนนักศึกษาปริญญาโทรายวิชาดนตรีกับการแสดง รวมทั้งได้รับเชิญเป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกในหลายมหาวิทยาลัย

- ได้รับเชิญเป็นวิทยากรอบรมข้าราชการกระทรวงต่างประเทศในหลักสูตรนักบริหารการทูตที่จะดำรงตำแหน่งบริหารในฐานะเอกอัครราชทูต อัครราชทูต กงสุลใหญ่ และผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานอื่นๆ ในหัวข้อ “สุนทรียศาสตร์แห่งดนตรี” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ให้นักบริหารการทูตได้เรียนรู้ศิลปะในด้านดนตรีและนาฏศิลป์ไทย และเป็นแนวทางการใช้ดนตรีเพื่อดำเนินงานทางการทูต

ด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม

ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป

พ.ศ. ๒๕๑๔ - พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นครูสอนดนตรีไทยที่วิทยาลัยนาฏศิลปเชียงใหม่ในยุคแรกของการก่อตั้งวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๕ - พ.ศ. ๒๕๓๒ (ข้าราชการระดับ ๗) ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี กองศิลปศึกษา ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๘

พ.ศ. ๒๕๓๒ - พ.ศ. ๒๕๓๕ (ข้าราชการระดับ ๘) ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๒

พ.ศ. ๒๕๓๕ - พ.ศ. ๒๕๓๖ (ข้าราชการระดับ ๘) รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป (กรุงเทพฯ) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

ดำรงตำแหน่งบริหารในกรมศิลปากร

พ.ศ. ๒๕๓๖ - พ.ศ. ๒๕๓๘ (ข้าราชการระดับ ๘) ผู้อำนวยการกองศิลปศึกษา กรมศิลปากร ตั้งแต่วันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

พ.ศ. ๒๕๓๘ - พ.ศ. ๒๕๔๐ (ข้าราชการระดับ ๘) เจ้าหน้าที่บริหารงานศิลปิน ๘ ส่วนการแสดง สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ ตั้งแต่วันที่ ๒๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๙

พ.ศ. ๒๕๔๐ (ข้าราชการระดับ ๘) รักษาราชการแทนผู้อำนวยการ สถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร ตั้งแต่วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

พ.ศ. ๒๕๔๐ - พ.ศ. ๒๕๔๒ (ข้าราชการระดับ ๙) ผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

พ.ศ. ๒๕๔๓ (ข้าราชการระดับ ๙) ผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ รักษาราชการแทนรองอธิบดีกรมศิลปากร ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

พ.ศ. ๒๕๔๓ - พ.ศ. ๒๕๔๕ (ข้าราชการระดับ ๙) รองอธิบดี (นักบริหาร ๙) กรมศิลปากร ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

พ.ศ. ๒๕๔๕ - พ.ศ. ๒๕๔๖ (ข้าราชการระดับ ๑๐) อธิบดีกรมศิลปากร (นักบริหาร ๑๐) ตั้งแต่วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕ จนกระทั่งเกษียณอายุราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖

พ.ศ. ๒๕๕๕ - ปัจจุบัน ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่ง อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีวิสัยทัศน์ในการทำงานที่สำคัญคือ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งในเชิงวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อให้เป็นศิลปินที่ดี อีกทั้งเป็นครุศิลปศึกษาที่ได้รับการยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

บทบาทและหน้าที่ในการพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรม

หลังเกษียณอายุราชการ พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปัจจุบัน นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ยังคงเป็นบุคคลที่มีบทบาทในการพัฒนางานด้านศิลปวัฒนธรรมขององค์กรเครือข่ายต่างๆ ที่ธำรงและสืบสานงานด้านศิลปวัฒนธรรม จนได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ให้ดำรงตำแหน่งสำคัญต่างๆ อาทิ

- ศิลปินแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีหน้าที่ให้คำปรึกษาอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม อันเป็นหนึ่งในพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาไทย รวมทั้งให้คำปรึกษาชมรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมไทย

- ที่ปรึกษากรมศิลปากร

- เลขานุการมูลนิธิสิรินธร

- กรรมการมูลนิธินริศรานุวัดติวงศ์ มีหน้าที่คัดเลือกนักเรียนทุนประจำปี การให้คำปรึกษาการจัดและกำกับการแสดงต่างๆ การจัดกิจกรรมหารายได้ และการให้คำปรึกษาในการจัดการเรียนการสอนด้านศิลปวัฒนธรรม โดยมีแนวคิดการดำเนินงานที่สำคัญคือ ยังคงรักษาเนื้อหาด้านศิลปวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าที่ได้รับการสืบทอดมาจากสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ

เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือยูเนสโก ได้ประกาศยกย่องให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก ประจำปี พ.ศ. ๒๕๐๖ เนื่องในวาระฉลองวันประสูติครบ ๑๐๐ พรรษา นับเป็นคนไทยคนที่ ๒ ที่ได้รับการยกย่องดังกล่าว

- อนุกรรมการพิจารณาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทยของคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- กรรมการที่ปรึกษาสมาคมครุศาสตร์สัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กรรมการสภาสถาบันอาศรมศิลป์ ซึ่งเป็นองค์กรที่มุ่งสร้างทักษะของบุคคลด้วยการฝึกฝนกาย ใจ สติปัญญา เพื่อพัฒนาความเป็นมนุษย์ ด้วยมงคลธรรม สุนทรียธรรม และวัฒนธรรม
- กรรมการวิชาการในการจัดทำนิทรรศรัตนโกสินทร์ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
- กรรมการสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ด้านการสืบสานศิลปวัฒนธรรม

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ได้รับการสืบทอดให้เป็นผู้อ่านโองการไหว้ครูดนตรีไทย ตั้งแต่ปี

พ.ศ. ๒๕๒๔ คือ การได้รับการครอบประสิทธิ์ประสาทให้เป็นผู้อ่านโองการนำไหว้ครูดนตรีไทย ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นอย่างดีจากกลุ่มบุคคลระดับอาวุโสในวิชาชีพ มีความประพฤติเป็นอย่างดี สำหรับผู้อ่านโองการไหว้ครูดนตรีไทยตั้งแต่อดีตนั้น มีผู้อ่านโองการไหว้ครูหลายท่าน สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ สาย ได้แก่ สายพระประดิษฐไพเราะ (ครูมีแขกหรือมี ดุริยางกูร) สายหลวงกัลยาณมิตตาวาส หรือสายบ้านพาทยโกศล และสายเสนาะดุริยางค์หรือสายบ้านสุนทรวาทิน นายสิริชัยชาญได้รับการสืบทอดมาจากสายของหลวงประดิษฐไพเราะ ซึ่งเป็นสายที่นับว่าแพร่หลายมากที่สุด จากนั้นได้รับมอบสืบต่อกันมาอย่างต่อเนื่อง สำหรับนายสิริชัยชาญได้รับมอบต่อมาจากครูมนตรี ตราโมท ซึ่งนอกจากนายสิริชัยชาญแล้ว ครูมนตรี ตราโมท ยังได้มอบโองการให้กับครูดนตรีอื่นๆ ที่มีชื่อเสียงอีกเป็นจำนวนมาก ได้แก่ นายประสิทธิ์ ถาวร (ศิลปินแห่งชาติ) นายศิลปี ตราโมท นายสังเวียน ทองคำ นายยงยศ วรรณมาศ นายบุญช่วย โสวัตร นายนัฐพงศ์ โสวัตร และนายธงชัย ถาวร

ในเวลาต่อมา นายสิริชัยชาญยังได้มอบต่อให้กับครูดนตรีไทยอีก ๕ คน ได้แก่ นายลำยอง โสวัตร นายปี๊บ คงลายทอง นายไพฑูรย์ เฉยเจริญ นายอเนก อาจมังกร และนายดุษฎี มีป้อม อีกทั้งยังได้มอบไว้ที่มูลนิธิครูมนตรี ตราโมท อีก ๒ คน คือ นายไชยยะ ทางมีศรี และนายศักดิ์ชัย ลัดดาอ่อน

นอกจากนี้ยังได้เดินทางไปประกอบพิธีไหว้ครูดนตรีไทยในต่างประเทศ เช่น นครซิคาโก และนครลอสแองเจลิส ประเทศสหรัฐอเมริกา และในประเทศอังกฤษ เป็นต้น

การสร้างสรรค์ผลงาน

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ นับเป็นบุคคลในวงการศิลปะและวัฒนธรรมผู้มีบทบาทในการสร้างสรรค์ผลงานทั้งในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและด้านศิลปะการแสดงต่างๆ รวมทั้งศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างเด่นชัด และมีผลงานที่ปรากฏชัดเจนทั้งในขณะที่รับราชการในตำแหน่งต่างๆ และหลังเกษียณอายุราชการจนถึงปัจจุบัน โดยจะขอแบ่งผลงานตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ เริ่มต้นพัฒนาสร้างสรรค์ผลงาน

ในขณะที่รับราชการในตำแหน่งครูผู้สอน โดยเป็นครูที่มีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์เพิ่มเติมให้กับตนเอง โดยเฉพาะในขณะรับราชการอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลปเชียงใหม่ มีความสนใจเรียนรู้วงดนตรีพื้นบ้านล้านนา และได้รับแรงบันดาลใจจากบุคคลสำคัญที่เป็นศิลปินพื้นบ้านล้านนาคือ เจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ ซึ่งเป็นครูผู้สอนดนตรีพื้นบ้านล้านนาวิทยาลัยนาฏศิลปเชียงใหม่ จึงได้ร่วมเสนอแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับเจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ ในการออกแบบสร้างสรรค์เครื่องดนตรีซึงให้มี ๓ ขนาด และเครื่องดนตรีสะล้อให้มีเสียงแตกต่างกันในการมีเสียงสูง กลาง ต่ำ พร้อมทั้งนำปี่จุมเข้าร่วมบรรเลงผสมกับวงปี่พาทย์ ไม้นวมเพื่อใช้บรรเลงประกอบ “ระบำซอ” เป็นการสืบสานชุดการแสดงของพระราชชายาเจ้าดารารัศมี และนำ “ฟ้อนสาวไหม” อันเป็นชุดการแสดงพื้นบ้านภาคเหนือ

เข้ามาเสนอให้เป็นหลักสูตรของวิทยาลัยนาฏศิลปเชียงใหม่ และขอให้เจ้าสุนทร ณ เชียงใหม่ แต่งเพลงสาวไหมต่อเป็นท่อน ๒ พร้อมกับเป็นผู้นำเพลงล่องแม่ปิงเข้ามาบรรเลงต่อท้ายด้วย นอกจากนั้น นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ยังได้แต่งทำนองเพลงประกอบการแสดง “ระบำเบญจรงค์” ให้กับวิทยาลัยนาฏศิลปสุโขทัยอีกด้วย

ส่วนที่ ๒ เป็นผู้สร้างแรงจูงใจ แรงบันดาลใจ ร่วมสร้างสรรค์ผลงาน

ในขณะที่รับราชการในตำแหน่งผู้บริหาร โดยเป็นผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำต่อผู้ใต้บังคับบัญชาให้ได้เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ และสร้างแรงจูงใจในการร่วมสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดจนการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ขณะรับราชการเป็นผู้อำนวยการที่วิทยาลัยนาฏศิลปลพบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และร่วมสร้างเครือข่ายกับชุมชน จึงทำให้เกิดการร่วมเรียนรู้กับชุมชนว่า ชาวลพบุรีนิยมทำอาชีพอะไร และทำกันอย่างไร จึงทำให้ทราบว่า ชาวลพบุรีนิยมทำดินสอพอง เนื่องจากลพบุรีมีดินขาวเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นดินที่ปลูกต้นไม้ไม่ขึ้น จึงมีแนวคิดในการสร้างสรรค์ชุดการแสดงอันเป็นเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านขึ้น โดยได้เรียนรู้ขั้นตอนในการทำดินสอพองของชาวบ้าน พบว่าชาวบ้านต้องตื่นแต่เช้าตรู่เพื่อนำจอบไปขุดดิน แล้วนำดินไปตากแห้ง ตากเสร็จแล้วนำดินกลับมาที่บ้านนำมาคิดเป็นการแสดงที่ประดิษฐ์ขึ้นจากกรรมวิธีการทำดินสอพอง เริ่มตั้งแต่การขุดดิน ตักดินแล้ว นำไปล้างเพื่อเอาเศษหิน กรวด และสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ต้องการทิ้งไป จากนั้นนำดินที่ทำความสะอาดแล้วไปแช่ เพื่อให้ตกตะกอน แล้วนำไปกวนกับน้ำให้ข้นเข้ากัน ขั้นตอนสุดท้ายคือ นำไปหยอดเป็นก้อนขนาดเล็กหรือแผ่นใหญ่ตามต้องการตากให้แห้งแล้วนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ด้วยบริบทจากวัฒนธรรมในการประกอบอาชีพของชาวลพบุรีนี้ จึงเป็นที่มาของการแสดงชุด “ระบำดินสอพอง” ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานใหม่ขึ้นมา โดยนายสิริชัยชาญ ได้เป็นผู้แต่งเพลงประกอบการแสดงดังกล่าว

หลังจากนั้น ขณะรับราชการเป็นผู้อำนวยการอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้สร้างสรรค์ผลงานดนตรีโหมโรงชื่อ “ศรีกาฬสินธุ์” (โน้ตเพลงประกอบในภาคผนวก ก) เนื่องจากเห็นว่าทางภาคอีสานไม่ค่อยรู้จักและนิยมดนตรีไทย จะนิยมแต่ดนตรีพื้นบ้านอีสาน จึงได้นำมโหรีอีสานมาประพันธ์ทำนองใหม่โดยการใส่เสียงเครื่องดนตรีไทยเพิ่มเติม และประพันธ์ทำนองเพลงประจำสถาบันแบบไทยสากลที่วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ส่วนการสร้างสรรค์ผลงานในเรื่องเครื่องดนตรีนั้น ได้ร่วมกับครูเปลื้อง ฉายรัศมี ศิลปินแห่งชาติด้านโปงลาง โดยมีแนวคิดและแรงจูงใจจาก “โปง” จึงนำเอาโปงที่เป็นไม้มาทำเป็นทำนองเรียกว่า ลายโปงลาง ทำให้มีเสียงสูงต่ำ แล้วนำมาใช้บรรเลงในการแสดงเริ่มการร่ายรำให้เป็นจังหวะได้ ส่วนในการทำเครื่องดนตรีโปงลางนี้ จะต้องคิดตั้งแต่หาไม้มาเหลา แล้วก็ทดลองเสียงและก็มาทำให้เป็นเพลงโปงลางขึ้น จากนั้นก็ทำเป็นเครื่องเคาะสำหรับร่ายรำประกอบในขบวนแห่ในการทำบุญต่างๆ ซึ่งเป็นแนวความคิดการสร้างสรรค์ผลงานชุดโปงลางและมอบหมายให้ครูเปลื้องเป็นผู้คิดเพลงสำหรับการรำและเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

การสร้างสรรค์ผลงานการแสดงอีกชุดที่เป็นที่นิยมมาจนถึงปัจจุบันคือ “ชุดระบำแพรวากาฬสินธุ์” โดยมีแนวคิดและแรงบันดาลใจจากบริบทของจังหวัดกาฬสินธุ์ที่เป็นพื้นที่เกษตร

เกษตรกรมีอาชีพทำไร่ทำนา ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม นำมาทอผ้าไหมใส่กันเอง และผู้สูงอายุจะนำมาทอเป็นผ้าไหมแพรวาไว้นำมาห่มเป็นสไบหรือคลุมไหล่ สำหรับใส่ในเทศกาลงานบุญหรืองานพิธีสำคัญต่างๆ จึงเป็นที่มาของผ้าไหมแพรวา จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการแสดงชุดระบำแพรวากาฬสินธุ์นี้ นอกจากเป็นแนวคิดการสร้างสรรค์ท่าทางการแสดงแล้ว ยังถือเป็นการสร้างสรรค์ชุดการแสดงอีกด้วย อันประกอบด้วย ผ้าไหม หรือผ้าฝ้าย และตกแต่งด้วยลายผ้าไหมแพรวาอย่างสวยงาม ทั้งนี้ คณะครูของวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ได้ร่วมกันออกแบบท่าร่ายรำระบำอย่างสวยงาม และมอบหมายให้ครูเปลื้องร่วมกับคณะครูด้านดนตรีเป็นผู้คิดเพลงประกอบ และได้แต่งเพลงประจำวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ชื่อ “เขียวขาวชาวนาฏศิลป์” อีกด้วย

ต่อมา นายสิริชัยชาญได้ย้ายมารับราชการเป็นผู้อำนวยการอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป (กรุงเทพฯ) ซึ่งในขณะนั้นทางวิทยาลัยนาฏศิลป (กรุงเทพฯ) มีแนวความคิดที่จะมีชุดการแสดงใหม่ ๑ ชุด ที่เกี่ยวกับเครื่องแต่งกายชุดไทยในพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จึงขอให้นายสิริชัยชาญแต่งเพลงขึ้นใหม่ ประกอบด้วย ๔ ท่อน โดยท่อนแรกมีท่วงทำนองคล้ายเพลงลาวดวงเดือนซึ่งเป็นเพลงมงคล เนื่องจากเป็นเพลงที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โปรดมากที่สุด ในท่อนที่ ๒ ๓ และ ๔ มีแนวคิดจากการใช้เพลงมงคลในเรื่องทำขวัญ ต่อด้วยเพลงสองไม้ของเพลงเรื่องสร้อยสน และแต่งเพลงเร็วขึ้นใหม่

มอบให้ภาควิชานาฏศิลปไทยไปประดิษฐ์ท่ารำ เป็นการแสดง **“ระบำชุดไทย พระราชนิยม”** มอบให้ครูทัศนีย์ ขุนทอง ทำทางร้อง และครูนพรัตน์ หวังในธรรม เป็นหัวหน้าคณะพัฒนาประดิษฐ์สร้างสรรค์ท่ารำ

นอกจากผลงานสร้างสรรค์ในวิทยาลัยนาฏศิลปที่ได้กล่าวมาแล้ว นายสิริชัยชาญ ยังประพันธ์เพลงให้กับหน่วยงานอื่นๆ อีก เช่น เพลงโหมโรงรุ่งอรุณ ของโรงเรียนรุ่งอรุณ และเพลงไหว้สาดาราราศมี ในงานวันพระราชชายา วิทยาลัยนาฏศิลปเชียงใหม่

ส่วนที่ ๓ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ สืบทอด สร้างสรรค์และเผยแพร่ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ทั้งในขณะที่รับราชการจนกระทั่งเกษียณอายุราชการ และในปัจจุบันนี้ นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ เป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างจริงจังในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของประเทศชาติ และมีความเชี่ยวชาญในการสร้างสรรค์ผลงานประเภท “ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์” โดยการฟื้นฟู สืบทอด และเผยแพร่ศิลปะอันมีคุณค่าแขนงนี้ให้ดำรงอยู่ ในฐานะการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ เป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาวิธีการสร้างสรรค์ผลงานสำคัญอย่างโดดเด่น มีเอกลักษณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะตน เช่น วงดนตรีไทยประจำตำหนักปลายเนินที่ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์รูปแบบการแสดงแบบดั้งเดิม และวงสายใยจามจุรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีผลงานสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น มีรายละเอียดดังนี้

ด้านการอนุรักษ์

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๔ จนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลายาวนานกว่า ๓๐ ปี นายสิริชัยชาญ เป็นครูดนตรีประจำตำหนักปลายเนิน มีหน้าที่ควบคุมการเรียนการสอนดนตรีไทยและยังเป็นผู้กำกับการแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยต่างๆ ซึ่งจะจัดขึ้นช่วงปลายเดือนเมษายนเป็น

ประจำของทุกปี เนื่องในวันนริศรานุวัดติวงศ์ มีวัตถุประสงค์ในการหารายได้สมทบทุนมูลนิธิสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ เพื่อใช้ในการส่งเสริมการศึกษาด้านศิลปะไทย การเรียนการสอนและการแสดงจะเป็นแนวทางการอนุรักษ์ทางเพลงของจางวางทั่ว พาทยโกศล เช่น เพลงแขกลพบุรี และเพลงพระอาทิตย์ชิงดวง เป็นต้น

ด้านการสร้างสรรค์

ผลงานสร้างสรรค์ของปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ที่โดดเด่นคือ การประพันธ์ทำนองประกอบบทพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อแสดงในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ ๒๖ มีนาคมของทุกปีเป็นเวลาต่อเนื่อง ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นประธานกิตติมศักดิ์โครงการดนตรีไทย - ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ตั้งแต่เริ่มแรก เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรรายการแสดงและทรงดนตรีเป็นประจำทุกปี และในบางคราวทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชนิพนธ์บทขับร้องขึ้นใหม่ ซึ่งนายสิริชัยชาญมีหน้าที่ในการประพันธ์ทำนองเพลงและร่วมแสดงในวงดนตรี มีรายละเอียดดังนี้

พ.ศ. ๒๕๕๐ การแสดงเพลงอาหนู-อาชิ้ม ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตน-ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีขึ้นมาเพิ่มเติมจากเพลงอาหนู เถา เพลงเดิม

ดังพระดำรัสว่า “ทุกปีเมื่อถึงวันที่ ๒๖ มีนาคม บรรดานิสิตเก่า คณาจารย์ และบุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะมาร่วมกันบรรเลงฉลองในงานวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ตกลงกันว่าจะเล่นเพลงอาหนู เถา นายสิริชัยชาญผู้ควบคุมวงปรารภว่า บทเพลงอาหนู เถา ที่ใช้กันอยู่ไม่สอดคล้องกันเป็นเรื่องราว จึงให้ข้าพเจ้าปรุงขึ้นใหม่ เมื่อแต่งบทเสร็จ ข้าพเจ้าคิดท่ารำ คิดปรึกษากับอาจารย์สิริชัยชาญทำเพลงใส่และอำนวยการทั่วไป เช่น การออกแบบและจัดทำเครื่องแต่งกาย เป็นต้น จนสำเร็จเป็น ระบำอาชิ้มปนอาหนู อย่างที่จะได้ชมกัน เป็นอันสิ้น ตำนานระบำอาชิ้มแต่เพียงนี้”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สูจิบัตร ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์, ๒๕๕๐.

พ.ศ. ๒๕๕๒ การแสดงเพลงแขกขาว เถา ออกระบำนางโคปีและระบำอาบัง โดยทรงเป็นพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ดังพระดำรัสว่า “เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้าพเจ้าแต่งบท ระบำอาชิ้ม บรรดาผู้รำชอบกันมาก มาปรารภว่า เมื่อมีระบำอาชิ้มน่าจะมีระบำอาบัง จึงได้คิดบทระบำอาบัง เป็นเรื่องแขกขายถั่วขึ้นมา ส่วนเรื่องทำนองเพลงนั้นได้พยายามเสาะหาเพลงแขกที่นิยมในยุค พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๒๐ มาฟังอยู่หลายเพลง ส่งให้ครูสิริชัยชาญเลือก ครูฟังแล้วแต่งเพลงขึ้นใหม่ตามแนวเพลงเหล่านั้น แล้วปรารภว่า มีแต่เรื่องเล่นสนุก ควรจะแต่งอะไรที่เป็นเรื่องเป็นราวบ้าง จึงได้เกิดดำริจนแต่งบทเพลงแขกขาว เถา ขึ้นใหม่ ทำนองเพลงระบำนางโคปีท้ายเพลงแขกขาวใช้ทำนองเพลงแขกจริงๆ ในภาพยนตร์แขกเรื่องหนึ่งมาปรับให้เข้ากับการร่ายรำ เมื่อคิด

ท่ารำเสร็จ บรรดาผู้ที่เคยรำระบำอาซิ้มยอมแพ้ เพราะท่ารำต้องใช้เรี่ยวแรงนัก จึงให้บรรดาลูกหลานมารำแทน หมดตำนานเพลงแขกขาว เถา ระบำนางโคปี และระบำอาบังแต่เพียงเท่านี้”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สูจิบัตร ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์, ๒๕๕๒.

พ.ศ. ๒๕๕๓ การแสดงเพลงตับนางชิน ตอนทำครัว โดยเป็นพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ดังพระดำรัสว่า “ปีนี้เห็นควรจัดเพลงสำเนียงฝรั่ง เพราะสำเนียงจีน สำเนียงแขกจัดมาแล้ว เนื้อหาเรื่องฝรั่งมีมาก คิดไว้หลายเรื่องแต่แต่งไม่ออก จนวันหนึ่งต้องไปงานปริญญา ต้องนั่งรถนานอยู่สักหน่อยจึงแต่งเรื่องนางชิน นั่งไปกลับเสร็จพอดี ครูสิริชัยชาญบรรจุเพลงมีทั้งที่เป็นเพลงเดิมและแต่งใหม่ เป็นสำเนียงฝรั่ง”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สูจิบัตร ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์, ๒๕๕๓.

พ.ศ. ๒๕๕๔ การแสดงเพลงเกษตร - กษัตริย์ โดยทรงเป็นพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ดังพระดำรัสว่า “เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ ๗ รอบ ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ประพันธ์บทเพลงเฉลิมพระเกียรติและถวายชัยมงคล เพื่อบรรเลงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้าพเจ้าจึงเลือกยกพระราชกรณียกิจด้านส่งเสริมการเกษตรให้ประชาชนอยู่ดีกินดีมากล่าว การส่งเสริมการเกษตรต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ อาทิเช่น น้ำดี ดินดี แนวพันธุ์พืช สัตว์ ปลาที่ดี รวมทั้งเทคนิคในการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ การแปรรูปและการค้า การตลาด วิธีการเหล่านี้ เป็นเรื่องยืดยาวเกินกว่าที่จะจัดเป็นการแสดงดนตรี ซึ่งเป็นงานศิลปะ จึงเลือกแต่บางประเด็นมากล่าว ครูสิริชัยชาญได้บรรจุเพลงและประพันธ์ขึ้นใหม่ด้วย คุณครูท่านผู้หญิงวราพร ปราโมชฯ ได้ประดิษฐ์ท่าเต้นร่วมกับคุณครูนาฏศิลป์ไทย ดนตรีใช้เครื่องสากลร่วมกับเครื่องไทยเช่นที่เคยทำมาเมื่อปีที่แล้ว”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สูจิบัตร ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์, ๒๕๕๔.

พ.ศ. ๒๕๕๕ การประพันธ์ทำนองประกอบบทพระราชนิพนธ์ของนายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ มีแนวความคิดในเรื่องการบรรจุเพลงที่จะใช้ขับร้อง บรรเลง และแสดงประกอบบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงถวายพระพรสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงเจริญพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ นับเป็นงานสำคัญที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการฝึกซ้อมนักดนตรี นักร้อง ถวายงานการสอนและบรรเลงเองด้วย เริ่มต้นด้วยการอ่านบทพระราชนิพนธ์และบทความที่ทรงพระอักษรประกอบเรื่องก่อน จากนั้นจึงค้นหาเพลงไทยที่ใช้กันอยู่ทั่วไปเข้ามาประกอบ รวมทั้งสิ้น ๗ เพลง

๒๓ มีนาคม ๒๕๕๗

พ.ศ. ๒๕๕๖ การใช้วงดนตรีและเพลงดนตรีประกอบเรื่อง หม่องปอกกะเยี่ยง โดยทรงเป็นพระราชนิพนธ์บทร้องในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อันเป็นนิทานพม่า เรื่องหม่องปอกกะเยี่ยง และมีพระราชดำริให้นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ จัดวงดนตรีและเพลงดนตรี และควรมีวงดนตรีไทย ดนตรีสากล และดนตรีพม่าเข้ามาร่วมบรรเลงด้วยกัน จึงได้มีแนวคิดว่า จะต้องนำพิณพม่ามาใช้ และให้ครูพม่ามาสอนนักดนตรีไทย ๔ - ๕ คน มาบรรเลงนำเรื่อง และขอให้รองศาสตราจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผื่อน กับอาจารย์จักรายุทธ ไหลสกุล มาช่วยดีดพิณพม่า และบรรเลงต่อด้วยวงดนตรีพม่า วงดนตรีไทย วงดนตรีสากล ตามลำดับ

ด้านการเผยแพร่ความรู้

นายสิริชัยชาญเป็นผู้เรียบเรียงคำบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับบทเพลงที่บรรเลง เนื่องจากการแสดงดนตรีมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความบันเทิงแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ผู้ฟังควรได้รับสาระความรู้จากการชมการแสดงไปด้วย สูจิบัตรการแสดงดนตรีจึงมีความ

สำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวของรายการแสดง ประวัติ ที่มา ผู้ประพันธ์ รวมถึงแนวคิดในการประพันธ์ เพื่อเป็นแนวทางและแรงบันดาลใจให้กับผู้ฟังได้ร่วมซาบซึ้ง อิ่มเอมใจ หรืออาจนำไปเป็นประสบการณ์เพื่อต่อยอดเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่ดีต่อไป นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ เป็นผู้หนึ่งที่มีความรู้เกี่ยวกับบทเพลงไทยจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นผู้ประพันธ์ทำนองของผลงานสร้างสรรค์อีกมากมาย จึงได้ร่วมแบ่งปันความรู้ดังกล่าวในสูจิบัตรการแสดงต่างๆ อาทิ สูจิบัตรปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ เนื่องในโอกาสฉลองการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ ๒๖ มีนาคมของทุกปี มีรายละเอียด ดังนี้

พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้เรียบเรียงคำบรรยาย ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงพราหมณ์ออก

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้เรียบเรียงคำบรรยาย ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงพราหมณ์เข้า

พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้เรียบเรียงคำบรรยาย ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงโหมโรง (พิธี)

พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้เรียบเรียงคำบรรยาย ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงตะบองกัน

พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้เรียบเรียงคำบรรยาย ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงตระเชิญ

พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้เรียบเรียงคำบรรยาย ให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงเหาะ

ส่วนที่ ๔ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาเทคนิคการแสดงและการปรับวงดนตรี ทั้งวงดนตรีไทยและวงดนตรีผสมไทย - สากล

- การเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ในวงปี่พาทย์เสภารายการจุฬาวาฑิต ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- การเดี่ยวระนาด ๒ รางในต่างประเทศ โดยรับการถ่ายทอดจากครูประสิทธิ์ ถาวร

- ควบคุมการฝึกซ้อมและร่วมบรรเลงระนาดเอกในการแสดงโขน ละคร ของกรมศิลปากร ทั้งในและต่างประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ - พ.ศ. ๒๕๔๙

- บรรเลงระนาดเอกในการแสดงละคร ละครดึกดำบรรพ์ ของคณะละครสมัครเล่นแห่งตำหนักปลายเนิน (บทพระนิพนธ์ของสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์) ในวันนริศรานุวัดติวงศ์ วันที่ ๒๘ เมษายนของทุกปีถึงปัจจุบัน และได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้กำกับการแสดงคณะละครสมัครเล่นแห่งตำหนักปลายเนิน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปัจจุบัน

- บรรเลงระนาดเอกในการแสดง วันมูลนิธิสิรินธร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ ถึงปัจจุบัน

- ทำหน้าที่ควบคุมดูแลและจัดการแสดงและร่วมบรรเลงในพระราชพิธี รัฐพิธี และพิธีการต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามแบบแผนประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติ ในขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนการแสดง ผู้อำนวยการสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ รองอธิบดี และอธิบดีกรมศิลปากร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ - พ.ศ. ๒๕๔๖ รวมเวลา ๙ ปี

- จัดวงดนตรี คัดเลือกบทเพลง และควบคุมการบรรเลงดนตรีไทยเพื่อประโคมในงานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชพิธีพระราชทานเพลงพระศพสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี พ.ศ. ๒๕๕๕

การสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชน

ผลงานด้านการแสดงในประเทศ

นายสิริชัยชาญได้ร่วมการแสดงดนตรีต่างๆ ในหลายโอกาส อาทิ

- งาน ๑๐๐ ปี หลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ โดยได้รับการถ่ายทอดเพลงเดี่ยวลาวแพน (ทางขิม) จากทายาทหลวงประดิษฐ์ไพเราะ ซึ่งเป็นทางของหลวงประดิษฐ์ไพเราะ และปัจจุบันยังคงเป็นทางที่ใช้สอนนักเรียนในวิทยาลัยนาฏศิลป

- เป็นผู้ปรับวงการบรรเลงรวมดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ ๓๗ เนื่องในวาระครบรอบ ๗๕ ปี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

- เป็นผู้ปรับวงการบรรเลงรวมดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ ๓๙ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ผลงานด้านการแสดงต่างประเทศ

นายสิริชัยชาญเดินทางไปแสดงดนตรีในต่างประเทศหลายครั้งในหลายประเทศ ตั้งแต่เริ่มเป็นข้าราชการครูในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ มีตัวอย่างดังนี้

พ.ศ. ๒๕๐๖ การแสดงดนตรีในต่างประเทศครั้งแรกขณะเป็นข้าราชการครูปีแรก ณ ประเทศมาเลเซีย

พ.ศ. ๒๕๔๒ การแสดงดนตรีในกิจกรรมมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ณ Brunei Gallery, School of Oriental and African Studies, University of London ประเทศอังกฤษ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงร่วมบรรเลงดนตรีในครั้งนี้ด้วย

พ.ศ. ๒๕๔๖ การแสดงดนตรี ณ เมืองมิวนิค ประเทศเยอรมนี เมื่อวันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงร่วมเล่นดนตรีในครั้งนี้ด้วย

พ.ศ. ๒๕๕๕ การแสดงดนตรีและนาฏศิลป์ในกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ณ สำนักงานใหญ่องค์การยูเนสโก กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส วันที่ ๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงร่วมบรรเลงดนตรีในครั้งนี้ด้วย ซึ่งการแสดงครั้งนี้ นายสิริชัยชาญ ได้ประพันธ์ทำนองเพลงระบำผ้าไทยในการแสดงครั้งนี้ด้วย

ผลงานที่เผยแพร่ในสื่อสิ่งพิมพ์

เขียนบทความทางวิชาการ อาทิ

บทความเรื่องพิธีครอบครูดนตรีไทย พิธีไหว้ครูดนตรีไทย นักดนตรีไทยในอุดมคติ บทบูชา พระภรตฤาษีในโองการไหว้ครู (หนังสือที่ระลึกงานไหว้ครูและครอบครูดนตรีไทย ประจำปี พ.ศ.๒๕๔๙ และพ.ศ. ๒๕๕๐) ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทความ เรื่อง “นานาสังคีต ชั้นเชิงชาญ พระปรีชาสามารถด้านดนตรีและนาฏศิลป์” (หนังสือวิศิษฏศิลปินของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ)

การถ่ายทอดความรู้ความสามารถด้านการแสดง

นอกเหนือจากการถ่ายทอดการเล่นดนตรีไทยทั้งการบรรเลงดนตรีและการแสดงในรูปแบบต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในปัจจุบัน นายสิริชัยชาญยังได้จัดรายการวิทยุ “รายการดนตรีไทย มีคุณอดุลย์ค่า” ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา ๑๖.๐๐ - ๑๖.๕๐ น. ทางสถานีวิทยุจุฬาฯ FM ๑๐๑.๕ MHz เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านดนตรีไทยสู่ประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

จากการที่นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพัฒนางานที่ดำรงสืบสานงานด้านศิลปวัฒนธรรม จนได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ โดยได้รับรางวัลเกียรติยศต่างๆ ซึ่งจะขอเรียงตามลำดับปีที่ได้รับ ดังนี้

- พ.ศ. ๒๕๕๖ รางวัลศิลปินคึกฤทธิ์ ๒๕๕๖ สาขาดนตรีไทย โดยมีผลงานสำคัญคือ เป็นศิลปินผู้ที่มีความชำนาญทางดนตรีไทยทั้งปี่พาทย์ เครื่องสาย ระนาดเอก ฆ้องวง โปงลาง เป็นต้น

- พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นกรรมาธิการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งได้รับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

- พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับรางวัลผู้บริหารดีเด่น ประจำปี ๒๕๔๕ สาขาการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม จากมูลนิธิเพื่อสังคมไทย

- พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับการยกย่องให้เป็น “บุคคลที่ชาวครุศาสตร์ขอปรบมือให้” เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

- พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นประธานอนุกรรมการปฏิรูปการจัดการศึกษาของกรมศิลปากร และร่างพระราชบัญญัติบัณฑิตพัฒนศิลป์ จนสำเร็จเรียบร้อย สามารถจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีมาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒

- ได้รับการยกย่องให้เป็นศิษย์เก่าดีเด่น ของวิทยาลัยนาฏศิลป สถาบันบัณฑิต-พัฒนศิลป์ กรมศิลปากร

- ได้รับยกย่องให้เป็นศิษย์เก่าเกียรติยศ เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ได้รับการยกย่องให้เป็นศิษย์เก่าดีเด่น (นักพัฒนา) สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคม

- กรรมการที่ปรึกษา หน่วยงานต่างๆ ดังนี้ กรรมการและเลขานุการมูลนิธิสิรินธร กรรมการมูลนิธิสมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ อนุกรรมการพิจารณาเกณฑ์มาตรฐานดนตรีไทย กระทรวงศึกษาธิการ อนุกรรมการพิจารณาเกณฑ์การประเมินมาตรฐานดนตรีไทยของคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรรมการที่ปรึกษาสมาคมครุศาสตร์สัมพันธ์ กรรมการสภาสถาบันอาศรมศิลป์ กรรมการสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คณะกรรมการตรวจประเมินภาคราชการประจำกระทรวงวัฒนธรรม (ค.ต.ป.) ๒ สมัย กรรมการวิชาการเพื่อการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์รัตนโกสินทร์ ของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

- ประธานคณะกรรมการประกวดดนตรีไทย “ประลองเพลงประเลงมโหรี” ชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยธนาคารกรุงเทพร่วมกับสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (สท.)

- ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ชีวิตปัจจุบัน

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ได้รับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ แม้ภารกิจในตำแหน่งผู้บริหารสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์จะเป็นภาระที่หนักและต้องรับผิดชอบสูง แต่ด้วยความมุ่งมั่นที่จะเห็นงานด้านนาฏศิลป์ดนตรีและช่างศิลป์ได้รับการสืบทอดอย่างเป็น

ระบบ ในระบบการศึกษาของชาติ ท่านได้ทุ่มเท แรงกาย แรงใจ เพื่อวางระบบและพัฒนาการศึกษาด้านนาฏศิลป์ดนตรีและช่างศิลป์ ให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเป็นสถานศึกษาเฉพาะด้านที่จะสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้สืบทอด สืบสานศิลปวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติให้คงอยู่สืบไป

ถึงแม้จะอยู่ในวัยที่เกษียณอายุราชการมาหลายปีแล้ว แต่ยังคงมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานและถ่ายทอดความรู้ อุทิศตน เพื่องวการดนตรีไทยอยู่ตลอดเวลา ด้วยจิตวิญญาณของนักดนตรีไทย ครูดนตรีไทย และยังคงเป็นที่ปรึกษาให้แก่หน่วยงาน องค์กรต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานพระราชพิธีที่สำคัญ งานของกรมศิลปากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และที่สำคัญยังคงถวายงานแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และรับสนองแนวพระราชดำริที่เกี่ยวกับงานด้านดนตรีและนาฏศิลป์ รวมทั้งงานมรดกทางศิลปวัฒนธรรม นับเป็นปูชนียบุคคลที่มีคุณค่ายิ่งต่องานมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ

บทความและโน้ตเพลงจากการแสดงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้เรียบเรียงคำบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงพราหมณ์ออก

พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้เรียบเรียงคำบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงพราหมณ์เข้า และเนื้อเพลงอาหนู-อาซิ้ม

พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้เรียบเรียงคำบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงโหมโรง (พิธี)

พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้เรียบเรียงคำบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงตะบองกัน และอธิบายตับนางซิน ตอนทำครัวพร้อมโน้ตเพลง

พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้เรียบเรียงคำบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงตระเชิญ

พ.ศ. ๒๕๕๔ โน้ตเพลงชุด เกษตร - กษัตริย์

พ.ศ. ๒๕๕๕ โน้ตเพลงชุด บทถวายพระพร สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้เรียบเรียงคำบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเพลงเหาะและโน้ตเพลงชุดหม่องกะเยี่ยง

นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ ปัจจุบันพักอยู่บ้านเลขที่ ๓๘/๗ บางไผ่ ๑๕ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๔๓๓ ๘๕๗๘ มือถือ ๐๘ ๙๒๒๒ ๕๕๔๔

ที่ทำงาน สำนักงานอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เลขที่ ๑๑๙/๑๙ หมู่ ๓ ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๗๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๔๘๒ ๒๑๗๐ โทรสาร ๐ ๒๔๘๒ ๒๑๗๑

ภาคผนวก

ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เรื่อง ผลการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗

ตามที่ กระทรวงวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้ดำเนินการสรรหาศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะให้เป็นมรดกอันล้ำค่าของแผ่นดินเพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๘ จนถึงปัจจุบัน นั้น

สำหรับ พุทธศักราช ๒๕๕๗ คณะอนุกรรมการอำนวยการคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ ได้ดำเนินการคัดเลือกศิลปินผู้มีความเป็นเลิศและนำเสนอคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติพิจารณา

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้พิจารณาแล้ว มีมติเห็นชอบให้ประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินผู้มีความสามารถเป็นเลิศและอุทิศตนสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจนโดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ชัดต่อสาธารณชน เป็นศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗ จำนวน ๑๒ คน ดังนี้

๑. สาขาทัศนศิลป์ ได้แก่

๑.๑ นายจรูญ อังศวานนท์ (สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์)

๑.๒ นายชวลิต เสริมปรุงสุข (จิตรกรรม)

๑.๓ นายนิจ หิญชีระนันทน์ (การออกแบบผังเมือง)

๑.๔ นายบุญช่วย หิรัญวิทย์ (ประณีตศิลป์)

๑.๕ นายปัญญา วิจินธนสาร (จิตรกรรม)

๒. สาขาวรรณศิลป์ ได้แก่

๒.๑ นางชมัยภร บางคมบาง

๓. สาขาศิลปะการแสดง ได้แก่

๓.๑ นายณรงค์ จันทร์พุ่ม (หนังตะลุง)

๓.๒ นางดุษฎี บุญทัศนกุล (ดนตรีสากล)

๓.๓ นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา (ดนตรีไทยลูกทุ่ง)

๓.๔ นางภัทราวดี มีชูธน (ละครเวทีและภาพยนตร์)

๓.๕ นายสะอาด เปี่ยมพงศ์สานต์ (โทรทัศน์และภาพยนตร์)

๓.๖ นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ (ดนตรีไทย)

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

พลเอก

(ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร)

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

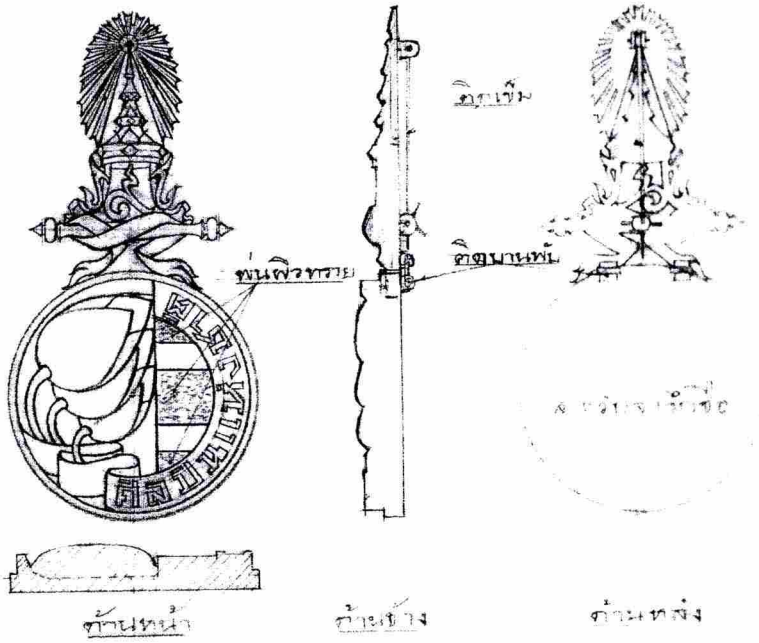
เข็มศิลปินแห่งชาติ

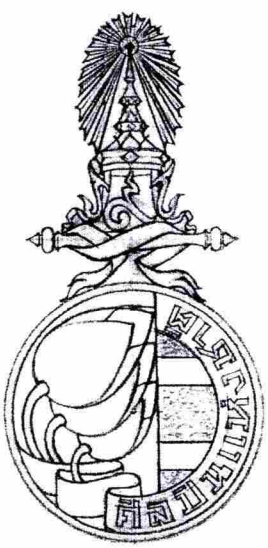
ลักษณะของเข็ม

เป็นเหรียญกลม ภายในจัดองค์ประกอบเป็นภาพดอกบัวเรียงกันสามดอก มีแพรแถบรองรับต่อเนื่องอ้อมรัดแถบริ้วธงชาติไทยตามแนวโค้งขอบเหรียญ ภายในผ้าจารึกคำว่า “ศิลปินแห่งชาติ” และได้อัญเชิญพระมหาพิชัยมงกุฎเปล่งรัศมี ประดิษฐานไว้เหนือเหรียญกลมโดยมีผ้าโบพันรอบคทาไม้ชัยพฤกษ์หัวเม็ดทรงมัณฑ์เชื่อมประสานระหว่างกัน

ความหมายของเข็ม

แสดงถึงความเป็นปราชญ์ในทางความรู้ ความสามารถของศิลปินที่ได้อุตสาหะอุทิศตนสร้างสรรค์ผลงานในด้านศิลปะไว้มากมาย จนเป็นมรดกอันล้ำค่าทางวัฒนธรรมของชาติทั้งในสาขาทัศนศิลป์ วรรณศิลป์ และศิลปะการแสดง ซึ่งได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ศิลปินแห่งชาติเข้ารับพระราชทานเข็มเพื่อความเป็นสิริมงคลยิ่งแก่ตนเองและวงศ์ตระกูลสืบไป

ขนนกพวกรอง
ด้านหน้า
ด้านข้าง
ด้านหลัง

ศิลปินแห่งชาติ

คำร้อง เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

ทำนอง
ท่อน ๑ ท่านผู้หญิงพวงร้อย (สนิทวงศ์) อภัยวงศ์
ท่อน ๒ สมาน กาญจนะผลิน
ท่อน ๓ สง่า อารัมภีร
ท่อน ๔ แมนรัตน์ ศรีกรานนท์

ศิลปะวัฒนธรรมประจำชาติ
เป็น “คันฉ่อง” ส่องความงามและความดี

สืบสานด้านงานศิลป์สร้าง
มือครู ผู้บันดล

ศิลปินแห่งชาติประกาศศักดิ์
สืบสาน “อารยธรรม” ดำรงดวง

ศิลปะจรรโลงจินต์
ศิลปินแห่งชาติไทย

เอกราช เอกลักษณ์ เอกศักดิ์ศรี
เป็นโคมฉายช่วยชี้วิถีชน

ไสวสว่างอยู่กลางใจคน
ผู้บันดาล งานศิลป์ปวง

จารึกหลักศิลปะไทย ยิ่งใหญ่หลวง
มณีช่วงโชติศิลปะชัย

ศิลปินจรรโลงใจ
จรรโลงไทย จรรโลงธรรม

หลักเกณฑ์การคัดเลือกศิลปินแห่งชาติ

“ศิลปินแห่งชาติ” หมายความว่า ศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะอันทรงคุณค่าและแสดงศักดิ์ศรีของชาติ
ศิลปินแห่งชาติ ต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านศิลปะในสาขา ดังต่อไปนี้

๑. สาขาทัศนศิลป์
๒. สาขาศิลปะการแสดง
๓. สาขาวรรณศิลป์

เกณฑ์ที่ ๑ ศิลปินแห่งชาติต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

๑. มีสัญชาติไทย และยังมีชีวิตในวันประกาศยกย่อง
๒. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะในสาขานั้น
๓. เป็นผู้สร้างสรรค์ และพัฒนาศิลปะในสาขาที่ได้รับการประกาศยกย่อง
๔. เป็นผู้ผดุง ถ่ายทอด เผยแพร่ หรือเป็นต้นแบบศิลปะในสาขาที่ได้รับการประกาศยกย่องเชิดชูเกียรติ
๕. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม ทุ่มเท และเสียสละเพื่องานศิลปะ
๖. เป็นผู้มีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและมนุษยชาติ

เกณฑ์ที่ ๒ ผู้มีสิทธิ์ได้รับการพิจารณายกย่องเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติจะต้องมีผลงานทางด้านศิลปะ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นผลงานสื่อให้เห็นถึงคุณค่าในความดี ความจริง ความงาม อารมณ์ และคุณค่าทางจิตวิญญาณ
๒. เป็นผลงานแสดงออกถึงแนวคิด สร้างพลังความรู้ และพัฒนาสติปัญญาแก่มนุษยชาติ
๓. ผลงานก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ และส่งเสริมจินตนาการ
๔. ผลงานสร้างสรรค์มีเอกลักษณ์ มีทักษะสูงส่ง มีกลวิธีเชิงสร้างสรรค์ ไม่แสดงเจตนาหรือจงใจในการคัดลอกหรือเลียนแบบผลงานของผู้อื่นทั้งเปิดเผยและแอบแฝง

เกณฑ์ที่ ๓ ผู้ซึ่งได้รับเสนอชื่อเป็นศิลปินแห่งชาติจะต้องเผยแพร่และได้รับการยอมรับคุณค่าผลงาน ดังต่อไปนี้

๑. ผลงานได้รับการจัดแสดง ถ่ายทอดหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง มีหลักฐานอ้างอิงโดยเป็นผลงานที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิด พัฒนาการทางงานศิลปะอย่างเด่นชัด
๒. ผลงานได้รับรางวัล หรือเกียรติคุณในระดับภูมิภาค ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติซึ่งมีกระบวนการพิจารณาที่มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับ

ทำเนียบศิลปินแห่งชาติ
พุทธศักราช ๒๕๒๘ – ๒๕๕๗

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๘

๑. พลตรี หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช (ถึงแก่อสัญกรรม)	๑๙ ซอยพระพินิจ ถ.สวนพลู แขวงยานนาวา กทม. ๑๐๑๒๐
๒. นายมนตรี ตราโมท (ถึงแก่กรรม)	๘๑ ซอยโสมส่องแสง ถ.พิชัยนันท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
๓. ท่านผู้หญิงแผ้ว สนิทวงศ์เสนี (ถึงแก่กรรม)	๑๔ ซอยหม่อมแผ้ว ซอย ๖ ถ.พระราม ๖ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐
๔. นายเฟื้อ หริพิทักษ์ (ถึงแก่กรรม)	๘๒/๑ ซอยนาคบำรุง ถ.บำรุงเมือง แขวงมหานาค เขตป้อมปราบฯ กทม. ๑๐๑๐๐

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๙

สาขาวรรณศิลป์

๕. นางกัณหา เคียงศิริ (ก.สุรางคนางค์) (นวนิยาย) (ถึงแก่กรรม)	๒๘ ๓ ถ.สุขุมวิท ๗๗ (ซอยอ่อนนุช) แขวงพระโขนงเหนือ เขตคลองเตย กทม. ๑๐๒๖๐
๖. นายอบ ไชยวสุ (ฮิวเมอริสต์) (หัสคดี) (ถึงแก่กรรม)	๔๓๔ หมู่ที่ ๖ ซอยสุขสวัสดิ์ แขวงราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กทม. ๑๐๑๔๐

สาขาทัศนศิลป์

๗. นายคำหมา แสงงาม (การปั้นแกะสลัก) (ถึงแก่กรรม)	วัดบ้านขมิ้น ต.เหล่า อ.ธวัชบุรี จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๑๗๐
๘. นายประสงค์ ปัทมานุช (จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)	๒๑๖ ซอยสารภี ถ.ลาดหญ้า แขวงวงเวียนใหญ่ เขตคลองสาน กทม. ๑๐๖๐๐
๙. นายไพฑูรย์ เมืองสมบูรณ์ (ประติมากรรม) (ถึงแก่กรรม)	๑๘ ถ.อุทัย - โพธาราม ต.ท่าราบ อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐ โทร. ๐ ๒๙๔๐ ๑๘๔๓

๑๐. พลเรือตรี สมภพ ภิรมย์	๒๖/๗ ซอยสายลม ถ.พหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
(สถาปัตยกรรม) (ถึงแก่กรรม)	กทม. ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๗๒ ๖๔๙๓
๑๑. นางแสงดา บันสิทธิ์	บ้านไร่ไผ่งาม ๑๐๕ หมู่ที่ ๘ ถ.เชียงใหม่ - ฮอด ต.สบเตี๊ยะ
(การทอผ้า) (ถึงแก่กรรม)	อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๖๐ โทร. ๐ ๕๓๓๖ ๑๒๓๑
๑๒. นายเห้ง โสภาพงศ์	๔๑ ซอยศรีธามา ถ.ราชดำเนิน ต.ในเมือง อ.เมือง
(เครื่องถม) (ถึงแก่กรรม)	จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐ โทร. ๐ ๗๕๓๒ ๐๗๑๖

สาขาศิลปะการแสดง

๑๓. นายกั้น ทองหล่อ	บ้านน้ำกระจาย ต.พะวิง อ.เมือง จ.สงขลา ๙๐๐๐๐
(หนังตะลุง) (ถึงแก่กรรม)	
๑๔. นางชูศรี (ชื้น) สกุลแก้ว	๕๖๘/๑ ซอยวชิรธรรมสาธิต ๕๗ ถ.สุขุมวิท ๑๐๑/๑
(หุ่นกระบอก) (ถึงแก่กรรม)	แขวงบางจาก เขตพระโขนง กทม. ๑๐๒๖๐
	โทร. ๐ ๒๓๙๓ ๗๔๙๒
๑๕. นายทองมาก จันทะลือ	๑๕๖ หมู่ที่ ๕ ต.เมืองศรีไค อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี
(หมอลำ) (ถึงแก่กรรม)	๓๔๑๙๐ โทร. ๐ ๔๕๒๒ ๘๖๑๑
๑๖. นางท้วม ประสิทธิกุล	๑/๘๙ สนามม้านางเลิ้ง แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต
(คีตศิลป์) (ถึงแก่กรรม)	กทม. ๑๐๓๐๐
๑๗. นางทองหล่อ ทำเลทอง	๓๒๔/๑ ซอยวัดสุวรรณาราม ถ.จรัญสนิทวงศ์ เขตบางกอกใหญ่
(เพลงพื้นบ้าน) (ถึงแก่กรรม)	กทม. ๑๐๗๐๐
๑๘. นายเปลื้อง ฉายรัศมี	๒๒๙/๔ ถ.เกษตรสมบูรณ์ ต.กาฬสินธุ์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์
(ดนตรีพื้นบ้าน) (ถึงแก่กรรม)	๔๖๐๐๐ โทร. ๐ ๔๓๘๒ ๐๓๖๖
๑๙. นายเฉลิม บัวทั่ง	๘๖/๓ หมู่ที่ ๙ ต.บางเลน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี ๑๑๑๔๐
(ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)	
๒๐. ท่านผู้หญิง หม่อมหลวงพวงร้อย อภัยวงศ์	๒๓ ซอย ๑๖ ถ.สุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย
(เพลงไทยสากล) (ถึงแก่อนิจกรรม)	กทม. ๑๐๑๑๐
๒๑. คุณหญิงไพฑูรย์ กิตติวรรณ	๘๙๐ ถ.เทศบาลสาย ๑ แขวงวัดกัลยาณมิตร เขตธนบุรี
(ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)	กทม. ๑๐๖๐๐

๒๒. นายรงภักดี (เจียร จารุจรณ) (นาฏศิลป์) (ถึงแก่กรรม)
๘/๖๑ หมู่ที่ ๑๐ ซอยแก้วประกาศิต ถ.ลาดพร้าว ๕๓ แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กทม. ๑๐๓๑๐

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๐

สาขาวรรณศิลป์

๒๓. หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล (ถึงแก่อนิจกรรม)
๑๓๙ ถ.สุขุมวิท ๑๑ (ซอยไชยยศ) แขวงคลองเตย เขตพระโขนง กทม. ๑๐๑๑๐

สาขาทัศนศิลป์

๒๔. นายชิต เหรียญประชา (ประติมากรรม) (ถึงแก่กรรม)
๓๖/๔๘ หมู่ที่ ๑๓ ซอยยนต์ย้อย โชคชัย ๔ (ซอย ๘๒) ถ.ลาดพร้าว เขตบางกะปิ กทม. ๑๐๒๓๐ โทร. ๐ ๒๕๗๑ ๘๓๖๙

๒๕. หม่อมราชวงศ์มิตรารุณ เกษมศรี (สถาปัตยกรรม) (ถึงแก่กรรม)
๔๐/๑ ซอยวัดรุ่งโรจน์ ถ.บางนา - ตราด กม.๖ ต.บางแก้ว อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ๑๐๕๔๐

๒๖. นางพยอม สีนะวัฒน์ (ศิลปะงานผ้า) (ถึงแก่กรรม)
๖๙๐/๓ ซอยพหลโยธิน ๓๐ (อลาดิน) ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐ โทร. ๐ ๒๙๓๙ ๖๗๑๑, ๐๘ ๑๘๔๖ ๔๒๖๗

๒๗. นายโหมด ว่องสวัสดิ์ (จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)
๗๗/๒ บ้านพราหมณ์พันธุ์ ถ.พระราม ๖ คลองประปา แขวงสามเสน เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๔๑๒ ๘๐๖๘

สาขาศิลปะการแสดง

๒๘. นางเจริญใจ สุนทรวาทิน (คีตศิลป์) (ถึงแก่กรรม)
๖๑ สุขุมวิท ๓๖ (ซอยแสนสบาย) ถ.พระราม ๔ แขวงคลองตัน เขตพระโขนง กทม. ๑๐๑๑๐ โทร. ๐ ๒๖๖๒ ๐๖๕๓

๒๙. คุณหญิงชิ้น ศิลปบรรเลง (ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)
๑๐๘/๓ ซอยจันทิมา ๘ ถ.ลาดพร้าว ซอย ๘๐ แขวงวังทองหลาง เขตบางกะปิ กทม. ๑๐๓๑๐

๓๐. นายวิจิตร คุณาวุฒิ (ภาพยนตร์) (ถึงแก่กรรม)
๒๑๖ อาคารพิบูลย์วัฒนา ถ.พระราม ๖ คลองประปา แขวงสามเสน เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

๓๑. นายยก ชูบัว
(โนรา) (ถึงแก่กรรม)
๓๘๓ หมู่ที่ ๔ ถ.ชายวารี ซอย ๑๖ ราษฎร์บำรุง ต.ระโนด อ.ระโนด จ.สงขลา ๙๐๑๔๐

๓๒. นางเฉลย ศุขะวณิช
(นาฏศิลป์) (ถึงแก่กรรม)
๒๑๑ ถ.ลำพู แขวงวัดสามพระยา เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๓๓. นายไชยลังกา เครือเสน
(ดนตรีพื้นเมือง) (ถึงแก่กรรม)
๘๒/๒ ถ.มหาวงศ์ ต.ในเวียง อ.เมือง จ.น่าน ๕๕๐๐๐

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๑

สาขาวรรณศิลป์

๓๔. นางสุกัญญา ชลศึกษ์ (กฤษณา อโศกสิน)
(นวนิยาย)
๖๙/๒๙๑ หมู่ที่ ๑ ซอยปิ่นประภาคม ถ.ติวานนท์ ๑๘ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร. ๐ ๒๕๘๘ ๑๔๒๑, ๐ ๒๕๘๘ ๓๐๒๑

สาขาทัศนศิลป์

๓๕. นายเฉลิม นาคีรักษ์
(จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)
๑๐ ถ.ลาดหญ้า ซอย ๑๐ เขตคลองสาน กทม. ๑๐๖๐๐ โทร. ๐ ๒๔๓๗ ๑๖๘๖

๓๖. นายพูน เกษจำรัส
(ศิลปะภาพถ่าย) (ถึงแก่กรรม)
๑๘๘/๒ ซอยอิสรภาพ ๓๖ ถ.อิสรภาพ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กทม. ๑๐๖๐๐ โทร. ๐ ๒๔๖๖ ๒๒๙๙

๓๗. นายพิมาน มูลประมุข
(ประติมากรรม) (ถึงแก่กรรม)
๑๐๒ ตรอกวังหลัง แขวงศิริราช เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๑๒ ๓๖๓๗

สาขาศิลปะการแสดง

๓๘. นายกรี วรศะริน
(นาฏศิลป์ - โขน) (ถึงแก่กรรม)
๖ ซอยอินทรานุสรณ์ ถ.วงศ์สว่าง (ซอย ๖) แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กทม. ๑๐๘๐๐ โทร. ๐ ๒๕๘๗ ๖๗๗๒

๓๙. นางสาวจำเรียง พุธประดับ
(นาฏศิลป์ - ละคร) (ถึงแก่กรรม)
๑๓ ซอยศรีสุกรี ถ.สุขุมวิท ๗๑ แขวงคลองตัน เขตพระโขนง กทม. ๑๐๑๑๐

๔๐. นายเสรี หวังในธรรม
(ศิลปะการละคร) (ถึงแก่กรรม)
๙/๔๕ - ๔๖ หมู่ที่ ๗ หมู่บ้านรัตนวรรณ ถ.บางกรวย - ไทรน้อย อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ๑๑๑๓๐ โทร. ๐ ๒๒๒๔ ๑๓๔๔, ๐๘ ๑๘๕๕ ๑๒๕๗

๔๑. นายบุญยงค์ เกตุคง (ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)
๕๔/๖๑ หมู่ที่ ๑๓ หมู่บ้านปัฐวิกรณ์ ซอย ๑๑/๓ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กทม. ๑๐๒๓๐

๔๒. นายสง่า อารัมภีร (เพลงไทยสากล) (ถึงแก่กรรม)
๑๐๙ หมู่ที่ ๙ ซอยเทพพนม ๗ ถ.ติวานนท์ ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๔๓. นายประสิทธิ์ ถาวร (ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)
๒๐๔/๖๙ สันกำแพงปาร์ค ซอย ๓ อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๓๐

๔๔. นายสมาน กาญจนะผลิน (เพลงไทยสากล) (ถึงแก่กรรม)
๓๕ ซอยอินทามระ ๓๗ (แยกขวา) ถ.สุทธิสาร แขวงดินแดง เขตดินแดง กทม. ๑๐๔๐๐

๔๕. นายหวังดี นิมา (หวังเต๊ะ) (เพลงพื้นบ้าน) (ถึงแก่กรรม)
๑๙/๓ หมู่ที่ ๓ ถ.สุพรรณสายใหม่ ต.หน้าไม้ อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี ๑๐๑๔๐ โทร. ๐ ๒๕๙๙ ๑๗๐๖, ๐๘ ๑๘๗๔ ๘๖๑๕

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๒

สาขาวรรณศิลป์

๔๖. นายอังคาร กัลยาณพงศ์ (กวีนิพนธ์) (ถึงแก่กรรม)
๖๖ ซอยอิสรชัย ถ.พระราม ๙ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กทม. ๑๐๒๕๐ โทร. ๐ ๒๓๗๔ ๖๗๔๑

สาขาทัศนศิลป์

๔๗. นายสนิท ดิษฐพันธุ์ (จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)
๕๔/๒๐๒ หมู่บ้านศราวัณวิลล์ ถ.แจ้งวัฒนะ ซอยแจ้งวัฒนะ - ปากเกร็ด ๒๘ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทร. ๐ ๒๕๘๓ ๓๙๘๘

๔๘. นายประเวศ ลิมปรังษี (สถาปัตยกรรม)
๒๕/๕ หมู่ที่ ๑๖ หมู่บ้านบุษบา พุทธมณฑลสาย ๒ (หลังสมาคมชาวปักษ์ใต้) แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๗๐ โทร. ๐ ๒๒๒๑ ๕๘๗๗

สาขาศิลปะการแสดง

๔๙. นายหยัด ช้างทอง (นาฏศิลป์ - โขน) (ถึงแก่กรรม)	๒๐๕/๒๘๐ - ๒ ซอยบุปผาสุขสันติ ๖/๑๐ ถ.พัฒนาการ แขวงประเวศ เขตพระโขนง กทม. ๑๐๒๕๐
๕๐. นายประเวช กุมุท (ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)	๑๔๔/๒๑ หมู่ที่ ๑ หมู่บ้านศักดิ์ชัยนิเวศน์ ถ.คันคลองชลประทาน ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐
๕๑. นายประสิทธิ์ พยอมยงค์ (เพลงไทยสากล - เรียบเรียงเสียงประสาน) (ถึงแก่กรรม)	๑๓๑๑ ซอยหลังสำนักงานที่ดินบางกะปิ หมู่บ้านการเคหะ ถ.สุขาภิบาล ๑ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม. ๑๐๒๔๐ โทร. ๐ ๒๓๗๕ ๘๑๕๐
๕๒. นางเชอร์รี่ เศวตนันทน์ (สวลี ผกาพันธุ์) (เพลงไทยสากล - ขับร้อง)	๔๐๓ ถ.สุขุมวิท ๑๐๑/๑ แขวงบางจาก เขตพระโขนง กทม. ๑๐๒๖๐ โทร. ๐ ๒๓๓๑ ๑๑๓๕, ๐๘ ๑๑๗๓ ๕๕๙๙ โทรสาร ๐ ๒๗๔๑ ๗๘๙๕
๕๓. นายฉิ้น อรมุต (หนังฉิ้น ธรรมโฆษณ์) (หนังตะลุง)	๑๑๖ หมู่ที่ ๓ บ้านธรรมโฆษณ์ ถ.สายสทิงหม้อ ต.สทิงหม้อ อ.สิงหนคร จ.สงขลา ๙๐๒๘๐ โทร. ๐ ๗๔๓๓ ๑๕๙๖

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๓

สาขาวรรณศิลป์

๕๔. นายศักดิชัย บำรุงพงศ์ (เสนีย์ เสาวพงศ์) (ถึงแก่กรรม)	๓๑๘ ซอยปรีดีพนมยงค์ ๔๒ (ซอยพานิชอนันต์ ๔) สุขุมวิท ๗๑ แขวงคลองตัน เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐ โทร. ๐ ๒๓๙๒ ๔๗๘๐

สาขาทัศนศิลป์

๕๕. นายทวี นันทขว้าง (จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)	๑๙/๔ ซอยวัดคงคา หมู่ที่ ๓ ถ.บางใหญ่ - บางคูลัด ต.บางม่วง อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี ๑๑๑๔๐ โทร. ๐ ๒๙๒๔ ๗๓๑๘

สาขาศิลปะการแสดง

๕๖. นางบัวผัน จันทร์ศรี (เพลงพื้นบ้าน) (ถึงแก่กรรม)	๑๓ หมู่ที่ ๗ ต.วังน้ำซับ อ.ศรีประจันต์ จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๔๐ โทร. ๐ ๓๕๕๘ ๑๒๗๓, ๐ ๓๕๕๘ ๒๐๕๔
๕๗. นายสมชาย อาสนจินดา (ส.อาสนจินดา) (ละครเวที ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์) (ถึงแก่กรรม)	๔/๑ ซอยลาดพร้าว ๒๒ ถ.ลาดพร้าว แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

๕๘. เรืออากาศตรีสุเทพ วงศ์กำแหง (เพลงไทยสากล - ขับร้อง)
๒๖๗ ซอยพานิชอนันต์ ถ.สุขุมวิท ๗๑ แขวงคลองตัน เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐ โทร. ๐ ๒๓๙๒ ๔๗๗๗, ๐ ๒๒๘๒ ๖๙๒๕, ๐๘ ๑๘๑๙ ๔๔๖๔

๕๙. นางสุวรรณี ชลานุเคราะห์ (นาฏศิลป์ - ละครรำ)
๒๑/๒ ซอยวัดประดิษฐาราม ถ.อิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กทม. ๑๐๖๐๐ โทร. ๐ ๒๔๖๖ ๓๑๗๖

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๔

สาขาวรรณศิลป์

๖๐. นายสุวัฒน์ วรดิลก (รพีพร) (ถึงแก่กรรม)
๑๑๔/๑๗ หมู่ที่ ๑๐ ซอยแหลมทอง ๑ ต.แหลมฉบัง อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี ๒๐๒๓๐

๖๑. นายอาจินต์ ปัญจพรรค์
๖๘ ซอยชูจิตารมย์ ถ.สุทธิสาร เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๒๗๗ ๑๐๐๘, ๐ ๒๒๗๕ ๗๓๖๓

สาขาทัศนศิลป์

๖๒. นายสวัสดิ์ ตันติสุข (จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)
๑๐๐/๑๓ หมู่ที่ ๖ ซอย ๑๐ พุทธมณฑลสาย ๒ แขวงบางแคเหนือ เขตภาษีเจริญ กทม. ๑๐๑๖๐ โทร. ๐ ๒๘๐๔ ๐๔๔๙

สาขาศิลปะการแสดง

๖๓. นายเคน ดาเหลา (หมอลำ) (ถึงแก่กรรม)
๕๒๘/๑๕๕ หมู่บ้านแก่นทองธานี หมู่ที่ ๑๑ ถ.มะลิวัลย์ ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร. ๐ ๔๓๓๔ ๔๔๘๔

๖๔. นาวาตรี ดร.พยงค์ มุกดา (เพลงไทยลูกทุ่ง - เพลงไทยสากล) (ถึงแก่กรรม)
๖๑ หมู่ที่ ๑๓ ซอยท่าสะอาด ถ.บางนา - ตราด ต.บางปะกง อ.บางปะกง จ.ฉะเชิงเทรา ๒๔๑๓๐ โทร. ๐ ๓๘๕๓ ๑๘๕๕, ๐๘ ๑๙๑๔ ๐๗๙๘

๖๕. นายบุญยัง เกตุคง (ลิเก) (ถึงแก่กรรม)
๑๓/๑๕ หมู่ที่ ๔ ซอยเรืองรัตน์ ถ.เอกชัย แขวงจอมทอง เขตจอมทอง กทม. ๑๐๑๕๐

๖๖. นางเพ็ญศรี พุ่มชูศรี (เพลงไทยสากล - ขับร้อง) (ถึงแก่กรรม)
๑๑๙/๑๘ ๓๘ หมู่บ้านพฤกษา ๑๕ ถ.ดำหรุ - บางพลี อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ ๑๐๕๔๐ โทร. ๐ ๒๓๙๔ ๔๔๑๐

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๕

สาขาวรรณศิลป์

๖๗. นายคำสิงห์ ศรีนอก (ลาว คำหอม)
๒๐๘/๑ หมู่ที่ ๗ ต.หนองน้ำแดง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา ๓๐๑๓๐ โทร. ๐ ๔๔๓๒ ๘๔๗๗ หรือ ๓๖๐/๑ หมู่ที่ ๒ ซอยธนาคารอาคารสงเคราะห์ ถ.งามวงศ์วาน ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร. ๐ ๒๕๘๘ ๓๘๓๙

สาขาทัศนศิลป์

๖๘. นายประยูร อุลุชาฎะ (จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)
๑๗ หมู่บ้านเสรี ซอยสงวนสิน ถ.รามคำแหง ๒๔ แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กทม. ๑๐๒๔๐ โทร. ๐ ๒๓๑๘ ๙๑๔๒

สาขาศิลปะการแสดง

๖๙. นางล่องชาติ ชื่นศิริ (ละครรำ)
๕๒/๒๐ หมู่ที่ ๑ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๓๕ แขวงบางพรหม เขตตลิ่งชัน กทม. ๑๐๑๗๐ ติดต่อ คุณอิศราวรรณ ชื่นศิริ โทร. ๐ ๒๘๖๕ ๘๑๓๐

๗๐. เรืออากาศตรี ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.แมนรัตน์ ศรีกรานนท์ (ดนตรีสากล)
๕๑ ถ.ลาดพร้าว ซอย ๘๐ แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กทม. ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๕๓๙ ๐๖๖๖, ๐๘ ๑๘๐๖ ๐๑๑๑

๗๑. นายเตือน พาทยกุล (ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)
๗๗๐ ถ.เจริญรัถ แขวงคลองต้นไทร เขตคลองสาน กทม. ๑๐๖๐๐

๗๒. นางผ่องศรี วรนุช (นักร้องลูกทุ่ง)
๓๘/๑๖๐ หมู่ที่ ๖ หมู่บ้านประภัสสรวิลล่า ซอย ๕ ต.บางกระทึก อ.สามพราน จ.นครปฐม ๗๓๑๑๐ โทร. ๐๘ ๑๓๕๖ ๒๘๑๑, ๐ ๒๘๘๙ ๕๑๔๔

๗๓. นายจูเลี่ยม กิ่งทอง (หนังตะลุง) (ถึงแก่กรรม)
๑๑/๑ หมู่ที่ ๒ ซอยภราดร ถ.สุขาภิบาล ต.บ้านส้อง อ.เวียงสระ จ.สุราษฎร์ธานี ๘๔๑๙๐

๗๔. นายคำ กาไวย์ (การแสดงพื้นบ้าน - ช่างฟ้อน) (ถึงแก่กรรม)
๑๒๕ หมู่ที่ ๓ ซอยบ้านส้อง ตลาดสุขาภิบาล ถ.เชียงใหม่ - ฮอด ต.น้ำแพร่ อ.หางดง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๓๐ โทร. ๐ ๕๓๔๒ ๖๒๐๑

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๖

สาขาวรรณศิลป์

๗๕. นางประคิณ ชุมสาย ณ อยุธยา
(กวีนิพนธ์)
๑๔๓/๕๔ หมู่บ้านเศรษฐีปาร์ค ซอย ๖ อ่อนนุช ๑๗
ถ.สุขุมวิท ๗๗ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กทม. ๑๐๒๕๐
โทร. ๐ ๒๓๐๐ ๓๒๗๐, ๐ ๒๗๑๙ ๔๔๑๒

๗๖. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
(กวีนิพนธ์)
๗๗/๒๐ หมู่บ้านพฤกษากาญจน์ ๑ ซอย ๓ หมู่ที่ ๑ ถ.แสงชูโต
ต.ท่ามะขาม อ.เมือง จ.กาญจนบุรี ๗๑๐๐๐
โทร. ๐ ๓๔๖๒ ๔๙๑๘, ๐๘ ๑๖๒๒ ๔๖๓๒

สาขาทัศนศิลป์

๗๗. นายพินิจ สุวรรณะบุณย์
(การออกแบบประยุกต์ศิลป์)
๒๒/๑๐๕ ซอยชมนาด ๕ หมู่บ้านบุรีรมย์ ๒ ถ.เลียบคลองสอง
เขตคลองสามวา กทม. ๑๐๕๑๐ โทร. ๐ ๒๓๖๓ ๖๑๐๕

สาขาศิลปะการแสดง

๗๘. นายจำเนียร ศรีไทยพันธุ์
(ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)
๑๑ หมู่ที่ ๗ ซอยวัดไร่ขิง ถ.เพชรเกษม ต.บางกระทึก
อ.สามพราน จ.นครปฐม ๗๓๑๑๐

๗๙. นางสุดจิตต์ อนันตกุล
(คีตศิลป์) (ถึงแก่กรรม)
๘๓ ซอยบางลำพู ถ.สามเสน แขวงสามพระยา เขตพระนคร
กทม. ๑๐๒๐๐ โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๑๐๐๖

๘๐. นายชาลี อินทรวิจิตร
(ผู้ประพันธ์คำร้อง - ผู้กำกับภาพยนตร์)
๓๓/๒๖ ซอยนาคนิวาศ ๔๘ แยก ๑๔/๒ ลาดพร้าว ๗๑
แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กทม. ๑๐๒๓๐
โทร. ๐ ๒๕๔๒ ๓๗๗๑, ๐๘ ๑๘๖๖ ๗๗๗๙

๘๑. นายขาเดร์ แวเด็ง
(ดนตรีพื้นบ้าน) (ถึงแก่กรรม)
๒๔๐/๑ ถ.รามโกมุท ต.ยามู อ.ยะหริ่ง จ.ปัตตานี ๙๔๑๕๐
โทร. ๐ ๗๓๔๙ ๑๐๗๗

๘๒. นางฉวีวรรณ พันธุ
(หมอลำ)
๒๓/๙ ถ.มิโชคชัย บ้านพักข้าราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐ โทร. ๐ ๔๓๕๒ ๔๕๓๐

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๗

สาขาทัศนศิลป์

๘๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี (สถาปัตยกรรม)
๑๒๔ ซอยวิเศษสุข ๑ ถ.พระราม ๙ ตัดใหม่ เขตสวนหลวง กทม. ๑๐๒๕๐ โทร. ๐ ๒๓๗๔ ๔๔๕๕ โทรสาร ๐ ๒๓๗๔ ๒๙๘๒

สาขาศิลปะการแสดง

๘๔. พลเรือเอก หม่อมหลวงอัศนี ปราโมช (ดนตรีสากล)
๒๒ ซอยอัฏฐิมิตร ๓๗ ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐ โทร. ๐ ๒๕๑๓ ๔๓๖๔

๘๕. นางประยูร ยมเยี่ยม (ลำตัด) (ถึงแก่กรรม)
๑๓๘/๓ หมู่ที่ ๕ ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐ โทร. ๐ ๒๙๗๙ ๓๗๔๖, ๐ ๒๙๘๗ ๘๖๑๕, ๐๘ ๑๘๐๔ ๐๘๒๒

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๘

สาขาวรรณศิลป์

๘๖. นาย'รงค์ วงษ์สวรรค์ (ถึงแก่กรรม)
๑๓๙ หมู่ที่ ๓ ซอยสวนทูนอิน ถ.ห้วยบวกเขียด ต.โป่งแยง อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐ โทร. ๐ ๕๓๘๗ ๙๒๕๑

๘๗. นายทวีป วรดิลก (ถึงแก่กรรม)
๓๒/๑๘ ถ.ลาดพร้าว ซอย ๒๓ เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐ โทร. ๐ ๒๕๑๑ ๒๐๖๓

สาขาทัศนศิลป์

๘๘. นายจิตต์ จงมั่นคง (ภาพถ่ายศิลปะ) (ถึงแก่กรรม)
๕๙/๒๕๔ หมู่บ้านโฮมเพลส ซอย ๒๑ ถ.สุขาภิบาล ๓ แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กทม. ๑๐๒๔๐ โทร. ๐ ๒๓๗๒ ๑๑๐๘

สาขาศิลปะการแสดง

๘๙. นายผาย นุปิง (การแสดงพื้นบ้าน - ขับซอ) (ถึงแก่กรรม)
๘๗ หมู่ที่ ๓ บ้านหัวนา ถ.ร.พ.ช. กิ่ง อ.ภูเพียง จ.น่าน ๕๕๐๐๐ โทร. ๐ ๕๔๗๔ ๑๗๔๑

๙๐. นายแจ้ง คล้ายสีทอง (คีตศิลป์) (ถึงแก่กรรม)
๒๐๘ หมู่ที่ ๑๒ ต.บางตาเถร อ.สองพี่น้อง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๑๑๐

๙๑. นายเปรื่อง ชื่นประโยชน์
(ประพันธ์เพลง) (ถึงแก่กรรม)
๒๒๒ ซอยพิทักษ์ธรรม ถ.บรมราชชนนี แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กทม. ๑๐๗๐๐ ติดต่อ คุณชูศักดิ์ ชื่นประโยชน์ โทร. ๐ ๒๔๓๓ ๘๕๐๙

๙๒. นายสมเศียร พานทอง
(นักร้อง - นักแต่งเพลงลูกทุ่ง)
๑๙๖/๑ ซอยวัดเชิงหวาย ถ.กรุงเทพฯ - นนทบุรี แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กทม. ๑๐๘๐๐ โทร. ๐ ๒๙๑๑ ๓๒๒๕

๙๓. นายสร้อย ดำแจ่ม
(การแสดงพื้นบ้าน - เพลงบอก)
(ถึงแก่กรรม)
๐๘๘ หมู่ที่ ๙ ถ.นคร - หัวไทร ต.เชียงเขา อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๑๙๐

๙๔. นายสวง ทรัพย์สำรวย
(นักแสดง - ตลก) (ถึงแก่กรรม)
๓๙/๑ หมู่ที่ ๓ ต.บางเสา กิ่ง อ.คลองเขื่อน จ.ฉะเชิงเทรา ๒๔๐๐๐

๙๕. นายอำนวย กลัสนิมิ (เนรมิต)
(ผู้สร้างภาพยนตร์ - ผู้กำกับการแสดง)
(ถึงแก่กรรม)
๒๕๐/๓ ซอยเรวดี ถ.พระราม ๖ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๙

สาขาวรรณศิลป์

๙๖. หม่อมหลวงศรีฟ้า (ลดาวัลย์) มหาวรรณ
(ถึงแก่อนิจกรรม)
๓๖/๙๐ หมู่บ้านราชาวิลล่า ๓ ซอยวิภาวดี ๖๐ ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐ โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๖๓๔๖

สาขาทัศนศิลป์

๙๗. นายชำเรือง วิเชียรเขตต์
(ประติมากรรม)
๗๐/๔๘๘ ประชานิเวศน์ ๒ ซอย ๔ ถนนประชาชื่น จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร. ๐ ๒๕๗๓ ๑๙๙๕ โทรสาร ๐ ๒๕๗๔ ๔๒๗๓

สาขาศิลปะการแสดง

๙๘. พลโท พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอนุสรมงคลการ
(ผู้สร้างภาพยนตร์ - ผู้กำกับภาพยนตร์)
(สิ้นพระชนม์)
๔/๘ ซอยโรงเรียนอนุบาลยุคลธร ถ.กรุงเทพกรีฑา เขตประเวศ กทม. ๑๐๒๕๐

๙๙ . นายสมควร กระจ่างศาสตร์ (ละครเวที - นักแสดง) (ถึงแก่กรรม) — ๑๓๘ ถ.พหลโยธิน ๔๔ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐

๑๐๐. นางรวงทอง ทองลั่นทม (นักร้องเพลงไทยสากล) — ๙๙/๑ หมู่ที่ ๘ ซอยร่วมใจพัฒนา ต.คลองมะเดื่อ อ.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร ๗๔๑๑๐ โทร. ๐ ๓๔๔๗ ๙๙๘๔

๑๐๑. นางเกลียว เสร็จกิจ (ขวัญจิต ศรีประจันต์) (เพลงพื้นบ้าน - อีแซว) — ๙ หมู่ที่ ๑ ถ.สุพรรณบุรี - โพธิ์พระยา ต.สนามชัย อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐ โทร. ๐ ๓๕๕๒ ๑๗๐๖, ๐๘ ๑๙๔๕ ๔๗๗๑

๑๐๒. นายสาคร ยังเขียวสด (หุ่นละครเล็ก) (ถึงแก่กรรม) — ๙๖/๔๘ ซอยศิริชัย ๑ ต.บางเขน อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๐๓. นายบุญเลิศ นาจพินิจ (ลิเก) — ๒๔๓ ซอยศรีบุญยืน ถ.ประชาราษฎร์ สาย ๑ เขตบางซื่อ กทม. ๑๐๘๐๐ โทร. ๐ ๒๕๘๕ ๗๒๗๕, ๐๘ ๑๘๓๓ ๘๒๑๓

๑๐๔. นางจันทร์สม สายธารา (เพลงพื้นบ้าน - ขับซอ) (ถึงแก่กรรม) — ๙๙ หมู่ที่ ๔ บ้านป่าแงะ ถ.โชตนา ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐ โทร. ๐ ๕๓๘๙ ๑๐๔๖, ๐๘ ๑๙๘๐ ๔๓๗๐

๑๐๕. นายใหญ่ วิเศษพลกรัง (เพลงพื้นบ้าน - เพลงโคราช) (ถึงแก่กรรม) — ๑๐๑ หมู่ที่ ๑๑ หมู่บ้านคงสามัคคี ต.เมืองคง อ.คง จ.นครราชสีมา ๓๐๒๖๐ โทร. ๐ ๔๔๔๕ ๙๑๗๑, ๐ ๔๔๔๕ ๙๒๒๑

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๐

สาขาวรรณศิลป์

๑๐๖. นายฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ (พนมเทียน) — ๒ หมู่บ้านสวนแหลมทอง ๒ ซอย ๗ ถ.พัฒนาการ ๒๘ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กทม. ๑๐๒๕๐ โทร. ๐ ๒๗๑๙ ๔๑๒๓ โทรสาร ๐ ๒๓๑๔ ๗๐๖๗

สาขาทัศนศิลป์

๑๐๗. นายกมล ทัศนาญชลี (จิตรกรรมและสื่อผสม) — ๑๙๗ ซอยประชาสันติ ถ. รัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๒๐ โทร. ๐๘ ๙๒๐๑ ๓๕๗๙

สาขาศิลปะการแสดง

๑๐๘. นายสมพงษ์ พงษ์มิตร (นักแสดง) (ถึงแก่กรรม) — ๕๕/๒๔ หมู่ที่ ๘ หมู่บ้านเลิศอุบล ถ.พระยาสุเรนทร์ แขวงคลองสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กทม. ๑๐๕๑๐

๑๐๙. คุณหญิงมาลัยวัลย์ บุณยะรัตเวช (ดนตรีสากล)
๗๙ ถ.พระราม ๕ แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๐๓๐๖, ๐๘ ๑๘๕๔ ๘๔๐๕

๑๑๐. นายพินิจ ฉายสุวรรณ (ดนตรีไทย)
๑๐๙/๔ หมู่ที่ ๓ ต.บ้านขวาง อ.มหาราช จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๕๐ โทร. ๐ ๓๕๓๘ ๒๓๔๘

๑๑๑. นายสุรพล โทณะวณิก (ผู้ประพันธ์เพลงไทยสากล)
๒๒๔/๕๓ หมู่บ้านธารทิพย์ ๓ ถ.ศรีวรา แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กทม. ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๕๓๘ ๖๒๓๑, ๐๘ ๑๗๓๕ ๐๒๓๑

๑๑๒. นายทองใบ เรืองนนท์ (ละครชาตรี) (ถึงแก่กรรม)
๑๙๓ ถ.หลานหลวง แขวงโสมนัส เขตป้อมปราบฯ กทม. ๑๐๑๐๐

๑๑๓. นายไวพจน์ สกุลนี (เพชรสุพรรณ) (นักร้องเพลงลูกทุ่ง)
๑๖๑/๗๙๖ ถ.จรัญสนิทวงศ์ ๒๗ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๘๖๖ ๖๒๒๖, ๐๘ ๑๓๐๒ ๘๓๒๑

๑๑๔. นางบุญเพ็ง ไฝผิวชัย (หมอลำ) (ถึงแก่กรรม)
๕๒๘/๑๕๕ หมู่บ้านแก่นทองธานี ซอย ๘ ถ.มะลิวัลย์ ต.บ้านเป็ด อ.เมือง จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร. ๐ ๔๓๓๔ ๔๔๘๔

๑๑๕. นายอิ่ม จิตต์ภักดี (หนังตะลุง)
๔๕๒/๓ หมู่ที่ ๒ ถ.ไพศาลบำรุง ต.รัตภูมิ อ.ควนเนียง จ.สงขลา ๙๐๒๒๐ โทร. ๐ ๗๔๔๓ ๒๓๓๙

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๑

สาขาวรรณศิลป์

๑๑๖. พลตำรวจเอก วสิษฐ เดชกุญชร
๑๒/๘ หมู่บ้านการ์เดนโฮม ซอย ๖๐ ถ.พหลโยธิน ต.คูคต อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐
หรือบริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)
๑๒ ถ.เทศบาลนฤมาล แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐ โทร. ๐ ๒๕๘๙ ๐๐๒๐ ต่อ ๒๖๐๙ โทรสาร ๐ ๒๕๙๑ ๙๐๐๗

สาขาทัศนศิลป์

๑๑๗. ศาสตราจารย์ชลูด นิ่มเสมอ (ประติมากรรม)	๘๒ หมู่ที่ ๙ ถ.พุทธมณฑลสาย ๔ ต.กระทุ่มล้ม อ.สามพราน จ.นครปฐม ๗๓๑๑๐ โทร. ๐ ๒๒๒๓ ๘๖๗๔
๑๑๘. ศาสตราจารย์เกียรติคุณประหยัด พงษ์ดำ (ภาพพิมพ์) (ถึงแก่กรรม)	๒๓๗/๑ ซอยเพชรเกษม ๗๒ แขวงบางแคเหนือ เขตภาษีเจริญ กทม. ๑๐๑๖๐ โทร. ๐ ๒๔๑๓ ๐๙๘๒, ๐๘ ๑๖๓๗ ๔๐๓๒ โทรสาร ๐ ๒๘๐๔ ๓๖๑๕

สาขาศิลปะสถาปัตยกรรม

๑๑๙. พลอากาศตรี อาวุธ เงินชูกลิ่น (สถาปัตยกรรมไทย) (ถึงแก่กรรม)	๑๘๒๖/๒๓๑ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๖๗ ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๓๕ ๔๓๙๖, ๐ ๒๒๘๒ ๕๔๕๑
๑๒๐. ดร.สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา (สถาปัตยกรรมร่วมสมัย)	๑๐๖/๑ ซอยไปดีมาดี ถ.สุขุมวิท ๕๓ แขวงคลองตัน เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐ โทร. ๐ ๒๒๕๙ ๐๐๓๕-๘ ต่อ ๑๒ โทรสาร ๐ ๒๒๕๙ ๒๓๗๖

สาขาศิลปะการแสดง

๑๒๑. นางจุรี โอศิริ (นักพากย์และนักแสดง) (ถึงแก่กรรม)	๕๖ ซอยอารีสัมพันธ์ ๓ ถ.พหลโยธิน แขวงพญาไท เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๗๙ ๑๖๒๓
๑๒๒. นางเบ็ญจรงค์ ธนโกเศศ (ดนตรีไทย)	๔๓๗/๓๗๗ บ้านแก้ววิลล่า ถ.จรัญสนิทวงศ์ ซอย ๓๕ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๘๖๔ ๘๙๑๔ หรือวิทยาลัยนาฏศิลป กรุงเทพฯ โทร. ๐ ๒๒๒๔ ๑๔๐๘, ๐ ๒๒๒๕ ๐๖๐๐ ต่อ ๑๑๘, ๐ ๒๒๒๔ ๑๔๐๘
๑๒๓. นายประสิทธิ์ ศิลปบรรเลง (นักแต่งเพลง) (ถึงแก่กรรม)	๕๖ สุขุมวิท ๓๙ (ซอยพร้อมพงศ์) ถ.สุขุมวิท แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐
๑๒๔. นางศิริวัฒน์ ดิษยนันทน์ (นาฏศิลป์) (ถึงแก่กรรม)	๓ ซอยพัฒนเวศน์ ๓ ถ.สุขุมวิท ๗๑ แขวงคลองตันเหนือ เขตคลองเตย กทม. ๑๐๑๖๐ โทร. ๐ ๒๓๙๑ ๘๑๒๔
๑๒๕. นายชรินทร์ นันทนาคร (นักร้องเพลงไทยสากล)	๔๘ ถ.รามคำแหง ซอย ๔ (ซอยโรงพยาบาลแพทย์ปัญญา) แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กทม. ๑๐๒๕๐ โทร. ๐ ๒๓๑๙ ๘๙๙๕

๑๒๖. นายชัยชนะ บุญนะโชติ
(นักร้องเพลงลูกทุ่ง)
๑๐๐/๑๔ หมู่ที่ ๒ พุทธมณฑลสาย ๒ ซอยพัฒนรัตน์ ถ.นครลุง แขวงบางไผ่ เขตบางแค กทม. ๑๐๑๖๐ โทร. ๐ ๒๔๒๑ ๗๖๘๙, ๐๘ ๑๖๑๒ ๐๓๔๒

๑๒๗. นาวาตรี ปิยะพันธ์ สนิทวงศ์
(นักดนตรีสากล) (ถึงแก่กรรม)
๕๔/๑ ซอยนานาเหนือ สุขุมวิท ๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐

๑๒๘. เจ้าเครือแก้ว ณ เชียงใหม่
(คีตศิลป์พื้นบ้านล้านนา) (ถึงแก่กรรม)
๒๑๗/๑ บ้านบุปผาชาติ ถ.วิชยานนท์ ต.ช้างม่อย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒

สาขาวรรณศิลป์

๑๒๙. นางสุภา สิริสิงห (โบตั๋น)
๓๒๓ หมู่ที่ ๑ ซอยธีรพัฒน์ ๒๙ ถ.ประชาอุทิศ แขวงบางมด เขตท่งุครุ กทม. ๑๐๑๔๐ โทร. ๐ ๒๔๒๗ ๕๗๐๙, ๐ ๒๘๗๑ ๗๕๔๒ โทรสาร ๐ ๒๘๗๑ ๗๕๕๕

สาขาทัศนศิลป์

๑๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานิตย์ ภู่อารีย์
(ภาพพิมพ์) (ถึงแก่กรรม)
๔๓๗/๕๙๕ ซอยปานจิตต์อุทิศ ถ.จรัญสนิทวงศ์ ๓๕ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๑๘ ๒๘๕๗

๑๓๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดำรง วงศ์อุปราช
(จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)
๗๗/๗ หมู่ที่ ๓ ซอยสุขาภิบาล ๔ ต.บางกระเบา อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ๗๓๑๒๐ โทร. ๐ ๓๔๓๓ ๑๕๑๗

๑๓๒. นายอินสนธิ์ วงค์สาม
(ประติมากรรม)
๑๐๙/๒ หมู่ที่ ๑ ป่าซางน้อย ต.บ้านแป้น อ.เมือง จ.ลำพูน ๕๑๐๐๐ โทร. ๐ ๕๓๕๒ ๑๖๐๙

สาขาศิลปะการแสดง

๑๓๓. นายแท้ ประกาศวุฒิสาร
(ผู้สร้างภาพยนตร์)
๘๙/๓๔๙ ซอยโอฬาร ๒ ถ.นวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กทม. ๑๐๒๔๐ โทร. ๐ ๒๓๗๙ ๒๓๘๖, ๐ ๒๓๗๙ ๒๖๐๑

๑๓๔. นางมารศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา
(นักพากย์และนักแสดง)
๕๘๒/๕๘ (๒๐๘) ซอยเสริมสุข ถ.จรัญสนิทวงศ์ ๖๙ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๒๔ ๕๕๓๓, ๐๘ ๑๒๕๔ ๖๗๒๕

๑๓๕. นายเชื้อ ดนตรีรส
(ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)
๗๔/๓๙ ซอยสัมฤทธิ์ ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๓๖. นางสมพันธ์ โชตนา
(นาฏศิลป์พื้นเมืองล้านนา)
๗๙ ถ.ราชมรรคา ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๐๐๐
โทร. ๐ ๕๓๒๗ ๓๘๖๘ วิทยาลัยนาฏศิลปเชียงใหม่
โทร. ๐ ๕๓๒๗ ๑๕๙๖

๑๓๗. นางสัมพันธ์ พันธุ์มณี
(นาฏศิลป์) (ถึงแก่กรรม)
โรงเรียนนาฏศิลป์สัมพันธ์ ๑๙๙ ถ.อำนวยสงคราม แขวงถนน
นครไชยศรี เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๓ ๓๐๙๗,
๐ ๒๒๔๓ ๔๗๔๒

๑๓๘. นายสมนึก ทองมา (ชลธี ธารทอง)
(นักแต่งเพลงลูกทุ่ง)
๑๐๗๑/๙ หมู่ที่ ๔ ต.ท่าม่วง อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี ๗๑๑๑๐
โทร. ๐ ๓๔๖๑ ๑๗๔๑, ๐๘ ๑๙๘๖ ๑๖๒๙

๑๓๙. นายชิน ฝ้ายเทศ (ชินกร ไกรลาศ)
(นักร้องเพลงลูกทุ่ง)
๕๔๙/๔๗๗ ซอยอำนวยผล ถ.จรัญสนิทวงศ์ ๓๗
แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐
โทร. ๐ ๒๘๖๔ ๕๓๖๔-๕, ๐๘ ๑๙๒๒ ๒๔๑๔

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๓

สาขาวรรณศิลป์

๑๔๐. นายอัศศิริ ธรรมโชติ
๗๐/๔๓ หมู่บ้านคัทรียา ถ.สายบางแวก แขวงบางแวก
เขตภาษีเจริญ กทม. ๑๐๑๖๐ โทร. ๐ ๒๔๑๐ ๕๗๔๕

สาขาทัศนศิลป์

๑๔๑. นายจักรพันธุ์ โปษยกฤต
(จิตรกรรม)
๔๙ ซอยเอกมัย (สุขุมวิท ๖๓) ถ.สุขุมวิท เขตวัฒนา
กทม. ๑๐๑๑๐ โทร. ๐ ๒๓๙๑ ๓๗๐๑

สาขาศิลปะสถาปัตยกรรม

๑๔๒. รองศาสตราจารย์ฤทัย ใจจงรัก
๑๘๑/๔๗ ซอยขุมทรัพย์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย
กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๓๕ ๒๕๓๐

สาขาศิลปะการแสดง

๑๔๓. นาวาเอก (พิเศษ) มงคล แสงสว่าง
(คีตศิลป์)
๔๗/๙๑๓ หมู่ที่ ๖ ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล
จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐ โทร. ๐ ๒๘๘๙ ๔๐๙๒

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๔

สาขาวรรณศิลป์

๑๔๔. นายคำพูน บุญทวี
(ถึงแก่กรรม)

๑๑๘/๑๖๐ ซอย ๑๐/๔ บ้านบัวทอง อ.บางบัวทอง
จ.นนทบุรี ๑๑๑๑๐

สาขาทัศนศิลป์

๑๔๕. นายถวัลย์ ดัชนี
(จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)

๔๑๔ หมู่ที่ ๑๓ ต.นางแล อ.เมือง จ.เชียงราย ๕๗๑๐๐
โทร. ๐ ๕๓๗๐ ๕๘๓๔
๖ ซอย ๑ หมู่บ้านนวธานี ถ.เสรีไทย เขตคันนายาว กทม. ๑๐๒๓๐
โทร. ๐ ๒๓๗๖ ๑๔๒๓

สาขาศิลปะสถาปัตยกรรม

๑๔๖. นายประดิษฐ์ ยุวะพุกกะ
(แบบประเพณี)

๑๓๖ ถ.รามคำแหง ซอย ๕๐ แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ
กทม. ๑๐๒๔๐ โทร. ๐ ๒๓๗๗ ๘๕๕๐

สาขาศิลปะการแสดง

๑๔๗. หม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล
(ผู้สร้างภาพยนตร์ - ผู้กำกับการแสดง)

บริษัท พร้อมมิตร โปรโมชั่น จำกัด ๕๒/๒๕ หมู่ที่ ๘
หมู่บ้านศรีวรา ศรีนครินทร์ ถ.กรุงเทพกรีฑา เขตสะพานสูง
กทม. ๑๐๒๕๐ โทร. ๐ ๒๗๓๖ ๒๓๐๐-๓ ต่อ ๓๐๔

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๕

สาขาวรรณศิลป์

๑๔๘. นายสุจิตต์ วงษ์เทศ
(กวีนิพนธ์)

๘/๒๔ - ๒๕ ซอยบ้านช่างหล่อ ถ.พรานนก แขวงบางกอกน้อย
เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐
โทร. ๐ ๒๕๘๙ ๐๐๒๐ ต่อ ๑๒๒๕ โทรสาร ๐ ๒๙๕๔ ๓๑๖๒

สาขาทัศนศิลป์

๑๔๙. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) ประกิต บัวบุศย์
(จิตรกรรม) (ถึงแก่กรรม)

๑๔๒ หมู่ที่ ๒ ทร. ๓๘ ถ.สุขุมวิท ๑๐๗ ต.สำโรงเหนือ อ.เมือง
จ.สมุทรปราการ ๑๐๒๘๐ โทร. ๐ ๒๓๙๓ ๒๘๒๘

สาขาศิลปะสถาปัตยกรรม

๑๕๐. นายนิธิ สถาปิตานนท์
(แบบร่วมสมัย)

๔๔ ซอยเอกมัย ๑๐ ถ.สุขุมวิท ๖ แขวงคลองตันเหนือ
เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐ โทร. ๐ ๒๓๙๑ ๒๒๖๔,
๐๘ ๑๙๑๒ ๐๖๔๒
ที่ทำงานบริษัท สถาปนิก ๔๙ จำกัด ๘๑ ถ.สุขุมวิท ๒๖
แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กทม. ๑๐๑๑๐
โทร. ๐ ๒๒๖๐ ๔๓๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๕๙ ๓๘๗๒

สาขาศิลปะการแสดง

๑๕๑. นายจิรัส อาจณรงค์
(ดนตรีไทย)

๑๐๕๖/๖ ซอยสุดสาคร ถ.พรานนก แขวงบ้านช่างหล่อ
เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๑๒ ๗๔๗๔ (บ้าน)
โทร. ๐ ๒๒๒๔ ๑๓๗๙ (ที่ทำงาน)

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๖

สาขาวรรณศิลป์

๑๕๒. นายกรุณา กุศลาสัย
(ถึงแก่กรรม)

๕ ๙๙ ถ.พรานนก เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐
โทร. ๐ ๒๔๑๑ ๐๖๒๐, ๐ ๒๔๓๕ ๗๐๐๒

สาขาทัศนศิลป์

๑๕๓. นายพิชัย นิรันต์
(จิตรกรรม)

๑๘๑/๔๒ หมู่ ๒ หมู่บ้านเกศแก้ว ซอยอยู่เย็น ถ.ห้วยแก้ว
ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๓๐๐ โทร. ๐๘ ๙๒๐๖ ๑๖๕๗

สาขาศิลปะสถาปัตยกรรม

๑๕๔. นางสาววนิดา พึ่งสุนทร
(แบบประเพณี)

๔๘ ถ.สมเด็จพระเจ้าตากสิน แขวงบุคคโล เขตธนบุรี
กทม. ๑๐๖๐๐ โทร. ๐ ๒๔๖๕ ๐๕๙๒, ๐ ๒๒๒๑ ๓๘๕๑,
๐๘ ๑๘๗๔ ๗๐๗๘

สาขาศิลปะการแสดง

๑๕๕. นายพร้อม บุญฤทธิ์
(หนังตะลุง) (ถึงแก่กรรม)

๓๒/๔ หมู่ที่ ๗ ต.ท่าแค อ.เมือง จ.พัทลุง ๙๓๐๐๐
โทร. ๐๘ ๑๙๗๘ ๘๔๑๖

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๗

สาขาวรรณศิลป์

๑๕๖. คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์
๕๓/๑ หมู่ที่ ๓ ถ.ทวาราวดีใต้ ต.ห้วยจระเข้ อ.เมือง จ.นครปฐม ๗๓๐๐๐ โทร. ๐ ๓๔๒๕ ๘๘๐๖, ๐ ๓๔๒๘ ๔๑๖๙ โทรสาร ๐ ๓๔๒๕ ๓๙๘๔

๑๕๗. นายชาติ กอบจิตติ
ตู้ ปณ. ๒๐ ปทจ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา ๓๐๑๓๐ โทร. ๐๘ ๑๒๑๐ ๗๐๐๐

สาขาทัศนศิลป์

๑๕๘. นายไพบูลย์ มุสิกโปดก (ภาพถ่ายศิลปะ) (ถึงแก่กรรม)
๒๙/๒๑ ซอย ๓ ถ.สิงหวัฒน์ จ.พิษณุโลก ๖๕๐๐๐ โทร. ๐ ๕๕๒๔ ๖๐๖๘

๑๕๙. นายสันต์ สารากรบริรักษ์ (จิตรกรรม)
๕๔ หมู่ที่ ๔ ต.ขี้เหล็ก อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๕๐ โทร. ๐ ๕๓๓๗ ๒๒๒๔, ๐๘ ๑๘๘๑ ๑๘๗๗

สาขาสถาปัตยกรรม

๑๖๐. นายจุลทัศน์ กิติบุตร (แบบร่วมสมัย)
๔๘/๑ หมู่ที่ ๓ ต.ผีเสื้อ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๐๐๐ สำนักงาน ๕๐ ถ.ราชดำเนิน ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๐๐๐ โทร. ๐ ๕๓๒๑ ๒๑๑๓, ๐๘ ๙๕๕๒ ๕๕๑๐ โทรสาร ๐ ๕๓๒๑ ๐๕๔๙

สาขาศิลปะการแสดง

๑๖๑. นายราฆพ โพธิเวส (นาฏศิลป์โขน)
๔๗ ซอยสุจริต ๑ ถ.พระราม ๕ แขวงสวนจิตร เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๓ ๐๙๐๑, ๐๘ ๑๓๗๖ ๖๔๗๐

๑๖๒. นางจินตนา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา (จินตนา สุขสถิตย์) (ดนตรีสากล - ขับร้อง)
๕๘๒/๒๙ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๖๙ ถ.จรัญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๓๓ ๖๓๒๕-๖, ๐๘ ๑๓๑๕ ๑๑๕๙

๑๖๓. นายไพรัช สังวริบุตร (ภาพยนตร์และละคร)
๒๗/๓ หมู่ที่ ๑๐ ต.คูบางหลวง อ.ลาดหลุมแก้ว จ.ปทุมธานี ๑๒๑๔๐ โทร. ๐ ๒๕๙๘ ๑๔๕๔-๖

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๘

สาขาวรรณศิลป์

๑๖๔. นายสถาพร ศรีสัจจัง
สถาบันทักษิณคดีศึกษา หมู่ที่ ๑ บ้านอ่าวทราย ต.เกาะยอ อ.เมือง จ.สงขลา ๙๐๑๐๐ โทร. ๐ ๗๔๓๓ ๑๑๘๔-๙ โทรสาร ๐ ๗๔๓๓ ๒๐๐๘

๑๖๕. นายประยอม ซองทอง
๔๓ หมู่บ้านนภาลัย ซอย ๓ ถ.สุขุมวิท ๑๐/๓ แขวงบางนา เขตบางนา กทม. ๑๐๒๖๐ โทร. ๐ ๒๗๔๕ ๑๖๑๔

สาขาทัศนศิลป์

๑๖๖. นายทวี รัชนีกร
(จิตรกรรม)
๒๐๔/๒ ซอยมาตุคลา ๔ หมู่ที่ ๑๐ ถ.ราชสีมา - จักราช ต.หัวทะเล อ.เมือง จ.นครราชสีมา ๓๐๐๐๐ โทร. ๐ ๔๔๒๖ ๕๘๗๗

๑๖๗. นายประเทือง เอมเจริญ
(จิตรกรรม)
๔๘/๑ หมู่ที่ ๗ แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค กทม. ๑๐๑๖๐ โทร. ๐ ๒๔๕๔ ๐๗๔๙ โทรสาร ๐ ๒๔๕๔ ๐๗๖๙

สาขาศิลปะการแสดง

๑๖๘. นายวิเชียร คำเจริญ
(นักแต่งเพลงลูกทุ่ง)
๒๕/๒๙๑ ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทร. ๐ ๒๕๘๓ ๙๒๑๕ โทรสาร ๐ ๒๕๘๔ ๑๗๕๑

๑๖๙. นายฉลาด ส่งเสริม
(หมอลำ)
๔๕๔ - ๔๕๖ ถ.แจ้งสนิท ต.ในเมือง อ.เมือง จ.อุบลราชธานี ๓๔๐๐๐ โทร. ๐๘ ๑๒๖๔ ๑๓๘๓ โทรสาร ๐๘ ๒๕๘๔ ๑๗๕๑

๑๗๐. นายมานพ ยาระณะ
(การแสดงพื้นบ้าน - ช่างฟ้อน)
๕ ถ.เจริญเมือง ซอย ๒ ต.วัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๐๐ โทร. ๐ ๕๓๒๔ ๙๕๓๑, ๐๘ ๙๕๕๔ ๔๔๑๐

๑๗๑. นายสำราญ เกิดผล
(ดนตรีไทย)
๒๓ หมู่ที่ ๕ ต.บางชะนี อ.บางบาล จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๒๕ โทร. ๐ ๓๕๒๘ ๖๕๐๘, ๐๘ ๗๑๑๗ ๘๕๗๑

๑๗๒. ดร.ศุภชัย จันทร์สุวรรณ์
(นาฏศิลป์)
๕๑๑/๖๘๔ ถ.จรัญสนิทวงศ์ ๓๗ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๑๒ ๙๕๖๐, ๐๘ ๑๘๑๔ ๔๘๘๔

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๙

สาขาวรรณศิลป์

๑๗๓. ศาสตราจารย์เกียรติคุณมณี พยอมยงค์ (ถึงแก่กรรม)
๒๕๔ ถ.เชียงใหม่ - ฝาง ต.ริมใต้ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐ โทร. ๐ ๕๓๒๙ ๗๑๒๑

๑๗๔. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ระวี ภาวิไล
๖๓ ซอยวชิรธรรมสาธิต ๒๕ ถ.สุขุมวิท ๑๐๑/๑ แขวงบางจาก เขตพระโขนง กทม. ๑๐๒๖๐ โทร. ๐ ๒๓๓๑ ๑๑๑๐

สาขาทัศนศิลป์

๑๗๕. ศาสตราจารย์เกียรติศักดิ์ ชานนนารถ (จิตรกรรม)
๑๙๐๓/๑ ถ.ลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กทม. ๑๐๕๒๐ โทร. ๐ ๒๓๒๖ ๙๕๑๐

๑๗๖. ศาสตรเมธีนนทิวรรธน์ จันทนะผะลิน (ประติมากรรม)
๑๐๓๗ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๑๒ แขวงวัดท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กทม. ๑๐๖๐๐ โทร. ๐ ๒๔๑๑ ๕๐๗๓

๑๗๗. ศาสตราจารย์กิตติคุณเดชา บุญค้ำ (ภูมิสถาปัตยกรรม)
๔๘ ถ.เศรษฐศิริ แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๖๖๔๐

๑๗๘. รองศาสตราจารย์สมถวิล อุรัสยะนันทน์ (ออกแบบอุตสาหกรรม) (ถึงแก่กรรม)
๕ ถ.สุขุมวิท ๕๖ แขวงบางจาก เขตพระโขนง กทม. ๑๐๒๖๐ โทร. ๐ ๒๓๑๑ ๔๘๖๐

สาขาศิลปะการแสดง

๑๗๙. ร้อยตำรวจตรี กาหลง พึ่งทองคำ (ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)
๗๓ หมู่ ๒ ต.บางม่วง อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี ๑๑๑๔๐ โทร. ๐ ๒๕๙๕ ๑๕๔๕

๑๘๐. นายเกียรติพงศ์ กาญจนภี (สุนทรียา ณ เวียงกาญจน์) (ดนตรีสากล - ผู้ประพันธ์เพลง) (ถึงแก่กรรม)
๑๐๐ ถ.สุขุมวิท ซอย ๖๒/๑ แขวงบางจาก เขตพระโขนง กทม. ๑๐๒๖๐ โทร. ๐ ๒๗๔๑ ๕๓๐๒, ๐๘ ๕๑๖๔ ๘๒๒๕

๑๘๑. นายสุชาติ ทรัพย์สิน (การแสดงพื้นบ้าน)
๖ ซอยศรีธรรมโศก ๓ ถ.ศรีธรรมโศก ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐ โทร. ๐ ๗๕๓๔ ๖๓๙๔

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐

สาขาวรรณศิลป์

๑๘๒. นายโกวิท เอนกชัย
(กวีนิพนธ์ บทความ นวนิยาย)
๗/๓๒๕ หมู่ที่ ๔ หมู่บ้านบัวขาว ซอย ๓๓ ถ.รามคำแหง ๑๗๔ เขตมีนบุรี กทม. ๑๐๕๑๐ โทร. ๐ ๒๕๑๗ ๓๒๗๑

สาขาทัศนศิลป์

๑๘๓. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ร้อยเอก กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา
(สถาปัตยกรรมร่วมสมัย) (ถึงแก่กรรม)
๗๑ ถ.สุขุมวิท ซอย ๔ เขตคลองเตย กทม. ๑๐๑๑๐ โทร. ๐ ๒๒๕๒ ๕๖๒๕, ๐ ๒๒๕๒ ๖๒๑๒

๑๘๔. ศาสตราจารย์เดชา วราชุน
(ภาพพิมพ์และสื่อผสม)
๑๙๗ ซอยรัชดาภิเษก ๑๐ ถ.รัชดาภิเษก เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๒๐ โทร. ๐ ๒๒๔๖ ๓๒๖๙

๑๘๕. นายยรรยง โอฬาระชิน
(ภาพถ่าย)
๑๓๑/๑ หมู่ที่ ๑๑ ถ.วิธานรถรรมวัตร ต.ทรงคะนอง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ๑๐๑๓๐ โทร. ๐ ๒๔๖๓ ๑๓๘๖

สาขาศิลปะการแสดง

๑๘๖. ร้อยโท ชาญ บัวบังศร
(นักดนตรี - นักประพันธ์เพลง) (ถึงแก่กรรม)
๗๗/๓๓ หมู่ที่ ๖ หมู่บ้านสินทวีแมนชั่น ซอยจอมทอง ๑๙ แขวงจอมทอง เขตจอมทอง กทม. ๑๐๕๑๐ โทร. ๐ ๒๘๗๕ ๑๙๔๓

๑๘๗. นายนครินทร์ ชาทอง
(การแสดงพื้นบ้าน - หนังตะลุง)
๖๖ หมู่ที่ ๕ ถ.บ้านพรุธานี ต.บ้านพรุ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ๙๐๑๑๐ โทร. ๐ ๗๔๒๑ ๐๓๐๗

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๑

สาขาวรรณศิลป์

๑๘๘. นายอดุล จันทรศักดิ์
(กวีนิพนธ์ บทความ)
๒๔๑๖/๑๔ ถ.เจริญกรุง บางคอแหลม กทม. ๑๐๑๒๐ โทร. ๐๘ ๑๓๔๓ ๐๙๘๐

สาขาทัศนศิลป์

๑๘๙. ศาสตราจารย์เกียรติคุณอิทธิพล ตั้งโฉลก
(จิตรกรรม)
๙๔/๑๐ แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง กทม. ๑๐๒๕๐ โทร. ๐๘ ๑๘๒๐ ๒๑๐๖

สาขาศิลปะการแสดง

๑๙๐. หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ (ดนตรีไทยสากล - ขับร้อง)	๒๓ ซอยอารีสัมพันธ์ ๓ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๗๙ ๔๗๓๘, ๐ ๒๒๗๙ ๗๘๗๑
๑๙๑. นายศิริ วิชเวช (คีตศิลป์)	๒๓ (๔/๓๑๗) หมู่ ๘ แขวงดอกไม้ เขตประเวศ กทม. ๑๐๒๖๐ โทร. ๐ ๒๓๓๗ ๕๑๙๔
๑๙๒. นายประสิทธิ์ ปิ่นแก้ว (นาฏศิลป์ - โขน)	๕๙ ซอยวัฒนสุขนิเวศน์ ถ.บางกอกน้อย - ตลิ่งชัน แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๒๓ ๐๕๖๓, ๐๘ ๙๘๙๒ ๑๙๔๙
๑๙๓. พลเรือตรี วีระพันธ์ วอกลาง (ดนตรีสากล)	๑๑๑/๕ หมู่ที่ ๙ ภาณุรังษี บางกรวย - ไทรน้อย อ.บางกรวย จ.นนทบุรี ๑๑๑๓๐ โทร. ๐ ๒๔๒๒ ๑๘๐๔, ๐ ๒๔๓๔ ๑๖๙๗-๘, ๐๘ ๑๗๕๐ ๐๐๓๕ โทรสาร ๐ ๒๔๓๔ ๑๖๙๗
๑๙๔. นายกรีพงศ์ เทียมเศวต (สรพงศ์ ชาตรี) (นักแสดงภาพยนตร์และละครโทรทัศน์)	๒๐๐/๒๓๕ หมู่ที่ ๑ ต.หลักหก อ.เมือง จ.ปทุมธานี ๑๒๐๐๐ โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๓๖ ๑๒๘๑

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ปี ๒๕๕๒

สาขาวรรณศิลป์

๑๙๕. นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล	๕/๒๓๗๐ หมู่ ๑๐ ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐

สาขาทัศนศิลป์

๑๙๖. นางเพ็ญพรรณ สิทธิไตรย์ (ประณีตศิลป์ - แกะสลักเครื่องสด)	๔๕๗/๓ ถ.ศรีอยุธยา เขตพญาไท กทม. ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๔๕ ๖๑๐๘, ๐ ๒๖๔๐ ๙๒๐๓
๑๙๗. นายองอาจ สาตรพันธุ์ (สถาปัตยกรรมร่วมสมัย)	๖ ถ.ราชมรรคา ซอย ๙ ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐ โทร. ๐ ๕๓๙๐ ๔๑๑๑-๓, ๐๘ ๑๘๔๖ ๑๐๐๑, โทรสาร ๐ ๕๓๙๐ ๔๑๑๔
๑๙๘. ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เถาทอง (จิตรกรรม)	๒๔๘/๕๘ ซอยพรมพัฒน์ ถ.พรานนก แขวงบ้านช่างหล่อ เขตบางกอกน้อย กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๑๒ ๑๔๘๘, ๐๘ ๖๙๐๕ ๐๙๕๐

๑๙๙. นายวรนันทน์ ชัชวาลทิพากร (ภาพถ่าย)
๒๐๑/๔๗๑ หมู่บ้านมหานครนิเวศน์ ซอยวิภาวดี ๖๔ แยก ๔ ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐ โทร. ๐ ๒๕๕๒ ๔๕๖๐, ๐๘ ๑๘๒๖ ๒๑๔๒ โทรสาร ๐ ๒๕๕๒ ๔๕๖๐

สาขาศิลปะการแสดง

๒๐๐. นางมัณฑนา โมรากุล (ดนตรีไทยสากล - ขับร้อง)
๑๐๕/๗๐ ถ.พุทธมณฑลสาย ๒ เขตตลิ่งชัน กทม. ๑๐๑๗๐ โทร. ๐ ๒๔๔๘ ๑๓๒๖, ๐๘ ๑๔๒๒ ๙๓๖๙ (นิชญา)

๒๐๑. นายอุทัย แก้วละเอียด (ดนตรีไทย)
๒๔/๒๒๕ หมู่ที่ ๗ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี โทร. ๐ ๒๕๒๖ ๗๐๐๔, ๐๘ ๑๔๘๖ ๒๘๓๒

๒๐๒. นายจตุพร รัตนวราหะ (นาฏศิลป์ - โขน)
๓๕/๒๗ ถ.สวนผัก ๖๒ หมู่บ้านพรรณผกา แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๗๐ โทร. ๐ ๒๔๔๘ ๐๗๔๘, ๐๘ ๑๘๐๓ ๑๕๖๖

๒๐๓. นายประยงค์ ชื่นเย็น (ดนตรีไทยลูกทุ่ง-ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน)
๕๘๘/๕ ถ.บรมราชชนนี แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กทม. ๑๐๑๗๐ โทร. ๐๘ ๑๗๕๑ ๕๖๑๑

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ปี ๒๕๕๓

สาขาวรรณศิลป์

๒๐๔. นายสมบัติ พลายน้อย (ส.พลายน้อย) (สารคดี เรื่องสั้น)
๓๗ ซอยสมเด็จเจ้าพระยา ๔ เขตคลองสาน กทม. ๑๐๑๖๐ โทร. ๐ ๒๔๓๗ ๑๐๑๔

๒๐๕. นายสุรชัย จันทิมาธร (หงา คาราวาน) (สารคดี เรื่องสั้น กวีนิพนธ์)
๑๔๔/๘๖ หมู่บ้านนันทวัน ซอยสยามธรณี ถ.คู้บอน แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กทม. ๑๐๙๐๐ โทร. ๐๘ ๖๘๖๗ ๐๑๒๓

สาขาทัศนศิลป์

๒๐๖. นายธงชัย รักปทุม (จิตรกรรม)
๑๐๔ หมู่ที่ ๔ ต.บ้านกลาง อ.เมือง จ.ปทุมธานี ๑๒๐๐๐ โทร. ๐ ๒๕๘๑ ๕๑๔๑, ๐๘ ๑๘๒๑ ๔๓๔๕

๒๐๗. นายเผ่า สุวรรณศักดิ์ศรี (สถาปัตยกรรมไทย)
บ้านพักอนุสาสตร์ หอพักนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐ โทร. ๐ ๒๒๑๘ ๔๓๖๗, ๐๘ ๑๖๕๙ ๗๘๖๙

๒๐๘. นางประนอม ทาแปง
(ประณีตศิลป์ - ศิลปะผ้าทอ)
๔๖ หมู่ที่ ๒ บ้านนามน ต.หัวทุ่ง อ.ลอง จ.แพร่ ๕๔๑๕๐
โทร. ๐ ๕๔๕๘ ๑๔๔๑, ๐๘ ๑๙๕๑ ๖๖๓๙

สาขาศิลปะการแสดง

๒๐๙. นายควน ทวนยก
(ดนตรีพื้นบ้าน)
๑๑/๑ หมู่ที่ ๕ ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา ๙๐๐๐๐
โทร. ๐ ๗๔๓๓ ๖๘๘๓, ๐๘ ๑๕๙๙ ๔๑๓๓

๒๑๐. พันเอก ชูชาติ พิทักษากร
(ดนตรีสากล)
๑๐๐/๑๗ หมู่บ้านสินพัฒนาธานี ซอย ๑ แยก ๓
ถ.เทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๑๕๐ โทร. ๐๘ ๑๕๖๔ ๙๔๐๕

๒๑๑. นางสาวพิศมัย วิไลศักดิ์
(ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ - นักแสดง)
๑๑๔๘/๑๕๓ แขวงนครไชยศรี เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๒๔๓ ๐๔๕๒

๒๑๒. นายสุประวัติ ปัทมสูต
(ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ - ผู้กำกับการแสดง)
๑๕ ซอยพหลโยธิน ๓๗ แขวงลาดยาว เขตบางเขน
กทม. ๑๐๙๐๐ โทร. ๐ ๒๕๑๑ ๑๐๖๙

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ปี ๒๕๕๔

สาขาวรรณศิลป์

๒๑๓. นายประภัสสร เสวิกุล
(นวนิยายและกวีนิพนธ์)
๑๐ ถ.เพชรเกษม ซอย ๑๐๐ แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค
กทม. ๑๐๑๖๐ โทร. ๐ ๒๔๒๑ ๑๓๐๒, ๐๘ ๑๘๒๖ ๗๓๒๖

๒๑๔. นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี
(เรื่องสั้นและกวีนิพนธ์)
ตู้ ปณ. ๑๑๔๓ ปท.ดอนเมือง กทม. ๑๐๒๑๑

สาขาทัศนศิลป์

๒๑๕. นายเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์
(จิตรกรรม)
วัดร่องขุ่น ต.ป่าอ้อดอนชัย อ.เมือง จ.เชียงราย ๕๗๐๐๐
โทร. ๐๘ ๕๐๓๔ ๔๔๗๑

๒๑๖. นายเมธา บุนนาค
(สถาปัตยกรรม)
๙ และ ๙/๑ หมู่บ้านเสรีวิลล่า แยก ๑๓ แขวงหนองบอน
เขตประเวศ กทม. ๑๐๒๕๐
บริษัทบุนนาค อาร์คิเท็คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล คอนซัลแทนท์ส
จำกัด ๑๖๗/๑ เอกมัยซอย ๕ ถ.สุขุมวิท ๖๓
แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐
โทร. ๐ ๒๗๑๑ ๔๓๒๙-๓๐ โทรสาร ๐ ๒๓๙๑ ๒๔๘๓

๒๑๗. นายทองร่วง เอมโอษฐ
(ประณีตศิลป์ - ศิลปะปูนปั้น)
๑/๑ หมู่ ๔ ต.ช่องสะแก อ.เมือง จ.เพชรบุรี ๗๖๐๐๐
โทร. ๐ ๓๒๔๑ ๓๓๗๒, ๐๘ ๑๕๑๒ ๐๒๓๑

สาขาศิลปะการแสดง

๒๑๘. นางรัจนา พวงประยงค์
(นาฏศิลป์ไทย - ละคร)
๒๐ ซอยสมเด็จพระปิ่นเกล้า ๗ แขวงบางยี่ขัน เขตบางพลัด
กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐๘ ๑๘๒๒ ๐๒๑๐

๒๑๙. นายนคร ถนอมทรัพย์
(ดนตรีไทยสากล - ประพันธ์และขับร้อง)
๘๐/๒๗ อาคารทวิคุณ ถนนลาดพร้าว ซอย ๔ แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐ โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๑๖๔๔, ๐ ๒๕๑๓ ๒๑๗๐

๒๒๐. นายเศรษฐา ศิระฉายา
(ดนตรีไทยสากล - ขับร้อง)
๗๗๗/๔๒ ซอยประชาราษฎร์บำเพ็ญ ๓๙ สามเสนนอก
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๒๐ โทร. ๐ ๒๒๗๗ ๒๑๙๕
โทรสาร ๐ ๒๒๔๘ ๗๖๓๙

๒๒๑. รองศาสตราจารย์สดใส พันธุมโกมล
(ละครเวทีและโทรทัศน์)
๓๐๖ ซอยพระรามเก้าที่ ๑๑ ถ.พระราม ๙ แขวงบางกะปิ
เขตห้วยขวาง กทม. ๑๐๓๑๐ โทร. ๐ ๒๓๑๘ ๑๕๔๕

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ปี ๒๕๕๕

สาขาวรรณศิลป์

๒๒๒. นางนงไฉน ปริญญาธวัช
(ถึงแก่กรรม)
๑๘๔/๑ หมู่ที่ ๑๒ ต.ทรายขาว อ.สอยดาว จ.จันทบุรี ๒๒๑๘๐
โทร. ๐ ๓๙๔๒ ๑๓๕๘

๒๒๓. คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
๕ ถ.รามอินทรา ๑๔ (ไมยลาภ) แยก ๘ แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๓๐ โทร. ๐ ๒๕๐๙ ๖๔๑๑, ๐๘ ๑๖๒๐ ๗๒๖๗

๒๒๔. คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ (ทมยันตี)
๑๗๒ ถ.ลาดพร้าว ๒๖ เขตจตุจักร กทม. ๑๐๙๐๐
โทร. ๐ ๒๕๑๒ ๔๘๐๐

๒๒๕. นายมกุฏ อรฤดี
๕/๔ ถ.สุขุมวิท ซอย ๒๔ เขตคลองเตย กทม. ๑๐๑๑๐
โทร. ๐ ๒๖๖๓ ๔๖๖๒

สาขาทัศนศิลป์

๒๒๖. รองศาสตาจารย์เข็มรัตน์ กองสุข
(ประติมากรรม)
๑๕๐ ถ.เพชรเกษม หมู่ ๘ ต.บ้านเลือก อ.โพธาราม
จ.ราชบุรี ๗๐๑๒๐ โทร. ๐๘ ๑๘๓๙ ๖๒๐๘
E-mail kornkongsuk@yahoo.co.th
kataupama@gmail.com

๒๒๗. นางเนื่อง แฝงสีคำ (ประณีตศิลป์)
๓๖๘ ถ.พานิชเจริญ ต.ท่าราบ อ.เมือง จ.เพชรบุรี โทร. ๐๘ ๙๘๕๘ ๕๓๖๗

๒๒๘. ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี (สื่อผสม)
๕๒/๓๗-๔๐ ถ.กรุงเทพ - ปทุมสายใหม่ ต.บางแขยง อ.เมือง จ.ปทุมธานี ๑๒๐๐๐ โทร. ๐๘ ๑๘๒๘ ๔๔๑๘

๒๒๙. ศาสตราจารย์พิเศษอารี สุทธิพันธุ์ (จิตรกรรม)
๓๕ ซอยอุดมยศ ๑ แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กทม. ๑๐๒๔๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๓๑๔ ๖๖๒๑, ๐๘ ๑๙๘๗ ๔๖๒๐

สาขาศิลปะการแสดง

๒๓๐. นางบัวชอน ถนอมบุญ (การแสดงพื้นบ้าน - การขับซอ)
๑๑๘/๓ หมู่ที่ ๑๐ บ้านพระเจ้านั่งโก๋น ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๘๐ โทร. ๐๘ ๑๒๘๘ ๘๑๒๕ www.buasorn.com

๒๓๑. นายดอกดิน กัญญามาลย์ (ภาพยนตร์)
๑๒ ซอยวิภาวดีรังสิต ๑๖ แยก ๑๖/๒๗ เขตดินแดง กทม. ๑๐๔๐๐ โทร. ๐ ๒๒๗๗ ๐๗๙๔

๒๓๒. นายสมส่วน พรหมสว่าง (เพลิน พรหมแดน) (ดนตรีไทยลูกทุ่ง)
๑๕๙ ซอยบรมราชชนนี ๖ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กทม. ๑๐๗๐๐ โทร. ๐ ๒๔๓๔ ๒๓๓๖-๗, ๐๘ ๑๔๘๑ ๐๘๙๖ โทรสาร ๐ ๒๔๓๔ ๒๓๓๘

๒๓๓. นายมนัส ปิติสานต์ (ดนตรีไทยสากล)
๗๘/๘๑ ซอยเฉลิมพระเกียรติ ๕ แขวงหนองบอน เขตประเวศ กทม. ๑๐๒๕๐ โทร. ๐๘ ๖๕๒๖ ๘๑๐๕

๒๓๔. พันโทเสนาะ หลวงสุนทร (ดนตรีไทย)
๑๓ หมู่ ๓ ถ.รามคำแหง ๑๓๐ (สุขาภิบาล ๓) แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กทม. ๑๐๒๔๐ โทร. ๐๘ ๙๖๙๖ ๖๙๐๙

๒๓๕. พันโท วิชิต โห้ไทย (ดนตรีไทย - โยธวาทิต)
๔๓๑ หมู่ที่ ๑๖ หมู่บ้านธนานันต์ บ้านเหล่าเรือ ต.รอบเมือง อ.เมือง จ.ร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐ โทร. ๐๘ ๖๙๙๒ ๙๑๙๕
๒๓/๑๕๔ หมู่บ้านตะวันนาวิน ถ.รังสิต-นครนายก ต.ลำผักกูด อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๒๓๖. นายเคล้า โรจนเมธากุล
๖๖ หมู่ ๖ ต.ปกาสัย อ.เหนือคลอง จ.กระบี่ ๘๑๑๓๐
ที่ทำงาน ๑๐๕๔ หมู่ ๒ ต.เหนือคลอง อ.เหนือคลอง จ.กระบี่ ๘๑๑๓๐ โทร. ๐๘ ๖๒๗๒ ๔๖๘๘, ๐๘ ๖๘๐๖ ๘๒๐๒, ๐๘ ๗๒๗๒ ๓๖๑๔ โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๔๒๙๒-๓ ต่อ ๕๕๒๒
E-mail : Parichart56@hotmail.co.th, cfdforest@hotmail.com

๒๓๗. นางสาวทัศนีย์ ขุนทอง
๓๑๒ ซอยวงศ์สว่าง ๘ เขตบางซื่อ กทม. ๑๐๘๐๐ โทร. ๐ ๒๕๘๕ ๗๑๒๓, ๐๘ ๖๐๓๐ ๗๔๕๓

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ปี ๒๕๕๖

สาขาวรรณศิลป์

๒๓๘. นางรำไพพรรณ สุวรรณสาร ศรีโสภาค (โสภาค สุวรรณ)
2596 Hillsdale Drive, Dayton, Ohio 45431, U.S.A.
๒๑ ถ.สุขุมวิท ๗๗ ซ.อ่อนนุช ๑๗ แยกที่ ๙ หมู่บ้านฮอลลีวู้ด เขตสวนหลวง กทม. ๑๐๒๕๐
โทร. ๙๓๗ ๔๓๑ ๐๓๘๓ (สหรัฐ), ๐ ๒๓๐๐ ๒๔๑๐ (ไทย)
E-mail : capt_weekes@yahoo.com

๒๓๙. นายวินทร์ เลี้ยววาริณ (วินทร์ เลียววาริณ)
บริษัท ๑๑๓ จำกัด ๘๕/๕๓ ถ.สุขุมวิท ๑๕ เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐ โทร. ๐๘ ๑๖๙๙ ๙๙๑๑
E-mail : win@winbookclub.com

๒๔๐. นายเจริญ มาลาโรจน์ (มาลา คำจันทร์)
๕๖ หมู่ ๑๑ ต.ยุหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๒๐
โทร. ๐๘ ๑๔๗๓ ๐๓๐๒
E-mail : malacome@hotmail.com

สาขาทัศนศิลป์

๒๔๑. นายช่วง มูลพินิจ (จิตรกรรม)
๗๙/๖๒๙-๖๓๐ หมู่บ้านธารารมณ์ ซ. ๘/๑ ถ.รามคำแหง ๑๕๐ แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กทม. ๑๐๒๔๐
โทร. ๐ ๒๓๗๒ ๐๙๖๑, ๐ ๒๗๒๘ ๐๗๕๘
E-mail : moolpinit@hotmail.com

๒๔๒. นายธีรพล นิยม (สถาปัตยกรรม)
๔๐๑/๔ หมู่บ้านร่มไม้ชายคลอง ซ.อนามัยงามเจริญ ๒๕ แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กทม. ๑๐๑๕๐
โทร. ๐ ๒๔๙๐ ๔๗๔๘ ต่อ ๑๒๑, ๐๘ ๕๙๒๐ ๒๐๓๐
โทรสาร ๐ ๒๔๙๐ ๔๗๔๒
E-mail : arch@arsomsilp.in.th

สาขาศิลปะการแสดง

๒๔๓. นางนิตยา รากแก่น (บานเย็น รากแก่น) (การแสดงพื้นบ้าน - หมอลำ)
๓๓๘/๗๗ หมู่บ้านปรีชา ต.ประชาธิปัตย์ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐ โทร. ๐ ๒๓๒๐ ๒๘๙๘, ๐๘ ๑๙๓๑ ๐๐๙๐
โทรสาร ๐ ๒๓๒๐ ๒๘๙๙

๒๔๔. นายยืนยง โอภากุล (แอ๊ด คาราบาว) (ดนตรีไทยสากล)
๔ ซ.๘ แยก ๖ (ซ.คาราบาว) ถ.ศรีนครินทร์ แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กทม. ๑๐๒๕๐
โทร. ๐ ๒๓๗๙ ๓๗๗๕, ๐๘ ๙๑๑๐ ๐๙๑๑

๒๔๕. นายบุญฉลอง ภักดีวิจิตร (ฉลอง ภักดีวิจิตร)
(ผู้กำกับ - ผู้สร้างภาพยนตร์และละครโทรทัศน์)
๒๓ ซ.กรุงเทพฯ-นนทบุรี ๔๔ ถ.กรุงเทพฯ-นนทบุรี
แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กทม. ๑๐๘๐๐
โทร. ๐ ๒๕๘๖ ๙๒๙๒, ๐๙ ๐๙๙๒ ๐๑๑๑
โทรสาร ๐ ๒๕๘๖ ๙๒๙๓
E-mail : bpakdeevijit@yahoo.com

๒๔๖. นายเฉลิม ม่วงแพรศรี
(ดนตรีไทย) (ถึงแก่กรรม)
๑๔๕ หมู่ ๑๑ ซ.อ่อนนุช ๗๔ ถ.สุขุมวิท ๗๗ เขตประเวศ
กทม. ๑๐๒๕๐ โทร. ๐ ๒๗๒๑ ๐๙๔๕, ๐๘ ๗๓๔๕ ๓๘๐๐

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ปี ๒๕๕๗

สาขาวรรณศิลป์

๒๔๗. นางชมัยภร บางคมบาง (แสงกระจ่าง)
๑๑ ซอยนักกีฬาแหลมทอง ๔ แยก ๑ - ๒ ถ.กรุงเทพกรีฑา
แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กทม. ๑๐๒๕๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๗๓๕ ๘๓๐๖ มือถือ ๐๘ ๙๙๘๗ ๙๙๘๐
E-mail : chamaiporn246@gmail.com

สาขาทัศนศิลป์

๒๔๘. นายจรูญ อังศวานนท์
(สถาปัตยกรรมภายในและมัณฑนศิลป์)
๑๓/๓๗ เลอพรีเมียร์คอนโดมิเนียม ๑ ซอยสุขุมวิท ๒๓
แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐
โทร. ๐ ๒๒๕๘ ๖๘๖๗ E-mail: jarounan@gmail.com

๒๔๙. นายชวลิต เสริมปรุงสุข
(จิตรกรรม)
Zeeburgerdijk 25 P, 1093 S.K. Amsterdam, Netherlands
โทรศัพท์ ๓๑ ๒๐ ๔๖๘ ๘๙๓๒ (เนเธอร์แลนด์),
๐๙ ๒๔๖๐ ๔๘๒๐ (ประเทศไทย)
E-mail : chavalit70@hotmail.com, chavalit72@gmail.com

๒๕๐. นายนิจ หิญชีระนันทน์
(การออกแบบผังเมือง)
๘๘/๖ หมู่ ๕ ถ.ชัยพฤกษ์ ต.บางพลับ อ.ปากเกร็ด
จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทร. ๐ ๒๑๙๖ ๘๖๐๖

๒๕๑. นายบุญช่วย หิรัญวิทย์
(ประณีตศิลป์)
๓๗/๑ บ้านประตูปล่อง ถ.เปรมประชาราษฎร์ ต.ในเวียง
อ.เมือง จ.น่าน ๕๕๐๐๐
โทร. ๐ ๕๔๗๕ ๑๐๘๙, ๐๘ ๕๗๐๕ ๔๙๕๓

๒๕๒. นายปัญญา วิจินธนสาร
(จิตรกรรม)
๗/๕๐๕ หมู่ ๙ แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา
กทม. ๑๐๑๗๐ โทร. ๐๘ ๙๔๙๙ ๗๑๗๓

สาขาศิลปะการแสดง

๒๕๓. นายณรงค์ จันทร์พุ่ม
(หนังตะลุง)
๓๖/๗๒ ถ.ขื่อนา อ.กันตัง จ.ตรัง ๙๒๑๑๐
โทร. ๐๘ ๑๙๕๙ ๙๒๑๑

๒๕๔. นางดุษฎี บุญทัศนกุล
(ดนตรีสากล)
๔๓ คอนโดบ้านสาทร ซอยงามดูพลี ถ.พระราม ๔
แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กทม. ๑๐๑๒๐
โทร. ๐ ๒๒๘๖ ๐๕๐๓, ๐๘ ๑๘๒๖ ๘๗๐๐
โทรสาร ๐ ๒๒๘๗ ๔๘๓๕

๒๕๕. นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา
(ดนตรีไทยลูกทุ่ง - ประพันธ์เพลง)
๒๗๐ หมู่ ๙ ต.นาคำ อ.ศรีเมืองใหม่ จ.อุบลราชธานี ๓๓๒๕๐
โทร. ๐๘ ๑๙๓๙ ๙๕๖๐, ๐ ๓๕๓๙ ๙๐๗๖

๒๕๖. นางภัทราวดี มีชูธน
(ละครเวทีและภาพยนตร์)
โรงเรียนภัทราวดี หัวหิน ๖๒/๖๓ ซอยหมู่บ้านหัวนา
ต.หนองแก อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ๗๗๑๑๐
โทร. ๐๘ ๑๘๑๓ ๙๖๓๑
E-mail : patravadi@patravaditheatre.com
www.patravaditheatre.com

๒๕๗. นายสะอาด เปี่ยมพงษ์สานต์
(โทรทัศน์และภาพยนตร์)
๙๖/๘๔ หมู่บ้านปั้นทอง ๓ ซอย ๑๙ (ลาดปลาเค้า ๗๖)
ถ.รามอินทรา แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กทม. ๑๐๒๒๐
โทร. ๐ ๒๕๒๒ ๒๓๐๔, ๐๘ ๑๙๐๓ ๕๗๙๘

๒๕๘. นายสิริชัยชาญ ฟักจำรูญ
(ดนตรีไทย)
๓๘/๗ บางไผ่ ๑๕ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร. ๐๘ ๙๒๒๒ ๕๕๔๔

คณะผู้จัดทำหนังสือ

ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗

ที่ปรึกษา

นางสาวนันทิยา สว่างวุฒิธรรม	อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
นายมานัส ทารัตน์ใจ	รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
นางสุนันทา มิตรงาม	รองอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

คณะบรรณาธิการ

นางสาวอัจฉราพร พงษ์ฉวี
นางบุญเรือน กิจหิรัญวงศ์
นางจิตรี สุขคง
นางบัวทอง ไชยโย
นางสาวศศากร ศรัณยพงศ์
นางสาวรัชฎา สุขขา

ออกแบบรูปเล่ม

นายสุชาติ มุกดามณี

ช่างภาพ

นายนิติกร กรัยวิเชียร
นางสาวกิ่งทอง มหาพรไพศาล
นายศุภเลิศ ศักดิ์แสงโสภา

ขอขอบคุณ

เอื้อเฟื้อข้อมูลและภาพ

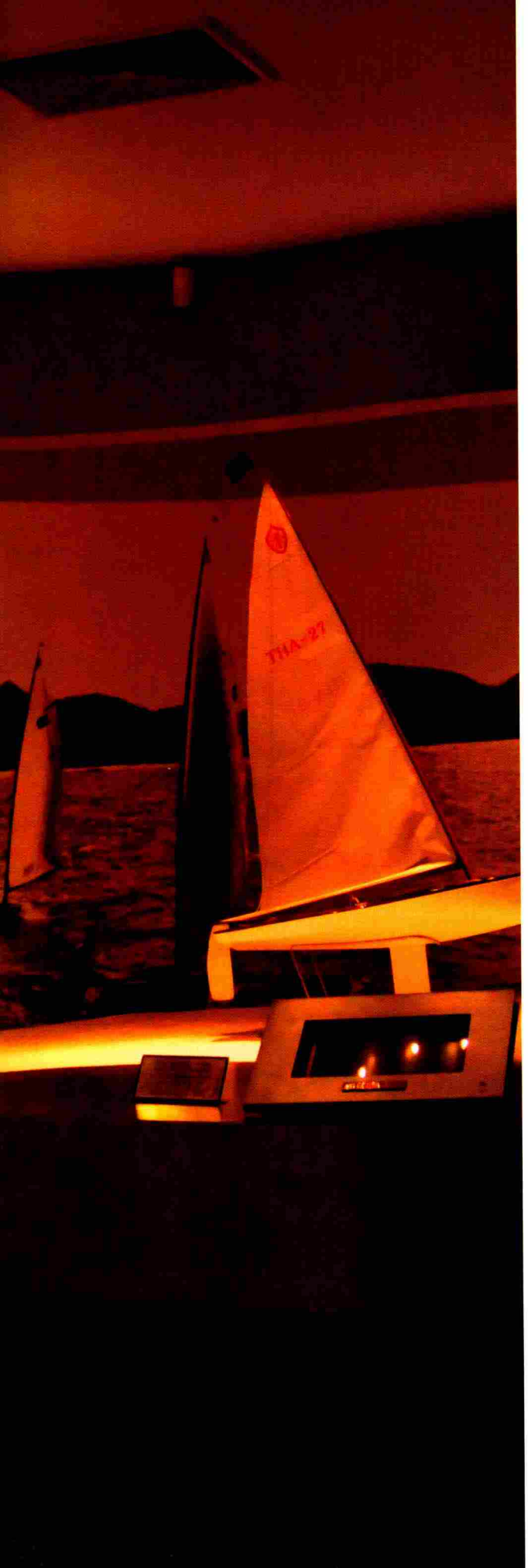
นายวรนันทน์ ชัชวาลทิพากร

นายนิติกร กรัยวิเชียร

ศาสตราจารย์ ดร. รื่นฤทัย สัจจพันธุ์

นายอานันท์ นาคคง

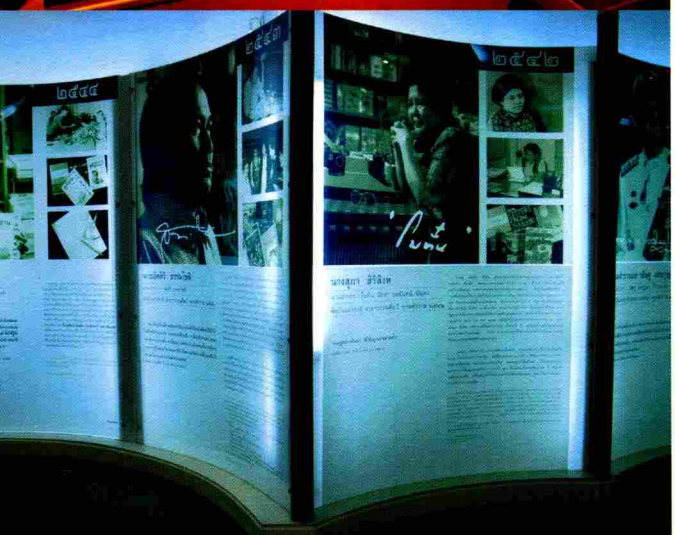

หออัครศิลปิน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นเลิศในศิลปะทั้งหมด ทรงได้รับการยกย่องสดุดีพระเกียรติคุณเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่พสกนิกรและศิลปินทั่วโลก ในพระปรีชาสามารถอย่างหาที่เปรียบมิได้ ดังนั้น เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๙ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญา “อัครศิลปิน” แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งแปลว่า “ผู้เป็นใหญ่ในศิลปิน” นอกจากนี้ ยังทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อศิลปินทั้งหลายมาโดยตลอด

เนื่องในโอกาสที่พระองค์ทรงครองราชย์ครบ ๕๐ ปี สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงได้ก่อสร้างอาคารหออัครศิลปินเฉลิมพระเกียรติขึ้น ณ ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นสถานที่จัดแสดงผลงานด้านศิลปะและวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าของพระองค์ ๙ ด้าน คือ

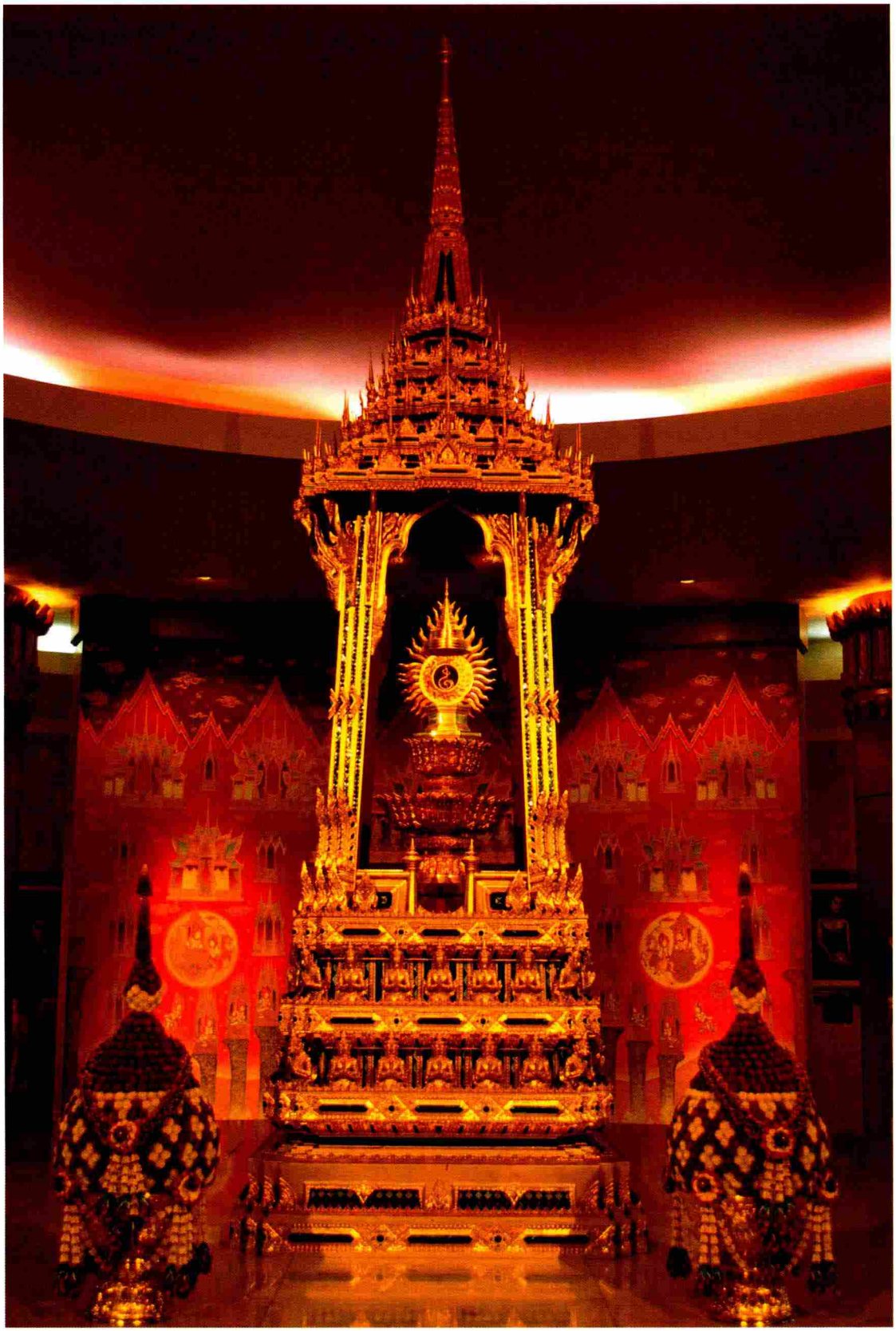
ด้านหัตถกรรม ด้านวาทศิลป์ ด้านจิตรกรรม ด้านถ่ายภาพ ด้านภูมิสถาปัตยกรรม ด้านประติมากรรม ด้านคีตศิลป์ และด้านพระราชนิพนธ์เพลง นอกจากนี้ หออัครศิลปินยังเป็นที่จัดแสดงประวัติและผลงานอันล้ำค่าของศิลปินแห่งชาติทุกท่านในรูปแบบนิทรรศการถาวร พร้อมเป็นสื่อปฏิสัมพันธ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย และยังเป็นสถานที่ถ่ายทอดผลงานและภูมิปัญญาของศิลปินแห่งชาติทั้ง ๓ สาขา คือ ทัศนศิลป์ วรรณศิลป์ และศิลปะการแสดง

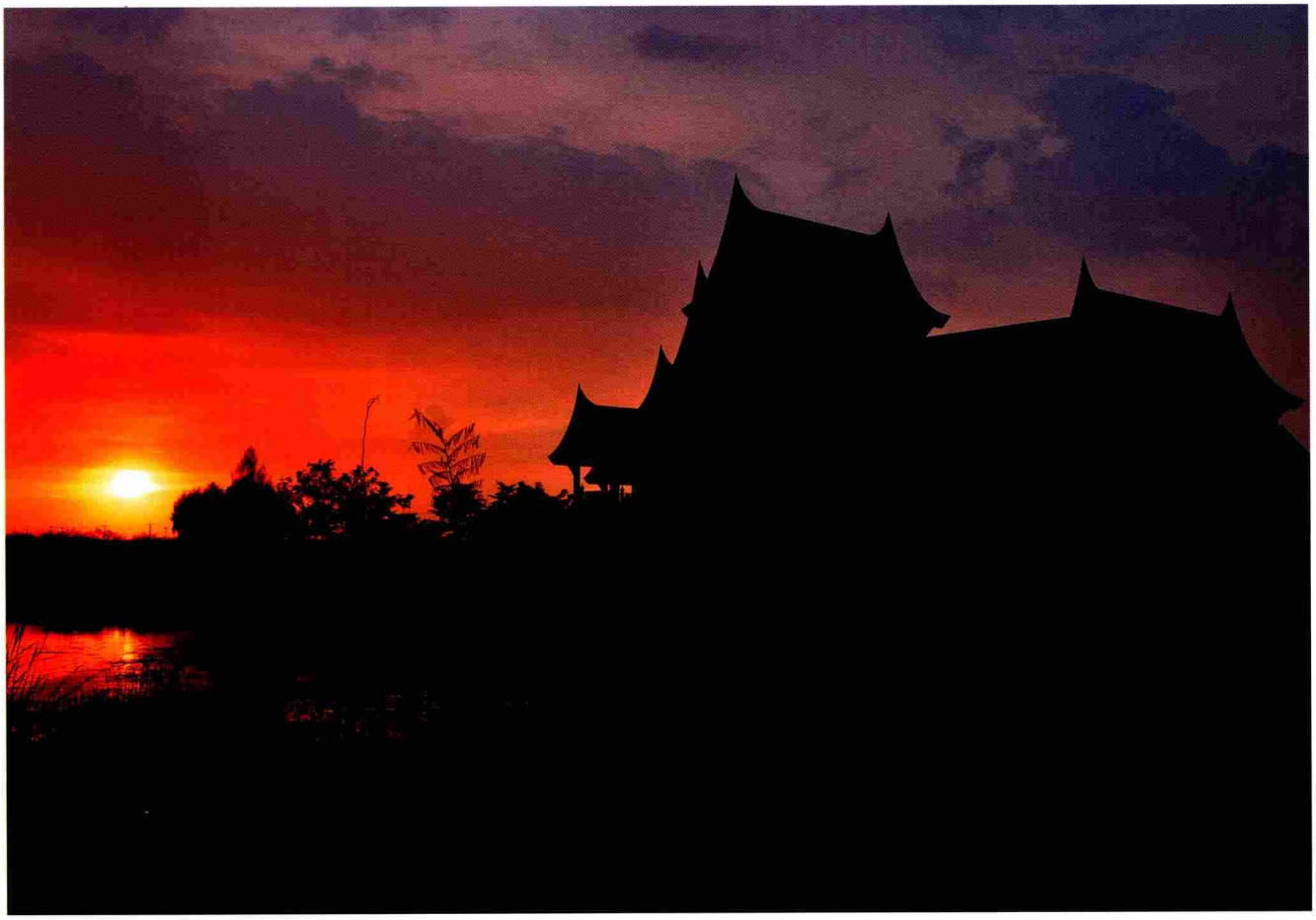
บรรยากาศภายในหออัครศิลปิน

ห้องอัครศิลปิน

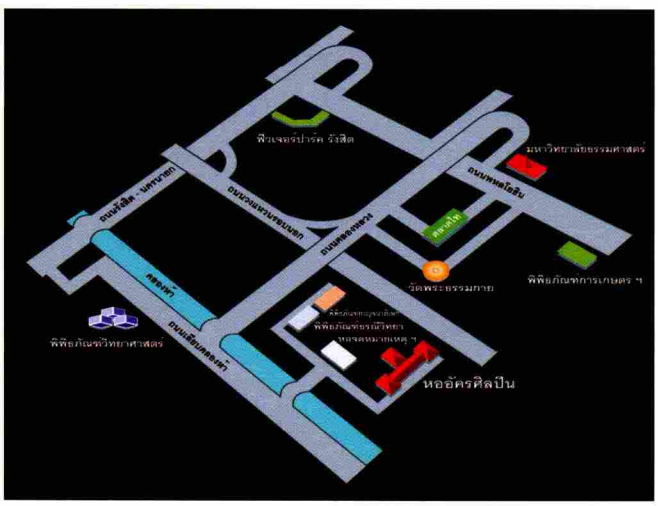

หออัครศิลปินจึงเป็นแหล่งการเรียนรู้เรื่องอัครศิลปิน วิศิษฏศิลปิน และศิลปินแห่งชาติ ผู้สนใจสามารถเข้าชมได้ทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โปรดแจ้งการเข้าชมเป็นหมู่คณะให้ทราบล่วงหน้าเพื่อจะได้จัดเจ้าหน้าที่นำชม

สอบถามรายละเอียดได้ที่

หออัครศิลปิน ตำบลคลองห้า อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๘๖ ๕๐๒๐-๔ โทรสาร ๐ ๒๙๘๖ ๕๐๒๓

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม
DEPARTMENT OF CULTURAL PROMOTION